

**MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU
ČESKÉ REPUBLIKY**

**OPERAČNÍ PROGRAM
PODNIKÁNÍ
A INOVACE**

Praha – červenec 2010

Operační program Podnikání a inovace 2007 –2013 po změnách schválených Evropskou komisí Rozhodnutím K(2010)4355 ze dne 8. července 2010

OBSAH

ÚVOD	5
1 SOCIÁLNĚ EKONOMICKÁ ANALÝZA A POPIS SEKTORU PRŮMYSLU A SLUŽEB	12
1.1 ANALÝZA EKONOMICKÉHO VÝVOJE ČR.....	12
1.1.1 Ekonomický růst.....	12
1.1.2 Růstové faktory na straně nabídky a poptávky.....	12
1.1.3 Makroekonomická rovnováha	13
1.1.4 Regionální diferenciacie české ekonomiky	14
1.1.5 Ekonomika ČR v kontextu EU	15
1.2 VÝVOJ SEKTORU PRŮMYSLU A SLUŽEB A ROZVOJ PODNIKÁNÍ.....	17
1.2.1 Průmysl a služby.....	17
1.2.2 Hlavní determinanty konkurenceschopnosti průmyslu ČR.....	19
1.2.3 Rozvojový a stabilizační potenciál malých a středních podniků a služeb a vliv velkých firem na jejich rozvoj	21
1.2.4 Výzkum, vývoj a inovační potenciál v podnikatelském sektoru	26
1.2.5 Energetická náročnost.....	31
1.2.6 Kontexty vývoje českého průmyslu v zaměstnanosti.....	33
1.2.7 Vztah průmyslu k ochraně životního prostředí.....	35
1.3 ANALÝZA SWOT	36
1.4 VÝSLEDKY REALIZACE OP PP 2004-2006.....	40
2 ROZVOJOVÉ CÍLE PRO OBDOBÍ 2007-2013 STRATEGICKÉ ZAMĚŘENÍ OPPI	43
2.1 VÝCHODISKA STRATEGIE OPERAČNÍHO PROGRAMU	43
2.2 STRATEGICKÁ ORIENTACE PODPORY PODNIKÁNÍ A INOVACÍ V ČR.....	45
2.3 GLOBÁLNÍ CÍL A SPECIFICKÉ CÍLE PRO ROZVOJOVOU STRATEGII OPPI.....	46
2.3.1 Globální cíl operačního programu	46
2.3.2 Specifické cíle operačního programu	48
2.4 KOHERENCE.....	49
2.4.1 Hodnocení vnější koherence operačního programu	49
2.4.2 Systémové mechanismy pro dosažení synergických efektů mezi OP VaVpI a OPPI.....	54
2.4.3 Koherence s ostatními národními programovými dokumenty	62
2.5 HORIZONTÁLNÍ CÍLE SPOLEČENSTVÍ.....	66
2.5.1 Rovnost příležitostí.....	66
2.5.2 Udržitelný rozvoj.....	67
2.5.3 Informační společnost.....	69
2.5.4 Vyvážený rozvoj regionů.....	69
3 PRIORITYNÍ OSY OPPI	72
3.1 PRIORITYNÍ OSA 1 – „VZNIK FIREM“	73
3.1.1 Podpora začínajícím podnikatelům	73
3.1.2 Využití nových finančních nástrojů.....	74
3.2 PRIORITYNÍ OSA 2 – „ROZVOJ FIREM“	76
3.2.1 Bankovní nástroje podpory malých a středních podniků	77
3.2.2 Podpora nových výrobních technologií, ICT a vybraných strategických služeb	78
3.3 PRIORITYNÍ OSA 3 – „EFEKTIVNÍ ENERGIE“	81
3.3.1 Úspory energie a obnovitelné zdroje energie	81

3.4	PRIORITNÍ OSA 4 – „INOVACE“	84
3.4.1	Zvyšování inovační výkonnosti podniků.....	85
3.4.2	Kapacity pro průmyslový výzkum a vývoj.....	86
3.5	PRIORITNÍ OSA 5 – „PROSTŘEDÍ PRO PODNIKÁNÍ A INOVACE“	88
3.5.1	Platformy spolupráce	90
3.5.2	Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů.....	94
3.5.3	Infrastruktura pro podnikání	95
3.6	PRIORITNÍ OSA 6 – „SLUŽBY PRO ROZVOJ PODNIKÁNÍ“	97
3.6.1	Podpora poradenských služeb	98
3.6.2	Podpora marketingových služeb.....	99
3.7	PRIORITNÍ OSA 7 – „TECHNICKÁ POMOC“	102
3.7.1	Technická pomoc při řízení a implementaci OPPI.....	102
3.7.2	Ostatní technická pomoc	103
4	OČEKÁVANÉ DOPADY OPERAČNÍHO PROGRAMU A JEJICH KVANTIFIKACE	105
4.1	PROGRAMOVÉ INDIKÁTORY	106
5	INDIKATIVNÍ FINANČNÍ PLÁN	110
6	IMPLEMENTACE OPPI.....	113
6.1	ŘÍZENÍ A IMPLEMENTACE	113
6.1.1	Řídicí orgán	113
6.1.2	Zprostředkující subjekty	115
6.1.3	Příjemci podpor	116
6.1.4	Výběr projektů pro financování.....	117
6.1.5	Administrativní kapacita.....	118
6.2	SLUČITELNOST PROGRAMU S POLITIKAMI SPOLEČENSTVÍ.....	119
6.2.1	Soulad s pravidly veřejné podpory	119
6.2.2	Veřejné zakázky	121
6.3	MONITOROVÁNÍ.....	121
6.3.1	Monitorovací výbor	121
6.3.2	Výroční a závěrečná zpráva o implementaci	123
6.3.3	Zdroj dat a periodicitu sběru indikátorů	125
6.3.4	Informační systém, tok dat	125
6.4	HODNOCENÍ.....	126
6.5	FINANČNÍ ŘÍZENÍ A KONTROLA	129
6.5.1	Platební a certifikační orgán	129
6.5.2	Finanční kontrola a správnost financování.....	130
6.5.3	Finanční toky	136
6.6	PROPAGACE A PUBLICITA.....	137
7	EX-ANTE HODNOCENÍ OPPI.....	140
7.1	PRŮBĚŽNÉ ZÁVĚRY EX-ANTE HODNOCENÍ.....	140
7.2	VÝSLEDKY ZÁVĚREČNÉHO EX-ANTE HODNOCENÍ OPPI.....	143
8	HODNOCENÍ SEA OPPI	147
9	LEGISLATIVNÍ RÁMEC	150
10	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	153
11	PŘÍLOHY	156

ÚVOD

V návaznosti na Třetí zprávu o hospodářské a sociální soudržnosti EU (únor 2004) schválila Evropská komise v červnu 2004 nové legislativní návrhy na reformu politiky soudržnosti. Reforma si klade za cíl soustředit strukturální pomoc v letech 2007-2013 ve větší míře na strategické cíle EU (tj. lisabonské a göteborgské závěry týkající se konkurenceschopné a znalostní ekonomiky a evropské strategie zaměstnanosti). Pět nových nařízeních se pravidel čerpání finanční podpory ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti členskými státy EU v letech 2007-2013 bylo schváleno Evropským parlamentem v červenci 2006.

Regiony České republiky – nomenklaturní územní jednotky NUTS II, s výjimkou hlavního města Prahy – byly pro programovací období strukturálních fondů EU 2007 – 2013 zařazeny pod Cíl „Konvergence“ a budou moci v rámci tohoto cíle využívat podpory ze strukturálních fondů (tj. Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu) a Fondu soudržnosti EU. Tento cíl, blížíci se svým pojetím tzv. Cíli 1 platnému pro programovací období strukturálních fondů 2004-2006, je určen k urychlení hospodářské konvergence nejméně rozvinutých regionů EU, zlepšení podmínek pro růst zaměstnanosti díky investicím do materiálních a lidských zdrojů, k podpoře inovací a rozvoji znalostní ekonomiky.

Pro stanovení podmínek poskytování finanční podpory ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU jsou členské státy povinny vypracovat a předložit Evropské komisi ke schválení tzv. operační programy. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR vypracovalo pro období let 2007-2013 **Operační program Podnikání a inovace (OPPI)**, který je hlavním programovým dokumentem realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti v sektoru průmyslu a významným nástrojem realizace Koncepce rozvoje malého a středního podnikání na období 2007-2013 schválené usnesením vlády České republiky č. 392/2006.

Operační program Podnikání a inovace navazuje na Operační program Průmysl a podnikání (OPPP), který byl vyhlášen po vstupu České republiky do Evropské unie pro zkrácené programovací období let 2004-2006. OPPI byl vytvořen v návaznosti na hlavní strategické dokumenty ČR (Strategie hospodářského růstu ČR, Strategie regionálního rozvoje, Strategie udržitelného rozvoje, Národní inovační politika, apod.). OPPI je v souladu s Obecnými zásadami pro politiku soudržnosti Evropské unie 2007–2013 (Strategické obecné zásady Společenství, 2007–2013) a rozpracovává významnou část strategického cíle Národního rozvojového plánu ČR 2007 –2013 „Konkurenceschopná česká ekonomika“.

Významnou součástí OPPI je - v souladu s NSRR a NRP - podpora podnikatelského prostředí v ČR jakožto jednoho z klíčových atributů budoucího dalšího úspěšného rozvoje české ekonomiky. Kvalitní podnikatelské prostředí vytváří podmínky pro úspěšný vznik a rozvoj konkurenceschopných podnikatelských subjektů, které následně vytvářejí nová pracovní místa a celkově posilují hospodářskou a sociální soudržnost.

České podnikatelské subjekty i nadále zaostávají z hlediska své kvality, vybavenosti, efektivity či inovativnosti za zeměmi Evropské unie. Předkládaný Operační program Podnikání a inovace na období let 2007-2013 je proto orientován právě na odstranění či eliminaci naznačených problémů a nedostatků. Jeho globálním cílem je proto zvýšení konkurenceschopnosti sektoru průmyslu a služeb a rozvoj podnikání, udržení přitažlivosti České republiky, regionů a měst pro investory, podpora inovací, stimulace poptávky po výsledcích VaV, komercializace výsledků VaV, podpora podnikatelského ducha a růstu hospodářství založeného na znalostech pomocí kapacit pro zavádění nových technologií a inovovaných výrobků, včetně nových informačních a komunikačních technologií.

Hospodářská politika a politika zaměstnanosti v Evropské unii by měla být v následujících letech cílena s ohledem na upravenou Lisabonskou strategii. Členské státy EU byly vyzvány k provedení reforem, k nimž se zavázaly v lisabonském procesu. Zároveň jsou stanovena nová opatření na úrovni Evropské unie i členských států, která umožní zajistit splnění cílů Lisabonské strategie.

V makroekonomických hlavních směrech by měly členské státy zajistit ekonomickou stabilitu, zabezpečit ekonomickou udržitelnost, podporovat efektivní přidělování prostředků, podporovat větší soudržnost mezi makroekonomickými a strukturálními politikami. V mikroekonomické sféře je navrženo rozšířit a prohloubit vnitřní trh, zajistit otevřené a konkurenceschopné trhy, vytvořit příznivější podnikatelské prostředí, propagovat podnikatelskou kulturu a vytvořit prostředí podporující malé a střední podniky, zvýšit a zlepšit investice do výzkumu a vývoje, usnadnit inovace a zavádění informačních a komunikačních technologií.

Z hlediska operačních programů je v programovacím období strukturálních fondů EU 2007-2013 podstatná mobilizace relevantních finančních prostředků a posílení spojení a koherence mezi EU a národními politikami v souvislosti s Lisabonskou strategií, zejména prostřednictvím společné technologické iniciativy, společné implementace národních výzkumných programů a vytvářením struktur ve vědě a průmyslu na evropské úrovni.

Pro financování pomoci ze strukturálních fondů Evropské unie v období let 2007-2013 platí princip monofondovosti. To znamená, že v rámci Operačního programu Podnikání a inovace, který bude realizován v rámci cíle „Konvergence“ a bude se vztahovat na celé území České republiky s výjimkou hlavního města Prahy, bude podpora poskytována z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF). Princip „jeden fond pro jeden program“ bude doprovázen možností financovat až do výše 10 % činnosti spadající z hlediska uznatelných nákladů pod Evropský sociální fond (ESF). Tyto činnosti však budou financovány z ERDF (tzv. křížové financování). Pro první tři roky implementace OPPI se s křížovým financováním neuvažuje.

Účast hospodářských subjektů v programech podporovaných ze strukturálních fondů EU musí být v souladu s pravidly státní pomoci EU. Rovněž musí být respektovány a dodržovány horizontální politiky EU, ke kterým patří zajištění udržitelného rozvoje, resp. dodržování podmínek ochrany životního prostředí, podpora rovných příležitostí, podpora informační společnosti a vyvážený rozvoj regionů.

Při přípravě Operačního programu Podnikání a inovace se vycházelo z níže uvedeného legislativního rámce České republiky a legislativy Evropské unie pro programovací období 2007-2013, z následujících strategických dokumentů Evropské unie a České republiky a koncepčních dokumentů Ministerstva průmyslu a obchodu:

Legislativa České republiky:

- zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých souvisejících předpisů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách
- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České

republiky, ve znění pozdějších předpisů

Legislativa Evropské unie pro programovací období 2007-2013:

- Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999 (dále v textu označované jako obecné nařízení ke SF a FS)
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení nařízení (ES) č. 1783/1999 (dále v textu označované jako nařízení k ERDF)
- Nařízení Komise (ES) č. 1828/2006 ze dne 8. prosince 2006, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj (dále v textu označované jako prováděcí nařízení)

Strategické dokumenty Evropské unie a České republiky:

- Strategické obecné zásady Společenství
- Strategie hospodářského růstu ČR
- Národní rozvojový plán ČR 2007-2013
- Národní strategický referenční rámec
- Národní inovační politika ČR

Koncepční dokumenty MPO:

- Průmyslová politika ČR, Státní energetická koncepce ČR, Koncepce podpory MSP, Surovinová politika ČR, atd.

Koordinace přípravy programových dokumentů na národní úrovni:

- Gestorem pro zpracování Národního strategického referenčního rámce (základního dokumentu pro vyjednávání s Evropskou komisí) bylo vládou pověřeno Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - prostřednictvím k tomuto účelu vládou schváleného Řídícího a koordinačního výboru (ŘKV) pro potřeby koordinace pomoci poskytované v programovacím období 2007-2013 Evropskými společenstvími na úrovni státu. Na tvorbě Národního rozvojového plánu (NRP) a Národního strategického referenčního rámce (NSRR) participovalo MPO svým zástupcem v ŘKV a svými zástupci v pracovních skupinách ŘKV jako spolupracující resort. Role ŘKV pro období 2007 – 2013 byla určena usnesením vlády ČR č. 245 ze dne 2. března 2005. ŘKV zajišťuje zároveň roli Monitorovacího výboru pro NSRR.
- Koordinačním a metodickým orgánem, který stanovuje jednotný rámec pro řízení a provádění pomoci poskytované ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v České republice v letech 2007-2013, bylo rozhodnutím vlády ČR č. 198 ze dne 22. února 2006 pověřeno Ministerstvo pro místní rozvoj (Národní orgán pro koordinaci, NOK). Národní orgán pro koordinaci zodpovídá za celkovou koordinaci NSRR a je oficiálním partnerem vůči Evropské komisi v otázce realizace politiky hospodářské a sociální

soudržnosti jako celku.

- Usnesením vlády č. 175/2006 ze dne 22. února 2006 bylo uloženo ministru průmyslu a obchodu zajistit výkon funkce Řídícího orgánu Operačního programu Podnikání a inovace. Zpracování OPPI plně spadá do kompetence Ministerstva průmyslu a obchodu.
- MPO úzce spolupracovalo při programování OPPI s MŠMT, MPSV, MŽP a MZe a dalšími relevantními resorty a Regionálními radami Regionů soudržnosti (NUTS II).

V rámci přípravných prací na Operačním programu Podnikání a inovace byly zadány externím zpracovatelům dílčí studie, jejichž cílem bylo zmapovat pro příští programovací období 2007-2013 strukturálních fondů EU potřeby malých a středních podniků a možnosti podpory MSP, problematiku podpory rozvoje znalostní ekonomiky v ČR, analýzu služeb pro průmysl a hlavní východiska a zaměření operačního programu MPO. Konkrétně se jednalo o tyto studie:

- „Koncepční záměry rozvoje malých a středních podniků 2007-2013“ (září 2005)
- „Studie na zjištění potřeb financování rozvoje znalostní ekonomiky v České republice se zaměřením na inovace pro další programovací období 2007-2013“ (listopad 2005)
- „Analýza služeb pro průmysl“ (listopad 2005)
- Studie „Hlavní východiska, zaměření a charakteristika operačního programu Ministerstva průmyslu a obchodu ČR pro nové programovací období 2007-2013“ (leden 2006)

OPPI byl na základě nařízení EU o strukturálních fondech a Fondu soudržnosti předmětem ex-ante hodnocení a strategického hodnocení dopadu jeho provádění na životní prostředí (SEA) ze strany nezávislých hodnotitelů. OPPI je v souladu s mezinárodními a národními dokumenty týkajícími se ochrany životního prostředí.

Aktuální strategické dokumenty České republiky usilují o přiblížení ČR ekonomické úrovni hospodářsky rozvinutějším zemím Evropské unie. Strategické rozvojové dokumenty ČR vztahující se k podpoře podnikání, inovací a znalostní ekonomiky podporují zvýšení prosperity, konkurenceschopnosti českého hospodářství a produktivity práce. Strategické dokumenty navrhují řadu opatření k posílení financování výzkumu, vývoje, inovací, zakládání nových firem; k přijetí nezbytných legislativních nástrojů; k rozvoji lidských zdrojů ve výzkumu, vývoji a vysokém školství; k podpoře inovační infrastruktury a kapacity výzkumu a vývoje a k zapojení do mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji.

Navrhovanou podporu obsaženou v národních strategických dokumentech České republiky je možné shrnout do následujících bodů:

- Financování – zvýšit výdaje na výzkum, vývoj a inovace, koncentrovat prostředky na výzkum a vývoj, využít soukromé zdroje na financování výzkumu a vývoje, vytvořit programy podporující vznik a rozvoj nových firem (fondy rizikového kapitálu), snížit náklady spojené s patentováním.
- Legislativa a institucionální prostředí – umožnění vzniku spin-off firem zejména z výzkumných pracovišť, lepší podpora v oblasti duševního vlastnictví, zjednodušení zakládání podniků, zvýšení informovanosti o inovacích, podnikání, regionalizace výzkumu, vývoje a inovací – rozvíjení spolupráce veřejné správy a regionálních

výzkumných pracovišť a vysokých škol.

- Infrastruktura / spolupráce – podporovat spolupráci podnikatelské sféry s výzkumnými institucemi, vytvářet infrastrukturu pro podnikání a rozvoj firem, podpůrné programy pro spin-off firmy, rozvíjet mezinárodní spolupráci.
- Rozvoj lidských zdrojů – rozšířit další vzdělávání pracovníků malých a středních podniků, výzkumu a vývoje a v high-tech oborech, podporovat další profesní vzdělávání, podporovat mobilitu pracovní síly a pracovníků výzkumu a vývoje, podporovat využívání odborných praxí.

PRINCIP PARTNERSTVÍ

Respektování principu partnerství při dosahování cílů operačního programu je dáno čl. 11 obecného nařízení ke SF a FS. Na základě tohoto principu navazuje Řídící orgán operačního programu v případě potřeby a v souladu se stávajícími národními pravidly a postupy partnerství s regionálními, místními, městskými a dalšími relevantními orgány veřejné moci a hospodářskými a sociálními partnery. Respektování principu partnerství zahrnuje přípravu, provádění, monitorování a evaluaci operačního programu.

Pro prvotní fázi tvorby operačního programu byla vytvořena v rámci MPO interní pracovní skupina pro programování, která určila harmonogram prací, definovala gesce nad tvorbou jednotlivých částí operačního programu a byla průběžně seznamována s postupem prací na NRP. V době zahájení prací na konkrétní podobě operačního programu byla tato pracovní skupina rozšířena za účelem zajištění kvalitní přípravy programového dokumentu a respektování principu partnerství o zástupce Ministerstva pro místní rozvoj a zástupce z řad sociálních a hospodářských partnerů (Hospodářská komora ČR, Svaz průmyslu a dopravy ČR, Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů, Českomoravská komora odborových svazů, Potravinářská komora ČR, Asociace malých a středních podnikatelů a živnostníků, Svaz měst a obcí ČR, Asociace krajů, Rada vlády pro nestátní neziskové organizace, Rada pro spolupráci AV ČR s podnikatelskou a aplikační sférou, Nadace rozvoje občanské společnosti).

V rámci principu partnerství se uskutečnila k obsahovému zaměření OPPI řada diskusí se zástupci výše uvedených hospodářských a sociálních partnerů, kteří se vyjadřovali zejména k obsahu podporovaných aktivit v rámci navrhovaného OPPI. První takovou akcí byla dne 13.10.2005 konference v Míčovně Pražského hradu zaměřená na realizaci OPPI vyhlášeného na léta 2004-2006 a na seznámení podnikatelské veřejnosti s prvním návrhem nového operačního programu MPO na programovací období 2007-2013. Další akce se uskutečnila na MPO dne 24.11.2005, kdy se jednalo o problematice obsahu a zaměření operačního programu MPO na období let 2007-2013 se zástupci podnikatelské sféry a krajů. V rámci Rady pro rozvoj podnikatelského prostředí se dne 21.2.2006 konalo pracovní jednání MPO a agentury CzechInvest s hospodářskými a sociálními partnery. Předmětem jednání byla prezentace a projednání návrhů věcného zaměření jednotlivých programů OPPI. Další projednávání návrhu OPPI se zástupci hospodářských a sociálních partnerů a za účasti zástupců krajů se konalo na MPO dne 27.2.2006. V roce 2006 se uskutečnily dvě konference pořádané MPO k novému programovacímu období strukturálních fondů EU a novému Operačnímu programu MPO „Podnikání a inovace“. První se konala dne 27.4.2006 v Senátu Parlamentu ČR a jejím hlavním tématem bylo představit podnikatelům, zástupcům poradenských firem, vysokých škol, inovačních center a hospodářským a sociálním partnerům zaměření a obsah podpory v návaznosti na strategické programovací dokumenty MPO a připravované návrhy jednotlivých programů podpory v rámci OPPI. Další konference, určená potenciálním

příjemcům podpory, tj. podnikatelským subjektům, inovačním a poradenským centrům, ale i zástupcům vysokých škol a představitelům svazů a asociací, se konala dne 3.10.2006. Účastníkům této konference byla dána možnost porovnat zaměření Operačního programu Podnikání a inovace se zkušenostmi odborníků z nových i starých členských států EU v oblasti realizace operačních programů s obdobným zaměřením.

Ústřední orgány státní správy, krajské úřady, hospodářští a sociální partneři a další relevantní subjekty se k návrhu OPPI vyjadřovali rovněž ve dvou meziresortních připomínkových řízeních, které proběhly v květnu a říjnu 2006, tj. v době před prvním a konečným předložením operačních programů vládě ČR. Usnesením č. 821 ze dne 28.6.2006 vzala vláda první návrh Operačního programu Podnikání a inovace na vědomí, usnesením č. 1302 ze dne 15.11.2006 byl tento operační program vládou schválen. V březnu 2007 byl Operační program Podnikání a inovace ve verzi schválené vládou ČR, v souladu s čl. 32(3) obecného nařízení, oficiálně předán prostřednictvím Ministerstva pro místní rozvoj Evropské komisi k formálnímu vyjednávání.

Veškeré připomínky vzešlé z výše uvedených akcí a připomínkových řízení byly ze strany MPO řádně vypořádány a s jejich navrhovateli projednány. Připomínky, které byly do OPPI následně zapracovány, se týkaly např. počtu (zvýšení) a zaměření prioritních os a rozložení alokací na jednotlivé prioritní osy, výsledků implementace Operačního programu Průmysl a podnikání 2004 – 2006 a jejich zohlednění v novém operačním programu na období 2007 – 2013, dále příjemců podpory, podpory velkých podniků, nástrojů podpory, vazeb a eliminace překryvů v navrhovaných intervencích OPPI s ostatními operačními programy financovanými ze SF a FS (zejména OP ŽP, OP VaVpI, OP VpK, OP LZZ, ROPy) a s programem MZe financovaným z EAFRD, indikátorů, regionálního aspektu operačního programu, složení Monitorovacího výboru OPPI, hodnotitelských komisí apod. Zvláště podnětné byly připomínky od Hospodářské komory, Svazu průmyslu a dopravy, Asociace textilního, oděvního a kožedělného průmyslu a od Asociace malých a středních podniků a dalších profesních sdružení.

Princip partnerství bude zachován i v procesu schvalování projektů v rámci OPPI 2007-2013. S účastí hospodářských a sociálních partnerů se počítá i při jednáních hodnotitelských komisí. Zástupci hospodářských a sociálních partnerů jsou rovněž členy Monitorovacího výboru OPPI, který byl ustanoven ještě před schválením operačního programu.

Monitorovací výbor OPPI byl zřízen v únoru 2007 opatřením ministra průmyslu a obchodu, v souladu s Nařízením (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech a Fondu soudržnosti. Předseda Monitorovacího výboru, stejně jako místopředseda a členové výboru jsou jmenováni ministrem průmyslu a obchodu. Při jejich jmenování je uplatňován princip partnerství a princip rovných příležitostí mezi muži a ženami.

Členy MV OPPI s hlasovacím právem jsou vedle zástupců ŘO OPPI a odborných útvarů MPO zástupci Národního rámce politiky soudržnosti (MMR jakožto koordinačního a metodického orgánu odpovědného za řízení politiky hospodářské a sociální soudržnosti v ČR v letech 2007 - 2013), Platebního a certifikačního orgánu (MF), zástupci řídicích orgánů sektorových a regionálních operačních programů majících vazbu na OPPI, tj. ŘO Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (MPSV), ŘO Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost a ŘO Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace (MŠMT), ŘO Operačního programu Životní prostředí (MŽP), ŘO PRV (MZe) a zástupci Regionálních rad regionů soudržnosti NUTS II jakožto Řídicích orgánů Regionálních operačních programů. Vzhledem k zaměření OPPI na oblast VaV a inovací jsou členy MV OPPI rovněž zástupci vědeckých institucí (Rada pro výzkum a vývoj, Rada vysokých škol) a dále zástupci

profesních a oborových svazů a dalších relevantních sociálních a hospodářských partnerů (Svaz průmyslu a dopravy, Českomoravská konfederace odborových svazů, Hospodářská komora, Asociace nestátních neziskových organizací, Asociace podnikatelek a manažerek, Svaz měst a obcí, Potravinářská komora, Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů).

1 SOCIÁLNĚ EKONOMICKÁ ANALÝZA A POPIS SEKTORU PRŮMYSLU A SLUŽEB

1.1 ANALÝZA EKONOMICKÉHO VÝVOJE ČR

1.1.1 Ekonomický růst

Období 2000-2005 je charakteristické překonáním stagnace české ekonomiky ve druhé polovině 90. let. Růst hrubého domácího produktu (HDP) se zrychlil v tomto období v průměru na 3,65 % a úroveň ukazatele HDP na obyvatele v paritě kupního standardu, která ve vztahu k průměrné úrovni EU-25 dosahovala v roce 2000 zhruba 64 %, se v roce 2004 zvýšila na 70 %, v roce 2005 dosáhla cca 73 %.

V roce 2005 dosáhl růst hrubého domácího produktu v České republice 6 %, což byl nejrychlejší hospodářský růst za posledních deset let. Udržení obdobné růstové dynamiky i v příštích letech by znamenalo další přiblížení se k ekonomické úrovni Evropské unie.

Tabulka 1: Hlavní ekonomické indikátory České republiky v roce 2005

Ekonomický indikátor		2005
Hrubý domácí produkt	meziroční změna, %	6,0
Index průmyslové produkce *)	meziroční změna, %	5,7
Míra inflace	Roční klouzavý průměr, %	1,9
Míra nezaměstnanosti	konec období, v %	8,9
Produktivita práce	HDP na 1 pracovníka, meziroční změna, %	5,1
Saldo státního rozpočtu **)	konec období, v mld. Kč	-56,3
Vývoz zboží	meziroční změna, % z běžných cen	8,9
Dovoz zboží	meziroční změna, % z běžných cen	4,9
Saldo obchodní bilance	mld. Kč, v běžných cenách	40,4
Přímé zahraniční investice ***)	mld. USD	11,0

Pramen: ČSÚ, ČNB, MPSV

*) na vahách roku 2000, 6,7 % v nové metodice

**) 1,9 % HDP

***) 263,2 mld. Kč

1.1.2 Růstové faktory na straně nabídky a poptávky

Hlavním zdrojem růstu HDP České republiky v roce 2005 byl zahraniční obchod. Společně s růstem produktivity práce byly indikovány pozitivní strukturální změny a technický pokrok posilující konkurenceschopnost a výraznější uplatnění kvalitativních růstových faktorů. Z nich je možné jmenovat rostoucí vliv podniků pod zahraniční kontrolou v české ekonomice jako důsledek značného přílivu zahraničního kapitálu. S tím úzce souvisí další příznivý faktor, a to silné urychlení růstu investic (v letech 2000-2004 převyšoval průměrný roční růst tvorby hrubého fixního kapitálu 5 % hranici). S vlivem zahraničních společností a růstem investic je spojen i technický pokrok a strukturální změny v české ekonomice, které posilovaly odvětví zaměřená na export, což se projevilo v rychlém růstu vývozu zboží a služeb (v letech 2000-

2004 dosahoval reálný růst vývozu zboží a služeb 12 % průměrně ročně). K pozitivním změnám došlo i v oblasti institucionální kvality především pod vlivem přizpůsobování legislativního prostředí před a po vstupu do Evropské unie.

Důsledky růstu produktivity práce a souhrnné produktivity faktorů (práce a kapitálu) v letech 2000-2004 se příznivě odrazilo v procesu konvergence k průměrné úrovni EU. Produktivita práce - měřená HDP na pracovníka v paritě kupního standardu - se zvýšila z 60% úrovně v roce 2000 na 64 % v roce 2004 vůči průměru EU-25.

Změny, které nastaly na nabídkové straně ekonomiky, měly svůj odraz i na straně poptávky. Česká ekonomika se v analyzovaném dlouhodobém období (1996-2004) vyznačovala tím, že domácí poptávka (konečná spotřeba a tvorba hrubého kapitálu) rostla rychleji než domácí nabídka a přitom se nezhoršovala vnější nerovnováha.

Dlouhodobě pozitivně působícím faktorem byl vývoj směnných relací v zahraničním obchodě, který umožnil rychlejší růst užití HDP před růstem HDP aniž by se zhoršila makroekonomická rovnováha. Příznivý vývoj zahraničního obchodu, v době prudce rostoucích cen ropy a slabé zahraniční poptávky v roce 2004 a 2005 silně přispěl k růstu HDP a stává se důležitým tahounem růstu HDP na straně poptávky.

1.1.3 Makroekonomická rovnováha

Klíčovou roli v hodnocení makroekonomické stability má rovnováha na trhu zboží a služeb.

Záporné saldo obchodní bilance ve zboží a službách, které bylo relativně vysoké v letech 1995-1997, se v dalších sedmi letech snížilo v průměru na -1,8 % hrubého domácího produktu. V roce 2004 dosáhlo pouze -0,3 % HDP a v roce 2005 bylo již dosaženo kladného salda výkonové bilance. To je velmi pozitivní vývoj, který ukazuje, že v případě udržení růstu domácí poptávky v blízkosti růstu potenciálního produktu, české ekonomice nehrozí nestabilita, která by vyžadovala zásahy ze strany hospodářské politiky s negativními důsledky na ekonomický růst. Rizikovými faktory však zůstává prudký růst cen ropy a ostatních surovin a oslabení ekonomické aktivity u hlavních obchodních partnerů (zejména v Německu).

Méně příznivý je vztah národních úspor a domácích investic. V dlouhodobém vývoji poklesla jak míra investic, tak míra úspor a po výkyvech v letech 1995-1999 se jejich rozdíl stabilizoval na průměrné úrovni převyšující 5 % HDP.

Makroekonomická stabilita přispěla i k pozitivnímu vývoji inflace a z dlouhodobého hlediska patřila nízká míra inflace (v roce 2005 činila průměrná míra inflace 1,9 %) ke stabilizujícím faktorům ekonomického rozvoje. Současnou úroveň míry inflace se ČR řadí v komparaci se střeoevropskými zeměmi na přední místo. K hlavním činitelům nízké míry inflace patří posilující kurs koruny, který snižuje ceny dováženého zboží a ovlivňuje tak i ceny domácích výrobců, dále nízké ceny potravin a umírněný růst mezd.

Mezi faktory, které mohou v nejbližším období částečně působit na růst inflace patří růst cen ropy na světových trzích, růst cen benzínu a regulovaných cen plynu, zvýšení cen elektřiny a růst regulovaného nájemného. Ve střednědobém horizontu se bude i nadále do cenového i kursového vývoje promítat rozdíl v cenové úrovni mezi ČR a EU, který je větší než je rozdíl v úrovni HDP na obyvatele. Relativní cenová úroveň celkového HDP ČR je zhruba poloviční proti úrovni Evropské unie (v roce 2004 dosahovala 54 % průměrné cenové úrovně EU-25) a neodpovídá ekonomické úrovni.

1.1.4 Regionální diferenciace české ekonomiky

Pro regionální diferenciaci makroekonomických indikátorů v České republice jsou charakteristické relativně malé meziregionální rozdíly v ekonomické úrovni - měřené ukazatelem HDP na obyvatele - a poměrně značná diferenciace základních indikátorů trhu práce. V komparaci s ostatními státy však patří Česká republika stále k územím s relativně nivelizovanou ekonomickou úrovní. Vývojové trendy HDP ukazují, že diferenciace ekonomické úrovně nebyla transformačními procesy uplynulých deseti let natolik poznamenána, aby znamenala závažný společenský problém. Výraznou ekonomickou převahu si uchovává hlavní město Praha a svou váhu v rámci České republiky mírně zvyšuje ekonomika Středočeského kraje.

Hlavní příčiny panujících regionálních rozdílů jsou ve zděděné struktuře ekonomické základny, zejména pokud jde o důsledky nadměrné koncentrace ekonomicky neperspektivních výrobních kapacit do některých oblastí. K rozdílům přispívá také současný nestejněměrný rozvoj infrastruktury ovlivňující úroveň konkurenceschopnosti regionálních ekonomik.

Analýzy ukazují, že regionální údaje o úrovni HDP na obyvatele nejsou v nijak zřetelné korelaci s objemy zahraničních investic ani s dalšími potenciaálními faktory ekonomického rozvoje: investicemi do zpracovatelského průmyslu, strategických služeb a technologických center a s výdaji na výzkum a vývoj. Jasnou dominanci má metropolitní oblast kolem Prahy s koncentrací řídicích, finančních a správních struktur a s rozvinutou navazující infrastrukturou služeb. U všech prezentovaných dat získává oblast Prahy a regionu Střední Čechy v souhrnu více než 50% z finančního efektu zmiňovaných faktorů. V oblasti výzkumu a vývoje mají oba tyto regiony 60% kapacit univerzitního významu a 60 % prostředků z veřejných zdrojů. V rámci jednotlivých krajů se VaV infrastruktura převážně koncentruje do správních center.

Do budoucna je potřeba věnovat větší pozornost problematice přípravy vhodných a ekonomicky dostupných podnikatelských ploch a nemovitostí a širšímu využití potenciálu nevyužívaných ploch a objektů typu brownfields (tj. nemovitostí a objektů, které nejsou v současnosti dostatečně efektivně využívány, jsou zanedbané, chátrající, jsou ve velmi špatném technickém stavu a představují zátěž a riziko jak pro obyvatelstvo, tak pro životní prostředí z důvodu kontaminace půdy, podzemních vod apod.; objekty, které lze nově využívat pro podnikání pouze za podmínky jejich regenerace).

V první fázi vyhledávací studie bylo na území České republiky identifikováno téměř tři tisíce brownfields. Po vyhodnocení další fáze studie bylo zjištěno, že určité lokality (původně zahrnuté do celkového počtu brownfields na území ČR) nespádají do definice brownfields tak, jak jí vymezuje vyhledávací studie, a tudíž celkový počet brownfields v České republice identifikovaný pro možné regenerace dosáhl 2 264 (o celkové rozloze 10 126 ha). 37 % z nich tvoří průmyslové brownfields, důležitou roli z hlediska potenciaálního využití tvoří i původní vojenské prostory a bývalé zemědělské usedlosti, přetvářené na průmyslové objekty. Cílem MPO je zregenerovat prostřednictvím OPPI v letech 2007 – 2013 ve prospěch rozvoje zpracovatelského průmyslu území typu brownfields o výměře cca 1000 ha. Ačkoliv je až 70% těchto brownfields v soukromém vlastnictví, prostředky OPPI by měly být využity zejména pro brownfields v majetku měst a obcí. Důvodem nezbytné podpory podnikatelských subjektů v oblasti regenerace brownfields (mj. ze strukturálních fondů EU) jsou výrazně vyšší náklady oproti projektům typu greenfields (tj. nových projektů na „zelené louce“), výrazně delší a složitější příprava a realizace takovýchto projektů.

1.1.5 Ekonomika ČR v kontextu EU

Pro posouzení podpory ze strukturálních fondů EU v rámci České republiky vycházel zpracovatel OPPI ze zhodnocení vývoje hospodářství ČR v delším časovém období, které je rozděleno do více etap.

V letech 1996-2004 činil průměrný roční růst HDP České republiky pouze 2,1 %. Toto tempo růstu zhruba odpovídalo průměrnému ročnímu růstu HDP v zemích bývalé EU-15 jako celku. Ekonomická úroveň ČR měřená výší HDP v paritě kupního standardu na obyvatele vůči průměrné úrovni tehdejší EU-15 se v tomto období prakticky nezměnila. V rámci tohoto období však musíme rozlišovat dvě různé periody: období 1996-1999 vyznačující se velmi pomalým hospodářským růstem (HDP rostl průměrně ročně o 0,9 %) a období 2000-2004 charakterizované výrazným zrychlením růstu HDP (v průměru na 3,1 %).

V dalších dvou letech 2005 a 2006 pozitivní trend předchozích pěti let pokračoval, když HDP České republiky zaznamenal růst o 6 %, resp. 6,1 %. Jedním z pozitivních impulsů růstu HDP v roce 2005 byl vstup České republiky do Evropské unie, který kultivoval institucionálně legislativní prostředí v ČR a rozšířil možnosti volného pohybu zboží, služeb a kapitálu.

Tempo konvergence české ekonomiky se zrychlilo teprve v posledních třech letech, kdy její růst výrazně předbíhal průměr EU-25. V roce 2005 dosáhl růst v eurozóně pouze 1,3 %, a po ztrátě dynamiky v jeho závěru zaostal za rokem 2004 (růst 2,1 %). I přesto se země EU staly hlavním odbytištěm tuzemské produkce a měly rozhodující zásluhu na tom, že obchodní bilance České republiky skončila přebytkem.

Tabulka 2: Roční reálný růst HDP

(v %)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
EU-25	1,8	2,7	3,0	3,0	3,9	1,9	1,2	1,2	2,4	1,6	2,1
ČR	4,2	-0,7	-1,1	1,2	3,9	2,6	1,5	3,2	4,7	6,0	6,1

Zdroj: Eurostat

Tabulka 3: HDP na obyvatele v paritě kupního standardu

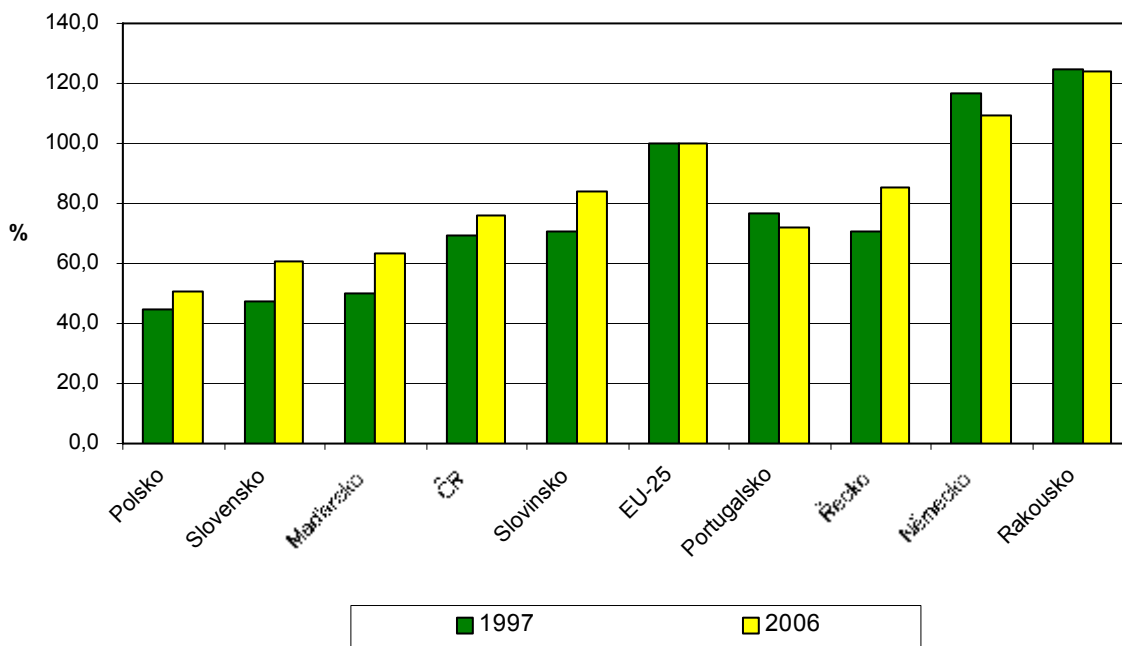
(EU-25=100)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
EU-25	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
ČR	69,2	66,8	65,9	64,7	65,8	67,7	70,7	72,1	73,6	76,1

Zdroj: Eurostat

Graf 1: Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele

(v %, PPS, průměr EU – 25= 100)

Zdroj: Eurostat, graf MPO

Tabulka 4: Produktivita práce

(HDP v paritě kupního standardu na zaměstnance, EU-25=100)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
EU-25	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
ČR	57,5	56,0	56,0	58,5	58,5	59,6	60,0	62,1	64,4	68,9	70,7

Zdroj: Eurostat

Produktivita práce ČR (měřená výší HDP na pracovníka v paritě kupního standardu) se zvýšila vůči průměru EU-25 podle údajů Eurostatu z 58,5 % v roce 2000 na téměř 69 % v roce 2005. Úroveň produktivity práce v ČR (2005: 68,9 %) je však nižší než úroveň HDP na obyvatele (2005: 73,3 %). Tato skutečnost je dána vyšší mírou zaměstnanosti v ČR ve srovnání s průměrem EU-25. Míra zaměstnanosti v ČR se však dlouhodobě snižuje a začíná se přibližovat průměrné úrovni EU.

Dosažená úroveň produktivity práce je z části dána specifickými transformačními procesy v České republice, který byl poznamenán snahou zachovat zděděné produkční kapacity, a to i v těch oborech, které mají obecně nižší rozvojový konkurenční potenciál nebo nemají dostatečnou kapitálovou sílu. Komparativní analýzy dále ukazují, že zaostávání produktivity je zatím zpravidla výraznější u složitějších výrob než u produktů pocházejících z jednodušších výrob textilního, oděvního a potravinářského průmyslu, kde se rychleji podařilo snížit podíl jednodušších výrob.

Růst produktivity práce v českém průmyslu je patrný především u podniků se zahraniční

účastí. V současné době převyšuje úroveň produktivity práce těchto podniků, měřená přidanou hodnotou, (podle statistických dat za podniky se 100 a více zaměstnanci) úroveň celého průmyslu o více než 20 % a ve zpracovatelském průmyslu jsou tyto podniky lepší o 33 %. V produktivitě práce budou hrát podniky se zahraniční účastí rozhodující roli i do budoucna a to svou kapitálovou silou, flexibilitou svých produkčních i inovačních aktivit a vazbami na zahraniční trhy. Výrazně příznivější parametry rentability umožňují těmto podnikům navíc krýt svůj rozvoj z reinvestic zisků bez potřeby dalšího kapitálu ze zahraničí.

Při mezinárodní komparaci odvětvových, resp. oborových úrovní produktivity práce je sektor podniků se zahraniční účastí značně pod průměrem produktivity práce vyspělých států. Je to důsledek strategie zahraničního kapitálu vstupujícího do české ekonomiky.

Základním předpokladem reálné konvergence (přibližovat se průměrné úrovni HDP na obyvatele v EU a snižovat tak mezeru v úrovni důchodu na obyvatele a sblížovat tím životní úroveň) je docilování rychlejších temp růstu HDP před průměrným růstem v EU. Zatímco ve druhé polovině 90. let byl hospodářský růst ČR nejpomalejší ze skupiny nových členských zemí EU ze střední a východní Evropy, po roce 2000 předstihla ČR v tempu přibližování se úrovni EU takové země, jako Polsko, Slovensko a Slovinsko.

1.2 VÝVOJ SEKTORU PRŮMYSLU A SLUŽEB A ROZVOJ PODNIKÁNÍ

1.2.1 Průmysl a služby

K trvalejšímu oživení průmyslové výroby dochází až v posledních pěti letech, kdy se začíná výrazněji projevit příliv přímých zahraničních investic a vliv podniků pod zahraniční kontrolou. Reálný růst hrubé přidané hodnoty v průmyslu byl v období 2000-2004 dvojnásobný proti předchozímu období 1996-1999 (4,5 % průměrně ročně v letech 2000-2004 proti 2,4 % v období 1996-1999). V celém období 1996-2004 docházelo k poklesu zaměstnanosti v průmyslu (průměrně ročně o 1,5 %) a v důsledku toho byl růst produktivity práce vyšší než růst objemu průmyslové výroby.

V rámci průmyslu byl vývoj v jednotlivých odvětvích značně rozdílný. Nejvyšší růst zaznamenalo odvětví výroby dopravních prostředků následované výrobou elektrických a optických přístrojů.

Podíl průmyslu ČR na tvorbě hrubého domácího produktu se stabilizoval na úrovni blízké 33%. Ve srovnání s některými členskými zeměmi EU je v České republice dosud nedostatečně rozvinut sektor služeb. Základní vnitroodvětvové změny se odehrávají v rámci zpracovatelského průmyslu. V dlouhodobém pohledu je zřejmé, že svůj růstový potenciál již vyčerpala některá odvětví lehkého a těžkého průmyslu a to se odráží ve ztrátě jejich váhy v celém průmyslu. Další strukturální změny byly vyvolány specifikami restrukturalizačních a privatizačních procesů v ČR a také konkurenčními tlaky zvenčí, které postihly zejména textilní průmysl a také potravinářský průmysl, který navíc čelí důsledkům cenové politiky, kterou na domácím trhu uplatňují obchodní řetězce. K posilování pozic dochází v komplexu průmyslových podniků souvisejících s výrobou dopravních prostředků, ve výrobě elektrických a optických výrobků, ve výrobě pryžových a plastových výrobků. Změny odvětvových struktur jsou v přímé korelaci s odvětvovou strukturou investic a lze očekávat, že z toho odvozená diferenciací v produkční dynamice bude dále příznivě ovlivňovat potenciál konkurenceschopnosti průmyslu.

Průmysl České republiky patří v několika posledních letech k hlavním faktorům příznivého vývoje nabídkové strany ekonomiky. Průmyslová produkce roste již šestým rokem v řadě, i když v roce 2005 zpomalila na 5,7 % (v nové metodice na 6,7 %). Ve sledovaném období

pokračovaly strukturální změny ve zpracovatelském průmyslu, které souvisely se vstupem dalších investorů ze zahraničí a náběhem nových výrobních kapacit zejména v automobilovém průmyslu. Rozvíjely se také výrobní kapacity pro výrobu komponentů a náhradních dílů spojených s automobilovým průmyslem a došlo k oživení tradičního strojírenství. Současně růst technologické úrovně výroby byl doprovázen nárůstem produktivity práce a zvýšením konkurenceschopnosti, která umožnila vyrovnat se s posilováním koruny. Vývoj zpracovatelského průmyslu významně přispěl nejen k růstu vývozu zboží, ale také umožnil realizovat některé subdodávky pro domácí výrobu a snížil nároky na dovoz. Na výkonnost průmyslu působí zejména podniky zpracovatelského průmyslu pod zahraniční kontrolou s více než 50 %-ním příspěvkem do objemu celkových tržeb a dále stále se zlepšující pronikání výrobků českých podniků na zahraniční trh.

Tabulka 5: Zdroje růstu přidané hodnoty v průmyslu
(průmysl celkem = odvětví C+D+E, meziroční změny v %)

Ukazatel	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Průměr
Hrubá přidaná hodnota ¹	9,7	- 1,2	3,8	- 1,1	8,9	15,1	5,7
Počet pracovníků ²	- 0,9	1,7	- 1,2	- 2,7	0,2	0,9	- 0,4
Stav čistého fixního kapitálu (31.12.) ¹	2,9	3,2	3,0	2,4	2,8	x ⁴	2,9
Produktivita práce (s.c.) ³	10,8	- 2,9	5,1	1,7	8,7	14,1	6,1

Zdroj: ČSÚ

Legenda: ¹ meziroční tempa růstu objemu, ² zaměstnanost celkem, přepočten na plnou pracovní dobu – meziroční tempa růstu, ³ meziroční tempo růstu produktivity práce (HPH ve stálých cenách roku 2000 / zaměstnanost celkem – přepočten na plnou pracovní dobu, ⁴ údaj pro rok 2005 zatím není k dispozici

Z pohledu vývoje konkurenceschopnosti je v českém průmyslu zřejmý posun směrem k posilování těch segmentů, které mají příznivou pozici na trhu. Proces odvětvové restrukturalizace stimulovala jednak rozdílná odvětvová struktura přílivu zahraničního kapitálu, jednak nerovné vstupní podmínky některých odvětví v transformačním procesu a následně v investičních zdrojích. Na jedné straně je zřejmá tendence, která vyděluje skupinu odvětví, jejichž úroveň konkurenceschopnosti je v rámci celého průmyslu nízká (kožedělný průmysl, textilní a oděvní průmysl) a je potvrzením skutečnosti, že i v České republice se prosadil trend známý z analýz ekonomiky vyspělých států. Na druhé straně posilují svou váhu odvětví s vysokou úrovní technologie a kvalifikace pracovní síly (elektrotechnický průmysl, výroba zboží z plastů a výroba dopravních prostředků a obory související s automobilovým průmyslem) a vzhledem k aktuálním příznivým specifickým podmínkám ještě kovodělný průmysl a obory koksování a zpracování ropy.

V souvislosti s podporou průmyslu a podnikání je potřeba poukázat na nedostatečné kapacity poskytovatelů průmyslových služeb a služeb spojených se zvyšováním kvality lidských zdrojů. Na trhu v ČR není dostatečná nabídka průmyslových služeb pro podnikatele, zejména pro malé a střední podniky a začínající podnikatele, pro které je zajišťování takovýchto služeb vlastními silami neekonomické. Jsou to oblasti, jejichž podpora musí najít odraz v relevantních prioritách operačního programu.

Ve studii „Analýza služeb pro průmysl“ zpracované pro Ministerstvo průmyslu a obchodu v roce 2005 společností KPMG se konstatuje, že ačkoliv terciální sektor služeb představuje v České republice nejvyšší podíl na tvorbě HDP a zaměstnanosti, zaostává ČR za vyspělými ekonomikami světa jak celkovou výkonností služeb pro průmysl, tak i postavením odvětví

služeb pro průmysl¹ ve struktuře ekonomických sektorů. Je to ovlivněno zejména historicky silnou pozicí průmyslového sektoru v České republice.

V závislosti na celkovém růstu ekonomiky ČR lze předpokládat existenci výrazného potenciálu zvyšování významu sektoru služeb a vzhledem k velmi silné pozici českého průmyslu i zvyšování růstu sektoru služeb pro průmysl. Nastartování rychlejšího růstu, který by byl realizován jak v rámci domácího trhu, tak na trzích mezinárodních, je obtížné si představit bez vhodné a efektivní veřejné podpory. Vzhledem ke struktuře podnikatelských subjektů v rámci odvětví služeb pro průmysl a relativní síle závislé na velikosti subjektů, lze předpokládat podporu zaměřenou cíleně zejména na malé a střední podniky, které jsou ve vyspělých ekonomikách jedním z klíčových faktorů hospodářského růstu.

Sektor služeb pro průmysl jako celek výrazně zaostává v oblastech produktivity a výkonnosti za vyspělými zeměmi Evropské unie. Státní podpora služeb pro průmysl by měla být zaměřena na zvýšení konkurenceschopnosti podnikatelských subjektů, zvýšení potenciálu růstu a produktivity, posílení sociální soudržnosti v regionech, a přitom klást důraz na znalosti, inovace a optimalizaci lidského kapitálu. Dle výše uvedené analýzy patří k prioritám ve službách pro průmysl podpora investic do oblastí s růstovým potenciálem; podpora inovací, podnikatelského ducha, růstu hospodářství založeného na znalostech pomocí kapacit pro výzkum a inovace; podpora rozvoje lidského kapitálu; podpora (zejména MSP) v přístupu k službám v oblasti výzkumu a technologického rozvoje; řešení regionálních disparit.

Za účelem podpory podnikání v oblasti služeb pro průmysl definuje analýza následující specifické formy podpory:

1. Poradenská podpora za účelem vytvoření a zlepšování služeb pro průmysl (zavedení mezinárodně uznávaných standardů poradenských služeb, včetně vytvoření adekvátní národní a regionální poradenské základny).
2. Podpora vytváření a rozvoje aliancí firem, a to jak pro účely zvýšení výkonnosti na domácím trhu, tak jejich uplatnění na zahraničních trzích.
3. Podpora aplikovaného a zejména průmyslového výzkumu a vývoje a jeho přenosu do praxe, včetně dostupnosti nejnovějších poznatků výzkumu a vývoje podnikům (podpora spolupráce firem, universit, výzkumných institucí, podpora rozvoje existujících podniků prostřednictvím podpory inovací).
4. Zvyšování kvality lidských zdrojů v podnikatelských subjektech.
5. Zlepšování podnikatelské infrastruktury (podpora využívání ICT v podnikání, elektronická komunikace, podpora logistických procesů a jejich automatizace, podpora standardizace procesů firem, apod.).

1.2.2 Hlavní determinanty konkurenceschopnosti průmyslu ČR

V základních sledovaných parametrech úrovně konkurenceschopnosti byl v posledních letech vývoj v českém průmyslu příznivý a to jak u konkurenceschopnosti poptávkové (především zvýšeným uplatněním průmyslu v exportu), tak v konkurenceschopnosti cenové (zlepšování směnných relací), a to i přesto, že posilování koruny a relativně pomalé snižování jednotkových nákladů práce působily proti uplatnění poptávkových faktorů.

---

¹ „business related services“ – jsou podle Eurostatu definovány jako podnikatelské služby (OKEČ 70 – 74), distribuční služby (OKEČ 50 – 52), síťové služby (OKEČ 40 – 41, 60 – 64) a finanční služby (OKEČ 65 – 67).

Vzhledem k očekávanému relativně nízkému růstu ekonomiky EU v nejbližších dvou letech (na úrovni kolem 2 %) bude další akcelerace vlivu poptávkových faktorů v českém průmyslu již obtížnější a hlavní roli v udržení pozic na zahraničních trzích budou hrát parametry kvality a technické úrovně produkce.

Pro dlouhodobý vývoj vývozního výkonu českého průmyslu je charakteristické, že je v rostoucí míře založen na rychlejším růstu hodnoty vývozu než hmoty. Podle údajů Eurostatu vzrostla hodnota vývozu produkce zpracovatelského průmyslu z ČR do zemí EU v roce 2002 proti roku 1993 přibližně 6krát, zatímco vývoz hmoty jen 2,4krát. Kvalitativní změny ve struktuře vývozu zpracovatelského průmyslu jsou podloženy změnami podílu produktů pocházejících ze složitějších výrob a také zvýšením jednotkových cen exportovaných výrobků. Podobné pozitivní změny jsou pozorovatelné i v datech o struktuře zahraničního obchodu podle stupně zpracování. Proti roku 2000 byl v roce 2004 objem vývozu high-tech výrobků 2,3krát vyšší a objem dovozu 1,5krát vyšší.

Česká republika se podílem high-tech výrobků řadí v současné době na 13. pozici v rámci EU-25 a vykazuje jeden z největších přírůstků tohoto podílu za posledních 5 let. Avšak za Maďarskem zaostává o téměř 10 pc.b. Největší vliv na růst tohoto podílu má v ČR vývoz a dovoz počítačů a kancelářských strojů a dále elektroniky a telekomunikačního zařízení.

Posilování konkurenceschopnosti české ekonomiky zúžilo také mezeru mezi úrovní produktivity práce na pracovníka a průměrem EU-25. Proti roku 2000, kdy úroveň produktivity dosahovala 58,5 % průměru EU-25, vzrostl tento poměr v roce 2004 na 64,4 % a v roce 2005 68,9 %.

Při hodnocení významnosti faktorů, které ovlivňují úroveň globálního ukazatele produktivity práce a podmínek pro jeho přibližování k úrovni vyspělých ekonomik, je třeba brát v úvahu především odvětvové rozdíly v úrovni produktivity práce a váhu jednotlivých odvětví, protože zaostávání úrovně produktivity je v české ekonomice mimořádně diferencované. Průkaznost komparací s vyspělými ekonomikami však ztěžuje dočasná výhoda nižších osobních nákladů v České republice. Příčiny zaostávání úrovně produktivity práce v ČR jsou z části též dány specifickými a průběhem transformace její ekonomiky (viz také kapitola 1.1.5).

1.2.3 Rozvojový a stabilizační potenciál malých a středních podniků a služeb a vliv velkých firem na jejich rozvoj

Tabulka 6: Malé a střední podniky v průmyslu podle velikostních skupin (podle počtu zaměstnanců)

Velikostní kategorie	Rok	Počet podnikatelských subjektů	Počet zaměstnaných osob (v tis. fyz. osob)	Účetní přidaná hodnota (v mld. Kč)
Celkem	2000	149 240	787	208,8
	2001	159 829	825	215,1
	2002	159 608	812	275,9
	2003	153 288	815	284,2
	2004	151 798	803	315,5
- 19	2000	141 163	280	50,8
	2001	151 747	309	39,7
	2002	151 338	295	81,3
	2003	145 162	308	78,3
	2004	143 534	282	83,9
20 – 99	2000	6 639	284	80,1
	2001	6 607	286	89,0
	2002	6 748	282	98,5
	2003	6 619	276	105,0
	2004	6 710	282	117,7
100 – 249	2000	1 438	224	77,9
	2001	1 475	230	86,4
	2002	1 522	235	96,2
	2003	1 507	231	101,0
	2004	1 554	239	114,0

Zdroj: ČSÚ - Statistická ročenka 2006 (rok 2004 – předběžné údaje)

Malé a střední podniky (MSP²) zaujímají v posledních 10 letech v české ekonomice významné místo jak svým zhruba 60 procentním podílem na celkové zaměstnanosti, tak zhruba 52 procentním podílem na výkonech, resp. na přidané hodnotě vytvořené v nefinanční

² Za malý a střední podnik se považuje podnik, který splňuje kritéria dle Přílohy I k Nařízení Komise č. 70/2001 ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES u státní podpory malého a středního podnikání, v platném znění.

sféře české ekonomiky. Také v rámci průmyslu mají malé a střední podniky významné místo a mají skoro třetinovou váhu v tvorbě přidané hodnoty.

Tabulka 7: Podíl MSP na vybraných makroekonomických ukazatelích

(v %)

Ukazatel	Rok									
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Počet podniků	99,77	99,78	99,80	99,71	99,81	99,85	99,81	99,84	99,85	99,85
Počet zaměstnanců	59,82	57,91	58,84	59,42	59,73	61,34	61,63	61,48	61,63	61,38
Výkony	52,91	53,03	53,63	51,53	51,44	52,46	52,79	52,29	52,42	51,45
Investice	¹⁾	41,53	41,06	40,48	37,81	44,52	49,88	51,43	52,57	54,42
Vývoz	36,40	36,25	36,54	36,15	35,74	34,16	34,0	34,3	40,7	43,5
Dovoz	48,00	48,84	50,74	49,43	47,12	50,33	49,8	52,5	54,7	54,6
HDP	¹⁾	¹⁾	31,54	31,17	31,63	34,59	34,86	34,69	34,60	34,36

Zdroj: ČSÚ, MPO ¹⁾ údaje nejsou k dispozici

Z hlediska produktivity práce (odvozené z tržeb) jsou MSP asi na dvou třetinách průměru zpracovatelského průmyslu. Velikostní kategorie podniku (podle počtu zaměstnanců) je v českém průmyslu obecně významným faktorem produktivity práce.

Malí a střední podnikatelé představují stabilizující prvek zejména z pohledu zaměstnanosti, kde si trvale udržují podíl těsně nad 60 % celkové zaměstnanosti s mírnou tendencí k růstu. Tito podnikatelé, nepochybně i v důsledku podpory, která jim byla poskytována, byli doposud schopni držet krok s vývojem efektivnosti a výkonnosti ve velkých podnicích. To prokazuje zachování jejich podílu na HDP a vývozu (okolo 35 %), výkonech i vyprodukované přidané hodnotě (nad 50 %), byť efektivnost jejich činnosti měřena těmito ukazateli je nižší než velkých podniků, což je mimo jiné dáno jejich vyšším podílem v oborech, kde dosahování nadprůměrné efektivnosti je obtížnější.

Tabulka 8: Podíl na tržbách, na počtu zaměstnanců a produktivita práce podle velikostních skupin podniků (podle počtu zaměstnanců)

Rok 2003	Podíl v % na		Produktivita práce z tržeb (průmysl = 100)
	celkových tržbách	počtu zaměstnanců	
20-49	6,7	10,9	62
50-99	7,6	11,6	66
100-249	14,5	19,1	76
250-499	15,1	16,0	94
500-999	17,1	14,9	115
1000 a více	39,0	27,5	142
Celkem	100,0	100,0	

Rok 2004	Podíl v % na		Produktivita práce z tržeb (průmysl = 100)
	celkových tržbách	počtu zaměstnanců	
20-49	6,3	10,5	60
50-99	7,4	11,8	64
100-249	14,3	19,5	73
250-499	16,0	16,3	98
500-999	16,3	16,0	108
1000 a více	39,7	26,7	148
Celkem	100,0	100,0	

Rok 2005	Podíl v % na		Produktivita práce z tržeb (průmysl = 100)
	celkových tržbách	počtu zaměstnanců	
20-49	6,4	10,8	60
50-99	7,3	11,8	62
100-249	13,9	19,5	71
250-499	15,7	16,3	96
500-999	18,2	16,2	113
1000 a více	38,4	25,5	151
Celkem	100,0	100,0	

Zdroj: ČSÚ

Malí a střední podnikatelé výrazně převažují z hlediska podílu na zaměstnanosti i přidané hodnotě ve službách a ve stavebnictví, a to s podílem 80 % a více. V průmyslu a dopravě mají malí a střední podnikatelé přibližně třetinový podíl na zaměstnanosti a tvorbě přidané hodnoty.

Význam uvedeného sektoru pro Českou republiku je tedy poměrně značný. Opatření k jeho stabilizaci zabezpečení plynulého cyklu vzniku, rozvoje a zániku podnikatelských subjektů a zejména k dalšímu zvyšování jeho přínosu pro celkový ekonomický rozvoj jsou však současně opatřeními k posílení sociální soudržnosti, vyrovnávání regionálních disparit v důsledku předchozího ekonomického vývoje a aktivní reakcí na zásadnější strukturální změny.

Podpora pozice MSP v ekonomice České republiky nemá jen čistě ekonomické důvody. Je potřeba brát v úvahu i aspekt rozvoje podnikatelského prostředí, zejména úlohu MSP při zmírňování negativních vlivů strukturálních změn na zaměstnanost:

- možnost řešení takových potřeb trhu, které nejsou zajímavé pro velké podniky

- možnost snadnějšího usměrnění veřejné podpory do oblastí postižených ekonomickým útlumem nebo oblastí ekonomicky slabých
- možnost začlenění MSP do strategie ekonomických klastrů (zlepšit spolupráci s dalšími potenciálními partnery na úrovni regionů a z vysokoškolské a výzkumné sféry)

Z analýz dosavadních výsledků realizace nástrojů podpory MSP se ukazuje, že je třeba se více orientovat na kultivaci prostředí pro podnikání a na zmírnění některých systémových nevýhod menších podniků ve srovnání s velkými. Především jde o problém malé kapitálové síly omezující financování velkých projektů, problém slabé pozice menších podniků v soutěži o zakázky, problém horšího přístupu k investicím do moderních technologií a licencí, včetně ochrany duševního vlastnictví (zaostávání v počtu přihlášených a udělených patentů), nerovnost v možnostech získání špičkových kvalifikovaných pracovníků. Při dlouhodobé konzervaci těchto rozvojových bariér by se malé a střední podniky dostaly do nerovné soutěže s velkými podniky a nepodílely by se ani na zvyšování konkurenceschopnosti ekonomiky ani na využívání naakumulovaného kvalifikačního kapitálu v lidských zdrojích.

Poznatky z monitoringu podpůrných aktivit realizovaných v České republice v období 2004 – 2006 ukazují, že:

- existuje slabá motivace managementu MSP na zvýšení účasti na profesním vzdělávání a zajišťování podmínek pro standardizaci a srovnatelnost certifikátů a diplomů dalšího vzdělávání
- chybí nabídka cenově dostupných poradenských a konzultačních služeb potřebných k využívání systémů podpory rozvoje podnikání
- ukazuje se, že problémem firem podnikajících v oblasti služeb v ČR není jejich nízká rentabilita, ale obtížné startovací podmínky, které jsou spojeny se zakládáním nových podnikatelských subjektů. Podnikatelské služby se v současné době podílejí na tvorbě HDP asi 8 % a jak z hlediska tvorby přidané hodnoty, tak z hlediska zaměstnanosti spíše stagují. Vzhledem k silné pozici průmyslu je tento podíl poddimenzován.
- přetrvává nízká znalost zahraničních trhů a zahraničních obchodních možností u malých a středních podniků stejně jako nedostatek obchodně-marketingových dovedností, včetně schopností např. zpracovávat mezinárodní studie „benchmarkingu“ konkurenčních firem atd.

V souvislosti s výše uvedeným konstatováním je potřeba zmínit fungování agentur na podporu podnikání, investic a exportu. Tyto agentury byly součástí systému implementace Operačního programu Průmysl a podnikání 2004-2006 a hrají důležitou roli nejenom v oblasti poradenství pro MSP. Pro programovací období strukturálních fondů 2007-2013 se předpokládá sdružení jejich potenciálu pro aktivní implementaci nového Operačního programu Podnikání a inovace do agentury CzechInvest, přičemž agentura CzechTrade i Česká energetická agentura se i nadále spolupodílí a budou spolupodílet na obsahovém zaměření nových intervencí a na vytváření širšího portfolia odborných služeb pro podnikatele, zejména malé a střední.

Komparativní analýzy s vyspělými zeměmi ukazují, že v programech podpory podnikání existuje úzká souvislost aktivit zaměřených na podporu rozvoje malých a středních podniků a aktivit podporujících rozvoj sektoru průmyslových služeb. Klíčový význam mají zejména oblasti:

- výzkumu a technologického rozvoje – podpora rozvoje podnikových sítí a klastrů, podpora poskytování obchodních a technologických služeb malým a středním podnikům;
- informační společnosti – podpora rozvoje on-line veřejných služeb a služeb poskytovaných malým a středním podnikům v oblasti využití ICT;
- inovací v MSP – rozvoj spolupráce univerzit, výzkumu a podniků prostřednictvím podpory podnikových sítí a klastrů a podpory přístupu MSP ke službám podporujícím rozvoj podnikání;
- regionálního rozvoje – podpora rozvoje a dostupnosti dopravních a telekomunikačních služeb mimo hlavní městská centra.

Česká republika dosahuje zatím ve srovnání s vyspělými státy Evropské unie výrazně nižšího podílu služeb na tvorbě celkové přidané hodnoty i na celkové zaměstnanosti. Mezi nejvýznamnější služby z hlediska podílu na tvorbě HDP patří služby s velkým objemem tržeb, tj. služby obchodního charakteru (OKEČ 51 a 52), daňové poradenství; průzkum trhu a veřejného mínění; poradenství v oblasti podnikání a řízení, apod. Tyto skupiny služeb mají více než padesátiprocentní podíl jak v zaměstnanosti v sektoru služeb, tak v přínosu služeb k tvorbě HDP.

Další rozvoj sektoru služeb závisí na celkovém růstu ekonomiky ČR a lze předpokládat existenci výrazného potenciálu zvyšování významu sektoru služeb a vzhledem k velmi silné pozici českého průmyslu i zvyšování růstu sektoru služeb pro průmysl s příznivými důsledky pro tvorbu nových pracovních míst a snižování úrovně nezaměstnanosti.

Přesto, že v programovacím období 2007-2013 zůstane v průmyslu a službách v ČR zachována k naplnění čl. 3 (2) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj rozhodující část veřejné podpory s určením pro kategorii malých a středních podniků, Operační program Podnikání a inovace rovněž zohledňuje výrazný potenciál, který v podílu na růstu konkurenceschopnosti národní ekonomiky mohou sehrát velké podniky (tj. podniky nesplňující definici MSP). K podpoře takovýchto větších podniků vedou následující důvody, podle kterých tyto subjekty:

- disponují delší existencí a vlastní základnou průmyslového vývoje a tedy i větším potenciálem jejich konkurenční schopnosti,
- mají předpoklady připravit a výrobně realizovat prototypy inovací výrobků a výrobních technologií schopných obstát v náročné soutěži na globálních trzích,
- dokáží ochránit svá vlastní patentová řešení a „know-how“ a připravit se na aktivní licenční politiku,
- jsou ve většině případů finančně konsolidovanými firmami, což vytváří jednu z podmínek schopnosti jejich bezproblémového spolufinancování jimi realizovaných projektů OPPI postavených na náročných cílech konkurenční schopnosti.

Tyto podniky nesplňující kritéria malých a středních podniků představují také hnací sílu inovačních aktivit na regionální i nadregionální úrovni. Svou trvalou poptávkou po stále technicky dokonalejších a konkurenčně schopných subdodávkách a kooperacích vytvářejí efektivní tržní prostředí podněcující růst inovační výkonnosti i u malých a středních podniků – svých subdodavatelů. Proto cílená podpora větších firem zaměřených zejména na úzké propojení výzkumu a vývoje s výrobní praxí může zpětně výrazně ovlivnit i rozvoj malých

a středních podniků.

Pokud se v tomto dokumentu zmiňuje podpora velkým podnikům (viz hlavně kapitola 3 „Prioritní osy OPPI“), představuje tato podpora intervence vůči nejen firmám s počtem zaměstnanců nad 250, přičemž významně budou podporovány zejména firmy mající počet zaměstnanců do 1250, ale také vůči společnostem s počtem zaměstnanců do 250, které však nespĺňují ostatní kritéria Evropské unie pro MSP (zejména kritérium nezávislosti). V rámci dotací velkým podnikům obecně nebudou podporovány případy delokalizace firem z ostatních členských zemí EU, zároveň ani případy expanze nadnárodních prodejních řetězců. V případě podpory poskytnuté velkým podnikům bude Řídící orgán OPPI vyžadovat od těchto příjemců podpory ujištění, že poskytnutá podpora nebude použita v souvislosti s investicemi, které se týkají přemístění výroby nebo služeb z jiného členského státu EU.

Pokud jde o OPPI jako celek, malé a střední podniky budou intervencemi z OPPI podporovány minimálně ze 2/3 (počítáno jako čistý podíl MSP/velké podniky, bez zahrnutí Prioritní osy 4 – Inovace a Prioritní osy 7 – Technická pomoc), za podmínky, že alespoň 1/2 alokace každé oblasti podpory (s výjimkou Prioritních os 4 a 7) bude použita ve prospěch MSP. Podpora poskytnutá v rámci tohoto operačního programu malým a středním podnikům bude pravidelně monitorována a zveřejňována ve výročních zprávách o realizaci OPPI.

1.2.4 Výzkum, vývoj a inovační potenciál v podnikatelském sektoru

Národní inovační politika rozlišuje pro léta 2005 až 2010 čtyři nosné cíle: posílení výzkumu a vývoje jako zdroje inovací, vytvoření podmínek pro funkční spolupráci veřejného a soukromého sektoru, zajištění lidských zdrojů pro inovační aktivity a zefektivnění výkonu státní správy ve výzkumu, vývoji a inovacích.

V mezinárodním srovnání inovačního prostředí (podle souhrnného inovačního indexu) se Česká republika řadí výrazně za průměr EU. Před ČR jsou Slovinsko, Estonsko a přibližně na stejné úrovni je Maďarsko a Slovensko.

Podle podílu výdajů na výzkum a vývoj na přidané hodnotě je relativně příznivá průměrná hodnota zpracovatelského průmyslu ČR, tažená však v podstatě jen hodnotou tohoto ukazatele za automobilový průmysl, zatímco ostatní odvětví jsou hluboko pod úrovní vyspělých zemí. Možný příznivý efekt vyšší technologické úrovně podniků se zahraniční kontrolou na objem výdajů na výzkum a vývoj v ČR je redukován hlavně tím, že v řadě oborů došlo pouze k transferu technologií, které byly vyvinuty v zahraničí se snahou pokrýt náklady na výzkum a vývoj v mateřské zemi. Podcenění tohoto aspektu v systému investičních pobídek tedy znamenalo, že příliv zahraničního kapitálu do zpracovatelského průmyslu ČR přinesl podstatně menší přínos pro zvýšení jeho technologické úrovně.

Jako hlavní bariéry rozvoje inovačních aktivit se jeví nedostatečný rozsah a nevhodný mechanismus financování inovací. Mezinárodní srovnání ukazuje, že se v ČR prakticky nerozvinulo rizikové financování inovačních firem. Důvodem je chybějící vstřícná legislativa upravující podporu investic finančních institucí do rizikového kapitálu a současně i nedostatečné zdroje pro financování větších výzkumných projektů. Podíl výdajů na rizikový kapitál v počáteční fázi rozvoje firmy je zhruba třetinový ve srovnání s vyspělými státy. Přitom největší část rizikového kapitálu směřuje do komunikačních technologií. Dalším brzdícím faktorem je nedostatečná kvalita sítí pro rychlý přenos dat a vysoké náklady pro jejich využívání.

V celkových hrubých výdajích na výzkum a vývoj se pohybují země Evropské unie na průměru 2 % z hrubého domácího produktu. Česká republika dosahuje úrovně asi o třetinu

nižší (1,35 % v roce 2003). Z jednotlivých zemí je výrazně nad průměrem Švédsko (4,3% z HDP) a Finsko (3,4 %). V České republice souhrnný objem výdajů na výzkum a vývoj mírně roste, avšak prakticky se nemění podíl užití v podnikatelském sektoru.

Tabulka 9: Výdaje na výzkum a vývoj
(v mld. Kč)

Ukazatel	2000	2002	2003	2004	2005
Celkové výdaje na VaV	26,5	29,6	32,2	35,1	42,2
Z toho podnikatelský sektor	13,6	15,9	16,6	18,5	22,8
Objem užití finančních prostředků na VaV v podnikatelském sektoru	15,9	18,1	19,7	22,3	27,2
- zpracovatelský průmysl	.	11,6	12,5	13,7	17,1

Zdroj: ČSÚ

Také vybavenost VaV lidskými zdroji nezaznamenala podstatnější posílení. Příčiny jsou v neuspokojivé struktuře absolventů terciárního vzdělání a zatím ve spíše sporadické iniciativě průmyslových podniků navázat kontakty s vysokými školami a vytvářet společná centra pro výzkum a pro přípravu absolventů. Výrazně podhodnocen zůstává i podíl osob zaměstnaných v progresivních technologiích.

Významnou potenciální bariérou lidských zdrojů v rozvoji inovačních aktivit je rovněž nevhodná struktura absolventů vysokých škol, která neodpovídá budoucím potřebám rozvoje ekonomiky a která je ovlivněna nefungujícími motivačními faktory a podceňováním znalostního managementu v podnicích. Tomu odpovídá i poměrně pomalé tempo zvyšování zaměstnanosti v tomto sektoru.

Tabulka 10: Lidské zdroje ve vědě a technologii
(v tis. osob)

Ukazatel	2000	2003		2004		2005	
	celkem	celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
Zásoba lidských zdrojů ve V a T	1 700	1 781	880	1 826	891	1 920	969
- zaměstnanci ve V a T oborech	1 388	1 437	745	1 473	766	1 555	811
- z toho s terciárním vzděláním	423	487	217	509	227	542	239

Zdroj: ČSÚ

Na zcela neuspokojivé úrovni je participace vysokých škol na realizačních výstupech výzkumu a vývoje, zejména v důsledku chybějících motivačních nástrojů, které by orientovaly výzkumnou činnost vysokých škol na potřeby podniků. Dále je třeba vytvořit podmínky pro podporu zapojení českých firem do mezinárodní kooperace v oblastech podporujících vznik a rozvoj malých a středních podniků v oblasti „business angels“, inkubátorů, inovačních center a vědecko-technických a technologických parků a v participaci VaV domácích institucí na rozvoji ERA (European Research Area). V současné době fungující síť vědecko-technických parků neposkytuje služby pro transfer technologií na stejné úrovni

jako ve vyspělých zemích Evropské unie. Významný inovační potenciál v podnikatelském sektoru České republiky představují aktivity ve vytváření oborových uskupení formou klastrů. Jedná se o kontinuitu jedné z priorit Operačního programu Průmysl a podnikání vyhlášeného na léta 2004-2006.

Tabulka 11: HDP na obyvatele a výdaje na VaV v regionech soudržnosti NUTS II

Region soudržnosti	HDP na obyvatele v PPS (2004)			Výdaje na VaV (2003)
	(Kč, b.c.)	ČR=100	EU-25=100	ČR=100
Praha	29888	203	140	43,2
Střední Čechy	13968	95	65	8,8
Jihozápad	13467	92	63	5,5
Severozápad	12149	82	57	1,5
Severovýchod	12797	87	60	8,3
Jihovýchod	13462	92	63	20,2
Střední Morava	11820	80	55	5,6
Moravskoslezsko	11587	79	54	6,9
Česká republika	14719	100	69	100

Zdroj: ČSÚ

S růstem inovativnosti podniků významně souvisí patentové aktivity podnikatelských subjektů v ČR, které ve srovnání s ostatními evropskými zeměmi zdaleka nedosahují potřebných kvantitativních ukazatelů, jak lze prokázat na následujících srovnávacích tabulkách:

Tabulka 12: Přihlášky vynálezů a udělené patenty českých subjektů u ÚPV

	Přihlášky vynálezů			Udělené patenty		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Univerzity	17	30	52	13	21	16
Výzkumné ústavy	36	46	68	31	28	22
Podniky velké	51	44	37	20	25	28
Podniky malé a střední	240	197	226	131	166	119
Fyzické osoby	272	269	258	98	109	79
CELKEM:	619	586	641	293	349	264

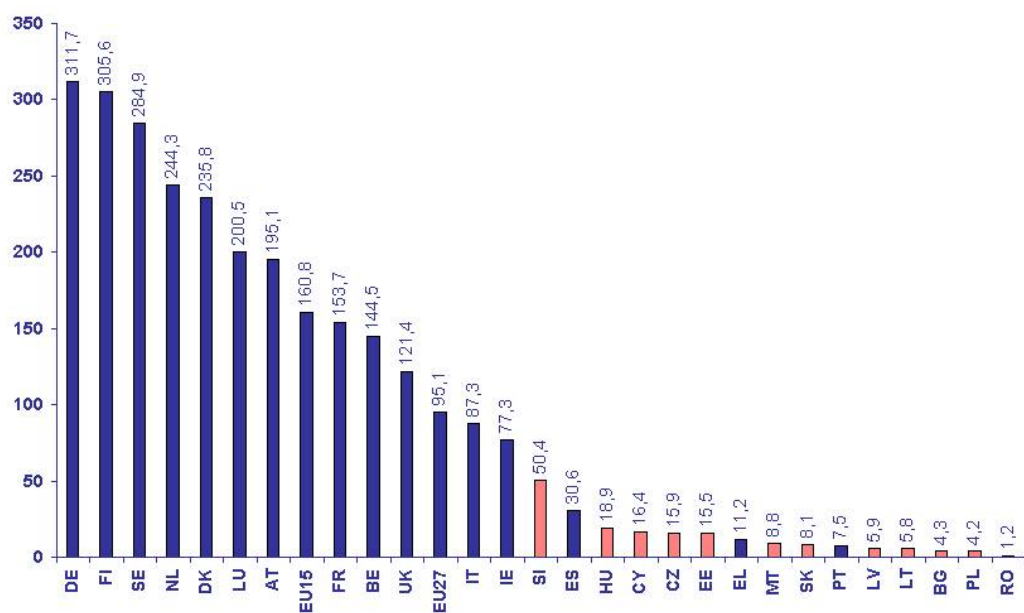
Zdroj: ÚPV

Tabulka 13: Přihlášky vynálezů a udělené patenty u EPO

	Údaje roku 2003		Údaje roku 2004		Údaje roku 2005	
	Počet přihlášek	Udělené patenty	Počet přihlášek	Udělené patenty	Počet přihlášek	Udělené patenty
Švýcarsko	4 180	2 393	4 663	2 111	5 027	1 911
Holandsko	6 459	1 731	6 974	1 695	7 799	1 519
Finsko	1 480	692	1 608	858	1 514	757
Belgie	1 374	599	1 493	576	1 658	459
Rakousko	1 010	622	1 000	637	1 053	533
Dánsko	867	500	984	483	1 174	431
Švédsko	2 562	1 545	2 429	1 497	2 486	1 344
Maďarsko	58	62	94	38	81	32
Polsko	40	12	93	14	111	15
ČR	58	18	84	25	73	26
DE	22 701	13 429	23 044	13 621	23 789	12 499
FR	7 431	4 805	8 079	4 366	8 034	3 740
UK	4 843	2 679	4 791	2 500	4 649	2 148

Zdroj: ÚPV

Graf 2: Počet přihlášek vynálezů u EPO na 1 mil. obyvatel

Zdroj: EIS 2006

Hlavními bariérami růstu patentových aktivit českých subjektů jsou (podle studie „Bariéry konkurenceschopnosti ČR“ zpracované pro MMR Technologickým centrem Akademie věd ČR):

1) Vysoká finanční náročnost patentové ochrany

Vysoká finanční náročnost je obecně nejčastěji uváděnou bariérou v patentové ochraně a tato překážka byla identifikována jako závažná i v průzkumu ve výzkumných organizacích a v inovačních podnicích. Vysoká finanční náročnost se však týká pouze přihlášek patentů v zahraničí (zejména jejich překladů do jazyků zemí, kde se přihláška podává) a nikoli přihlášek v ČR.

Patentová přihláška v ČR zajišťuje v zahraničí prioritu po dobu 1 roku. Po jejím uplynutí již objev není v zahraničí chráněn, a proto je nutné v tomto období podat přihlášku v jednotlivých (vybraných) zemích. Podání přihlášky pouze v ČR a nezajištění ochrany v zahraničí tak působí spíše kontraproduktivně, neboť v přihlášce patentu jsou uvedeny údaje, které umožňují zneužití objevu, a konečným důsledkem může být jeho patentování v zahraničí jiným subjektem.

2) Orientace na krátkodobé zisky a nezájem některých českých managerů investovat do budoucnosti svého podniku

Většina firem je spíše orientována na zisky návratné v krátké době. Ochrana duševního vlastnictví je z tohoto hlediska méně zajímavá, neboť její výsledky se projeví až ve střednědobém nebo dlouhodobém horizontu. Tato bariéra může souviset i se značnou fluktuací managementu u některých firem.

3) Nedostatečně vyspělé a rozvinuté průmyslově právní povědomí širší odborné veřejnosti a pracovníků výzkumných ústavů a vysokých škol

Tato bariéra souvisí s celkovou kulturou ochrany průmyslového vlastnictví. Průzkum provedený v nedávné době v AV ČR (Ing. Roman Wagner, 2000) mj. prokázal, že povědomí vědeckých pracovníků o možnostech a hlavně o skutečných podmínkách průmyslově právní ochrany nových technických řešení je na nedostatečné úrovni.

4) Zveřejnění nových technických řešení a jejich výsledků před podáním přihlášky

Tato bariéra je důsledkem nevědomosti výzkumníků (viz předcházející bariéra), kteří zveřejní výsledky své práce například ve vědecké publikaci, přednášce na konferenci, apod.

5) Nízká motivace některých zaměstnanců patentovat nové objevy (tzv. zaměstnanecké vynálezy)

Bariéra je důsledkem špatné zkušenosti některých zaměstnanců, jejichž snaha v oblasti ochrany duševního vlastnictví není v podniku odpovídajícím způsobem oceněna.

6) Nefungování práva, jeho nevytížitelnost a často špatné prosazování vlastnických práv vynálezců v praxi, se všemi právními důsledky, které z toho vyplývají, jako například v konkurzním řízení

7) Specifické požadavky některých odvětví na utajení získaného know-how, kde patentování nepřináší výhodu

Obligátní a obligatorní část přihlášky obsahuje stručný popis vynálezu a v některých případech převažuje snaha o uchování nového řešení v tajnosti před konkurencí (toto se týká

například zvlášť ceněných objevů nebo poznatků v oborech, které se velmi rychle vyvíjejí).

8) Nedostatek kvalifikovaných patentových odborníků

V souvislosti s rostoucím významem a náročností ochrany průmyslových práv a předpokládaných nárůstem patentové aktivity českých subjektů lze očekávat nedostatek kvalifikovaných odborníků v oblasti průmyslového práva. Institut průmyslově právní ochrany sice poskytuje dvouleté specializované studium, které absolvuje každoročně přes dvě desítky absolventů, ale je otázkou, zda je tento počet dostatečný.

1.2.5 Energetická náročnost

Energetická náročnost české ekonomiky a zejména průmyslu zůstává i přes pozitivní dlouhodobý vývoj ve srovnání s průměrem Evropské unie stále vysoká. Zvýšení energetické efektivity se proto stalo jedním ze základních cílů státní energetické politiky ČR.

Poměrně rychlé zlepšování ukazatelů energetické náročnosti je patrné zejména v 90. letech, kdy zlepšování situace ovlivnil souběh dvou faktorů: zvýšení kvality hospodaření s energetickými zdroji a dále odvětvová restrukturalizace, při které došlo k částečnému útlumu výrobních oborů energeticky náročných. Od roku 1990 se energetická náročnost, měřená v měrných jednotkách primárních energetických zdrojů na jednotku HDP, snížila o 17%. Nepříznivý odstup ČR se tak z úrovně 80 % nad průměrem zemí EU zmenšil a podle odhadu pro rok 2005 se dostal na přibližně 55 - 60 %. V období 2000 až 2004 se již snižování energetické náročnosti zpomalilo a i do budoucna je třeba počítat s tím, že realizace dalších úsporných opatření ve spotřebě energie bude svou investiční i technologickou náročností daleko obtížnější.

Snížení energetické náročnosti je odvislé především od podpory nových výrobních technologií s příznivými parametry energetické a surovinové spotřeby v odvětvích průmyslu, ve stavebnictví a ve výrobě, přeměně a omezování ztrát při distribuci energie, která mají rozhodující vliv na konečnou spotřebu energie, kde ještě zdaleka nebyl ukončen proces náhrady neefektivních energetických zdrojů. Další směr energetické politiky státu musí směřovat na podporu programů, které řeší environmentální problémy spojené s využíváním obnovitelných zdrojů energie.

Česká republika má významný potenciál náhrady fosilních primárních energetických zdrojů obnovitelnými a druhotnými zdroji energie. Tento potenciál dosud není dostatečně využit zejména v oblasti biomasy, bioplynu, větrné energie a druhotných energetických surovin.

Tabulka 14: Výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů energie

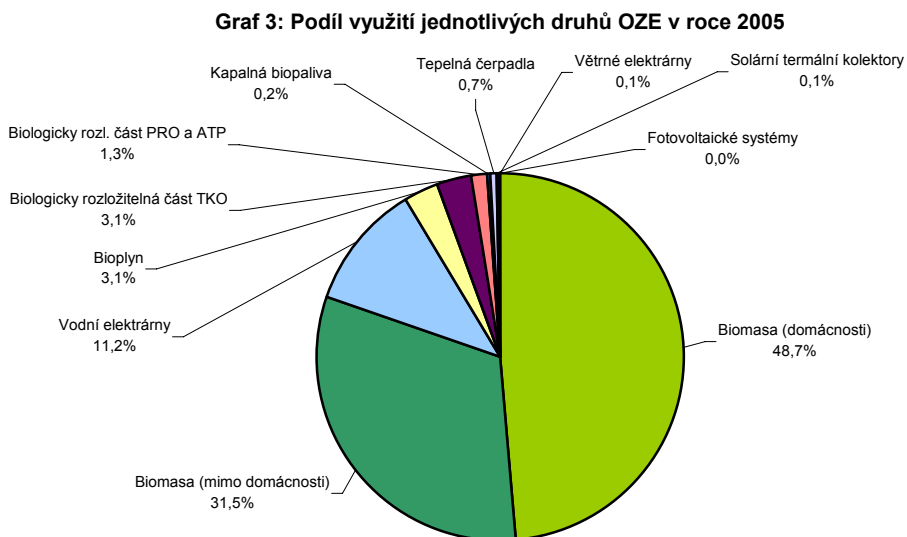
Zdroj	2003	2004
Vodní elektrárny GWh	1383	2019
Pevná biomasa GWh	373	593
Větrné elektrárny GWh	4	10
Bioplyn GWh	108	139

Zdroj: MPO

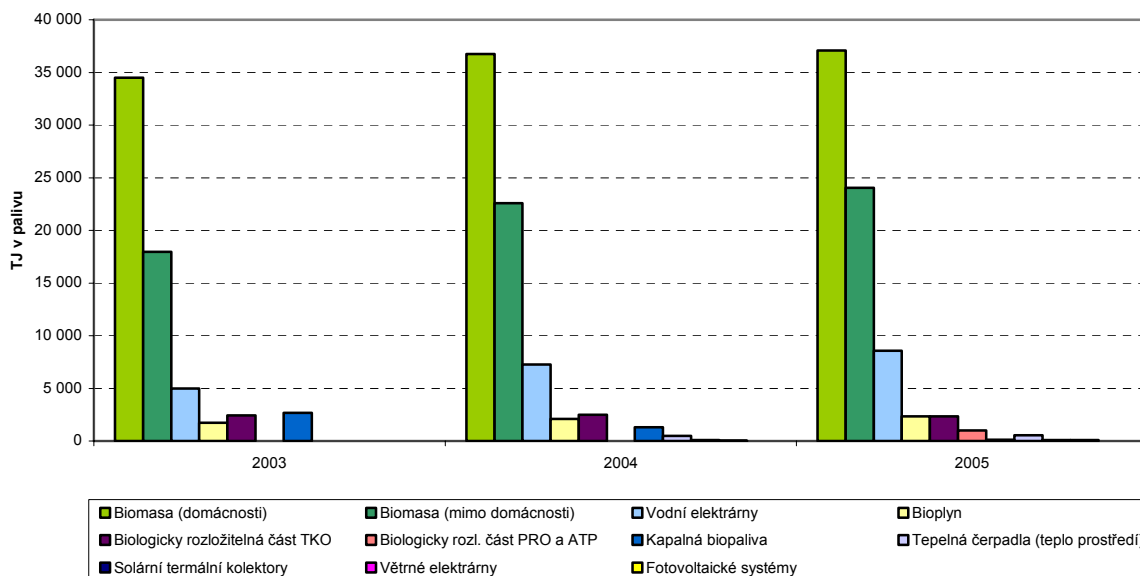
Česká republika má zájem na využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie s cílem náhrady fosilních primárních energetických zdrojů. Existuje zde významný potenciál u biomasy, bioplynu a druhotných energetických surovin. V souladu se Směrnicí 2001/77/EC

o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů má v ČR vzrůst do roku 2010 podíl výroby elektřiny z OZE na celkové hrubé spotřebě elektřiny na 8 %. Podíl obnovitelných zdrojů energie na spotřebě primárních energetických zdrojů v roce 2005 měl podle cílů Státní energetické koncepce činit 5 - 6 %. V roce 2006 bylo dosaženo pouze 4,4 %, to znamená, že současný stav v České republice zatím neodpovídá stanovenému cíli.

Využití obnovitelných zdrojů energie v České republice v letech 2003 – 2005 znázorňují následující grafy č. 3 -5:

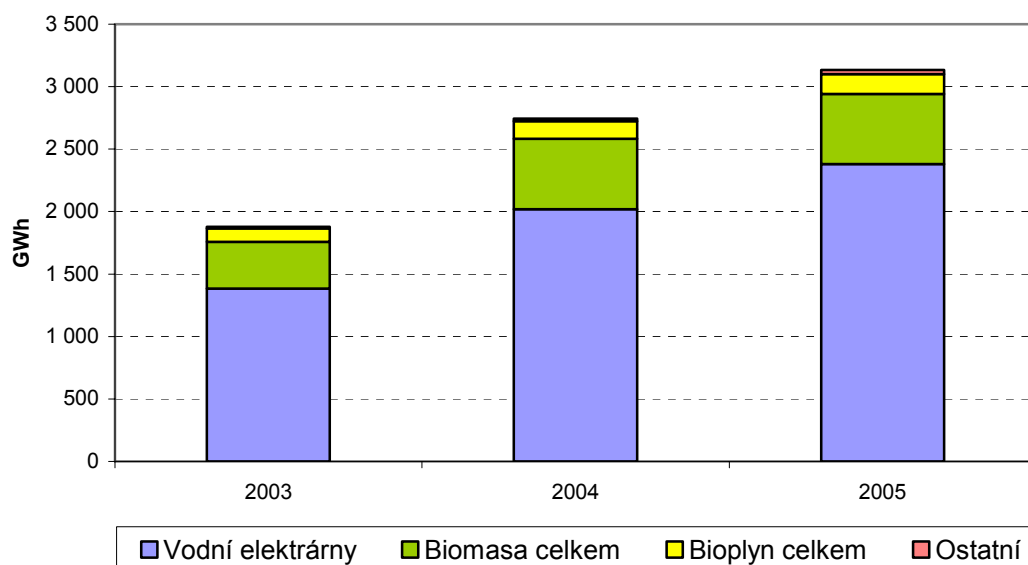

Graf 4: Vývoj využití energie z obnovitelných zdrojů

Graf 5: Vývoj výroby elektřiny z OZE

1.2.6 Kontexty vývoje českého průmyslu v zaměstnanosti

V ČR se dlouhodobě prosazuje pokles zaměstnanosti, přibližně o 0,6 % ročně, na rozdíl od zemí EU, kde trend míry zaměstnanosti je opačný. Pokles míry zaměstnanosti zastavilo až výrazné oživení ekonomického růstu v letech 2004 a 2005 (v roce 2005 se zaměstnanost zvýšila o 1,2 %), které se projevilo i v pozitivním vývoji míry nezaměstnanosti. I nadále však negativně ovlivňují míru zaměstnanosti strukturální faktory a v mezinárodní komparaci relativně nízká tvorba pracovních míst v terciárním sektoru.

Přesuny pracovních sil vyvolané transformačním procesem nepostihly české regiony rovnoměrně a vyvolaly značnou regionální diferenciaci trhů práce, která přetrvává dodnes. Proměna odvětvových a profesních struktur pracovních míst v jednotlivých regionech prohloubila strukturální nerovnováhy a v řadě míst panuje na trhu práce dlouhodobý deficit kvalifikované nebo profesně vyhovující pracovní síly pro podnikatelský sektor. Tyto problémy zesiluje skutečnost, že existující regionální rozdíly v nabídce pracovních míst v podstatě nevyvolávají ani meziregionální ani profesní mobilitu obyvatel a ve struktuře nabízených volných pracovních převažují místa určená pro kvalifikované dělnické profese, pro které v řadě regionů paradoxně neexistuje přiměřená nabídka.

V absolutních hodnotách byl stav zaměstnanosti v celé české ekonomice (podle dat ČSÚ z Výběrového šetření pracovních sil) v roce 2004 proti stavu v roce 2000 nižší zhruba o 30 tisíc osob. Z tohoto poklesu šly asi tři čtvrtiny na vrub sekundárního sektoru, především zpracovatelského průmyslu. Sektor služeb v celkové zaměstnanosti své postavení posílil (z 56,2 % v roce 2000 na 57,8 % v roce 2004), ale jeho rozvoj nemá v České republice ve vztahu k trhu práce zdaleka takovou absorpční kapacitu, jakou má sektor služeb vyspělých států. V roce 2005 se trend poklesu stavu zaměstnanosti obrátil, neboť oproti roku 2004 došlo ke zvýšení stavu zaměstnanosti o 57,5 tisíce osob.

Závažným problémem ČR je také nízký podíl částečných pracovních úvazků. Zatímco v EU se průměrná míra částečných úvazků pohybuje okolo 17 % (nejvyšší je v Irsku a Finsku), v ČR je dlouhodobý průměr 3,7 %. Počet registrovaných podnikatelů se dlouhodobě příliš

nemění. Nepříznivou skutečností je, podle výsledků z řady průzkumů, že v ČR obecně převládá zájem o zaměstnání nad zájmem uplatnit se v podnikání a nést určitá rizika, s kterými je založení firmy a překonání bariér prvního vstupu na trh spojeno. To je i jeden z důvodů, který se promítá do rozvoje malých a středních podniků a do relativně malé účinnosti dosavadních nástrojů podpor podnikání.

V sektoru podnikatelských služeb dochází na rozdíl od ostatních druhů služeb (pojišťovnictví, finanční služby, pronájem nemovitostí, činnosti cestovních kanceláří apod.) k absorpci pracovníků uvolněných z primárního sektoru. Největší zaměstnanost a produktivita v rámci sektoru podnikatelských služeb je přitom zaznamenána v oblasti tzv. ostatních podnikatelských činností.

Zvyšující se produktivita práce v určitých oblastech služeb (např. inženýrské činnosti, účetní a auditorské služby, poradenství v oblasti podnikání, technické zkoušky a analýzy) je příznivou zprávou pro další rozvoj sektoru služeb obecně. Zejména oblast ostatních podnikatelských služeb má potenciál růstu a tím také absorpce dalších pracovníků.

Nicméně vyšší produktivita práce v této oblasti je dána vyšší úrovní odborných znalostí a trvalým vzděláváním a zvyšováním odborné kvalifikace. Aspekt vzdělávání zaměstnanců je předpokladem nejen pro zvyšování poskytovaných služeb, ale také jejich zapojení do problematiky inovací a výzkumu. Sektor služeb navíc může příznivě ovlivnit jak zvýšení podílu částečných úvazků, a tak přispět k řešení problému uplatnění znevýhodněných skupin na trhu práce.

Převážně strukturální charakter nezaměstnanosti v ČR se stále více projevuje v narůstání dlouhodobé nezaměstnanosti. Dlouhodobou nezaměstnaností jsou ohroženy hlavně skupiny osob znevýhodněné na trhu práce: ženy s dětmi, čerství absolventi, osoby nad 50 let a osoby s nízkou kvalifikací. Podle dat ČSÚ se počet dlouhodobě nezaměstnaných (nad 12 měsíců) na konci roku 2004 v řadě regionů pohybuje již nad 50 % celkového počtu nezaměstnaných. Podle údajů MPSV se počet dlouhodobě (registrovaných) nezaměstnaných v ČR pohybuje nad 40 % celkového počtu nezaměstnaných.

Příčiny je třeba hledat hlavně ve stále se prohlubujícím deficitu volných pracovních míst právě v regionech s vysokou nezaměstnaností. Dalším charakteristickým rysem je rozdílná situace oblastí, kde na trh práce příznivě působí existence velkých podniků a zastoupení sektorů zpracovatelského průmyslu s vysokou exportní výkonností. Z dat posledních let se rovněž ukazuje, že na snižování úrovně celkové i dlouhodobé nezaměstnanosti se relativně málo podílel segment malých a středních podniků a bude třeba i nadále rozvíjet cesty zvyšující účinnost mechanismů podpory zaměstnanosti v MSP.

Jednou z příčin narůstající nezaměstnanosti (zejména v oblasti dlouhodobě nezaměstnaných) jsou neadekvátní znalosti a dovednosti zaměstnanců. Problémy existují i se zaměstnatelností absolventů škol, zejména středních.

Aby podnikatelské subjekty měly možnost vychovávat a zvyšovat adresnost kvalifikace svých vlastních zaměstnanců a připravovat je průběžně na inovační a technologické změny, jsou podporovány aktivity spojené s budováním a vybavením středisek vzdělávání v jednotlivých podnikatelských subjektech.

V programovacím období 2004 – 2006 bylo doposud (k 30.6.2007) v rámci Operačního programu Průmysl a podnikání (program podpory Školící střediska) takto podpořeno celkem 77 projektů v celkové výši 356,5 mil. Kč.

V programovacím období let 2007 – 2013 se předpokládá, na základě získaných zkušeností, dílčí úprava programu Školící střediska v tom smyslu, že podpora bude poskytována též subjektům působícím mimo sféru počátečního vzdělávání (privátní podnikatelské subjekty poskytující specifické vzdělávání) zajišťujícím další profesní vzdělávání, a to zejména zaměstnanců malých a středních podniků a zaměstnanců ze sféry služeb pro průmysl.

1.2.7 Vztah průmyslu k ochraně životního prostředí

Vzhledem k významnému podílu energetiky, těžkého průmyslu, chemického průmyslu a zpracování ropy, výroby potravin a výroby celulózy a papíru v rámci českého hospodářství jsou vlivy průmyslu na životní prostředí mnohem výraznější než v zemích s vyšší hodnotou high-tech oborů (léky, speciální materiály, přístroje, komunikační technika a počítače a pod.). Porovnáme-li však dnešní situaci s počátkem 90. let, je zřejmý pozitivní trend trvalého snižování emisí, jak v absolutních číslech, tak na jednotku výroby, dále pokles produkce nebezpečných odpadů, pokles spotřeby povrchových a podzemních vod, rostoucí objem materiálového a energetického využití průmyslových a komunálních odpadů.

Výrazné snížení emisí bylo nejprve způsobeno v první polovině 90. let uzavřením mnoha zastaralých výrobních zařízení a dále využitím koncových technologií (end-of-pipe) redukce emisí. V pozdějších letech se pozitivně projeví investice do výrobních technologií, z nichž většina byla dovezena ze zahraničí. To souvisí i s privatizací a příchodem velkých zahraničních investorů.

Průmyslový sektor posiluje svoji váhu v rámci ekonomiky České republiky, což lze dokumentovat nadále vysokou dynamikou růstu průmyslové produkce počátkem tohoto desetiletí. Česká republika má předpoklady pro to, aby podíl průmyslu na tvorbě HDP byl alespoň v horizontu následujících 5 až 10 let vyšší než je tomu ve vyspělých zemích EU. Hlavní důvod je příliv přímých zahraničních investic, které jsou primárně zaměřeny do oblasti zpracovatelského průmyslu a jejichž další vliv lze i ve střednědobém horizontu nadále očekávat.

Jednotlivá odvětví se vyvíjejí v pokračujícím procesu ekonomické integrace (vstup na trh EU) a globalizace velmi nerovnoměrně, např. textilní průmysl, kožedělný průmysl a výroba obuvi zaznamenává trvalý útlum. Asijské výrobce, kteří mají malé náklady na pracovní sílu a nulové náklady na ochranu životního prostředí a bezpečnost a ochranu zdraví, vyrábějí stejné zboží za podmínek, jimž nemohou evropské výrobce konkurovat. Tento trend se bude rostoucí měrou týkat i jiných oblastí (elektronika, bílá technika, sklo a keramika atd.).

Český průmysl má vysoký transformační potenciál k tomu, aby se většina odvětví změnila z handicapovaného konkurenta nových asijských trhů (důvodem jsou vyšší environmentální a sociální náklady) na high-tech nebo dematerializovanou ekonomiku (vysoký podíl specializovaných služeb). Veškerá opatření, která povedou ke snižování energetické a materiálové náročnosti českého průmyslu budou mít kladný nepřímý dopad na životní prostředí.

Na druhou stranu, „oživování“ tradičních odvětví (ocelářství, těžká chemie) ztěžuje zavádění BAT, resp. vyšší standardy (IPPC, EIA, emisní limity) mohou způsobit odchod investorů směrem do východně a jihovýchodně situovaných států. Podobně kontraproduktivní je vývoz elektrické energie z uhelných elektráren kompenzovaný „obnovitelnými zdroji“, které jsou dražší a v konečném výsledku zvyšují náklady na výrobu (nevýhoda na globálních trzích) - a to zvláště u výrobků s nízkou přidanou hodnotou (metalurgie, těžká chemie a pod.). Růst cen paliv, energií a strategických surovin je vážnou hrozbou pro takové výroby, lze však

očekávat, že ceny energií porostou celosvětově a záležet tak bude na efektivnosti výroby a aplikaci průlomových technologií.

Tato odvětví mohou těžko absorbovat další zpřísnování emisních limitů, což vede pouze ke stěhování takových technologií do zemí „třetího světa“ (výroba hliníku, oceli, hnojiv a pod.). Podobný dopad mají redukční cíle vyžadované Kjótským protokolem, kde se hovoří o „carbon leak“, tj. úniku emisí (resp. výrob s vysokými emisemi na jednotku produkce, jako je cement, sklo, ocel, hliník) za hranice Kjótského prostoru. Tam se například nachází Čína, Indie, Brazílie, Venezuela, Mexiko, Jižní Korea, JAR a další země, které svým průmyslovým a surovinovým potenciálem mohou snadno konkurovat např. zemím střední a východní Evropy. Tyto ekonomické tlaky proto téměř znemožňují další udržitelný rozvoj některých odvětví a výrob v České republice.

Jediným východiskem z této situace je několikanásobné snížení spotřeby energie na jednotku ekonomického výstupu (HDP), tedy orientace na výrobky s vysokou přidanou hodnotou, vytváření a ochrana know-how, využívání tradičního loga (sklo, porcelán, speciální přístroje, jemná mechanika a pod.), příp. maximální "dematerializace" (poskytování speciálních služeb v oblasti komunikačních technologií, poradenství, kultury, medicíny, turismu a pod.). V této oblasti hraje klíčovou roli vývoj a výzkum, který by měl zvyšovat "dostupnost" BAT (např. selektivní separační procesy, nové materiály, optimalizace chemických procesů, selektivní katalyzátory, imobilizované enzymy a pod.).

Dopady systému REACH na průmysl České republiky

V rámci Evropské unie je připravována nová koncepce přístupu k managementu chemických látek, které se pohybují po evropském trhu. Tento přístup je v současné době zformulován do textu „Návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, týkajícího se registrace, hodnocení, schvalování a omezování chemikálií (REACH), založení Evropské chemické agentury a měnicího směrnici 1999/45 a nařízení (ES) o persistentních organických polutantech“, COM(2003)644 z 29. října 2003“. REACH bude mít přímé dopady na český zpracovatelský průmysl, který bude nucen systematicky zvažovat náhradu toxických chemikálií méně škodlivými alternativami.

1.3 ANALÝZA SWOT

Pro SWOT analýzu byla využita uvedená socio-ekonomická analýza hospodářství a průmyslu ČR a některé výsledky SWOT analýzy Národního rozvojového plánu ČR pro léta 2007–2013, které mají vztah na sektor průmyslu a podnikání. SWOT analýza, obsahující souhrnné hodnocení silných a slabých stránek, příležitostí a ohrožení, představuje základ pro formulaci navrhovaných priorit OPPI. SWOT analýza je zaměřena na určení klíčových oblastí vycházejících ze sociálně-ekonomického výzkumu a analýzy sektoru průmyslu za účelem přijetí optimální strategie řešení a rozvoje identifikovaných oblastí.

SWOT analýza napomohla k identifikaci budoucích potenciálních oblastí rozvoje (identifikovala klíčové bariéry rozvoje podnikání v ČR), ke kterým patří výzkum, vývoj, inovace, podpora začínajícím podnikatelům, lidské zdroje pro podnikání, infrastruktura pro podnikání, úspory energií a které se odráží ve schválených šesti věcných prioritách Operačního programu Podnikání a inovace uvedených v kapitole 3.

Za účelem komplexnosti identifikuje SWOT analýza vedle oblastí (slabých stránek) podporovatelných v rámci operačního programu ze strukturálních fondů EU rovněž takové oblasti, jejichž podpora ze strukturálních fondů možná není a které je potřeba řešit opatřeními

na národní úrovni.

Silné stránky

- Vstup České republiky do Evropské unie, který napomohl ke stabilizaci české ekonomiky a k procesu reálné konvergence k průměrné životní úrovni EU – 25
- Vysoký a z hledisek růstových faktorů zdravý a v měřítku EU nadprůměrný růst ekonomiky
- Cenová stabilita s nízkou úrovní inflace a s nízkým růstem výrobních cen
- Relativně vysoký stupeň kvalifikace pracovní síly
- Relativně vysoký stupeň liberalizace trhů
- Růst konkurenční schopnosti průmyslu s významným podílem na dosažení kladného salda zahraničního obchodu v roce 2005
- Schopnost zpracovatelského průmyslu se vypořádat s rychlejším růstem domácích cen a zhodnocením české koruny v minulém období
- Významné místo malých a středních podniků v rámci českého průmyslu
- Finanční instrumenty k podpoře MSP
- Účinné fungování státních agentur na podporu podnikání, investic a exportu
- Přínosy zahraničních investic podpořených politikou státních investičních pobídek – pro regiony i pro růst exportu zboží a služeb
- Rozvoj národní „klastrové strategie“ a systému podpory subdodavatelů finálních globálních výrobců umístěných na území ČR

Slabé stránky

- Relativní rigidita trhu práce, nízká mobilita pracovní síly
- Přetrvávající dlouhodobá nezaměstnanost
- Obtížné uplatnění absolventů některých vysokých škol, osob nad 50 let a žen na trhu práce
- Nízký zájem o podnikání a neochota nést s ním spojená rizika
- Vysoká a v celoevropském měřítku nadprůměrná energetická, surovinová a materiálová náročnost české ekonomiky a závislost na jejich dovozu
- Nízká nabídka volných pracovních míst v regionech s vysokou nezaměstnaností
- Nedostatečná vazba systému vzdělávání na poptávku po konkrétních profesích a kvalifikacích
- Vysoká míra daňového zatížení nemotivujícího investice do realizace inovačních aktivit
- Nízká úroveň produktivity práce ve zpracovatelském průmyslu v rámci eurozóny, zejména MSP
- Ztížený přístup MSP k investicím do moderních technologií a licencí
- Nedostatečná kvalita sítí pro rychlý přenos dat a vysoké náklady pro jejich využívání

- Zaostávání v počtu přihlášených a udělených patentů
- Nedostačující podnikatelská infrastruktura a nabídka vhodných a ekonomicky dostupných podnikatelských ploch a nemovitostí
- Nedostatečně využitý potenciál brownfields
- Nedostatečně rozvinutý sektor služeb pro průmysl
- Nedostatečné kapacity poskytovatelů služeb obecně a specificky služeb spojených se zvyšováním kvality lidských zdrojů
- Malá kapitálová síla MSP na financování větších projektů
- Slabá pozice MSP v soutěži o zakázky
- Malá schopnost MSP získat špičkové kvalifikované pracovníky
- Nedostatečná míra ve využívání moderních manažerských metod
- Směřování zahraničních investic do méně sofistikovaných výroby
- Nízká úroveň systematického rozvoje lidských zdrojů v podnicích (MSP), včetně podniků realizujících zahraniční obchod
- Obecně nedostatek obchodně-marketingových dovedností, včetně schopností např. zpracovávat mezinárodní studie „benchmarkingu“ konkurenčních firem apod.
- Nízká znalost zahraničních trhů a zahraničních obchodních možností u MSP
- Nízký a v evropském měřítku podprůměrný podíl výdajů HDP na VaV
- Nerozvinuté rizikové financování inovačně zaměřených firem
- Malá iniciativa MSP v inovačních aktivitách, využití VaV a zvyšování kvality lidských zdrojů
- Nedostatečný podíl využití obnovitelných zdrojů na primární spotřebě energetických zdrojů
- Malá připravenost MSP k vzájemné spolupráci a ke spolupráci s vědecko-výzkumnými pracovišti
- Nedostatek kvalifikovaných pracovníků ve vybraných technických profesích v některých regionech
- Zaostávání efektivity v transferu výsledků VaV do průmyslové praxe oproti praxi vyspělých zemí eurozóny
- Nedostatek pracovišť s efektivně fungujícími systémy transferu výsledků VaV
- Nižší ekonomická dostupnost zahraničních know-how, technologií a patentů pro většinu MSP, včetně vysokých nákladů na ochranu duševního vlastnictví

Příležitosti

- Oživení světového hospodářství, zejména v EU
- Snížení regionálních disparit s využitím prostředků ze SF v období 2007 – 2013
- Další příliv zahraničního kapitálu a investic, zejména do sofistikovaných oborů
- Růstový a inovační potenciál středně velkých až velkých podniků
- Stabilita a atraktivnost české ekonomiky
- Výhodná geografická poloha ČR v rámci EU
- Obecné zlepšení struktury kvalifikace a systému vzdělání podle potřeb rozvoje znalostní ekonomiky
- Dynamika zahraničního obchodu ČR, která významně přispívá k růstu HDP
- Vysoký podíl MSP v podnikové struktuře a jejich potenciál
- Zlepšení prostředí pro investice
- Zvýšení nabídky podnikatelských nemovitostí
- Zvyšování podílu průmyslových výrobků s vyšší technologickou úrovní v zahraničním obchodu
- Diverzifikace exportní nabídky a diverzifikace teritoriální struktury exportu
- Rozvoj služeb
- Vytváření klastrů se zapojením MSP a vědeckovýzkumných pracovišť
- Rozvoj moderních možností „mobility“ a organizace kontaktů, výměny informací a kooperace mezi podniky a pracovišti VaV
- Propojení kapacit výzkumu a vývoje s evropskými vědeckotechnickými strukturami a sdruženími
- Příliv zahraničních investic zaměřený na rozvoj technologických center a podniků „high-tech“ a „medium-tech“
- Vyšší využití obnovitelných, příp. i druhotných zdrojů energie

Ohrožení

- Dlouhodobější trvání současné ekonomické recese v hlavních oblastech světového hospodářství
- Přetrvávající nízká vymahatelnost práva
- Rostoucí závislost české ekonomiky na činnosti kapitálově silných nadnárodních korporací
- Rostoucí zahraniční konkurence na světových trzích především ze strany levných výrobků přicházejících z asijských zemí
- Vnější „šoky“ způsobené růstem cen ropy na světových trzích, cen energie a ostatních surovin
- Závislost exportně zaměřených odvětví průmyslu na cyklech hospodářského vývoje v zemích EU
- Riziko vzniku duální ekonomiky (regionální a sektorové)

- Pomalá reakce vzdělávacího procesu na potřeby znalostní společnosti
- Zaostávání efektivity v transferu výsledků VaV do průmyslové praxe oproti praxi vyspělých zemí eurozóny
- Nízká mobilita na trhu práce v oblasti vysoce kvalifikovaných a vědeckotechnických profesí
- Nedostatečná provázanost a malý transfer výsledků VaV na průmyslovou výrobu a na rozvoj průmyslových služeb
- Pomalá reakce pracovišť VaV a inovačních podniků na možnosti uplatnění v nových oborech a směrech aplikovaného výzkumu (nanotechnologie, biotechnologie, netradiční obnovitelné zdroje energie, genetika, ...)

Na základě analýz provedených v souvislosti s přípravou OPPI a dosavadních výsledků ex-ante hodnocení lze konstatovat, že podnikatelský sektor ČR, i přesto, že má mnoho vlastních silných stránek (průmyslová tradice, vhodná geografická poloha, kvalifikovaná pracovní síla), musí učinit významný pokrok v oblasti rozvoje výzkumu a vývoje, inovací, posílení spolupráce podnikatelského a vědeckovýzkumného sektoru, v oblasti úspor energií. Pozornost je potřeba zaměřit na rozvoj podnikatelského prostředí (podnikatelské infrastruktury) a podnikání obecně a rozvoj lidských zdrojů.

Ze SWOT analýzy je zřejmé, že Česká republika disponuje silnou a širokou průmyslovou základnou, zejména pokud jde o zpracovatelský průmysl, a je zemí s tradicí technických a strojírenských odvětví. V minulých letech byla výkonnost hospodářství ČR posílena úspěšnou realizací přímých zahraničních investic, která pozitivně ovlivnila tvorbu nových pracovních míst u nadnárodních společností a zároveň v malých a středních subdodavatelských podnicích a pomohla tak zmírnit dopad ztrát pracovních příležitostí v těžkém strojírenství a v těžebních odvětvích, t.j. v odvětvích postižených restrukturalizací. Realizace zahraničních investic neprobíhala rovnoměrně ve všech regionech. Ve spojení s vnitřními strukturálními nedostatky některých regionů České republiky nevedla k rovnoměrnému vývoji hospodářské výkonnosti jednotlivých oblastí.

V zájmu rozvoje ekonomiky a její konkurenční schopnosti je nutné rozšiřovat podnikatelskou infrastrukturu, zlepšovat podnikatelské prostředí, posílit rozvoj podnikatelských služeb, zaměřit se na podporu oblasti výzkumu a vývoje a inovací, rozvíjet fyzickou a intelektuální infrastrukturu nezbytnou k tomu, aby Česká republika mohla konkurovat evropským a světovým ekonomikám založeným na znalostech, na využívání moderních technologií.

Je potřeba mít na paměti, že se podnikatelský sektor nezaměřuje pouze na průmyslové činnosti, ale i na služby. Je potřeba počítat s růstem významu sektoru ekonomických činností založených na průmyslových službách.

1.4 VÝSLEDKY REALIZACE OPPI 2004-2006

Operační program Průmysl a podnikání (OPPI), který byl vyhlášen pro zkrácené programovací období 2004-2006, byl zaměřen na realizaci tzv. Cíle 1 politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU, jenž se vztahoval na celé území České republiky s výjimkou hlavního města Prahy, a byl programem monofondovým (tj. čerpal prostředky výhradně z Evropského fondu pro regionální rozvoj).

Ministerstvo průmyslu a obchodu bylo prvním resortem, kde docházelo k reálnému čerpání evropských fondů (konečnými) příjemci (zejména prostřednictvím zvýhodněných úvěrů

v rámci vyhlášených programů START a KREDIT, které byly poskytovány již od srpna 2004) a kterému začátkem roku 2005 provedlo Ministerstvo financí první certifikaci výdajů uplatnitelných vůči Evropské komisi. Podíl OPPI na celkové podpoře byl vládou ČR určen na 17,94 % z finančních prostředků vyčleněných ze strukturálních fondů na operační programy Cíle 1, což v absolutní částce představuje 260,8 mil. EUR.

VÝSLEDKY REALIZACE OPPI K 31. 12. 2006

V průběhu roku 2006 došlo v rámci Operačního programu Průmysl a podnikání k masivnímu nárůstu čerpání. Ke dni 31. 12. 2006 byla čerpána částka ve výši 2.672.848.199 Kč (čerpáním se rozumí celková částka výdajů autorizovaných odborem strukturální fondů MPO – pověřeným výkonem funkce Řídicího orgánu OPPI - a předložených platební jednotce, ve vztahu k ČMZR, a.s. pak výše dosavadních převodů prostředků do obrátkového fondu pro realizaci programů START a KREDIT). Jednalo se o dotace ve výši 1.325.247.714 Kč pro 299 realizovaných projektů a dále o částku 1.231.931.255 Kč představující příděl do obrátkového fondu ČMZR, a.s.

Ke dni 31. 12. 2006 bylo vydáno celkem 1234 rozhodnutí na celkovou výši dotací 7.715.963.100 Kč.

K 31. 12. 2006 bylo uzavřeno 833 úvěrových smluv v programu START v hodnotě 371.010.607 Kč, v programu KREDIT pak 798 úvěrových smluv v hodnotě 1.656.380.680 Kč, 1.619.075.680 Kč, tj. celkem bylo uzavřeno 1631 úvěrových smluv za cca 2,027 mld. Kč. V programech START a KREDIT bylo k 31. 12. 2006 vyčerpáno celkem 1370 úvěrů v hodnotě 1.594.809.776 Kč. Úvěrové programy zahrnují 60% příspěvek z OPPI a 40 % prostředků ČMZR, a.s. získaných z finančního trhu.

Reálné využívání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU v rámci OPPI 2004 – 2006 prokázalo vysokou absorpční schopnost podniků připravit a realizovat životaschopné projekty splňující kritéria operačního programu, přesahující finanční možnosti OPPI. To se projevilo mimo jiné v předčasném zastavení příjmu žádostí do některých dílčích programů podpory (ROZVOJ, INOVACE, OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE) a v doložitelně předloženém vysokém počtu žádostí ke konci programovacího období, které neumožnily ve většině dalších programů podpory plně uspokojit všechny projekty doporučené k podpoře ve vztahu k jejich kvalitě příslušnými nezávislými hodnotitelskými komisemi.

Vzhledem k tomu, že k 31.12.2006 bylo z OPPI vyčerpáno 25,63 % alokovaných prostředků, předpokládá se, že k nejvyššímu reálnému čerpání dojde v průběhu roku 2007.

Za neúspěšnější programy v rámci OPPI lze jednoznačně označit dotační programy Rozvoj, Inovace a oba úvěrové programy START a KREDIT. Úspěšnost realizace těchto programů OPPI se odráží v jejich pokračování v novém Operačním programu Podnikání a inovace na období 2007-2013, s tím, že program KREDIT bude nahrazen novým programem PROGRES a doplňkově k němu bude do OPPI zařazen program ZÁRUKA. Na základě vyhodnocení zájmu ze strany podnikatelské veřejnosti o programy podpory v rámci OPPI a jejich úspěšnosti bylo rozhodnuto, že v programovacím období 2007 – 2013 budou vedle výše zmíněných programů podpory pokračovat v rámci nového Operačního programu Podnikání a inovace rovněž programy podpory Prosperita, Reality (v OPPI jako program Nemovitosti), Školící střediska, Marketing a místo programů Obnovitelné zdroje energie a Úspory energie byl v OPPI vyhlášen nový program Eko-energie.

Dalšími novými programy podpory v rámci OPPI jsou ICT v podnicích, ICT a strategické služby, Potenciál, Spolupráce a Poradenství. Celkově OPPI obsahuje 15 výše uvedených

programů podpory.

Na základě vyhodnocení implementačního procesu Operačního programu Průmysl a podnikání rozhodl Řídicí orgán/MPO provést v rámci implementace nového Operačního programu Podnikání a inovace několik zásadních kvalitativních změn, které reagují na dosavadní zkušenosti s implementací OPPI, s cílem zjednodušit některé implementační procedury a přiblížit tento operační program v maximální možné míře podnikatelské veřejnosti.

Kromě zařazení výše uvedených osvědčených subprogramů podpory z minulého programovacího období do OPPI optimalizoval ŘO OPPI implementační strukturu s cílem zdokonalit a zefektivnit implementační proces, včetně zavedení systému elektronického příjmu žádostí (eAccount), který zjednodušuje komunikaci mezi žadateli a implementační strukturou OPPI. Pro programovací období 2007 – 2013 bude pro dotační tituly jediným zprostředkujícím subjektem v implementační struktuře OPPI agentura CzechInvest; pro úvěry, záruky a jiné finanční nástroje ČMZR, a.s.

Další opatření byla učiněna v oblasti zajištění dostatečné administrativní kapacity pro včasné vyřizování žádostí o podporu a dále z hlediska hodnocení projektů a autorizace plateb. Konkrétně se jedná o možnost najímat pracovníky na dobu určitou, jejichž mzdové náklady jsou hrazeny z prostředků strukturálních fondů, tj. z prostředků technické pomoci OPPI. Opatření ke zjednodušení procesu implementace se týkají rovněž kontrol na místě. Výsledky realizace OPPI 2004 – 2006 řeší podrobně Výroční zpráva za rok 2006 vypracovaná Řídicím orgánem OPPI v dubnu 2007 a schválená Monitorovacím výborem OPPI dne 4. června 2007.

2 ROZVOJOVÉ CÍLE PRO OBDOBÍ 2007-2013 STRATEGICKÉ ZAMĚŘENÍ OPPI

2.1 VÝCHODISKA STRATEGIE OPERAČNÍHO PROGRAMU

Strategie nového operačního programu, který je navržen v působnosti MPO ČR na období 2007 – 2013, je založena na zvýšení konkurenční schopnosti průmyslu a na rozvoji služeb pro podnikání při zachování podmínek udržitelného rozvoje. Průmysl je rozhodujícím hospodářským odvětvím ČR a základem její ekonomiky se stěžejní úlohou v tvorbě HDP a významným zdrojem zaměstnanosti a odběratelem produktů tzv. znalostní ekonomiky, zůstává jedním ze základních pilířů úspěšného dosažení vytčených cílů postupné konvergence životní úrovně obyvatel ČR k životní úrovni EU.

STAV INOVAČNÍ VÝKONNOSTI ČR

Uskutečněná mezinárodní srovnání neukázala příznivé hodnocení ČR v mnoha ukazatelích. Nejhorší se ukázaly výsledky hodnotící zaostávání v předpokladech inovační výkonnosti. Nízký je relativní počet pracovníků ve výzkumu a vývoji, nízký je podíl rizikového kapitálu ve výdajích na výzkum a vývoj a na inovace, zaostávání existuje v efektivním transferu výsledků VaV do inovačních procesů, ve kvalitě podnikové správy, v efektivnosti finančních trhů a v neposlední řadě v kvalitě veřejných institucí.

Celkové zaostávání vědecké, technické a inovační výkonnosti ČR představují dlouhodobě setrvalý stav a odráží dosud nízkou úroveň rozvoje domácí znalostní základny a omezený rozsah a slabou intenzitu inovačních aktivit podniků.

Důsledkem je závislost české podnikatelské sféry na dovozech velice drahých a pro mnohé podnikatelské subjekty finančně nedosažitelných zahraničních licencí, technických znalostí a know-how, strojů a progresivních technologií. Tato závislost se projevuje dlouhodobě přetrvávajícím „podkapitalizováním“ výrobně-technické základny průmyslu, a to v převážné části u malých a středních podniků a pomalu postupující restrukturalizací, kdy přežívají kvalitativně méně náročné výroby v řadě průmyslových odvětví.

Akceptování podmínek tvrdé mezinárodní soutěže a dosažení parametrů mezinárodní konkurenční schopnosti představuje pro české podnikatelské subjekty reálnou cestu, jak se podílet na rozhodujících procesech růstu a jak se zúčastnit na budování ekonomické prosperity celého regionu EU.

Ve všech uvedených oblastech má ČR obrovské rezervy. Stát bude muset zvyšovat investice nejenom do vzdělávání, ale i do rozvoje infrastruktury a do podmínek pro inovační podnikání a vyrovnávat v této oblasti svůj dluh z minulosti.

Stále rozhodněji podporovat systematické zvyšování znalostí svých zaměstnanců budou muset i podniky tak, aby tyto byly transformovány do přidané hodnoty výrobků a služeb a aby vytvářely nové vyšší užité hodnoty pro zákazníka, pro majitele i pro podnik. Jiná cesta pro získání nezbytných konkurenčních předností existovat nebude.

Z výše uvedených důvodů je třeba v rámci platných právních předpisů a politik EU a ČR v maximální možné míře podpořit subjekty, které budou schopny zvyšovat svůj inovační potenciál a rozvoj znalostí svých zaměstnanců.

FINANČNÍ ASPEKTY STRATEGIE OPERAČNÍHO PROGRAMU

Operační program odráží strategii Evropské unie zaměřením na nástroje nepřímé a přímé

podpory podnikatelů, zejména malých a středních, a obecně na řešení otázek překonávání dosavadních bariér přístupu ke kapitálu, které jsou typickým projevem selhání trhu.

V souladu s Lisabonskou strategií se počítá, že se bude podpora poskytovat především podnikům s vyšším inovačním potenciálem, ale nezapomíná se ani na podporu vzniku nových (malých) podniků a na podporu dalšího rozvoje existujících podniků, směřující k podpoře jejich konkurenceschopnosti, s důrazem na regiony se strukturálními problémy a vysokou nezaměstnaností, která představují další z dlouhodobých priorit EU („větší počet lepších pracovních míst“).

Soubor opatření kombinujících veřejné a soukromé zdroje by měl obecně motivovat nejširší možnou základnu výzkumné a podnikatelské sféry k realizaci inovačních procesů výrobků a technologií na úrovni schopné obstát v mezinárodní soutěži.

INTERNACIONALIZACE PODNIKÁNÍ

Schopnost obstát v mezinárodní soutěži a schopnost zajišťovat vyšší efekty z internacionalizace podnikání, představuje nezbytnou podmínku aktivního zapojování podnikatelské sféry do evropské a globální ekonomiky. Je nejvýznamnější výzvou pro celou podnikatelskou sféru. To platí bez výjimky i pro subjekty malého a středního podnikání.

Tak zvaná „nová ekonomika“ se bude stále více opírat o nové formy mezinárodní spolupráce a internacionalizace a o prudký růst informatiky, o znalosti a komunikace, které spojují a stále více budou spojovat celý svět.

Členství v Evropské Unii je pro Českou republiku především velkou výzvou. Poskytuje přinejmenším jednotný trh, ale i synergii tvořivých sil společné strategie růstu a využívání centralizovaných finančních fondů směrem k vyšší konkurenční schopnosti.

V zemích Evropské Unie je potřeba vyhledávat rozhodující spojence pro budoucnost a společně s nimi a na společně připravovaných projektech využívat technologické a kapitálové síly a jinak nedosažitelných výhod centralizované veřejné podpory.

INSTITUCIONÁLNÍ KVALITA A PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ

Oblast institucionální kvality v České republice vyžaduje zásadní, urychlené a účinné změny. Její nižší efektivnost nepříznivě ovlivňuje ekonomickou výkonnost země a odvozenou nízkou efektivnost inovačních a vzdělávacích systémů a výstupů.

Z tohoto důvodu je zapotřebí realizovat opatření zaměřená na růst kvality podnikatelského prostředí, podnikatelské kultury a podnikatelské infrastruktury.

Dosažení optimální kvality podnikatelského prostředí by se proto mělo dostat do centra národohospodářských úvah o tom, kterými směry vést rozhodující systémy veřejné podpory, včetně podpory zakotvené v programech a opatřeních strukturálních fondů EU.

SLUŽBY PRO PODNIKÁNÍ

Formy veřejné podpory se budou muset velice intenzivně orientovat i na infrastrukturu posilující nabídku komplexu služeb pro podnikání, jejichž podíl na zaměstnanosti a na výkonech ekonomiky je stále hluboko pod mezinárodním průměrem a jejichž nedostatek představuje jednu z identifikovaných bariér dalšího inovačního růstu.

Pro podnikatelské subjekty připravené kvalitou svých lidských zdrojů na permanentní „změny“ bude globalizace poskytovat dříve nevídané možnosti.

Formy veřejné podpory by se v tomto ohledu měly proto zaměřit především na:

- rozvoj informačních technologií a podporu intenzivního využívání ICT v podnikání,
- systémy právní ochrany duševního vlastnictví zejména v případě MSP a právní asistence při uzavírání různých obchodních smluv a smluv kooperačního a aliančního typu využívajících mezinárodně uznávaných právních standardů,
- asistenci MSP při vyhledávání nových obchodních příležitostí, při zpracování studií zahraničního benchmarkingu, marketingových analýz.

SELHÁNÍ TRHU A INOVACE

Četná mezinárodní srovnání výsledků výzkumu a vývoje a inovační výkonnosti České republiky (OECD, EUROSTAT, IMD, UNESCO, apod.) poskytují jistou argumentaci k tomu, že tržní mechanismy v oblastech rozvoje inovační výkonnosti nastavené v ČR v období minulých let ne zcela splnily očekávání provedených ekonomických reforem a nezabránily dnešnímu stavu, který lze charakterizovat jako „selhání trhu“.

2.2 STRATEGICKÁ ORIENTACE PODPORY PODNIKÁNÍ A INOVACÍ V ČR

Za účelem podpory podnikání a rozvoje inovací v České republice byla v rámci operačního programu nadefinována strategická orientace, která odpovídá potřebám české ekonomiky vyplývajícím ze socioekonomické analýzy a analýzy SWOT uvedených v kapitole 1 a navazující na Strategii hospodářského růstu ČR, která doporučuje volit priority s ohledem na velikost ekonomiky ČR a vybrat ty obory, ve kterých může být česká ekonomika konkurenceschopná v evropském a světovém měřítku. Dále pak vybrat podniky, které jsou součástí výrobního řetězce, nebo řetězce služeb, obory s růstovým potenciálem, které mají dostatečné předpoklady pro další rozvoj díky koncentraci výzkumných, výrobních, vzdělávacích a podpůrných aktivit. Základní premisou strategie OPPI je podporovat obory, které jsou nebo mají potenciál stát se konkurenceschopnými v evropském a světovém měřítku a podporovat pozitivní strukturální změny ekonomiky.

1. Zlepšování podnikatelské infrastruktury, a to zejména prostřednictvím rozvoje moderních a na evropské úrovni vybavených podnikatelských nemovitostí s orientací především na regenerace a přednostní využívání brownfields. Podpora rozvoje vědecko-technických parků, center transferu technologií a další infrastruktury pro VaV se zaměřením především na činnost inovujících podniků.
2. Podpora spolupráce firem, univerzit a výzkumných institucí za účelem zvýšení efektivního a rychlého transferu pokrokového know-how do praxe a podpora rozvoje podnikového VaV především cestou iniciace vhodných kooperačních sdružení.
3. Rozvíjení firemních aktivit k vytváření vlastních konstrukčních, inovačních, výzkumných a vývojových kapacit a firemní infrastruktury pro VaV, podpora přístupu MSP k novým špičkovým technologiím a znalostem a zvýšení jejich produktivity.
4. Zavádění technických (včetně ekologicky příznivých) a netechnických inovací včetně jejich testování a ověřování jejich uplatnitelnosti na konkurenčních trzích.
5. Zavádění nových technologií a výrobních procesů.

6. Zavádění technicky nejvyspělejších prostředků ICT.
7. Vytváření a zlepšování služeb pro podnikání, a to zejména poradenstvím, rozvíjením registru certifikovaných poradců, shromažďováním účelově zpracovaných informací pro podniky i veřejnost a podporou patentové aktivity a ochrany v ČR i zahraničí.
8. Rozvíjení infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů, posilování vazeb mezi VaV a průmyslovým vývojem s podporou vyšší úrovně integrace, společné činnosti pracovišť VŠ, výzkumných institucí a podniků inovačního charakteru.
9. Rozvoj internacionalizace podniků a výsledků jimi realizovaných inovačních procesů.
10. Podpora podnikavosti, zakládání a rozvoje firem a to zejména technologicky orientovaných, včetně vytváření vhodného prostředí pro podnikání, ale i technických a finančních podmínek umožňujících nejen vznik firem, ale i další rozvoj stávajících podniků, a ve strukturálně postižených a ekonomicky slabých regionech (zejména seed kapitál a rizikový kapitál, podřízené úvěry, záruky), podpora rozvoje provozů s environmentálně šetrnou výrobou.
11. Efektivní využívání všech zdrojů energií a surovin s cílem maximální úspory fosilních zdrojů prostřednictvím úspor energie ve zpracovatelském průmyslu, především v energeticky náročných odvětvích, úspor energie při výrobě a omezování ztrát při rozvodu elektrické energie a tepla, využití dostupného potenciálu obnovitelných, příp. i druhotných zdrojů (ale vyjma podpory spaloven) a alternativních paliv.

Lze očekávat, že v horizontu roku 2015 bude mít Česká republika konkurenceschopný podnikatelský sektor, dosahující vysoké přidané hodnoty a produktivity práce, schopný prosadit se jak na vnitřním trhu Evropské unie, tak i na ostatních mezinárodních trzích.

Podnikatelský sektor by měl svoji konkurenceschopnost opírat především o aplikaci nových vědeckovýzkumných poznatků, realizaci inovačních opatření, kvalifikovanou pracovní sílu a fungující síť podnikatelských služeb.

Odvětvové vymezení podpory by mělo být cíleně zaměřeno na postupující prosazování pozitivních změn ve struktuře průmyslové výroby, a zejména pak zpracovatelského průmyslu, s cílem kvalitativně posunout ekonomiku České republiky směrem k nejvyspělejšímu znalostně-technologickému centru Evropské unie. OPPI se zaměřuje především na sektor zpracovatelského průmyslu a služeb (zejména ICT služeb), přičemž preferovány jsou především tzv. high-tech obory, a to formou vyššího bodového hodnocení projektů zaměřených na tyto obory. Tzv. low-tech obory nejsou z podpory vyloučeny, avšak, vzhledem k nastavení systému hodnocení projektů předkládaných do OPPI, bude jejich podpora výrazně nižší než u oborů s vysokou přidanou hodnotou. Specifikace odvětvového vymezení podpory poskytované v rámci konkrétní oblasti podpory OPPI bude specifikována v jednotlivých výzvách.

2.3 GLOBÁLNÍ CÍL A SPECIFICKÉ CÍLE PRO ROZVOJOVOU STRATEGII OPPI

2.3.1 Globální cíl operačního programu

Globálním cílem Operačního programu Podnikání a inovace je zvýšit do konce programovacího období konkurenceschopnost české ekonomiky a přiblížit inovační

výkonnost sektoru průmyslu a služeb úrovni předních průmyslových zemí Evropy.

Takto definovaný globální cíl OPPI zajišťuje významnou část strategického cíle Národního strategického referenčního rámce ČR 2007 – 2013 „Konkurenceschopná česká ekonomika“ a je v souladu s Obecnými zásadami pro politiku soudržnosti Evropské unie 2007–2013 (Strategické obecné zásady Společenství, 2007–2013).

K dosažení globálního cíle budou finanční prostředky v rámci OPPI koncentrovány na vymezené prioritní osy, charakterizující jednotlivé strategické cíle tak, aby se na hospodářském růstu ČR v budoucnosti podílely všechny regiony a byly rovněž potlačeny tendence sociálního vyčleňování určitých skupin obyvatelstva.

Uvedené formulace globálního a specifických cílů představují souhrnné vyjádření toho, jak mohou české podniky sehrávat v podmínkách budoucí znalostní ekonomiky, postupující globalizace světové ekonomiky a doprovázejících podmínkách úspěšné soutěže o získání podílů na evropských a světových trzích roli mezinárodně respektovaného a zároveň podporovaného aktéra udržitelného rozvoje a růstu konkurenční schopnosti nejenom české, ale i evropské ekonomiky.

Při implementaci Operačního programu Podnikání a inovace bude důsledně dbáno na to, aby poskytované podpory směřovaly v souladu se Strategickými obecnými zásadami Společenství hlavně malým a středním podnikům.

2.3.2 Specifické cíle operačního programu

Cíle, prioritní osy a oblasti podpory Operačního programu Podnikání a inovace

Globální cíl OPPI	Specifický cíl prioritní osy	Prioritní osa	Oblast podpory
„Zvýšit do konce programovacího období konkurenceschopnost české ekonomiky a přiblížit inovační výkonnost sektoru průmyslu a služeb úrovni předních průmyslových zemí Evropy“	Zvyšovat motivaci k zahájení podnikání, zintenzivnit aktivitu malých a středních podniků a vytvářet podmínky pro využití nových finančních nástrojů pro zahájení podnikání	1. Vznik firem	1.1 Podpora začínajícím podnikatelům
			1.2 Využití nových finančních nástrojů
	Zvýšit konkurenceschopnost podniků zaváděním nových výrobních technologií, zintenzivnit rozvoj informačních a komunikačních technologií a služeb pro podnikání	2. Rozvoj firem	2.1 Bankovní nástroje podpory MSP
			2.2 Podpora nových výrobních technologií, ICT a vybraných strategických služeb
	Zvýšit účinnost užití energií v průmyslu a využití obnovitelných, případně i druhotných zdrojů energie (vyjma podpory spaloven)	3. Efektivní energie	3.1 Úspory energie a obnovitelné zdroje energie
	Posílit inovační aktivity podniků (zavádění inovací technologií, výrobků a služeb)	4. Inovace	4.1 Zvyšování inovační výkonnosti podniků
			4.2 Kapacity pro průmyslový výzkum a vývoj
	Povzbudit spolupráci sektoru průmyslu se subjekty z oblastí výzkumu a vývoje, zkvalitnit infrastrukturu pro průmyslový výzkum, technologický vývoj a inovace, zefektivnit využití lidského potenciálu v průmyslu a zkvalitnit podnikatelskou infrastrukturu	5. Prostředí pro podnikání a inovace	5.1 Platformy spolupráce
			5.2 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů
			5.3 Infrastruktura pro podnikání
	Zintenzivnit rozvoj poradenských a informačních služeb pro podnikání	6. Služby pro rozvoj podnikání	6.1 Podpora poradenských služeb
			6.2 Podpora marketingových služeb
	Vytvořit institucionální, technické a administrativní podmínky pro realizaci operačního programu	7. Technická pomoc	7.1 TP při řízení a implementaci OPPI
7.2 Ostatní TP			

2.4 KOHERENCE

2.4.1 Hodnocení vnější koherence operačního programu

I. Koherence s relevantními strategickými dokumenty EU

Ia) Strategické obecné zásady Společenství (SOZS)

SOZS jsou základním dokumentem pro přípravu Národního strategického referenčního rámce a operačních dokumentů pro programovací období 2007 – 2013.

	Prioritní osy OPPI					
	PO1 Vznik firem	PO2 Rozvoj firem	PO3 Efektivní energie	PO4 Inovace	PO5 Prostředí pro podnikání a inovace	PO6 Služby pro rozvoj podnikání
Obecná zásada I: Přitažlivější Evropa a regiony Evropy pro investory a pracující						
Rozšíření a zlepšení dopravních infrastruktur						
Posílení součinnosti mezi ochranou životního prostředí a růstem			X	X	X	
Řešení intenzivního využívání tradičních zdrojů energie v Evropě			XXX			
Obecná zásada II: Zlepšení znalostí a inovace pro růst						
Zvýšit a zlepšit investice do výzkumu a technologického rozvoje	XXX	XXX		XXX	XXX	XXX
Uspadnit inovace a podporovat podnikavost	XXX	XXX		XXX	XXX	XXX
Podporovat informační společnost pro všechny	XX	XX		XX	XX	XX
Zlepšit přístup k financím	XXX	XXX	X	XX	X	X
Obecná zásada III: Vytváření více a lepších pracovních míst						
Přivést více lidí do zaměstnání, zajistit jejich setrvání v zaměstnání a modernizovat systémy sociální ochrany	X	X		X	X	X
Zvýšit přizpůsobivost pracujících a podniků a pružnost trhů práce				X	X	
Zvýšit investice do lidského kapitálu prostřednictvím lepšího vzdělávání a kvalifikace					XX	X
Správná kapacita						
Pomoci udržet zdravou pracovní sílu						

Poznámka: XXX prioritní osa OP je dominantně zaměřena na dosažení cílů dané obecné zásady SOZS

XX prioritní osa OP významně napomáhá k dosažení cílů dané obecné zásady SOZS

X prioritní osa OP není přímo zaměřena na dosažení cílů dané obecné zásady SOZS, ale zprostředkovaně napomáhá k dosažení těchto cílů

Obecná zásada I: Přitažlivější Evropa a regiony Evropy pro investory a pracující

Zásada se věnuje mimo jiné i využívání tradičních zdrojů energie. Toto téma se vyskytuje v OPPI prostřednictvím specifického cíle „Zvýšit účinnost užití energií v průmyslu a využití obnovitelných, příp. i druhotných zdrojů energie“, realizovaného v Prioritní ose 3 OPPI v rámci oblasti podpory „Úspory energie a obnovitelné zdroje energie“, zaměřené na oblasti úspory energie v MSP a obnovitelné zdroje energie.

Zásada zahrnuje také posílení součinnosti mezi ochranou životního prostředí a hospodářským růstem. Toto je i cílem OPPI, a to prostřednictvím prioritních os 3 „Efektivní energie“, 4 „Inovace“ a 5 „Prostředí pro podnikání a inovace“.

Obecná zásada II: Zlepšení znalostí a inovace pro růst

Tato zásada v sobě zahrnuje zvýšení a zlepšení investic do výzkumu a technologického rozvoje, usnadnění inovací a podporu podnikavosti, podporování informační společnosti pro všechny a v neposlední řadě zlepšení přístupu k financím.

Všechny prioritní osy OPPI jsou v souladu s touto zásadou. OPPI tuto zásadu respektuje zejména v následujících oblastech:

- Podpora spolupráce firem, univerzit a výzkumných institucí za účelem zvýšení efektivního a rychlého transferu pokrokového know-how do praxe a podpora rozvoje podnikového VaV především cestou iniciace vhodných kooperačních sdružení, dále také posilování vazeb mezi VaV ve veřejném sektoru a podnikovým VaV s podporou větší úrovně integrace, společné činnosti pracovišť VŠ, výzkumných institucí a podniků inovačního charakteru;
- Rozvíjení firemních aktivit k vytváření vlastních konstrukčních, inovačních, výzkumných a vývojových kapacit a firemní infrastruktury pro VaV s cílem podpořit přístup MSP k novým špičkovým technologiím a znalostem a zvýšit jejich produktivitu;
- Zavádění technických (včetně ekologicky příznivých) a netechnických inovací včetně jejich testování a ověřování jejich uplatnitelnosti na konkurenčních trzích;
- Zavádění nových technologií a výrobních procesů;
- Zavádění technicky nejvyspělejších prostředků ICT;
- Rozvíjení služeb zaměřených na zvyšování úrovně lidských zdrojů v podnicích;
- Rozvoj internacionalizace podniků a výsledků jimi realizovaných inovačních procesů;
- Podpora podnikavosti, zakládání a rozvoje firem a to zejména technologicky orientovaných, včetně vytvoření vhodného prostředí, ale i technických a finančních podmínek umožňujících nejen jejich vznik, ale i další rozvoj stávajících podniků, a ve strukturálně postižených a ekonomicky slabých regionech (zejména seed kapitál a rizikový kapitál, podřízené úvěry, záruky).

Obecná zásada III: Vytváření více a lepších pracovních míst

OPPI se váže na zásadu především prostřednictvím cíle „Zefektivnit využití lidského potenciálu v průmyslu“ realizovaného v Prioritní ose 5 OPPI.

Zprostředkovaná vazba na tuto zásadu je čitelná v rámci všech prioritních os OPPI (vyjma PO3). Dosažení cílů oblastí podpory OPPI by mělo vést k vyššímu podílu lidí v zaměstnání a jejich setrvání v zaměstnání, rovněž by se měla zvýšit přizpůsobivost pracujících a podniků.

Ib) Lisabonská strategie – Národní program reforem (NPR)

Lisabonská strategie byla vyhlášena v březnu 2000, a dále byla rozpracována a doplněna o závěry zasedání Evropské rady ve Stockholmu (březen 2001) a Göteborgu (červen 2001). Lisabonská strategie je zaměřena na řešení dlouhodobých makroekonomických a strukturálních problémů EU jako celku i jednotlivých členských zemí a měla by přispět k vyšší konzistenci postojů při stanovování národohospodářských priorit. Na základě nového zaměření Lisabonské strategie, resp. Integrovaných směrů pak ČR zpracovala Národní program reforem. Vzhledem ke skutečnosti, že Národní program reforem vychází z Lisabonské strategie, provádíme srovnání pouze s NPR.

NPR		Prioritní osy OPPI					
		PO1 Vznik firem	PO2 Rozvoj firem	PO3 Efektivní energie	PO4 Inovace	PO5 Prostředí pro podnikání a inovace	PO6 Služby pro rozvoj podnikání
	Část makroekonomická						
	Část mikroekonomická	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
	Část zaměstnanost	X	X		X	XX	

OPPI vzhledem ke svému zaměření není koherentní s makroekonomickou částí NPR, s částí zaměstnanost se váže prostřednictvím Prioritní osy 5 v oblasti spolupráce podniků a vzdělávacích institucí a zprostředkovaně v oblasti dalšího vzdělávání ve firmách.

Intenzivní vazba OPPI je s částí mikroekonomickou, a to prostřednictvím všech prioritních os OPPI. Významná provázanost všech prioritních os OPPI na NPR je čitelná v oblastech rozvoje podnikatelského prostředí, výzkumu a inovací, další návaznost spočívá v efektivním využívání energií (prostřednictvím Prioritní osy 3) a dále pak v oblasti ICT (zejména prostřednictvím Prioritní osy 2).

Dle čl. 9, odst. 3 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti se pomoc spolufinancovaná z fondů zaměřuje na priority Evropské unie spočívající v podpoře konkurenceschopnosti a vytváření pracovních míst, včetně splnění cílů integrovaných hlavních směrů pro růst a zaměstnanost (2005-2008), stanovených Rozhodnutím Rady 2005/600/ES. Za tímto účelem Komise a členské státy v souladu se svými povinnostmi zajistí, aby bylo na uvedené priority vyčleněno 60 % výdajů v rámci cíle „Konvergence“ pro všechny členské státy EU ve složení před 1. květnem 2004.

Přestože se výše uvedené ustanovení netýká nových členských států, které přistoupily k Evropské unie 1. května 2004 a později, Česká republika neopomíná zdůraznit soulad navržené strategie s Národním programem reforem a Lisabonskou strategií (viz NSRR ČR 2007 – 2013). Provázanost s NPR tak odráží i jednotlivé operační programy, ve kterých je pro

programovací období 2007 – 2013 plánován vyšší podíl Lisabonských intervencí než tomu bylo v minulém programovacím období. Některé operační programy, včetně Operačního programu Podnikání a inovace, budou přímo zaměřeny na podporu transferu výsledků výzkumu, vývoje a inovací, zaměří se na rozvoj kvality lidských zdrojů pro potřeby znalostní ekonomiky a budou tak naplňovat evropský rozměr intervencí.

Operační program Podnikání a inovace plně respektuje požadavky Evropské komise stanovené v čl. 9 odst. 3 obecného nařízení ke SF a FS. Tabulka č. 17 („Prioritní téma 1“) v kapitole 5 „Indikativní finanční plán“ uvádí přesný výčet kódů intervencí včetně finančních částek alokovaných ve prospěch Lisabonské strategie. Tyto kategorie výdajů stanovené pro jednotlivé prioritní osy OPPI v souladu s kategoriemi výdajů dle přílohy IV. Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 a v rámci nich navržené alokace ukazují, že OPPI je z 95,30 % zaměřen na Lisabonskou strategii. Nejvyšší alokace jsou přitom směřovány do kategorií týkajících se výzkumu a technologického rozvoje, inovací a podnikání.

II. Koherence s prioritami rozvojové politiky ČR

IIa) Národní strategický referenční rámec (NSRR)

NSRR, vycházející ze SOZS, je základní materiál pro tvorbu operačních programů pro období 2007 – 2013.

Provázanost OPPI s NSRR je evidentní u všech prioritních os OPPI a všech strategických cílů NSRR. Nejvýznamnější vazby prioritních os OPPI jsou na I. Strategický cíl NSRR „Konkurenceschopná česká ekonomika“. Vazby jsou čitelné v oblastech rozvoje podnikání, inovačních technologií, výzkumu a vývoje, poradenství, spolupráce, dále pak v oblasti rozvoje infrastruktury pro podnikání a brownfields.

II. Strategický cíl NSRR „Otevřená, flexibilní a soudržná společnost“ má svůj odraz ve většině prioritních os OPPI, a to prostřednictvím informační společnosti, spolupráce podnikatelů se vzdělávacími institucemi a v neposlední řadě prostřednictvím podpory infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů.

V oblasti úspory energie se OPPI (Prioritní osa 3) váže na III. Strategický cíl NSRR „Atraktivní prostředí“. Zprostředkovaně se na tento strategický cíl váže i Prioritní osa 5 OPPI, a to prostřednictvím podpory rozvoje podnikatelských nemovitostí při zlepšení stavu životního prostředí.

Se IV. Strategickým cílem NSRR „Vyvážený rozvoj území“ je zprostředkovaná vazba v rámci všech prioritních os OPPI.

NSRR	Strategické cíle/priority NSRR	Prioritní osy OPPI					
		PO1 Vznik firem	PO2 Rozvoj firem	PO3 Efektivní energie	PO4 Inovace	PO5 Prostředí pro podnikání a inovace	PO6 Služby pro rozvoj podnikání
	I. Strategický cíl: Konkurenceschopná česká ekonomika						
	Konkurenceschopný podnikatelský sektor	XXX	XXX		XXX	XXX	XXX
	Podpora kapacit V&V	XXX	XXX		XXX	XXX	XXX

Rozvoj udržitelného cestovního ruchu		X			X	X
II. Strategický cíl: Otevřená, flexibilní a soudržná společnost						
Vzdělávání					XX	
Zvyšování zaměstnanosti a zaměstnatelnosti					X	
Posilování sociální soudržnosti						
Rozvoj informační společnosti	X	X		X	X	X
Smart Administration						
III. Strategický cíl: Atraktivní prostředí						
Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí			XX		X	
Zlepšení dostupnosti dopravou						
IV. Strategický cíl: Vyvážený rozvoj území						
Vyvážený rozvoj regionů	X	X	X	X	X	X
Rozvoj městských oblastí						
Rozvoj venkovských oblastí						

Ib) Strategie hospodářského růstu ČR (SHR)

SHR byla přijata vládou 16.11.2005. SHR vytýčila priority hospodářské politiky a podle toho pak doporučuje jak co nejefektivněji nasměrovat prostředky z rozpočtu vlády a strukturálních fondů EU. Proto je důležité, aby operační programy na léta 2007 – 2013 byly s touto strategií v souladu.

	Pilíř SHR	Prioritní osy OPPI					
		PO1 Vznik firem	PO2 Rozvoj firem	PO3 Efektivní energie	PO4 Inovace	PO5 Prostředí pro podnikání a inovace	PO6 Služby pro rozvoj podnikání
SHR	Institucionální prostředí pro podnikání	XXX	XXX		XXX	XXX	XXX
	Zdroje financování	X	X	X	X	X	X
	Infrastruktura			XXX		XX	
	Rozvoj lidských zdrojů – vzdělávání a zaměstnanost					XX	
	Výzkum, vývoj a inovace	XX	XX		XXX	XX	X

Provázanost OPPI se SHR je nejvíce patrná v rámci 1. (Institucionální prostředí pro podnikání) a 5. (Výzkum, vývoj a inovace) Pilíře SHR, a to prostřednictvím většiny prioritních os OPPI. Zprostředkovaně jsou také všechny prioritní osy OPPI provázány s 2. Pilířem SHR „Zdroje financování“.

V rámci 3. Pilíře SHR „Infrastruktura“ je velmi silná vazba na Prioritní osu 3 OPPI v rámci zvýšení podílu obnovitelných zdrojů na výrobě elektřiny a tepla a také vazba na Prioritní osu 5 OPPI, a to prostřednictvím podpory infrastruktury pro podnikání.

4. Pilíř SHR „Rozvoj lidských zdrojů – vzdělávání a zaměstnanost“ má svůj odraz především v Prioritní ose 5 OPPI prostřednictvím podpory infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů.

Ic) Strategie regionálního rozvoje ČR (SRR)

SRR ČR je základním koncepčním dokumentem realizace regionální politiky ČR a výchozí základnou pro orientaci rozvojových programů napojených na fondy EU.

Vzhledem ke své povaze má OPPI velmi silnou vazbu na PO 2: Ekonomika regionů. Vazba je intenzivní v rámci všech prioritních os OPPI (vyjma PO 3) v oblasti podpory podnikatelského prostředí, malého a středního podnikání, v oblasti inovací, výzkumu a brownfields.

Silně koherentní jsou rovněž všechny prioritní osy OPPI s PO 8: Problémová území. Vazba prioritních os OPPI na SRR ČR je čitelná především prostřednictvím opatření SRR ČR: Zvýšení ekonomické výkonnosti problémových území.

V oblasti úspory energie se Prioritní osa 3 OPPI váže na PO 5: Příroda, krajina a životní prostředí.

Určitá provázanost je rovněž mezi Prioritní osou 5 OPPI a PO 3: Lidé a osídlení. Vazba je evidentní prostřednictvím služeb v oblasti vzdělávání.

	Prioritní osa SRR	Prioritní osy OPPI					
		PO1 Vznik firem	PO2 Rozvoj firem	PO3 Efektivní energie	PO4 Inovace	PO5 Prostředí pro podnikání a inovace	PO6 Služby pro rozvoj podnikání
SRR ČR	PO 1: Evropský a národohospodářský strategický rámec						
	PO 2: Ekonomika regionů	XXX	XXX		XXX	XXX	XXX
	PO 3: Lidé a osídlení					XX	
	PO 4: Infrastruktura						
	PO 5: Příroda, krajina a životní prostředí			XXX			
	PO 6: Cestovní ruch						
	PO 7: Kultura						
	PO 8: Problémová území	XX	XX	X	XX	XX	XX

2.4.2 Systémové mechanismy pro dosažení synergických efektů mezi OP VaVpI a OPPI

Při formulaci NRP, NSRR a následné přípravě jednotlivých operačních programů byla zohledněna skutečnost, že MŠMT dle svých kompetencí zajišťuje nabídkovou stranu inovačního procesu a MPO naopak stranu poptávky, protože zastupuje podnikatelskou sféru. Operační programy obou resortů (OP Podnikání a inovace v gesci MPO a OP Výzkum a vývoj pro inovace v gesci MŠMT) tedy pokrývají inovační proces v celé jeho šíři, počínaje výzkumem a vývojem a konče komercializací výsledků na trhu.

Synergie intervencí, které se prolínají a které byly identifikovány při tvorbě OPPI a OP VaVpI, jsou řešeny v Dohodě ministryně školství, mládeže a tělovýchovy a ministra průmyslu a obchodu o koordinačních mechanismech při řízení a implementaci Operačních programů Výzkum a vývoj pro inovace a Podnikání a inovace.

Jedním z hlavních cílů operačních programů OPPI a OP VaVpI je zajistit tvorbu nových špičkových poznatků a znalostí v oblasti vědy a výzkumu a jejich přenos do komerční sféry. K maximálnímu využití těchto příležitostí byla přijata níže uvedená opatření.

1. HLAVNÍ OBLASTI SYSTÉMOVÉHO PROPOJENÍ OPERAČNÍCH PROGRAMŮ A OPATŘENÍ NA PODPORU ROZVOJE SYNERGIÍ

Předmět synergií

Operační program VaVpI představuje systém programů podpory, které se cíleně zaměřují na akademickou sféru, vysoké školy a výzkumné ústavy a další právnické osoby.

OPPI bude podporovat opatření pro zakládání nových inovačních firem (Prioritní osy 1 a 5 OPPI - návaznost na oblast podpory 3.1 OP VaVpI), rozvoje kapacit VaV v podnicích a v oblasti komercializace výstupů VaV prostřednictvím jednotlivých firem (Prioritní osa 4 OPPI – návaznost na oblasti podpory 1.1 a 2.1 OP VaVpI).

Oba operační programy na sebe úzce navazují, a proto bude nutné, aby se spolupráce obou programů zaměřila také na oblasti vytváření vhodného prostředí pro vznik a rozvoj inovačního podnikání, kooperačních platforem spolupráce a podpory infrastruktury pro průmyslový výzkum, vývoj a inovace (Prioritní osa 5 OPPI – návaznost na oblasti podpory 1.1, 2.1 a 3.1 OP VaVpI).

Synergie

Operační programy počítají se vznikem dvou druhů synergií. Synergie vertikální a horizontální.

Vertikální synergie vzniká v rámci jednotlivého operačního programu tím, že jednotlivá opatření vznikají a jsou využívána podnikatelskou sférou. Tento typ synergie znamená, že:

- a) definice opatření, programů, projektů i jednotlivých výzev vzniká po konzultaci a s přispěním podnikatelského sektoru a jejich zástupců – Hospodářskou komorou, Svazem průmyslu a dopravy a oborovými asociacemi;
- b) maximalizace tohoto efektu je u programu OP VaVpI násobena tím, že nutnou podmínkou ke schválení projektů, je prokázání udržitelného finančního zajištění provozní fáze se zapojením podnikatelského sektoru. Tato podmínka bude zohledněna v rámci prioritních os 1 a 2 OP VaVpI. V případě OPPI je tato podmínka zajištěna automaticky spolufinancováním soukromého sektoru u všech projektů.

Horizontální synergie vzniknou mezi jednotlivými operačními programy zejména formou

navazujících projektů a souběžně připravovaných projektů. Detailní popis horizontálních synergií je uveden v kapitole 3.

Horizontální synergie programů bude probíhat ve dvou základních rovinách.

- a) formou „**souběžně připravovaných projektů**“, tedy projektů, které vznikají ve stejném časovém období a vzájemně na sebe odkazují. Žadatelé využívají současně programy OP VaVpI a OPPI, např. společně připravované projekty v rámci plánovaných společných výzev (oblasti podpory 5.1 OPPI a 3.1 OP VaVpI);
- b) druhou formou jsou „**na sebe navazující projekty**“. Ty jsou připravovány v rozdílném časovém období, tzn. projekty předkládané do OPPI navazují na výstupy projektů OP VaVpI. Půjde zejména o prioritní osy 1 „Evropská centra excelence“, 2 „Regionální VaV centra“ a 3 „Komericializace, popularizace a internacionalizace VaV“.

Efekty horizontální synergie budou stanoveny indikativně a budou plánovány a sledovány v rámci tzv. synergických projektů.

K zajištění horizontálních a vertikálních synergií budou využity tyto klíčové nástroje:

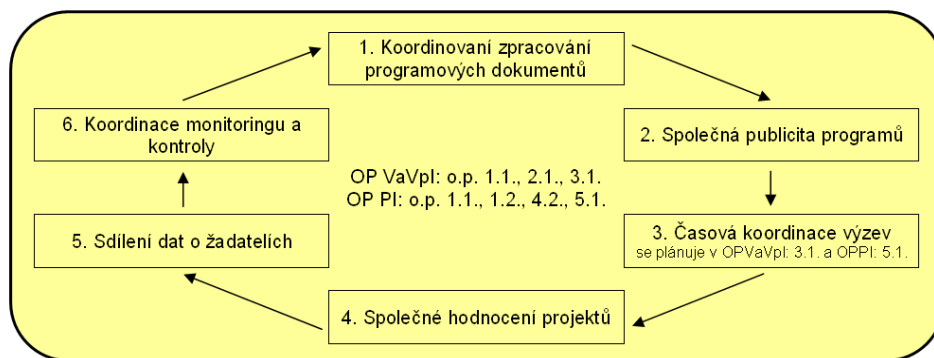
Opatření systémové podpory synergií:

- Synergické projekty ve smyslu uvedené definice budou podpořeny bodovou bonifikací při hodnocení žádostí o dotace OP PI, resp. OP VaVpI.
- Na úrovni OP VaVpI se zavádí specifické kvalifikační kritérium pro oblast podpory 1.1 „Evropská centra excelence“ a 2.1 „Regionální VaV centra“. **V rámci hodnocení udržitelnosti výstupů projektu budou přijaty pouze projekty, u kterých žadatelé prokáží udržitelné finanční zajištění provozní fáze vědecko-výzkumné instituce formou spolupráce se soukromým sektorem** v rozsahu stanoveném ve výzvě (např. partnerskou smlouvou, smlouvou o smlouvě budoucí). Tato podmínka bude zohledněna v rámci prioritních os 1 a 2 OP VaVpI. Odmítnuty a posuzovány nebudou projekty, které budou plánovat financování provozní fáze pouze ze státních dotací.
- Výzvy pro předkládání projektů přispívající k naplňování specifických cílů prioritních os 1 a 2 a oblasti podpory 3.1 OP VaVpI, budou specifikovány na základě ověřeného zájmu podnikatelských reprezentací (zejména HK ČR, SP ČR, oborových asociací, zástupců klíčových podnikatelů apod.).

2. INSTITUCIONÁLNÍ KOORDINACE OP PI A OP VAVPI

Pro zajištění synergií bude důležitá společná programová koordinace projektů. Níže uvedené schéma popisuje programovou koordinaci klíčových prioritních os a oblastí podpory OP VaVpI a OPPI v šesti společných aktivitách na úrovni Řídicích orgánů a obou ministerstev (MPO a MŠMT).

Institucionální koordinace vychází z mandátu schváleného v Národním strategickém referenčním rámci ČR (kapitola 11. NSRR „Řízení a koordinace politiky hospodářské a sociální soudržnosti“). Ten počítá se vznikem Koordinačního výboru konkurenceschopná česká ekonomika. Tento Výbor bude podřízen Monitorovacímu výboru Národního strategického referenčního rámce (tj. Řídicímu a koordinačnímu výboru). Členem Výboru bude také zástupce Rady vlády pro výzkum a vývoj.

Výbor bude zejména sledovat a vyhodnocovat zajišťování dohodnutých horizontálních i vertikálních synergií, podle závazků uvedených v NSRR a v tomto materiálu. Výbor bude koordinovat i zapojení národní části financování OP VaVpI a dodržování následujících závazků:

a) Koordinace na úrovni Monitorovacích výborů

V souladu se závazkem na úrovni NSRR budou výzvy, kritéria přijatelnosti projektů a indikátory OPPI i OP VaVpI v rámci oblastí podpory, mezi kterými vzniká synergie, odsouhlaseny oběma Monitorovacími výbory. V monitorovacích výborech budou zastoupeni zástupci soukromopodnikatelského sektoru. Pro účely sledování synergií projektů bude prováděno zvláštní výkaznictví na úrovni Monitorovacích výborů a v rámci výročních zpráv.

b) Koordinace na úrovni Hodnotitelských komisí

V souladu se závazkem na úrovni NSRR budou členové Hodnotitelských komisí, hodnotících projekty OPPI i OP VaVpI v rámci oblastí podpory, mezi kterými vzniká synergie, schváleni oběma Řídicími orgány. Předseda Hodnotitelské komise bude jmenován tím Řídicím orgánem, do jehož kompetence příslušná oblast podpory spadá.

c) Koordinace na úrovni externích hodnotitelů projektů

Při hodnocení projektů OPPI i OP VaVpI v rámci oblastí podpory, mezi kterými vzniká synergie, bude využívána společná databáze externích hodnotitelů, schválených oběma Řídicími orgány.

d) Koordinace výzev, institut společné výzvy

Vyhlášení výzvy na úrovni OP VaVpI bude předcházet diskuse za účasti relevantních partnerů (Hospodářská komora ČR, Svaz průmyslu a dopravy ČR, zástupci podnikatelů, VŠ, VVI, atd.), vedená společným Koordinačním výborem Konkurenceschopná česká ekonomika. Výstupem této diskuse bude definování věcného zaměření výzev tak, aby maximálně naplňovaly jak dlouhodobé základní směry výzkumu v technických a přírodovědných oborech, které jsou vstupním kvalifikačním kritériem v rámci OP VaVpI, ale rovněž bude zohledňovat poptávku ze strany zástupců soukromopodnikatelského sektoru.

V rámci oblastí podpory 5.1 OPPI a 3.1 OP VaVpI budou realizovány společné výzvy v oblasti spolupráce podniků a VaV sféry. Projekty v rámci společných výzev budou hodnoceny externími hodnotiteli ze společné databáze a společnou Hodnotitelskou komisí, jejíž všichni členové vč. předsedy budou schváleni oběma Řídicími orgány.

e) Podpůrná opatření

- Projekty technické asistence zaměřené na informování o podpoře synergických projektů a dále tvorba analytických podkladů k synergickým projektům.
- Sdílení a vzájemné poskytování dat o žadatelích a projektech.

3. PŘEHLED OBLASTÍ PODPORY ZAKLÁDAJÍCÍCH HORIZONTÁLNÍ SYNERGIE MEZI OP PI A OP VAVPI NA ÚROVNI OBLASTÍ PODPORY³

Oblast podpory OP PI	Oblast podpory OP VaVpI
Podpora zakládání nových inovačních firem	

³ Vztahuje se k OP VaVpI ve verzi ze dne 17.9.2007, dle úprav přijatých MV OPPI dne 4.11.2009

Oblast podpory OP PI	Oblast podpory OP VaVpI
<p>1.1 – Podpora začínajícím podnikatelům 1.2 – Využití nových finančních nástrojů 5.1 – Platformy spolupráce</p>	<p>3.1– Komericializace výsledků výzkumných organizací a ochrana jejich IPR</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Bodová bonifikace pro projekty OPPI • Identifikace věcného zaměření výzev • Schvalování výzev, výběrových kritérií a indikátorů oběma MV • Společné hodnotitelské komise (5.1 OPPI a 3.1 OPVaVpI) • Společná databáze externích hodnotitelů (5.1 OPPI a 3.1 OPVaVpI) • Společná publicita, analytické podklady • Sdílení dat o žadatelích a projektech (5.1 OPPI a 3.1 OPVaVpI) 	
<p>Oblast podpory: 1.1 Cíl: posílit a rozvíjet aktivity podnikatelů vstupujících do podnikání poprvé nebo s delším časovým odstupem Forma podpory: bezúročný úvěr, zvýhodněná záruka s finančním příspěvkem Typové projekty: nákup strojů a zařízení do pronajatých prostor a počáteční vybavení zásobami; rekonstrukce budov a doplnění strojů a zařízení Příjemci: MSP Bonifikace: bude poskytována pouze v případě prokázané synergie s projekty OP VaVpI.</p> <p>Část oblasti podpory: 5.1 Cíl: zkvalitnit a rozšířit infrastrukturu pro inovační podnikání Forma podpory: dotace Typové projekty: zakládání a rozvoj podnikatelských inkubátorů, podnikatelských inovačních center (BIC, PIC, apod.), vědeckotechnických parků a sítí Business Angels Příjemci: MSP, velké firmy, neziskové organizace (sdružení p.o., o.p.s.), VŠ a VVI – ne jako samostatné subjekty, ale jako spolužadatelé, v případě založení nové právnické osoby, kraje, města a obce Bonifikace: bude poskytována pouze v případě prokázané synergie s projekty OP VaVpI. Pozn.: OPPI se zaměřuje na fázi po vzniku firmy.</p>	<p>Část oblasti podpory: 3.1 Cíl: podporovat nové nápady, resp. výsledky VaV, které mají ověřený potenciál být dovedeny do fáze komercializace v oblastech předem schválených Koordinačním výborem konkurenceschopná česká ekonomika. Dané oblasti budou specifikovány v příslušných výzvách. Forma podpory: dotace Typové projekty: založení tzv. pre-seed fondu pro výzkumníky a studenty, který bude financovat náklady související s dokončením vývoje produktu nebo služby těsně před vlastním založením firmy. Bude se jednat o náklady na poradenství (patentové, právní, účetní, ekonomické), náklady související s ochranou duševního vlastnictví, náklady na nákup služeb pro dokončení VaV, mzdové náklady realizátora projektu apod. Příjemci: VŠ, VVI, soukromé výzkumné ústavy, neziskové organizace, jimi vytvořené p.o. splňující Rámcem společenství pro veřejnou podporu VaV a inovací Pozn.: OP VaVpI se zaměřuje na fázi před vznikem firmy. Identifikace nápadů bude zohledňovat požadavky podnikatelské sféry, včetně zástupců Hospodářské komory a Svazu průmyslu a dopravy.</p>
<p>Podpora rozvoje kapacit VaV</p>	

Oblast podpory OP PI	Oblast podpory OP VaVpI
<p>4.2 – Kapacity pro průmyslový výzkum a vývoj</p> <div data-bbox="564 280 1023 696" style="border: 1px solid black; background-color: yellow; padding: 5px;"> <ul style="list-style-type: none"> • Bodová bonifikace pro projekty OPPI • Identifikace věcného zaměření výzev • Schvalování výzev, výběrových kritérií a indikátorů oběma MV • Společné hodnotitelské komise • Společná databáze externích hodnotitelů • Společná publicita, analytické podklady • Sdílení dat o žadatelích a projektech </div> <p>Oblast podpory: 4.2 Cíl: zvýšit výzkumné, vývojové a inovační kapacity podniků, podpořit vznik nových kvalifikovaných pracovních míst Forma podpory: dotace Typové projekty: pořízení pozemků, budov, strojů, zařízení a jiného vybavení nezbytného pro činnost podnikového centra VaV Příjemci: MSP, velké firmy Bonifikace: bude poskytována pouze v případě prokázané synergie s projekty OP VaVpI.</p>	<p>1.1 – Evropská centra excelence 2.1 – Regionální VaV centra</p> <p>Část oblasti podpory: 1.1 Cíl: vybudování omezeného počtu špičkových center, která budou špičkově vybavená (materiálně i personálně), tak aby mohla produkovat významné množství poznatků využitelných v podnicích a jejich seskupeních Forma podpory: dotace Typové projekty: rekonstrukce a rozšíření VaV kapacit, popř. ekonomicky odůvodněná výstavba nových kapacit, pořízení přístrojového a laboratorního a informačního vybavení, včetně školení k používání nových zařízení a pracovních postupů Příjemci: VŠ, VVI, soukromé výzkumné ústavy, neziskové organizace, jimi vytvořené p.o. splňující Rámec společenství pro veřejnou podporu VaV a inovací Kritérium přijatelnosti: smluvní dohoda o spolufinancování provozních nákladů uzavřená mezi příjemcem a soukromým sektorem.</p> <p>Část oblasti podpory: 2.1 Cíl: vybudování sítě špičkových pracovišť VaV v regionech bezprostředně zaměřených na aplikovaný a průmyslový výzkum a posílení jejich spolupráce s aplikační sférou (podniky, nemocnice atp.) Forma podpory: dotace Typové projekty: dtto oblast podpory 1.1 Příjemci: dtto oblast podpory 1.1 Kritérium přijatelnosti: smluvní dohoda o spolufinancování provozních nákladů uzavřená mezi příjemcem a soukromým sektorem. Pozn.: identifikace projektů bude zohledňovat požadavky podnikatelské sféry, včetně zástupců Hospodářské komory a Svazu průmyslu a dopravy. Tato podmínka bude zohledněna v rámci prioritních os 1 a 2 OP VaVpI.</p>
Spolupráce podniků s vědeckovýzkumnou sférou	

Oblast podpory OP PI	Oblast podpory OP VaVpI
<p>5.1 – Platformy spolupráce</p> <div data-bbox="576 338 1034 801" style="background-color: yellow; border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px auto; width: fit-content;"> <ul style="list-style-type: none"> Bodová bonifikace pro projekty OPPI Identifikace věcného zaměření výzev Společná výzva (5.1 OPPI a 3.1 OPVaVpI) Schvalování výzev, výběrových kritérií a indikátorů oběma MV Společné hodnotitelské komise Společná databáze externích hodnotitelů Společná publicita, analytické podklady Sdílení dat o žadatelích a projektech </div> <p>Část oblasti podpory: 5.1</p> <p>Cíl: vytvářet infrastrukturu pro rozvoj spolupráce podniků, vědecko-výzkumných, vzdělávacích institucí a komunální sféry na regionální i nadregionální úrovni s možností podpory mezinárodní spolupráce nových i existujících uskupení</p> <p>Forma podpory: dotace</p> <p>Typové projekty: identifikace, zakládání a rozvoj klastrů (např. společný nákup a využívání zařízení, společné workshopy, semináře či marketingové prezentace) a technologických platforem (vypracování společné výzkumné agendy a její implementace)</p> <p>Příjemci: MSP, neziskové organizace (sdružení p.o., o.p.s.), VŠ a VVI – ne jako samostatné subjekty, ale jako spolužadatelé, v případě založení nové právnické osoby, kraje, města a obce</p> <p>Bonifikace: bude poskytována pouze v případě prokázané synergie s projekty OP VaVpI.</p>	<p>1.1 – Evropská centra excelence</p> <p>2.1 – Regionální VaV centra</p> <p>3.1– Komericializace výsledků výzkumných organizací a ochrana jejich IPR</p> <p>Část oblasti podpory: 1.1</p> <p>Cíl: vybudování center excelence, která budou sloužit jako znalostní báze pro klastry či jiná seskupení</p> <p>Forma podpory: dotace</p> <p>Typové projekty: participace klastrů či jiných seskupení prostřednictvím kontrahovaného výzkumu nakupovaného podnikatelskými subjekty od centra za tržních podmínek</p> <p>Příjemci: VŠ, VVI, soukromé výzkumné ústavy, neziskové organizace, jimi vytvořené p.o. splňující Rámec společenství pro veřejnou podporu VaV a inovací</p> <p>Kritérium přijatelnosti: smluvní dohoda o spolufinancování provozních nákladů uzavřená mezi příjemcem a soukromým sektorem.</p> <p>Část oblasti podpory: 2.1</p> <p>Cíl: budování kapacit VaV v daných oborech v relevantních regionech</p> <p>Forma podpory: dotace</p> <p>Typové projekty: primárním cílem projektu pro tuto oblast podpory není účast příjemce v technologické platformě či klastru, ale účast v kooperačním uskupení s průmyslovým sektorem</p> <p>Příjemci: dtto oblast podpory 1.1</p> <p>Kritérium přijatelnosti: smluvní dohoda o spolufinancování provozních nákladů uzavřená mezi příjemcem a soukromým sektorem.</p> <p>Část oblasti podpory: 3.1</p> <p>Cíl: podporovat nové nápady, resp. výsledky VaV, které mají ověřený potenciál být dovedeny do fáze komercializace v oblastech předem schválených Koordinačním výborem konkurenceschopná česká ekonomika. Dané oblasti budou specifikovány v příslušných výzvách.</p> <p>Forma podpory: dotace</p> <p>Typové projekty: doplňkové aktivity směřující k naplnění operačních cílů této oblasti podpory, a to např. náklady na networkingové aktivity s aplikační sférou</p> <p>Příjemci: dtto oblast podpory 1.1</p>

Oblast podpory OP PI	Oblast podpory OP VaVpI
Transfer znalostí a technologií	
<p>5.1 – Platformy spolupráce</p> <div data-bbox="574 302 1034 719" style="border: 1px solid black; background-color: yellow; padding: 5px;"> <ul style="list-style-type: none"> Bodová bonifikace pro projekty OPPI Identifikace věcného zaměření výzev Schvalování výzev, výběrových kritérií a indikátorů oběma MV Společné hodnotitelské komise Společná databáze externích hodnotitelů Společná publicita, analytické podklady Sdílení dat o žadatelích a projektech </div> <p><i>Část oblasti podpory: 5.1</i></p> <p>Cíl: zkvalitnit a rozšířit infrastrukturu pro inovační podnikání se zaměřením na transfer technologií a podpořit přímé vazby mezi výzkumnými institucemi a podnikatelskou sférou</p> <p>Forma podpory: dotace</p> <p>Typové projekty: zakládání a rozvoj center pro transfer technologie, podnikatelských inkubátorů, podnikatelských inovačních center (BIC, PIC, apod.), vědeckotechnických parků a sítí Business Angels - budou podporovány zejména aktivity s vazbou na zpracovatelský průmysl</p> <p>Příjemci: MSP, velké firmy, neziskové organizace (sdružení p.o., o.p.s.), VŠ a VVI – ne jako samostatné subjekty, ale jako spolužadatelé, v případě založení nové právnické osoby, kraje, města a obce</p> <p>Bonifikace: bude poskytována pouze v případě prokázané synergie s projekty OP VaVpI.</p>	<p>3.1– Komericializace výsledků výzkumných organizací a ochrana jejich IPR</p> <p><i>Část oblasti podpory: 3.1</i></p> <p>Cíl: podporovat nové nápady, resp. výsledky VaV, které mají ověřený potenciál být dovedeny do fáze komercializace v oblastech předem schválených Koordinačním výborem konkurenceschopná česká ekonomika, se zaměřením na technologický transfer jak na národní, tak i mezinárodní úrovni. Dané oblasti budou specifikovány v příslušných výzvách.</p> <p>Forma podpory: dotace</p> <p>Typové projekty: odborné poradenství v oblasti ochrany duševního vlastnictví, technologický audit, kooperační burzy, technologické burzy, technology watch, databáze partnerů pro technologický vývoj, účast na výstavách, konferencích a seminářích, v neposlední řadě také pomoc při zajišťování zdrojů pro vznik a rozvoj nových technologicky zaměřených firem - budou podporovány i ty aktivity, které nespádají pod vymezení OPPI – jako např. zdravotnictví, doprava, telekomunikace, energetika apod.</p> <p>Příjemci: VŠ a VVI – jako samostatné subjekty</p>
Realizace inovačních projektů podniků	
<p>4.1 – Zvyšování inovační výkonnosti podniků</p> <div data-bbox="574 1503 1034 1664" style="border: 1px solid black; background-color: yellow; padding: 5px;"> <ul style="list-style-type: none"> Bodová bonifikace Identifikace věcného zaměření výzev </div> <p><i>Oblast podpory: 4.1</i></p> <p>Cíl: stimulovat inovační aktivity podniků</p> <p>Forma podpory: dotace</p> <p>Typové projekty: inovace produktu a procesu, organizační a marketingová inovace</p> <p>Příjemci: MSP, velké firmy</p> <p>Bonifikace: bude poskytována pouze v případě prokázané synergie s projekty OP VaVpI.</p>	<p>1.2 – Evropská centra excelence</p> <p>2.1 – Regionální VaV centra</p> <p>Projekt OP PI z oblasti podpory 4.1 bude navazovat na různé oblasti podpory OP VaVpI, zejména na výsledky činnosti Evropských center excelence a Regionální VaV centra.</p> <p>Kritérium přijatelnosti: smluvní dohoda o spolufinancování provozních nákladů uzavřená mezi příjemcem a soukromým sektorem.</p>

2.4.3 Koherence s ostatními národními programovými dokumenty

1. VAZBY A SYNERGIE OPPI S PRIORITYNÍMI OSAMI OP ŽP (V GESCI MŽP)

Jednání o vazbách a případných překryvech Operačního programu Podnikání a inovace a Operačního programu Životní prostředí se týkala problematiky obnovitelných a druhotných zdrojů energie. Rozdělení působností podpory mezi OPPI a OP ŽP je stanoveno dohodou mezi oběma resorty, která definuje příjemce v OPPI a OP ŽP v oblastech podpory a využití OZE, podpory zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí, v oblasti systémů centrálního zásobování teplem a v oblasti úspor energie. Specifikace bude obsažena v příslušných výzvách vyhlášených v rámci oblasti podpory 3.1 OPPI „Úspory energie a obnovitelné zdroje energie“.

2. VAZBY A SYNERGIE OPPI S PRIORITYNÍMI OSAMI ROP (V GESCI REGIONÁLNÍCH RAD REGIONŮ SOUDRŽNOSTI, NUTS II)

Jednání o vazbách a případných překryvech OPPI a Regionálních operačních programů se týkala oblastí podnikání, inovací, služeb a programů obnovy regionů. Rozdělení působností podpory mezi OPPI a ROPy bylo projednáno na úrovni náměstka ministra průmyslu a obchodu, hejtmána Zlínského kraje (pověřeného Radou Asociace krajů ČR za proces přípravy, realizace a vzájemné koordinace regionálních operačních programů) a agenturou CzechInvest. OPPI bude podporovat regeneraci brownfields, jejichž převážné budoucí využití bude pro podnikání (budoucí využití nemovitosti bude spadat do OKEČ: 15-37 nebo se bude jednat o strategické služby či technologická centra), ROPy budou podporovat regeneraci všech ostatních brownfields s výjimkou budoucího zemědělského využití. Uvedené rozdělení podpory mezi OPPI a ROPy bude respektováno při specifikaci odvětvového vymezení podporovaných aktivit, která bude součástí jednotlivých výzev vyhlášených v rámci příslušných oblastí podpory. OPPI bude podporovat podnikatelské aktivity zejména ve zpracovatelském průmyslu a navazujících službách (u každého z 15 programů OPPI jsou podporované OKEČ přesně vymezeny). Naproti tomu ROP budou podporovat aktivity, jejichž podpora je na regionální úrovni efektivnější než podpora z úrovně centrální (např. místní služby živnostníků v oblasti dopravy, cestovního ruchu a služeb). Sanace závažných starých ekologických zátěží budou řešeny v rámci OPŽP, přičemž méně závažné kontaminace bude možné řešit v rámci OPPI a ROPů na základě stanoviska MŽP.

3. VAZBY A SYNERGIE OPPI S PROGRAMOVÝM DOKUMENTEM MZE – PROGRAMEM ROZVOJE VENKOVA

Jednání o vazbách a případných překryvech mezi OPPI a Programem rozvoje venkova (PRV) se týkala problematiky zpracování biomasy pro energetické účely a podpory nezemědělských výrobní ve venkovských oblastech. V souladu s textem Národního strategického referenčního rámce ČR na období 2007 – 2013 (kapitola 9. „Zaměření politiky hospodářské a sociální soudržnosti a její vazba na rozvoj venkova“) je rozdělení v uvedené oblasti následující:

1. Rozdělení působností podpory v oblasti zpracování biomasy mezi MPO a MZe a vymezení příjemců podpory je řešeno písemnou dohodou obou resortů. PRV bude prostřednictvím svých opatření podporovat výhradně investice spojené se zpracováním biomasy. OPPI bude podporovat rovněž investice spojené se zpracováním biomasy v případě, že žadatelem o podporu bude podnikatelský subjekt, jehož převažující činnost nespadá do oblasti zemědělství. PRV bude ve svých programech zaměřených na investice do OZE poskytovat podporu pouze fyzickým a právnickým osobám podnikajícím v zemědělské výrobě v souladu s § 2 e) zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů. OPPI bude naopak podporovat podnikatelské subjekty jiné než definované zákonem o zemědělství (zaměřené zejména na sektory zpracovatelského průmyslu a navazujících

podnikatelských služeb) a rovněž obce (resp. svazky obcí, příp. sdružení obcí).

2. Podpora nezemědělských činností ve venkovských oblastech je dána schváleným Programem rozvoje venkova ČR 2007-2013, kde (ve vztahu k OPPI) je uplatněno hledisko podpory (ve formě dotací) obcím do 2000 obyvatel a podpory aktivit při zakládání a rozvoji existujících nezemědělských podniků nejmenší velikosti – mikropodniků, včetně nových živností v oblasti výroby, zpracování a služeb bez omezení sektorů, zejména v oblasti řemesel a služeb pro hospodářství a obyvatelstvo, s cílem vytváření pracovních míst a rozvoje bohaté hospodářské struktury nezemědělských aktivit ve venkovských oblastech.

Ve vztahu k potravinářskému průmyslu se bude postupovat podle Přílohy I ke Smlouvě o ES. Položky uvedené v této příloze budou podporovány z úrovně PRV, položky neuvedené v příloze I ke smlouvě o ES budou podporovány prostřednictvím intervencí OPPI. PRV bude podporovat fyzické a právnické osoby podnikající v zemědělské výrobě dle zákona o zemědělství, v rámci OPPI budou podporovány podnikatelské subjekty jiné než definované zákonem o zemědělství a rovněž obce (resp. svazky obcí, příp. sdružení obcí).

OPPI bude prostřednictvím programu podpory „Rozvoj“ podporovat investice do pořízení nových technologických zařízení s vyššími technickými a užitnými parametry, či realizaci projektů zvyšujících efektivnost procesů (vyjma podpory položek uvedených v Příloze I ke Smlouvě o ES). Podpora bude poskytována malým a středním podnikům (dle přílohy I Nařízení EK č. 70/2001) v obcích do 2000 obyvatel na území se soustředěnou podporou státu (dle usnesení vlády ČR č. 560/2006 a 829/2006) a na území regionů s vyšší mírou nezaměstnanosti.

PRV bude prostřednictvím opatření III.1.2 „Podpora zakládání podniků a jejich rozvoj“ podporovat zakládání a rozvoj nezemědělských mikropodniků (zejména v oblasti řemesel a služeb) s cílem vytváření pracovních míst a rozvoje hospodářské struktury nezemědělských aktivit. Podpora bude poskytována nezemědělským podnikům nejmenší velikosti (mikropodnikům zaměstnávajícím méně než 10 zaměstnanců, dle definice v Doporučení Komise č. 2003/361/ES) v obcích do 2000 obyvatel.

V případě objektů a nemovitostí typu brownfields bude PRV řešit projekty regenerace brownfields s budoucím zemědělským využitím a zpracovatelským využitím v rámci Přílohy I ke Smlouvě o ES; operační program MPO bude řešit regenerace brownfields s budoucím využitím pro průmyslové účely.

4. Vazby a synergie OPPI s prioritními osami OP LZZ (v gesci MPSV)

Operační program Podnikání a inovace vytváří prostor pro vzájemné působení při využívání prostředků z Evropského sociálního fondu prostřednictvím OP Lidské zdroje a zaměstnanost zaměřeného mimo jiné na rozvoj lidských zdrojů v sektoru průmyslu (i v návaznosti na VaV) a služeb.

V souvislosti s vytčenými cíli České republiky reflektujícími základní strategie Evropské unie je jednou ze stěžejních oblastí dalšího rozvoje sektoru průmyslu a podnikání a jeho konkurenceschopnosti, všestranný rozvoj lidských zdrojů, a to nejen ve fázi počátečního a terciárního vzdělávání, ale zejména v rámci dalšího vzdělávání, které bude schopné zajistit zaměstnancům prohloubení jejich kvalifikace, rozšíření znalostí a dovedností, flexibility a adaptability v souvislosti s měnícími se podmínkami na trhu práce dané zvyšováním produktivity a zlepšováním organizace práce, zaváděním nových technologií, výzkumem a vývojem, inovacemi a pak i nezbytností mezinárodní spolupráce a obchodu.

Vedle podpory infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů je proto nezbytné se ve větší míře než doposud zaměřit na další vzdělávání osob na trhu práce prostřednictvím prohlubování a rozšiřování znalostí a dovedností a tím umožnit jejich profesní růst a předcházet jejich nezaměstnanosti z důvodu neodpovídajících znalostí a kvalifikace. Uvedené oblasti spadají pod aktivity Evropského sociálního fondu, v jehož rámci budou potřeby podpory sektoru průmyslu a podnikání realizovány.

Základní podporované aktivity jsou následující:

- rozvoj moderních forem řízení a rozvoje lidských zdrojů v podnikatelském sektoru,
- vytváření infrastruktury v dané oblasti spojené se zaváděním standardu „Investors in People“ v České republice jako nástroje pro zvyšování výkonnosti a konkurenceschopnosti podnikatelské sféry,
- podpora rozvoje spolupráce mezi vzdělávacími organizacemi a podnikatelskou sférou v oblasti počátečního, terciárního i dalšího vzdělávání zejména na straně podnikatelských subjektů vedoucí k reflektování jejich reálných potřeb,
- podpora dalšího vzdělávání zaměstnanců v podnikatelské sféře, a to jak obecného (zvyšování jazykových znalostí, obecné gramotnosti v oblasti ICT, znalostí z oblasti marketingu, z oblasti zavádění standardů jakosti, bezpečnosti práce apod.), tak i specifického (zvyšování specifických profesních znalostí a dovedností s ohledem na zavádění nových technologií, technické i netechnické inovace, specifických jazykových znalostí, specifických znalostí v oblasti ICT, manažerských dovedností, znalostí z oblasti marketingu, z oblasti jakosti a zkušebnictví apod.).

Výše uvedené aktivity spadají pod gesci Evropského sociálního fondu a jsou řízeny v rámci Operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) Ministerstvem práce a sociálních věcí. Ministerstvo průmyslu a obchodu, jako resort zodpovědný za konkurenceschopnost a rozvoj podnikání v průmyslu v ČR, považuje za svojí prioritu podporovat základní podmínku vedoucí ke splnění tohoto cíle tj. zajištění kvalifikované, na změnu technologických a dalších podmínek adaptabilní, pracovní síly. MPO dlouhodobě působí v oblasti specifického vzdělávání zaměstnanců podnikatelských subjektů a v těchto aktivitách předpokládá pokračovat i nadále. V programovacím období 2004 – 2006 byly specifické vzdělávací potřeby podnikatelských subjektů podporovány v rámci programu „Profese“ v gesci Ministerstva práce a sociálních věcí. V tomto programu bylo MPO konečným příjemcem prostředků ESF a agentura CzechInvest se podílela na jeho implementaci. Samostatně byl agenturou CzechInvest implementován pro Ministerstvo práce a sociálních věcí program zavádění standardu „Investors in People“ (IIP) v rámci priority 4.1 OP Rozvoj lidských zdrojů. V programu Profese bylo podpořeno celkem 286 projektů. V programu „Investors in People“ (dále IIP) bylo doposud podpořeno 25 projektů. V programovacím období 2007 – 2013, konkrétně v návaznosti na Prioritní osu 1 „Adaptabilita“ Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, bude princip implementace obdobný. MPO ve spolupráci s agenturou CzechInvest bude realizovat nadregionální grantové schéma zaměřené na další specifické vzdělávání pracovníků podnikatelských subjektů. V návaznosti na budování infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů (Oblast podpory 5.2 OPPI) je v rámci OP Lidské zdroje a zaměstnanost zařazen v Prioritní ose 1, v oblasti podpory 1.1 „Zvýšení adaptability pracovní síly a konkurenceschopností podniků“ globální grant zaměřený na vzdělávání zaměstnanců podnikatelských subjektů. Podporované aktivity specifického vzdělávání musí směřovat zejména do

zpracovatelského průmyslu a služeb pro zpracovatelský průmysl (jako jsou např. technické zkoušky a analýzy), dále do energetiky, stavebnictví, informačních a komunikačních technologií, výzkumu a vývoje, průřezových odvětví (např. biotechnologie, nanotechnologie, optoelektronika, apod.) a dalších inženýrských činností podporujících nepřímo výše zmíněné obory. Globální grant navazuje na současné aktivity MPO v OP Rozvoj lidských zdrojů, program Profese.

Na aktivity v rámci oblasti podpory 1.1 OP Lidské zdroje a zaměstnanost se předpokládá alokace ve výši cca 10 % z prostředků vyčleněných na danou prioritní osu. Vedle MPO budou významnými příjemci podpory určené pro podnikatelské subjekty v oblasti rozvoje lidských zdrojů i jednotlivé kraje ČR. Jejich aktivity budou zaměřeny na malé a střední podniky lokálního charakteru. Dále se předpokládá realizace individuálních projektů MPO – opět ve spolupráci s agenturou CzechInvest - v rámci oblasti podpory 1.2 OP LZZ zaměřených na zavádění systémů kvality řízení rozvoje lidských zdrojů v podnikatelských subjektech a institucích pro vzdělávání dospělých (pokračování programu IIP) a na podporu poradenství zaměřeného na konkrétní oblasti řízení a rozvoje lidských zdrojů umožňujícího jednotlivým podnikům vytvořit vlastní strategii rozvoje lidských zdrojů. Podpora se předpokládá rovněž i projektům zaměřeným na partnerství a kooperační platformy mezi vzdělávacími institucemi – zejména v oblasti středního technického vzdělávání a podnikatelskou sférou, které by vedly na jedné straně k popularizaci technického vzdělávání a na druhé straně k možnosti specializovaného doplňkového vzdělávání pro adresné potřeby podnikatelských subjektů v konkrétní lokalitě. Lze tedy konstatovat, že získané zkušenosti z programovacího období let 2004 – 2006 budou využity i v současném období 2007 – 2013. Rozdělení podpory mezi OPPI a OP LZZ bude respektováno při specifikaci odvětvového vymezení podporovaných aktivit, která bude součástí jednotlivých výzev vyhlášených v rámci příslušné oblasti podpory OPPI.

2.5 HORIZONTÁLNÍ CÍLE SPOLEČENSTVÍ

Integrovaní funkce horizontálních témat je dána průřezovým charakterem politik a opatření, kterými je podporována rovnost příležitostí (rovnost mezi muži a ženami, odstraňování diskriminace všeho druhu), trvale udržitelný rozvoj, přechod na informační společnost a vyvážený rozvoj regionů. Oblasti podpory definované v Operačním programu Podnikání a inovace a v rámci nich realizované intervence zohledňují horizontální témata a přispívají v rámci svých specifických možností a zaměření poskytování podpory k dosažení těchto horizontálních cílů.

2.5.1 Rovnost příležitostí

Téma rovných příležitostí se promítá do realizace těch specifických cílů a oblastí podpory, v kterých je potenciálně přítomno riziko diskriminace z hlediska pohlaví, věku, rasy, zdravotního stavu či náboženství. Klíčovou roli má toto téma při naplňování cílů souvisejících s programy aktivní politiky zaměstnanosti, zejména při řešení nerovnováhy nabídky a poptávky na trhu práce a předcházení nezaměstnanosti osob ohrožených nezaměstnaností a při zajišťování rovných příležitostí pro ženy a muže na trhu práce. Hlavní současné problémy v uplatnění žen v ekonomických aktivitách jsou dány nejen tradiční neochotou zaměstnavatelů vycházet vstříc ženám při sladování profesního života a péče o děti, ale i znevýhodněním žen při dosahování řídicích a rozhodovacích pozic a v jejich platovém ohodnocení.

V oblasti podpory podnikání nachází problém rovných příležitostí své místo jednak při aktivizaci stimulů pro přechod ke znalostní ekonomice, a kde je nezbytná především

změna postojů všech subjektů k celoživotnímu vzdělávání a větší podpora vzdělávacích programů pro uplatnění specifických skupin obyvatelstva na trhu práce, hlavně k posilování účasti žen v podnikání a to především v sektoru malých a středních podniků.

U relevantních prioritních os / oblastí podpory OPPI je horizontální téma rovné příležitosti zohledněno ve výběrových kritériích jednotlivých subprogramů podpory.

Povinnost respektovat rovnost příležitostí jakožto jednu z horizontálních priorit EU je stanovena již ve specifikaci podmínek k poskytnutí podpory v rámci jednotlivých subprogramů podpory. Vlastní žádost o poskytnutí podpory obsahuje část týkající se horizontálních ukazatelů předkládaného projektu. Žadatel o podporu / předkladatel projektu musí proto již v této fázi posoudit a v příslušné části žádosti popsat vliv projektu na rovné příležitosti, tj. určit, zda je projekt zaměřen zejména na podporu rovných příležitostí, popř. zda má projekt pozitivní dopad na rovné příležitosti či zda je z hlediska rovných příležitostí neutrální. Zohlednění rovných příležitostí v projektu je následně předmětem hodnocení projektu v hodnotitelských komisích. Indikátory na úrovni programu a prioritních os, které mají přímou vazbu na respektování rovných příležitostí (např. Počet nově vytvořených pracovních míst) budou sledovány v členění na muže a ženy. Operační program Podnikání a inovace vzhledem ke svému hlavnímu zaměření – zvyšovat konkurenceschopnost podniků, zejména malých a středních, nemá žádné speciální programy pro ženy, popř. etnické minority; tato oblast je řešena jinými operačními programy, využívajícími zejména prostředků Evropského sociálního fondu.

2.5.2 Udržitelný rozvoj

Odrazem implementace strategie udržitelného rozvoje v ekonomické oblasti je v České republice tato hierarchie cílů:

- obecný cíl, jímž je vytváření podmínek pro takový ekonomický růst, který by při minimálních dopadech na životní prostředí zajistil jak odpovídající kvalitu života pro současnou generaci, tak i perspektivu kvalitního života pro generace budoucí.
- strategické cíle, jimiž jsou:
  - dosažení stability hospodářského prostoru ČR a odolnost vůči vnějším negativním vlivům;
  - vytváření podmínek pro podnikání minimálně zatěžující životní prostředí
  - vytváření podmínek pro flexibilní ekonomiku založenou na znalostech a dovednostech a pro zvyšování konkurenceschopnosti ekonomiky.

V oblasti zlepšování podnikatelského prostředí je realizace výše uvedených specifických cílů udržitelného rozvoje provázena celou řadou dílčích opatření, zejména vytvořením dlouhodobých legislativních a ekonomických podmínek pro prosperitu malých a středních podniků, snížením administrativní bariéry založení, provozování a ukončení podnikání, snížením celkové daňové zátěže podnikání, efektivním snížením vedlejších nákladů práce a alokací výdajů veřejných rozpočtů do oblastí s kladnými multiplikačními efekty. V přímém vztahu ke konkurenceschopnosti je vytváření prostředí pro urychlení přechodu ke znalostní ekonomice cestou podpory transferu znalostí a technologií, snížení daňového zatížení výzkumu a vývoje a maximálního využití lidského kapitálu a výstupů inovační činnosti s cílem zvýšit podíl aktivit s vysokou přidanou hodnotou a s vysokým zhodnocením energetických a materiálových vstupů a podporovat využití nejlepších dostupných technik (BAT).

Ekologické problémy mají přímé i nepřímé vlivy na ekonomické subjekty. Omezení přírodních zdrojů vede stále více k nové orientaci podnikových subjektů, zejména v odvětví těžebního a zpracovatelského průmyslu. Projevuje se to jednak tím, že podnikový management má zájem na tom, aby jím realizované ekonomické aktivity vykazovaly příslušnou ekologickou účinnost, jednak v respektování tzv. společenské legitimacy. Společnost určuje prostřednictvím řady nástrojů v oblasti ochrany životního prostředí určitý rámec, v němž se musí podniky pohybovat, pokud chtějí dlouhodobě prosperovat. Předpokladem dlouhodobého zajištění existence podniku se tak stává shoda podnikového chování s neekonomickými společenskými představami hodnot.

Pro podniky se tak ochrana životního prostředí stále více stává strategickým konkurenčním problémem a je prostředkem nejen k zajištění stávajícího, ale i k získávání nového potenciálu zisku a profilování podniku. Řešení problémů ochrany životního prostředí ze strany podniků není chápáno jako činitel omezující růst, ale spíše jako předpoklad růstu.

Obecně platí, že respektování ekologického hlediska v podnikatelské strategii, může přispět k dosažení konkurenční výhody tehdy, jestliže:

- je při ochraně životního prostředí zvyšování konkurenceschopnosti chápáno integrovaně ve všech podnikových funkcích,
- opatření orientovaná dovnitř podniku jsou spojena s opatřeními orientovanými na trh,
- podnik získá časovou výhodu tím, že se ochranou životního prostředí zabývá včas, v předstihu před svými konkurenty.

Praktické zkušenosti se zaváděním prvků environmentálního managementu do celkového systému managementu podniků má celou řadu příznivých důsledků pro zlepšení celkového konkurenčního postavení firem. Počet podniků, které začínají zavádět či vylepšovat systém environmentálního managementu dynamicky roste. Podle údajů o certifikovaných/ověřených systémech EMS v podnicích v ČR bylo v srpnu 2005 evidováno celkem 990 podniků s certifikací EMS podle ISO 14 001 a 18 podniků dle EMAS. I přes tyto výsledky je třeba považovat podíl těchto podniků na celkovém počtu podniků ČR za nízký. K významným nástrojům budování a správného fungování systému environmentálního managementu patří především environmentální manažerské účetnictví, jehož využíváním lze dosáhnout toho, že jsou důležité informace o environmentálních aspektech podnikatelské činnosti podniku začleněny do rozhodovacích procesů.

Velmi účinnou se v souvislosti s uváděním ekologicky inovovaných výrobků jeví aplikace kooperační strategie. Důvodem je zejména eliminace tržního rizika a proto tuto formu preferují zejména defenzivně a selektivně orientované podniky. Je třeba brát v úvahu, že aspekty ochrany životního prostředí budou ovlivňovat konkurenceschopnost podniku stále výrazněji. Souvisí to s tím, že v budoucnu lze očekávat, že :

- podniky budou vystaveny rostoucímu konkurenčnímu tlaku a stále větší potřebě adaptability,
- často a nečekaně se na trhu budou objevovat nová nebezpečí a výkyvy, na které budou muset podniky rychle reagovat, pokud budou chtít zachovat svoji prosperitu a existenci,
- rozhodujícím činitelem na trhu se stanou odběratelé,
- zásadně se změní poslání a postavení podniků – jejich hlavním úkolem bude samozřejmě i nadále optimálně zhodnocovat jmění podniku a dosahovat přiměřené

míry zisku, ovšem při respektování zásad ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje.

Základním dokumentem na národní úrovni, řešícím problematiku udržitelného rozvoje v České republice, je Strategie udržitelného rozvoje ČR.

U relevantních prioritních os / oblastí podpory OPPI je horizontální téma udržitelný rozvoj zohledněno ve výběrových kritériích jednotlivých subprogramů podpory.

Stejně jako u rovnosti příležitostí, je i v případě udržitelného rozvoje stanovena povinnost respektovat tuto horizontální prioritu již ve specifikaci podmínek k poskytnutí podpory v rámci jednotlivých subprogramů podpory. Vlastní žádost o poskytnutí podpory obsahuje část týkající se horizontálních ukazatelů předkládaného projektu. Žadatel o podporu / předkladatel projektu musí proto již v této fázi posoudit a v příslušné části žádosti popsat vliv projektu na udržitelný rozvoj, tj. určit, zda je projekt zaměřen zejména na podporu udržitelného rozvoje, popř. zda má projekt pozitivní dopad na udržitelný rozvoj či zda je z hlediska udržitelného rozvoje neutrální. Zohlednění tohoto horizontálního cíle v projektu je následně rovněž předmětem hodnocení projektu v hodnotitelských komisích.

2.5.3 Informační společnost

V procesu přechodu na znalostně založenou ekonomiku a informační společnost hrají zásadní roli dva faktory: kvalita lidského kapitálu a tvorba, šíření a zavádění technologických, organizačních a institucionálních inovací. Procesy intenzifikace inovačních aktivit probíhají napříč ekonomickými sektory a odvětvími. Management znalostí aktivizuje vztahy mezi marketingem, výzkumem a výrobou a mění i způsob vnitřního fungování organizací.

Zásadním způsobem se na těchto procesech podílí informační infrastruktura a to zejména tím, že zvyšuje flexibilitu pracovní síly, podporuje vznik, rozvoj a úspěšnost podnikatelských záměrů a přispívá k vyšší dostupnosti zboží, služeb a informací.

V realizaci kroků orientovaných na přechod na znalostně založenou ekonomiku a informační společnost je v mezinárodním srovnání ČR teprve v počátečním stádiu. Hlavními problémy jsou:

- malá účinnost programů zaměřených na celoživotní vzdělávání, kde vedle nedostatečně široké nabídky vzdělávacích aktivit hraje negativní roli i nízká motivace k dalšímu vzdělávání jak ze strany zaměstnanců, tak zaměstnavatelů,
- nedostatečně rozvinutá infrastruktura poradenských a informačních služeb,
- malý rozvoj programů zaměřených na zavádění a využívání ICT v malých a středních podnicích a v celém sektoru služeb,
- nedostatečně motivující prostředí podporující komerční aplikace vědeckovýzkumných projektů,
- nepřiznivá kvalifikační struktura pracovníků ve výzkumu a vývoji a nepochybnost rozvoje terciárního vzdělávání na potřeby tohoto sektoru.

V oblasti profesního vzdělávání je třeba hlavně vytvořit podmínky pro založení systému ověřování kvalifikací, získaných v dalším profesním vzdělávání s využitím akreditací a certifikací propojených na počáteční vzdělávání a dosáhnout větší koordinovanosti tohoto vzdělávání s perspektivními potřebami podniků a trhu práce.

2.5.4 Vyvážený rozvoj regionů

Realizace horizontálního cíle vyváženého rozvoje regionů představuje zvýšení

konkurenceschopnosti ekonomik všech regionů. Cílem této snahy je zajistit, aby z dlouhodobého hlediska přinášel vyvážený rozvoj výhody všem regionům. Vyvážený rozvoj regionů a snižování regionálních disparit je jedním z hlavních předpokladů vnitřní soudržnosti. Hlavním dokumentem na národní úrovni, z něhož je potřeba vycházet při zohledňování horizontálního cíle zaměřeného na vyvážený rozvoj regionů, je Strategie regionálního rozvoje České republiky na období let 2007-2013 (mj. vymezuje na období let 2007-2013 tzv. regiony se soustředěnou podporou státu, ke kterým patří strukturálně postižené regiony, hospodářsky slabé regiony a regiony s vysoce nadprůměrnou nezaměstnaností).

Nejvýznamnější problém České republiky představuje existence strukturálně postižených regionů s negativními projevy průmyslové restrukturalizace, ve kterých se nedaří dostatečně rychle a efektivně realizovat potřebné strukturální přeměny. Důsledkem je stále ještě narušené životní prostředí a vysoká míra nezaměstnanosti v takovýchto regionech převyšující celorepublikový průměr. Vysoká míra nezaměstnanosti vykazuje nepříznivou strukturu s význačným podílem dlouhodobé nezaměstnanosti, zejména v regionech soudržnosti Severozápad (Ústecký kraj) a Moravskoslezsko. Podpora poskytovaná v rámci OPPI bude směřována do všech regionů, přičemž zvláštní pozornost bude věnována strukturálně postiženým regionům a regionům s vyšší mírou nezaměstnanosti.

Vyvážený regionální rozvoj a snižování disparit je jedním ze specifických cílů Národního rozvojového plánu. K dosažení tohoto cíle je nezbytné, aby resorty v rámci svých odvětví analyzovaly regionální rozdíly a aby relevantní prioritní osy operačních programů byly ve vybraných regionech bonifikovány s různou intenzitou. Pokud je totiž cílem snižovat nežádoucí regionální disparity, musí být některé priority operačních programů, resp. jejich působnost či zvýhodnění přiměřeně diferencovány ve prospěch postižených regionů.

V rámci Operačního programu Podnikání a inovace bude ve vazbě na Strategii regionálního rozvoje ČR na léta 2007-2013 pozornost zaměřena na dosahování přiměřené regionální konvergence a celkový hospodářský růst regionů České republiky (regiony dle usnesení vlády č. 560/2006, příp. další stanovené oblasti). OPPI se zaměřuje na velké množství aktivit s důrazem na regionální aspekt. Výraznou regionální dimenzi má zejména podpora kooperujících uskupení podniků a dalších relevantních subjektů na regionálním pozadí (klastřů), podpora vzniku a rozvoje inovační infrastruktury v regionech (podnikatelské inkubátory, vědecké a vědeckotechnické parky, centra pro transfer technologií) a v neposlední řadě také rozvoj regionální poradenské infrastruktury. Kromě výše uvedených nástrojů podpory regionálního rozvoje bude OPPI podporovat přiměřenou regionální konvergenci (odstraňování regionálních disparit) tím, že v relevantních oblastech podpory budou bonifikovány projekty realizované v regionech strukturálně postižených, hospodářsky slabých či v regionech s vysoce nadprůměrnou nezaměstnaností (regiony se soustředěnou podporou státu), případně v dalších regionech postižených vyšší nezaměstnaností. Specifikace konkrétních podpor bude uvedena v jednotlivých výzvách vyhlášených v rámci příslušných oblastí podpory OPPI.

V programech podpory, které se věcně mohou dotknout i podpory podnikání napomáhající ekonomickému rozvoji měst (např. regenerace městských průmyslových zón, výstavba vědeckotechnických parků v městských částech apod.) bude při hodnocení projektů zohledňována i synergie těchto akcí navržených k udělení dotace s urbánními prioritami měst podle jimi připravených integrovaných projektů uplatňovaných v rámci Regionálních operačních programů.

Iniciativa „Regiony pro ekonomickou změnu“

Iniciativa Evropské komise „Regiony pro ekonomickou změnu“ představuje nový nástroj Komise a regionů pro programovací období 2007 - 2013, který se zaměřuje na uvádění zkušeností získaných v regionech do programů EU týkajících se regionálního rozvoje. Jedná se o vytvoření sítí spolupracujících regionů, které budou identifikovat problematické oblasti rozvoje příslušného regionu, vyměňovat si navzájem zkušenosti v rámci těchto sítí spolupráce a následně přinášet Komisi společné závěry. Takovéto sítě budou spolupracovat při výměně zkušeností a požadavků z různých druhů programů.

Řídicí orgán OPPI se v rámci iniciativy „Regiony pro ekonomickou změnu“ zavazuje, že:

- přijme nezbytná opatření k tomu, aby do programovacího procesu byly zahrnuty inovační postupy vztahující se k výsledkům činnosti sítí spolupráce, do kterých je zapojen příslušný region,
- umožní, aby v Monitorovacím výboru byli přítomni zástupci (nebo pozorovatelé) sítí spolupráce, do kterých je zapojen příslušný region, kteří budou informovat o pokroku a výsledcích aktivit těchto sítí spolupráce,
- zahrne do agendy Monitorovacího výboru minimálně jednou ročně projednávání aktivit sítí spolupráce a diskusi o relevantních návrzích vztahujících se k operačnímu programu,
- bude informovat ve Výroční zprávě o implementaci regionálních aktivit zahrnutých do iniciativy „Regiony pro ekonomickou změnu“.

3 PRIORITNÍ OSY OPPI

Ve shodě s prioritními rozvojovými cíli Národního strategického referenčního rámce ČR na období 2007 – 2013, na základě důkladné analýzy stavu podnikatelského prostředí a se zvláštním zřetelem k problematice podpory inovací bylo v Operačním programu Podnikání a inovace (OPPI) stanoveno následujících sedm prioritních os, z nichž šest je věcně zaměřených a jedna prioritní osa je zaměřená na technickou pomoc:

1. **Vznik firem**
2. **Rozvoj firem**
3. **Efektivní energie**
4. **Inovace**
5. **Prostředí pro podnikání a inovace**
6. **Služby pro rozvoj podnikání**
7. **Technická pomoc**

Navržené prioritní osy jsou v souladu s globálním cílem NSRR ČR pro oblast podnikání, kterým je růst konkurenceschopnosti podnikatelského sektoru, zejména v oblasti průmyslu a služeb. Tohoto cíle nelze dosáhnout bez výrazného zvýšení podpory inovačních procesů, efektivního propojení oblastí výzkumu a vývoje s průmyslovým výzkumem a s inovačními procesy realizovanými v podnikové sféře. Důraz OPPI bude proto kladen na rychlé zavádění výsledků výzkumu a vývoje do praxe. Stimulovány budou takové formy kooperace, které budou v uvedené oblasti představovat významný pokrok.

Podpora vytváření vhodného prostředí pro podnikání, pro inovace a pro jejich zavádění do výroby bude motivovat jak ke vzniku nových, tak k rozvoji již existujících firem. Celá řada akcí bude zaměřena na podporu infrastruktury pro podnikání a inovace, na zlepšení podmínek nutných pro rozvoj kvalitních lidských zdrojů a na rozvoj poradenských a informačních služeb.

Udržitelnost investic v rámci OPPI bude v souladu s čl. 57 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti pět let v případě velkých podniků a tři roky v případě malých a středních podniků.

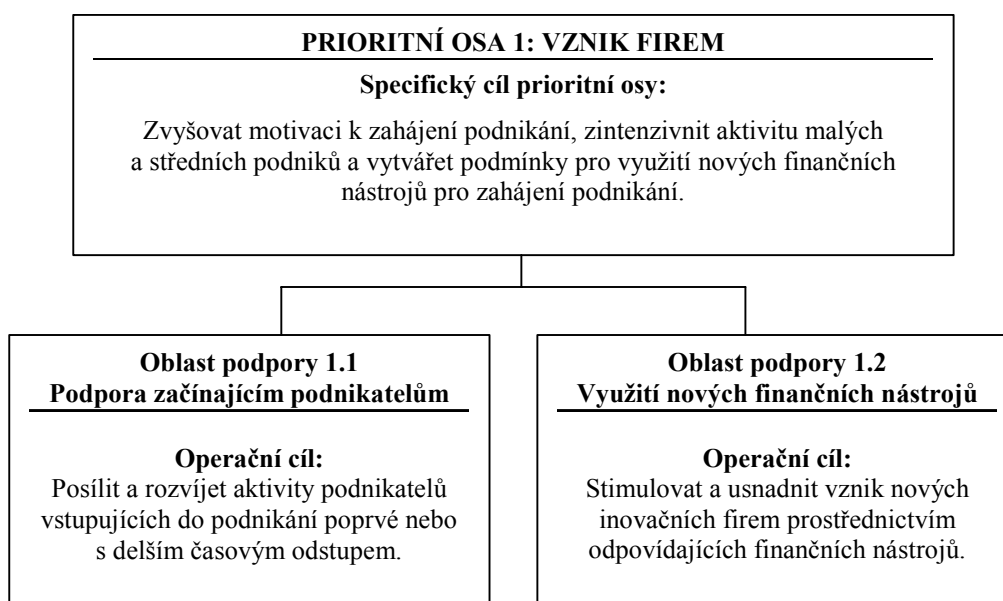
Rozhodnutí o poskytnutí dotace citovaná v následujících částech operačního programu budou vydávána na základě §14 zákona č.218/2000 Sb.

Podrobnější popis podporovaných aktivit bude obsažen v jednotlivých výzvách vyhlášených v rámci příslušných oblastí podpory OPPI.

3.1 PRIORITNÍ OSA 1 – „VZNIK FIREM“

Popis prioritní osy

Prioritní osa 1. OPPI je tvořena dvěma oblastmi podpory, které se zaměřují na vytváření podmínek pro vznik nových firem, s akcentem podpory na inovačně orientované firmy. Pozornost je zde věnována problematice dostupnosti vhodných finančních zdrojů, včetně vytváření nových pro-inovačně působících finančních nástrojů s cílem usnadnit přístup začínajících podnikatelů ke kapitálu a rozšířit tím možnosti pro financování jejich podnikatelských záměrů a předkládaných projektů. Příjemci podpory budou výhradně MSP.

Oblasti podpory

3.1.1 Podpora začínajícím podnikatelům

Tato oblast podpory je zaměřena na zvýšení motivace k podnikání vytvořením nabídky zvýhodněného financování a zvýhodněných služeb k provozování podnikatelské činnosti. Smyslem poskytované podpory je umožnit zahájení podnikání a realizaci podnikatelských záměrů drobným podnikatelům (podnikatelům vstupujícím do podnikání poprvé nebo s delším časovým odstupem), orientujícím se zejména na realizaci projektů v oblasti nových technologií a konkurenceschopných výrobků a služeb.

Nabízené produkty budou mít značný význam pro začínající podnikatele, protože obdobné produkty nenabízejí v ČR žádné subjekty, ani peněžní ústavy poskytující své produkty na komerční bázi.

Zdůvodnění oblasti podpory: Nedostatek kapitálu, problematický přístup k finančním zdrojům, zvláště pro začínající firmy, spolu s právním systémem i společenským vnímáním podnikatelské činnosti jsou v České republice málo příznivé rozvoji podnikání a představují prostředí, ve kterém je zakládání nových podnikatelských subjektů a podstupování podnikatelských rizik obtížné.

V České republice vzniká ročně cca 70 tis. nových podnikatelů. V rámci této oblasti podpory se předpokládá poskytnutí podpory zhruba 400 začínajícím podnikatelům ročně. Tento počet lze považovat za přiměřený zejména proto, že pouze část začínajících podnikatelů využívá střednědobé úvěry nebo může být vhodným objektem pro kapitálový vstup. Uvedená oblast podpory se v této vysoce rizikové skupině začínajících podnikatelů soustřeďuje na nejkvalitnější projekty, čemuž odpovídá i navrhovaná výše alokace zdrojů v OPPI. Rozhodujícím hlediskem pro poskytnutí podpory bude zaměření podniků a kvalita jejich podnikatelských záměrů. Podporovány budou firmy s inovačním potenciálem, které by jinak těžko získávaly zdroje na zahájení a rozjezd svého podnikání.

Cílem oblasti podpory je:

- zlepšit přístup zejména začínajícím drobným podnikům k finančním zdrojům,
- financovat realizaci podnikatelských záměrů občanů poprvé nebo s delším časovým odstupem vstupujících do podnikání,
- zvýšit zájem o podnikání, usnadnit vstup novým subjektům do podnikání, odstranit překážky při financování projektů začínajících podnikatelů a zvyšovat zaměstnanost.

Typovým podporovaným projektem v rámci této oblasti podpory bude nákup strojů a zařízení do pronajatých prostor a počáteční vybavení zásobami; rekonstrukce budov a doplnění strojů a zařízení a prvotní vybavení zásobami; nákup kancelářského zařízení a prvotní vybavení zásobami kancelářského materiálu.

Na tuto oblast podpory se předpokládá vyčlenit 0,60 % alokace OPPI.

Podpora bude poskytována formou bezúročného úvěru nebo zvýhodněné záruky s finančním příspěvkem.

Příjemci podpory budou drobní podnikatelé (do 10 zaměstnanců).

Tato oblast podpory má v rámci Operačního programu Podnikání a inovace úzké vazby na ostatní oblasti podpory v dalších prioritních osách. Jde zejména o vazbu na oblasti podpory v Prioritní ose 4 zaměřené na podporu inovací a inovační aktivity podniků, dále na infrastrukturu pro inovace, infrastrukturu pro rozvoj lidských zdrojů a infrastrukturu pro podnikání (oblasti podpory v Prioritní ose 5) a na Prioritní osu 6 zaměřenou na podporu služeb pro rozvoj podnikání.

3.1.2 Využití nových finančních nástrojů

Zavedení nových finančních nástrojů by mělo napomoci řešit problematiku financování projektů malých a středních firem v počáteční fázi podnikání spojených s vysokou rizikovostí vyplývající z charakteru příjemců o podporu a typů realizovaných projektů. V rámci této oblasti se předpokládá podpora investic pro rozvoj MSP pomocí rizikového kapitálu (např.

využití finančních nástrojů typu JEREMIE). Finanční podpora má stimulovat schopnost samofinancování založenou na spolupráci soukromého kapitálu a veřejných fondů, posílit pozici malých a středních podnikatelů a podpořit tak jejich další rozvoj.

V době příprav OPPI se uvažovalo o event. využití finančního nástroje JEREMIE, na základě nabídky Evropské investiční banky, resp. jejího Evropského investičního fondu ke spolupráci v této oblasti. V průběhu prvních let implementace OPPI, hlavně pak v letech 2008 – 2009, kdy se v ČR projeví příznaky a následně i důsledky ekonomické a finanční krize, které si vyžádaly rychlejší způsob reakce i v oblasti využití evropských fondů, bylo v případě programů podpory OPPI využívajících již fungující finanční nástroje poskytované prostřednictvím ČMZRZB, a.s. rozhodnuto na vládní úrovni o jejich okamžité intenzivnější implementaci.

Řídicí orgán OPPI nechal v 1.polovině 2009 zpracovat externí studii s cílem posoudit další možnosti využití JEREMIE v podmínkách OPPI. Závěry této studie ukázaly potřebu zpracovat po roce 2010 v České republice akční plán na zavedení tohoto finančního nástroje včetně vytvoření podmínek pro jeho realizaci v legislativním prostředí České republiky tak, aby tento finanční nástroj mohl být plně realizován v dalším programovacím období 2014 – 2020. Studie potvrdila, že tento nástroj není využitelný okamžitě, nýbrž v delším časovém horizontu. Řídicí orgán OPPI proto navrhl využít prostředky původně předurčené pro tento finanční nástroj v jiných oblastech podpory, kde mohou efektivněji a rychleji reagovat na ekonomické podmínky a jejich dopady zejména na sektor MSP. Řídicí orgán OPPI zvažuje důkladnou přípravu tohoto pilotního projektu umožňujícího event. plné zavedení programu JEREMIE od roku 2014, k čemuž však by byly dostačující předpokládané finanční úspory v Prioritní ose 1 OPPI.“

*****

Indikátory Prioritní osy 1 – „Vznik firem“

Indikátory Prioritní osy 1 vyjadřují výsledky dosažené přímou podporou vzniku nových podnikatelských subjektů (malých podnikatelů vstupujících do podnikání poprvé nebo s delším časovým odstupem), zejména formou zvýhodněného financování.

Uvedené cílové hodnoty byly stanoveny na základě kvalifikovaného odhadu dosavadních výsledků implementace OPPI 2004 – 2006, kde je realizován obdobný program START. Cílová hodnota této prioritní osy rovněž zahrnuje odhadované výsledky realizace podpor na základě implementace nových finančních nástrojů.

Název indikátoru	Druh indikátoru	Měrná jednotka a vymezení indikátoru	Kvantifikace		Zdroj dat
			Počáteční stav OPPI 2007/ OPPP 2006	Cílový stav rok 2015	
Počet podpořených projektů přímé pomoci MSP	Hlavní (Core) Výstup	Počet podpořených projektů vzniku MSP	0/833	600	ISOP

Počet nově založených firem	Výsledek	Počet firem, které vznikly v důsledku poskytnuté finanční podpory	0/700	450	ISOP
Počet nově vytvořených pracovních míst	Hlavní (Core) Dopad	Hrubý počet nově vytvořených pracovních míst (FTE) v důsledku podpory	0/1 318	1 500	ISOP
Z toho:			0/538	800	
- muži			0/780	700	
- ženy					

Kategorie výdajů v rámci Prioritní osy 1

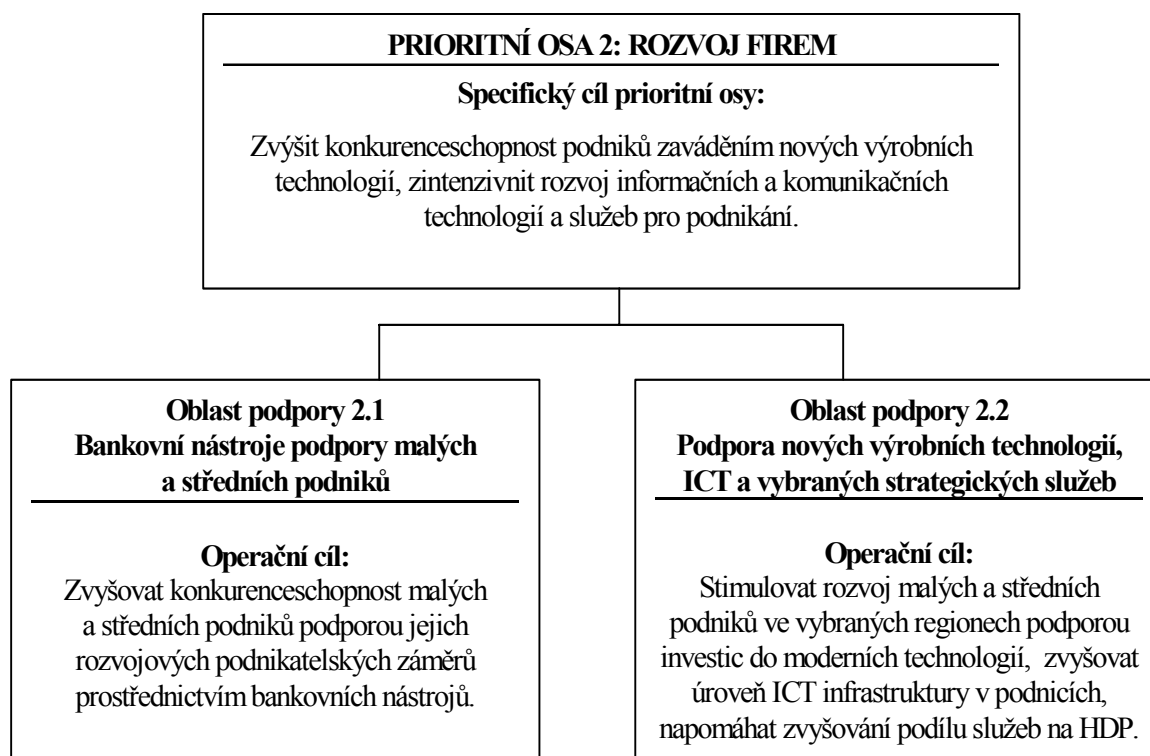
(podle čl. 9 odst. 3 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti)

Kód	Prioritní témata
05	Pokročilé podpůrné služby pro podniky a skupiny podniků
08	Ostatní investice do podniků
09	Ostatní opatření stimulující výzkum, inovace a podnikavost v malých a středních podnicích
68	Podpora samostatné výdělečné činnosti a zakládání podniků

3.2 PRIORITY OSA 2 – „ROZVOJ FIREM“

Popis prioritní osy

Prioritní osa 2. OPPI obsahuje dvě oblasti podpory. První oblast se zaměřuje na podporu realizace rozvojových podnikatelských projektů konkurenceschopných malých a středních podniků, kterým brání nižší vlastní kapitálová vybavenost nebo omezená schopnost poskytnout zajištění úvěru v možnosti získat externí zdroje financování prostřednictvím bankovních nástrojů. Druhá oblast podpory je zaměřena na zlepšování technické vybavenosti podniků nákupem moderních technologií, včetně informačních a komunikačních technologií (ICT) a na rozvoj vybraných strategických služeb. Příjemci podpory budou z převážné části MSP.

Oblasti podpory

3.2.1 Bankovní nástroje podpory malých a středních podniků

Tato oblast podpory je zaměřena na zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků pomocí podpory poskytované na realizaci menších rozvojových podnikatelských projektů malých podnikatelů s kratší historií, na realizaci rozsáhlejších projektů malých, a zejména středních podnikatelů a na realizaci podnikatelských projektů malých a středních podniků zajišťujících jejich konkurenceschopnost či další expanzi. Smyslem poskytované podpory je urychlit rozvoj malých a středních podniků schopných realizovat významnější projekty vedoucí ke zvýšení jejich konkurenceschopnosti nebo podniků schopných zapojit se do subdodavatelských řetězců velkých podniků.

Daná oblast se dále zaměřuje na podporu podnikání v energetických službách a podporu zvyšování účinnosti při výrobě a spotřebě použitím EPC („Energy Performance Contracting“, tj. takovým způsobem financování akce, jehož základním principem je splácení realizovaného projektu třetí straně ze smluvně zajištěných úspor nákladů na energie).

Zdůvodnění oblasti podpory: Obtížný přístup k financím představuje významnou překážku nejenom pro vznik nových firem, ale i další rozvoj stávajících podniků. Jedná se zejména o případy, kdy při realizaci projektu dochází ke skokovému nárůstu zadluženosti firmy a další perspektiva podnikatele je velmi silně spojena s mírou úspěšnosti realizovaného projektu. Tyto projekty jsou výzvou, na kterou buď podnikatel zareaguje s rizikem neúspěchu nebo ji pomine, což je velmi často první krok k zániku firmy. Projekty tohoto typu jsou

hnacím motorem rozvoje malých a středních podniků, zvyšování jeho konkurenceschopnosti a zejména zvyšování zaměstnanosti, a proto je jejich podpora nezbytná pro dosažení cílů operačního programu.

Cílem oblasti podpory je:

- podpořit realizaci menších rozvojových podnikatelských projektů malých podnikatelů s kratší historií, pro které je bariérou získání externího financování nižší vlastní kapitálová vybavenost nebo omezená možnost poskytnout zajištění úvěru,
- podpořit rozsáhlejší rozvojové podnikatelské projekty malých a především středních podnikatelů se zaměřením na nákup technologií,
- usnadnit realizaci podnikatelských projektů malých a středních podnikatelů zajišťujících zachování konkurenceschopnosti či další expanzi podniku, a to v případech, kdy poskytnutí bankovního úvěru je rizikovější z důvodu omezených možností poskytnutí dostatečného zajištění úvěru,
- cestou komplexní energetické služby zajistit snížení spotřeby energie a podpořit zvyšování účinnosti při výrobě a spotřebě energie v zařízeních zákazníků, při využití formy EPC („Energy Performance Contracting“).

Typovým podporovaným projektem v rámci této oblasti podpory bude nákup strojů a zařízení do pronajatých prostor či vlastních prostor; rekonstrukce, nákup a výstavba budov a doplnění strojů a zařízení; popř. zvýšení zásob k pokrytí nových zakázek pro rozšíření sortimentu prodávaného zboží a k rychlejšímu a kompletnějšímu pokrytí potřeb odběratelů.

Na tuto oblast podpory se předpokládá vyčlenit 7,60 % alokace OPPI.

Podpora bude poskytována formou bezúročných a zvýhodněných podřízených úvěrů a záruk (s finančním příspěvkem) usnadňujících přístup malým a středním podnikatelům k externím zdrojům financování, zejména bankovním úvěrům.

Příjemci podpory budou podnikatelské subjekty (MSP).

Tato oblast podpory má v rámci OPPI vazby na oblasti podpory v dalších prioritních osách. Jde o vazbu na Prioritní osu 4 zaměřenou na podporu inovací a inovační aktivity podniků, na Prioritní osu 3 zaměřenou na úspory energie a OZE, na oblasti podpory rozvoje infrastruktury pro inovace, lidských zdrojů a infrastruktury pro podnikání (v Prioritní ose 5) a na Prioritní osu 6 zaměřenou na podporu služeb pro rozvoj podnikání.

3.2.2 Podpora nových výrobních technologií, ICT a vybraných strategických služeb

Tato oblast podpory je zaměřena na zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podnikatelů prostřednictvím podpory zavádění progresivních technologií. V rámci této oblasti podpory bude kladen důraz také na vyvážený rozvoj regionů a snižování regionálních disparit. Podpora poskytovaná v rámci této oblasti bude tedy směřovat jak na projekty s růstovým potenciálem, tak na projekty zároveň přispívající k odstraňování regionálních disparit (v strukturálně postižených regionech, hospodářsky slabých regionech a regionech s vysoce nadprůměrnou nezaměstnaností, vůči kterým stát iniciuje soustředěnou podporu).

Poskytovaná podpora bude rovněž směřovat do oblasti rozvoje informačních a komunikačních technologií a širšího uplatnění a využívání ICT v podnicích a do rozvoje vybraných strategických služeb s úzkou návazností na informační a komunikační technologie.

Zdůvodnění oblasti podpory: K opatřením majícím bezprostřední vliv na zvyšování konkurenceschopnosti podniků snižováním nákladů a zvyšováním efektivity podnikatelských činností patří jak zavádění a využívání ICT, tak využívání nabídky služeb s úzkou návazností na informační a komunikační technologie.

Zkušenosti z realizace Operačního programu Průmysl a podnikání vyhlášeného na léta 2004-2006 ukazují, že pro rozvoj a zvyšování konkurenceschopnosti malých a středních podniků je potřeba i nadále směřovat podporu do realizace investic v oblasti technické a technologické vybavenosti. Při poskytování tohoto typu podpory bude v Operačním programu Podnikání a inovace nově zohledňováno i regionální hledisko (viz usnesení vlády č. 560/2006).

Cílem této oblasti je proto podpořit ve vybraných regionech realizaci rozvojových podnikatelských projektů malých a především středních podnikatelů týkajících se investic do nových moderních technologií, přispívat k upevnění pozice takto podpořených podniků na trhu a tím přispívat k udržení a růstu zaměstnanosti.

Podpora poskytovaná v rámci této oblasti má dále za cíl přispívat ke zvýšení konkurenceschopnosti podniků prostřednictvím kvalitativně vyššího využití potenciálu informačních a komunikačních technologií v těchto podnicích, přispívat k rozvoji informační a znalostní společnosti.

Typovým podporovaným projektem v rámci této oblasti podpory bude rozvojový projekt zaměřený na nákup technologií s vyššími technickými a užitnými parametry a realizace projektů zvyšující efektivnost procesů. Jedná se především o nákup strojů, stavební náklady přímo související s projektem a náklady na pořízení patentových licencí na know-how a nepatentových know-how.

V oblasti ICT budou typovými projekty zavádění a rozšiřování informačních systémů potřebných při vývoji nových výrobků nebo majících dopad na vnitřní efektivitu podniků; zdokonalování technické infrastruktury či outsourcing informačních systémů. V oblasti strategických služeb budou podporovány projekty typu tvorby nových IS/ICT řešení a aplikací, centra pro návrh a implementaci IS/ICT, centra sdílených služeb, centra zákaznické podpory, centra oprav high-tech výrobků a technologií.

Na tuto oblast podpory se předpokládá vyčlenit 14,20 % alokace OPPI.

Podpora bude poskytována formou dotací.

V případě investic do nových výrobních technologií a využití ICT budou příjemci podpory MSP; v případě projektů podpory základního ICT vybavení a služeb u MSP bude příjemcem podpory agentura CzechInvest. V rámci rozvoje strategických a ICT služeb budou příjemci i velké podniky.

Tato oblast podpory má v rámci OPPI vazby na oblasti podpory v dalších prioritních osách. Jde zejména o vazbu na oblast podpory infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů v Prioritní ose 5 a na Prioritní osu 6 zaměřenou na podporu služeb pro rozvoj podnikání.

*****

Indikátory Prioritní osy 2 – „Rozvoj firem“

Indikátory Prioritní osy 2 vyjadřují jednak výsledky podpory zaměřené na rozvoj již existujících firem, zejména v kategorii malého a středního podnikání, a jednak výsledky podpory zaměřené na zlepšování technické vybavenosti podniků, zejména v oblasti rozvoje a využívání ICT a vybraných strategických služeb.

Stanovení kvalifikovaného odhadu cílových hodnot indikátorů bylo ovlivněno kromě využití dosavadních zkušeností s obdobným programem „ROZVOJ“ v rámci OPPI 2004 – 2006 také začleněním nových podporovaných aktivit v oblasti úvěrových programů – subprogramy podpory Progres, Záruka, EPC („Energy Performance Contracting“) a dále nově podporovanými aktivitami pro rozvoj ICT v podnicích a strategických službách.

Název indikátoru	Druh indikátoru	Měrná jednotka a vymezení indikátoru	Kvantifikace		Zdroj dat
			Počáteční stav OPPI 2007/OPPP 2006	Cílový stav rok 2015	
Počet podpořených projektů	Hlavní (Core) Výstup	Počet projektů podporujících rozvoj firem	0/983	11 000	ISOP
Počet firem, které získaly podporu v rámci projektů nákupu nových technologií	Výstup	Počet podpořených firem	0/983	1 400	ISOP
Počet projektů na rozvoj ICT Z toho počet projektů předložených velkými podniky	Výstup	Počet podpořených projektů rozvoje a využívání ICT	nová oblast podpory	3 300 50	ISOP
Přírůstek přidané hodnoty u podpořených firem	Výsledek	%	+ 10 %	+ 30 %	ISOP
Počet nově vytvořených pracovních míst Z toho: - muži - ženy	Hlavní (Core) Dopad	Hrubý počet nově vytvořených pracovních míst (FTE) v důsledku podpory	0/1 013 0/450 0/563	25 000 16 000 9 000	ISOP

Kategorie výdajů v rámci Prioritní osy 2

(podle čl. 9 odst. 3 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti)

Kód	Prioritní témata
-----	------------------

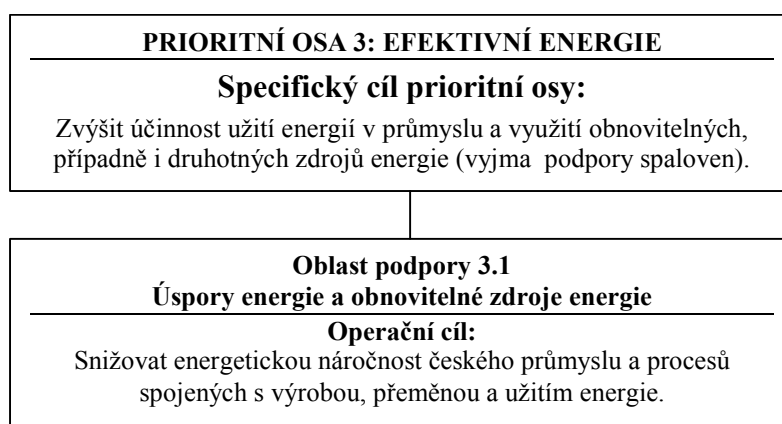

05	Pokročilé podpůrné služby pro podniky a skupiny podniků
06	Pomoc MSP při prosazování výrobků a výrobních postupů šetrných k životnímu prostředí
08	Ostatní investice do podniků
11	Informační a komunikační technologie (ICT)
15	Ostatní opatření ke zlepšení přístupu malých a středních podniků k informačním a komunikačním technologiím a ke zlepšení jejich využívání těmito podniky
43	Energetická účinnost, kogenerace, hospodaření s energií
68	Podpora samostatné výdělečné činnosti a zakládání podniků

3.3 PRIORITNÍ OSA 3 – „EFEKTIVNÍ ENERGIE“

POPIS PRIORITNÍ OSY

Prioritní osa 3. OPPI obsahuje jednu oblast podpory, jejímž cílem je stimulovat aktivitu podnikatelů v oblasti snižování energetické náročnosti výroby a spotřeby fosilních primárních energetických zdrojů a podpořit začínající podnikatele v aktivitách vedoucích k vyššímu využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie. Podpora poskytovaná v rámci této prioritní osy se zaměří vedle oblasti využití obnovitelných a druhotných zdrojů energie na zvyšování účinnosti při výrobě, přenosu a spotřebě energie. Příjemci podpory budou z převážné části MSP.

Oblasti podpory

3.3.1 Úspory energie a obnovitelné zdroje energie

Tato oblast se zaměří na podporu podnikatelských aktivit v oblasti úspor energie a obnovitelných, příp. i druhotných zdrojů energie (vyjma přímé podpory spaloven). Cílem poskytování podpor je snížit energetickou náročnost na jednotku produkce při zachování dlouhodobé stability a dostupnosti energie pro podnikatelskou sféru, omezit závislost české ekonomiky na dovozu energetických komodit, snížit spotřebu fosilních primárních energetických zdrojů a podporovat podnikatele v oblasti využití obnovitelných zdrojů energie, přispívat ke zvyšování jejich konkurenceschopnosti. Záměrem je též využít významný potenciál energetických úspor a využití obnovitelných zdrojů energie ve větších podnicích.

Bude podporována výstavba zařízení na výrobu a rozvod elektrické a tepelné energie vyrobené z obnovitelných zdrojů energie a rekonstrukce stávajících výrobních zařízení za účelem využití obnovitelných zdrojů energie. Dále bude podporována modernizace stávajících zařízení na výrobu energie vedoucí ke zvýšení jejich účinnosti, zavádění a modernizace systémů měření a regulace, modernizace, rekonstrukce a snižování ztrát v rozvodech elektřiny a tepla a využití ztrátové energie v průmyslových procesech.

Zdůvodnění oblasti podpory: Energetická náročnost je indikátorem vyspělosti hospodářství, zvláště pak průmyslu. Snižování energetické náročnosti indikuje úspěšnost strukturálních změn a modernizaci průmyslu. Snižování energetické náročnosti, ať přímé či nepřímé (materiálové), je pro průmyslová odvětví v České republice klíčovým faktorem dosažení vyšší konkurenceschopnosti. V současné globální ekonomice vykazuje trh s energetickými komoditami dlouhodobé nejistoty nejenom v cenové stabilitě, ale i v dostupnosti některých surovin a materiálů.

V současné době Česká republika stále ještě významně převyšuje energetickou náročnost vyspělých zemí. V ČR není také dostatečně využíváno domácích obnovitelných a druhotných zdrojů energie. V dané oblasti existují velké potenciály úspor energií, surovin a materiálů, jejichž realizace je však investičně velice náročná a pro kategorii malých a středních podniků často nedostupná (vysoké náklady spojené s nákupem a zaváděním méně energeticky náročných technologií). Významný potenciál úspory energie se jeví ve větších než pouze malých a středních podnicích, neboť podniky zpracovatelského průmyslu s více než 250 zaměstnanci se podílejí na celkové spotřebě paliv a energie ze 73 %.

Typovým podporovaným projektem v rámci této oblasti podpory bude využití obnovitelných a druhotných energetických zdrojů, a to formou výstavby zařízení na výrobu a rozvod elektrické a tepelné energie vyrobené z obnovitelných a druhotných zdrojů energie; rekonstrukce stávajících výrobních zařízení za účelem využití obnovitelných a druhotných zdrojů energie; výstavba zařízení na výrobu briket a pelet z obnovitelných a druhotných zdrojů energie.

Druhým typem podporovaných projektů bude zvyšování účinnosti při výrobě, přenosu a spotřebě energie, a to formou modernizace stávajících zařízení na výrobu energie vedoucí ke zvýšení jejich účinnosti; zavádění a modernizace systémů měření a regulace; modernizace, rekonstrukce a snižování ztrát v rozvodech elektřiny a tepla; zlepšování tepelně technických vlastností budov (s výjimkou rodinných a bytových domů); využití odpadní energie v průmyslových procesech; zvyšování energetické účinnosti zaváděním kombinované výroby elektřiny a tepla.

Na tuto oblast podpory se předpokládá vyčlenit 8,0 % alokace OPPI.

Finanční rozdělení Prioritní osy 3 „Efektivní energie“: Předpokládá se, že polovina finančních prostředků alokovaných na tuto prioritní osu bude představovat podporu směřovanou na zvyšování energetických úspor a polovina alokovaných finančních prostředků bude představovat podporu směřovanou na využití obnovitelných zdrojů energie.

Podpora bude poskytována formou dotací nebo podřízených úvěrů s finančním příspěvkem.

Příjemci podpory budou podnikatelské subjekty (MSP; popř. v odůvodněných případech i velké podniky).

V oblasti využívání obnovitelných zdrojů energie má tato oblast podpory vazbu na Program rozvoje venkova (PRV, v gesci MZe) a Operační program Životní prostředí (OPŽP, v gesci MŽP). Překryvy mezi OPPI a PRV, resp. OPŽP jsou odstraněny dohodami resortů, že OPPI vyloučí podporu podnikatelů v zemědělství dle zákona č. 252/1997 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Ve vztahu k resortu životního prostředí je základní dělení provedeno na podporu podnikatelského sektoru (v působnosti MPO) a neziskového sektoru (v působnosti MŽP).

Tato oblast podpory má v rámci OPPI úzké vazby na oblasti podpory v dalších prioritních osách. Jde zejména o vazbu na Prioritní osu 4 zaměřenou na podporu inovací (ekoinovace, pořízování nejmodernějších technologií samo o sobě přináší snížení energetické náročnosti výroby) a na podporu podnikání v energetických službách v Prioritní ose 2 (EPC), kde se předpokládá alokace ve výši 0,5 % celkové alokace OPPI. Tyto prioritní osy tak nepřímo rovněž podpoří cíle prioritní osy Efektivní energie.

*****

Indikátory Prioritní osy 3 – „Efektivní energie“

Indikátory Prioritní osy 3 charakterizují výsledky podpořených projektů v oblasti efektivní energie (obnovitelných zdrojů energie, úspor energie).

Uvedené cílové hodnoty v této prioritní ose jsou dány mnohem větší alokací zdrojů na tento program oproti programovacímu období 2004 – 2006 a očekávanou vyšší absorpční kapacitou vzhledem ke skutečnosti, že celá řada projektů nemohla být z důvodu nedostatku finančních zdrojů v OPPI v letech 2004 – 2006 realizována.

Název indikátoru	Druh indikátoru	Měrná jednotka a vymezení indikátoru	Kvantifikace		Zdroj dat
			Počáteční stav OPPI 2007/OPPP 2006	Cílový stav rok 2015	
Počet podpořených projektů efektivní energie Z toho počet projektů předložených velkými podniky	Hlavní (Core) Výstup	Počet podpořených projektů	0/104 0/0	680 60	ISOP
Výroba elektřiny z OZE (vazba na Lisabonskou strategii)	Dopad	Podíl výroby elektřiny z OZE na celkové hrubé spotřebě elektřiny	5 % (2005)	9 %	ČSÚ
Úspora energie	Dopad	TJ ročně	0/220	8 000	ISOP

Kategorie výdajů v rámci Prioritní osy 3

(podle čl. 9 odst. 3 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti)

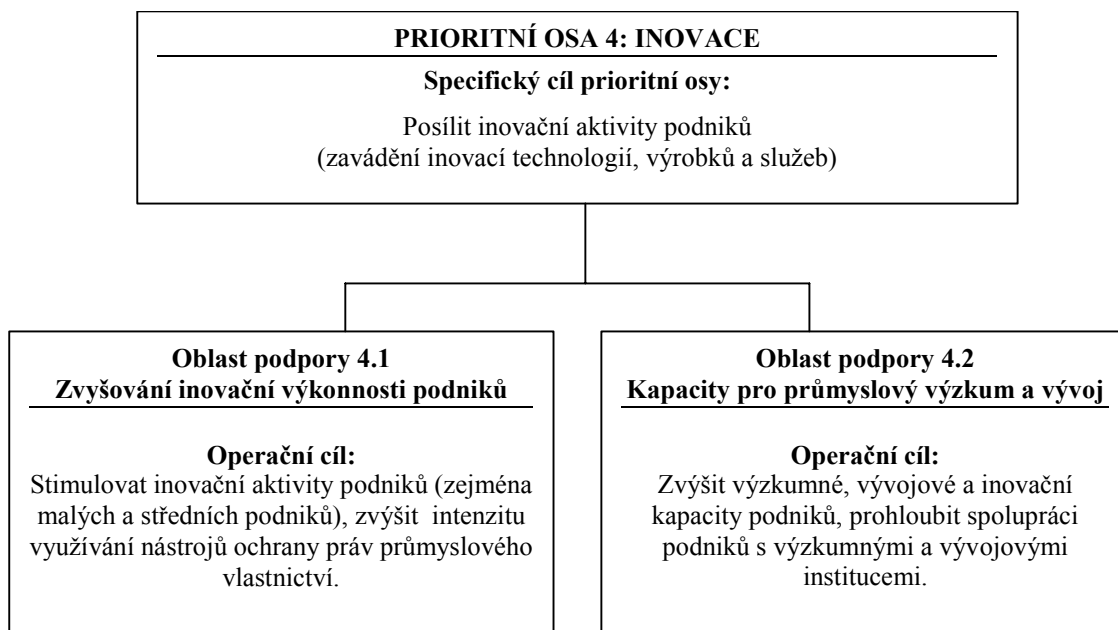
Kód	Prioritní témata
-----	------------------

39	Obnovitelná energie (větrná)
40	Obnovitelná energie (solární)
41	Obnovitelná energie (z biomasy)
42	Obnovitelná energie (hydroelektrická, geotermální a další)
43	Energetická účinnost, kogenerace, hospodaření s energií

3.4 PRIORITY OSA 4 – „INOVACE“

Popis prioritní osy

Prioritní osu 4. OPPI tvoří dvě oblasti podpory, které jsou zaměřeny na podporu technických (inovace produktů a procesů) a netechnických inovací (organizační a marketingové inovace) v podnicích, včetně rozvíjení jejich spolupráce s výzkumnými a vývojovými organizacemi, a na podporu jejich vlastních firemních kapacit pro VaV a návazných aktivit, zejména pak v sektoru MSP tak, aby se zvýšila inovační aktivita podniků a počet podniků, které provádějí vlastní výzkum a vývoj. V této souvislosti je prioritní osa zaměřena především na komercializaci výsledků VaV, které mohou usměrnit, urychlit a zkvalitnit inovační procesy směrem k vyšší konkurenční schopnosti sektoru průmyslu a služeb. V rámci této priority je pozornost rovněž zaměřena na aktivity spojené s ochranou práv průmyslového vlastnictví. Příjemci podpory budou z větší části MSP.

Oblasti podpory

3.4.1 Zvyšování inovační výkonnosti podniků

Zavádění inovací a rozsáhlé uplatňování výsledků výzkumu a vývoje v průmyslu a v podnikatelských službách vytváří silný potenciál pro rychlejší ekonomický růst. Z praktického hlediska inovace podporují vytváření a udržení kvalitních pracovních míst díky vyšší produktivitě a flexibilitě, přijímání efektivnějších technologií a metod řízení, schopnosti rychle reagovat na změny a příležitosti na trhu a vytváření prostředí, v němž podnikatelé mohou zakládat nové podniky inovativního charakteru. Smyslem poskytování podpory v rámci této oblasti je proto stimulovat inovační aktivity zejména malých a středních podniků.

Zdůvodnění oblasti podpory: Četné studie, které byly zpracovány k identifikování bariér rozvoje české ekonomiky, definovaly oblast její inovační výkonnosti jako rozhodující handicap a příčinu zaostávání, kterým se vyznačuje Česká republika ve srovnání s ekonomikami zemí Evropské unie. Výsledky těchto analýz a hodnocení ukazují, že zde dochází k určitému selhání národního trhu, což odůvodňuje záměr oblast inovací z veřejných zdrojů podpořit. Zařazení této oblasti podpory do OPPI je mimořádně důležité nejenom pro sektor malých a středních podniků ČR, ale i velkých podniků.

Rovněž je důležité zabývat se oblastí ochrany práv průmyslového vlastnictví. Ochrana práv průmyslového vlastnictví je obecně finančně velmi náročná a v současné době neexistují v ČR nástroje, které by ulehčily finančnímu zatížení inovačních firem, pokud se rozhodnou své výsledky výzkumu a vývoje patentovat či chránit pomocí dalších nástrojů ochrany práv průmyslového vlastnictví. Vysoké náklady na ochranu práv průmyslového vlastnictví v zahraničí představují pro české subjekty značnou bariéru, která brání inovačním podnikům plně využít svého výzkumu a vývoje. V rámci této oblasti podpory se proto počítá s podporou pro vytvoření systému, který umožní jak průmyslově-právní ochranu výsledků výzkumu a vývoje, tak jejich licencování a uplatnění na trhu (zlepšení patentového systému jako takového bude řešeno v rámci opatření OP VaVpI).

Cílem této oblasti podpory je stimulovat a zvýšit inovační aktivitu MSP, ale i velkých podniků v oblasti výroby i služeb. Poskytovaná podpora umožní zlepšit finanční stabilitu podniků realizujících inovace výrobků, technologií a služeb. Dalším cílem této oblasti je zlepšit prostřednictvím podpory patentové aktivity podniků, vědeckovýzkumných institucí a vysokých škol podmínky pro transfer výsledků výzkumu a vývoje do praxe. Jde zejména o odstranění bariéry růstu patentových aktivit českých subjektů spočívající především ve vysoké finanční náročnosti patentování (zejména do zahraničí) a prostřednictvím dotací podpořit zvýšení intenzity využívání nástrojů ochrany práv průmyslového vlastnictví malými a středními podnikateli, vědeckovýzkumnými institucemi, vysokými školami a fyzickými osobami.

Typovým podporovaným inovačním projektem bude zvýšení technických a užitných hodnot výrobků, technologií a služeb (inovace produktu); zvýšení efektivity procesů výroby a poskytování služeb (inovace procesu); zavedení nových metod organizace firemních procesů a spolupráce s firmami a veřejnými institucemi (organizační inovace); zavedení nových prodejních kanálů (marketingová inovace); aktivity směřující k ochraně práv průmyslového vlastnictví.

Na tuto oblast podpory se předpokládá vyčlenit 14,0 % alokace OPPI.

Podpora bude poskytována formou dotací.

Příjemci podpory budou podnikatelské subjekty (MSP i velké podniky), v případě podpory patentových aktivit MSP, veřejné výzkumné instituce, vysoké školy, fyzické osoby.

Důvodem podpory i v sektoru velkých podniků je skutečnost, že inovace a aktivity s nimi spojené jsou kapitálově náročné a vyžadují podstoupení vyšší míry podnikatelského rizika a jsou realizovány především dostatečně kapitálově silnými podniky. Malé a střední podniky tvoří díky svojí flexibilitě nedílnou součást inovačního systému, ale v České republice se dosud potýkají s nedostatkem kapitálu a s obtížným přístupem k úvěrovým zdrojům financování. Ve velkých podnicích existuje největší potenciál tvorby nových kvalifikovaných pracovních míst, tyto podniky mají lepší podmínky pro vlastní inovačně zaměřený vývoj s inovacemi vyšších řádů schopných srovnání se zahraniční konkurencí, na které mohou následně navazovat MSP zaváděním inkrementálních inovací. Velké podniky představují hnací sílu inovační aktivity podnikatelského sektoru a vytváří prostor pro inovační výkonnost malých a středních podniků. Se zaváděním inovací velkými podniky je zároveň spojen pozitivní efekt technologického přelévání, který je možno identifikovat především v oblasti subdodavatelských vztahů - mezi velkými podniky v pozici odběratelů a jejich subdodavateli, zpravidla malými a středními podniky, které jsou tímto způsobem vysoce motivovány k vyvíjení vlastní inovační aktivity.

Tato oblast podpory navazuje na podporu vytváření kapacit pro inovační aktivity v rámci této prioritní osy, na podporu vytváření prostředí pro inovace (oblasti podpory v Prioritní ose 5) a na národní programy výzkumu a vývoje. Zároveň má vazbu na OP Výzkum a vývoj pro Inovace (OP VaVpI, v gesci MŠMT).

3.4.2 Kapacity pro průmyslový výzkum a vývoj

Cílem této oblasti podpory je posílit vývojové a inovační kapacity podniků (zejména MSP), zvýšit počet podnikatelských subjektů, které provádějí vlastní výzkum, vývoj a inovaci, podpořit růst zaměstnanosti díky tvorbě nových kvalifikovaných pracovních míst a prohloubit spolupráci podniků s výzkumnými a vývojovými institucemi. Tyto aktivity přispějí ke zvýšení konkurenceschopnosti podniků a rovněž k vytváření podmínek pro zapojení podniků do domácích i evropských programů výzkumu a vývoje. Podpora bude poskytována společnostem, které budují nová, či rozšiřují stávající pracoviště výzkumu, vývoje a inovací výrobků a technologií.

Typovým podporovaným projektem v rámci této oblasti podpory bude založení nebo rozvoj center průmyslového výzkumu, vývoje a inovací spočívající v pořízení pozemků, budov, strojů / zařízení a jiného vybavení nezbytného pro činnost centra a výlučně využívaného pro zajištění aktivit tohoto centra.

Na tuto oblast podpory se předpokládá vyčlenit 8,36 % alokace OPPI.

Podpora bude poskytována formou dotací.

Příjemci podpory budou podnikatelské subjekty (MSP i velké podniky).

Podpora poskytovaná v rámci této oblasti podpory v Prioritní ose 4. OPPI vytváří podmínky pro efektivní zapojení podniků do projektů VaV podporovaných v rámci národních programů

VaV a 6. Rámcového programu pro VaV (resp. 7. Rámcového programu). V rámci této oblasti podpory bude podporováno budování, vybavení a personální zajištění pracovišť průmyslového výzkumu a vývoje. Kvalitním přístrojovým i personálním vybavením podpořených podniků, především MSP, se výrazně zvýší kvalita jimi prováděného průmyslového VaV a tím i schopnost rovnocenně spolupracovat s evropskými partnery v oblasti VaV. Následně se zlepší i transfer poznatků od zahraničních partnerů.

Tato oblast podpory má v rámci OPPI úzké vazby na oblasti podpory v dalších prioritních osách. Jde zejména o vazbu na oblasti podpory zaměřené rozvoj infrastruktury pro inovace (platformy spolupráce), na rozvoj infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů a infrastruktury pro podnikání (oblasti podpory v Prioritní ose 5) a na Prioritní osu 6 zaměřenou na podporu služeb pro rozvoj podnikání.

*****

Indikátory Prioritní osy 4 – „Inovace“

Indikátory Prioritní osy 4 vyjadřují výsledky podpory inovací a inovačních aktivit podniků, popř. výzkumných institucí, vysokých škol a dalších institucí terciárního vzdělávání. Indikátory sledují počet podpořených projektů v oblasti výzkumu a vývoje, inovací a patentů, výdaje na inovace v podnikatelském sektoru, podíl inovujících ekonomických subjektů v podnikatelském sektoru. Při volbě indikátorů hrála roli skutečnost, že právě v těchto směrech podpory se vytváří dlouhodobé podmínky pro zvyšování výkonnosti a konkurenceschopnosti ekonomiky a její schopnosti rychlé konvergence s úrovní vyspělých států.

Cílové hodnoty indikátorů vychází z absorpční kapacity avizované podnikatelskou sférou, ze stanovené finanční alokace na prioritní osu, která vzhledem k významu pro rozvoj konkurenceschopnosti průmyslu tvoří jednu pětinu finančních prostředků OPPI. Vyhodnoceny byly rovněž zkušenosti s programem Inovace OPPI 2004 – 2006. V neposlední řadě jsou významnými faktory cílových hodnot indikátorů i nově podporované výzkumné aktivity.

Název indikátoru	Druh indikátoru	Měrná jednotka a vymezení indikátoru	Kvantifikace		Zdroj dat
			Počáteční stav OPPI 2007/OPPI 2006	Cílový stav rok 2015	
Počet podpořených projektů VaV, inovací a patentů Z toho počet projektů předložených velkými podniky	Hlavní (Core) Výstup	Počet podpořených projektů	0/100	1 750	ISOP
			0/45	150	
Podíl z tržeb inovovaných produktů na celkových tržbách u podpořených firem	Výsledek	Podíl z prodeje vlastních inovovaných výrobků a služeb a tržeb z prodeje vlastních výrobků a služeb v %	10 %	25 %	ISOP
Výdaje na inovace		Výdaje na inovace	46,7	+ 30 %	ČSÚ

v podnikatelském sektoru	Dopad	vyvolané inovačními aktivitami v mld. Kč běžných cen	(2004)		
Podíl inovujících ekonomických subjektů v podnikatel. sektoru	Dopad	Podíl firem s inovací produktu nebo procesu v %	33 % (2003)	45 %	ČSÚ

Kategorie výdajů v rámci Prioritní osy 4

(podle čl. 9 odst. 3 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti)

Kód	Prioritní témata
04	Pomoc pro výzkum a technologický rozvoj, zejména v MSP (včetně přístupu ke službám v oblasti výzkumu a technologického rozvoje ve výzkumných střediscích)
06	Pomoc MSP při prosazování výrobků a výrobních postupů šetrných k životnímu prostředí
07	Investice do podniků přímo spojených s výzkumem a inovacemi (inovační technologie, zakládání nových podniků univerzitami, existujícími středisky výzkumu a technologického rozvoje atd.)
09	Ostatní opatření stimulující výzkum, inovace a podnikavost v malých a středních podnicích
63	Vytváření a šíření inovačních a produktivnějších způsobů organizace práce

3.5 PRIORITYNÍ OSA 5 – „PROSTŘEDÍ PRO PODNIKÁNÍ A INOVACE“

Popis prioritní osy

Prioritní osa 5. OPPI, která obsahuje tři oblasti podpory, sleduje vytváření vhodného prostředí pro vznik a rozvoj inovačního podnikání. Je zaměřena na vytváření potřebné infrastruktury pro začínající podnikatele (zejména v případech inovačně orientovaných projektů) v podobě podnikatelských inkubátorů, na rozšíření a zkvalitnění spolupráce mezi podnikatelskou sférou a vzdělávacími institucemi a institucemi z oblasti výzkumu a vývoje s cílem podpořit a urychlit inovační procesy v podnicích. V jejím rámci budou podporovány především všechny formy efektivní kooperace mezi podniky, zejména mezi MSP, a dalšími subjekty.

Prioritní osa je zaměřena na podporu vzniku a rozvoje kooperačních odvětvových uskupení (klastrů), technologických platforem a dále na podporu zakládání, činnosti a dalšího rozvoje subjektů infrastruktury pro průmyslový výzkum, technologický vývoj a inovace (zakládání a rozvoj vědeckých a vědeckotechnických parků, center pro transfer technologií).

Tato prioritní osa se rovněž zaměřuje na tvorbu kvalitní infrastruktury pro vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů v podnikové sféře a v institucích poskytujících služby pro podnikatelské subjekty v oblasti dalšího vzdělávání zaměstnanců. Pozornost je dále věnována problematice zkvalitnění infrastruktury pro podnikání, hlavně formou vytváření a rozvoje podnikatelských nemovitostí na úrovni evropských standardů, zejména formou regenerace tzv. brownfields. Příjemci podpory budou z větší části MSP.

Pro projekty realizované v této prioritní ose OPPI podnikatelskými a veřejnými subjekty bude jako alternativní možnost financování prověřována forma PPP projektů, které jsou založeny na efektivní spolupráci veřejného a soukromého sektoru.

Partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP) může být, za určitých podmínek, velmi zajímavé pro veřejný sektor, zvláště pak pro přípravu a realizaci infrastrukturálních projektů.

Hlavní výhody projektů PPP pro veřejný sektor jsou následující:

- úspora veřejných zdrojů
- možnost zvýšení investice (pákový efekt)
- lepší ukazatel “hodnota za peníze” z důvodu zkušeností soukromého sektoru
- zkrácení časového období potřebného pro výstavbu
- vysoká technická kvalita projektů
- nižší míra rizika pro veřejný sektor (část rizik se přesouvá na soukromý sektor)

PPP projekty nejsou nutně ziskové pro veřejný sektor. Pro zajištění úspěšného použití modelu PPP a snížení ekonomických rizik se musí veřejná správa zaměřit na následující aspekty:

- použít správný PPP model
- povzbudit soutěžení mezi možnými soukromými partnery
- chránit veřejný zájem
- zaručit životaschopnost projektu s vyloučením nepřiměřeného zisku generovaného z použití veřejných prostředků

Zkušenosti s využitím PPP projektů při realizaci infrastrukturálních projektů jsou v ČR omezené. Navíc přetrvávají pochyby, zda příslušný právní rámec je dostatečně rozvinut. Z tohoto důvodu Ministerstvo pro místní rozvoj bude směřovat aktivity k vytvoření vhodného právního základu pro PPP projekty.

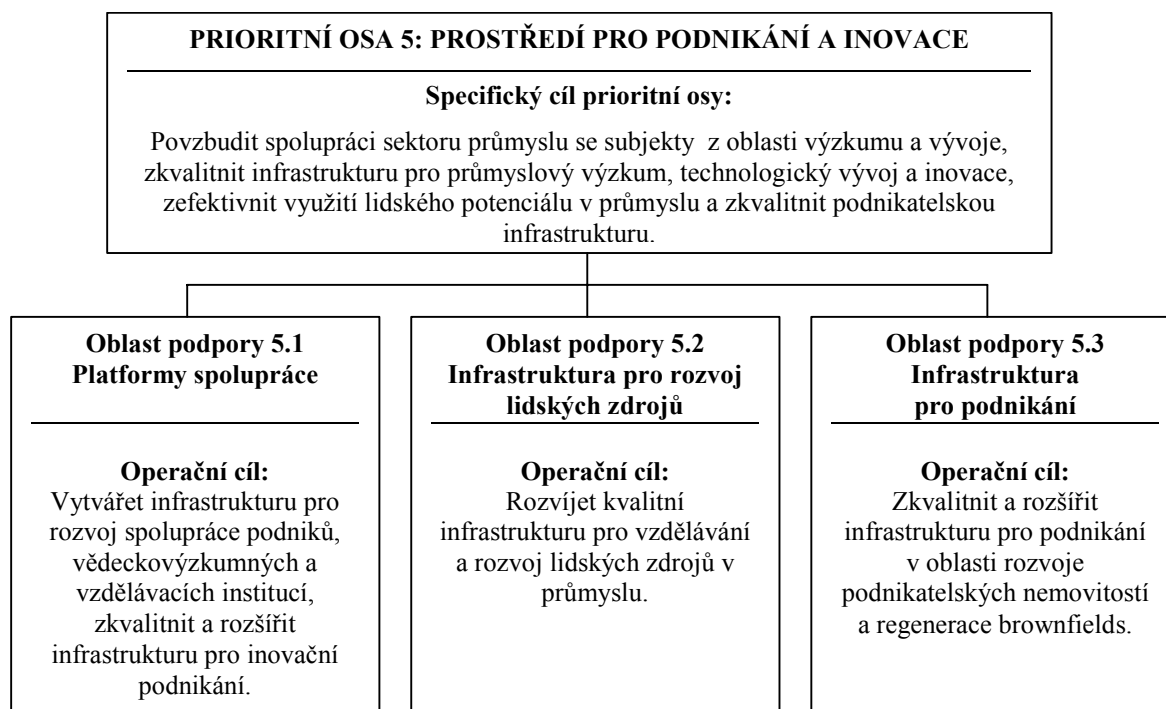
Ministerstvo pro místní rozvoj vypracovalo (na základě usnesení vlády ČR č. 636/2007) podrobný metodologický výklad zákona č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení (Koncesní zákon), jako důležitého nástroje pro celý proces přípravy a realizace PPP projektů, který může být využit zvláště regiony, městy a obcemi.

Základním úkolem Řídicího orgánu, s cílem podpořit PPP projekty, bude rozšíření výše uvedené informace a její sdělení možným příjemcům ve formě workshopů, seminářů, konferencí, publikací atd.

Řídicí orgán OPPI zváží vyhlášení výzvy nebo výzev zahrnujících podporu PPP projektů za předpokladu, že dojde k úplnému metodickému vyjasnění a pro projekty PPP bude identifikována dostatečná absorpční kapacita. Návrhy PPP projektů budou předkládány během výzev pro předkládání projektů v rámci prioritní osy či oblasti podpory odpovídající svým zaměřením danému projektu.

Základním cílem pro programovací období 2007 – 2013 bude uskutečnění pokud možno co nejvyššího počtu PPP projektů. Tyto projekty přinesou pozitivní zkušenosti a očekává se, že vytvoří pozitivní dynamiku pro další partnerství tohoto druhu.

Při zvažování realizace specifického projektu prostřednictvím partnerství veřejného a soukromého sektoru bude nevyhnutelné zabránit vytvoření nepřiměřeného zisku a zachovat rovný a transparentní přístup při respektování národního a komunitárního práva. To platí zejména pro oblast podpory ze strany veřejného sektoru.

Oblasti podpory

3.5.1 Platformy spolupráce

Tato oblast je zaměřena na podporu spolupráce podniků, vědecko-výzkumných a vzdělávacích institucí a komunální sféry na regionální i nadregionální úrovni s možností podpory i mezinárodní spolupráce nových i existujících uskupení. Zejména budou podporovány projekty identifikace, zakládání a rozvoje klastrů a technologických platforem. Převládajícím zaměřením této oblasti podpory je tvorba infrastruktury pro rozvoj spolupráce především v oblasti výzkumu a vývoje, vzdělávání, internacionalizace, transferu know-how a podpora konkrétních projektů společně realizovaného průmyslového výzkumu a vývoje podniky a vědeckovýzkumnými institucemi.

V rámci této oblasti bude podporováno několik typů kooperačních seskupení a kooperační projekty těchto seskupení v rámci volnějších forem spolupráce. Podpora formou dotace bude směřovat do vytváření a rozvoje regionálně koncentrovaných odvětvových seskupení podnikatelských subjektů a podpůrných institucí včetně výzkumných a vzdělávacích subjektů, tj. klastrů. V rámci této oblasti budou podporovány i technologické platformy, a to jak vznik a rozvoj národních technologických platforem a propojení veřejného a soukromého sektoru v oblasti VaV ve strategicky významných technologických oblastech (ve vazbě na OP VpK

a OP VaVpI), tak i zapojování českých výzkumných institucí a podniků do mezinárodních technologických platforem.

Podpora poskytovaná v rámci této oblasti bude rovněž směřovat do rozvoje infrastruktury pro průmyslový výzkum, vývoj a inovace se zaměřením na transfer technologií mezi subjekty inovačního prostředí, na podporu přímých vazeb mezi výzkumnými institucemi a podnikatelskou sférou.

Podporován bude proces zakládání, činnosti a dalšího rozvoje podnikatelských inkubátorů, resp. podnikatelských inovačních center (BIC, PIC) vytvářejících podmínky pro vznik a rozvoj malých a středních inovačních firem zaměřených na realizaci nových technologií a konkurenceschopných výrobků a služeb. Cílem je podpora infrastruktury pro vznik a rozvoj nových firem, zejména start-up, a pro rozvoj spin-off, s inovačním potenciálem a s využitím brownfields.

Zdůvodnění oblasti podpory: Jednou z největších bariér konkurenceschopnosti ekonomiky ČR je nedostatečná komunikace mezi sférou výzkumu a vývoje a sférou podnikání. Zakládání různých forem kooperačních uskupení anebo seskupení vědecko-výzkumných, výrobních a obchodních organizací představuje cestu efektivního řešení projektů na úrovni vysokých inovačních cílů a požadavků, které si jednotlivé zúčastněné subjekty nemohou samy dovolit.

V současné době jsou ve světě rozvíjeny různé typy takovýchto uskupení s různou dělbou kompetencí, zdrojů a odpovědností rozdělenou mezi jejich jednotlivé členy. Výsledkem spolupráce v rámci vytvořených kooperačních uskupení je vysoký potenciál sdílení moderní podnikatelské infrastruktury, laboratorních, testovacích a výrobních prostředků, potřebného (rizikového) kapitálu, ale i znalostí, vědomostí, informací a kapacit odborníků vědy, technické, výrobní a obchodní praxe, vedoucí k eliminaci špatných řešení, snižování rizik a ke konečné vyšší rychlosti realizace inovačních záměrů s vysokým uplatněním na náročných trzích. V poslední době se praxe spolupráce (zakládání platforem vědeckotechnické a inovační spolupráce v nově vytvářených kooperačních uskupeních) dostala i do centra evropského zájmu aktivit rozvíjených pod názvem European Research Area (ERA), doporučených k účasti i všem členským zemím EU.

Vytváření technologických platforem, inovačních center a dalších forem spolupráce typu klastrových iniciativ mezi podniky, mezi podniky a veřejnými výzkumnými a vysokoškolskými institucemi a za účasti dalších veřejných institucí představuje jeden z rozhodujících směrů v získávání konkurenčních výhod a dosahování inovačních výsledků schopných mezinárodního uplatnění.

Z analýz, které se zabývají konkurenceschopností ekonomiky, vyplývá, že v České republice není transfer dostupných výsledků výzkumu a vývoje do inovačních procesů dostatečně účinný. Nízké jsou výdaje státního rozpočtu na výzkum a vývoj, navíc nefungují nástroje motivující k vyšší mobilitě vědecko-technických pracovníků mezi výzkumnými ústavy, univerzitami a výrobními podniky.

V oblasti rozvoje inovační infrastruktury a infrastruktury pro výzkum a vývoj se považuje za klíčovou zejména podpora spolupráce univerzit a výzkumných organizací s podnikovou sférou, podpora transferu výsledků výzkumu do praxe a podpora pořízení, technického zhodnocení a oprav vybavení a zařízení. Tyto cíle mohou být realizovány prostřednictvím podpory podnikatelské a inovační infrastruktury. V rámci této oblasti podpory bude proto

formou dotací podporován proces zakládání a rozvoj inkubátorů, vědeckých a vědeckotechnických parků, zakládání a rozvoj center pro transfer technologií (tj. podpora přímé vazby mezi výzkumnými institucemi a podnikatelskou sférou).

Cílem oblasti podpory je vytvářet příznivé podnikatelské prostředí, zlepšovat podmínky pro podnikání a inovace a rozvíjet konkurenční výhody díky zlepšování vazeb mezi výzkumem, vzdělávacími institucemi a podnikatelskou sférou a veřejnou správou.

Typové podporované projekty klastru budou založeny na spolupráci členských firem ve více oblastech – např. společný nákup a využívání testovacích, měřících a laboratorních zařízení, společné workshopy, semináře, výstavy či marketingové prezentace. Cílem projektů je postupné zavádění inovací ve výrobním portfoliu a souvisejících procesech dosažených na základě zlepšování vzájemných vazeb mezi firmami, terciární sférou a výzkumnými institucemi.

Typovým podporovaným projektem technologických platform bude sdružení klíčových subjektů daného odvětví z průmyslové, výzkumné a veřejné sféry, které bude definovat výzkumné a vývojové priority, harmonogram a akční plány ve střednědobém a dlouhodobém horizontu – vypracování strategické výzkumné agendy a její následné implementace.

Dalšími typovými podporovanými projekty v oblasti podpory „Platformy spolupráce“ bude zakládání a rozvoj center pro transfer technologií, vědeckých a vědeckotechnických parků, a to rekonstrukcí či výstavbou objektu; zakládání a rozvoj podnikatelských inkubátorů a podnikatelských inovačních center (BIC, PIC apod.), které provozují inkubátor; zakládání a rozvoj sítí Business Angels.

Na tuto oblast podpory se předpokládá vyčlenit 17,30 % alokace OPPI.

Podpora bude poskytována formou dotací.

Příjemci podpory budou podnikatelské subjekty (MSP, popř. v odůvodněných případech i velké podniky), sdružení podnikatelů, podnikatelská seskupení, územní samosprávné celky, veřejné výzkumné instituce, vysoké školy a ostatní vzdělávací instituce, neziskové organizace, obecně prospěšné společnosti, agentura CzechInvest.

V rámci této oblasti podpory budou podporovány v případě vzniku a rozvoje kooperačních odvětvových a meziodvětvových uskupení rovněž velké podniky. Tyto podniky mají regionální i nadregionální význam při vytváření uskupení typu klastrů, kdy silná vazba inovačních podniků na vysokou školu či jinou instituci tvorby znalostí může vytvořit základ pro užší spolupráci podniků (zejména MSP) působících v určitém výrobním segmentu.

Rovněž v případě budování podnikatelských inkubátorů budou podporovány i velké podniky. Rozvoj inkubátorů patří k rozhodujícím pro-inovačním a pro-růstovým opatřením a neobejde se bez veřejné podpory profesionálními organizacím (také v kategorii velkých podniků), které poskytují komplexní služby inovujícím firmám a které jsou schopny efektivně integrovat regionální podnikatelské subjekty a poskytovatele rizikového kapitálu. V případě vzniku a rozvoje inovační infrastruktury a infrastruktury pro výzkum a vývoj potřebné pro propojení zpracovatelského průmyslu se sférou univerzitních pracovišť a pracovišť VaV se jedná převážně o podnikatelské činnosti spojené s vysokými podnikatelskými riziky, které by se bez veřejné podpory a účasti velkých podniků mnohdy vůbec nezahajovaly.

Daná oblast podpory má v rámci OPPI úzké vazby na oblasti podpory v dalších prioritních osách. Jde zejména o oblasti v Prioritní ose 4 zaměřené na podporu inovací a inovačních aktivit podniků a oblasti podpory v Prioritní ose 1 zaměřené na vznik nových podniků a využití nových finančních nástrojů.

V rámci oblasti podpory „Platformy spolupráce“ OPPI budou významně podporovány i tzv. inovativní akce (experimentální nové aktivity – projekty a přístupy). Na pilotní projekty v rámci inovativních akcí se předpokládá vyčlenit v této prioritní ose částka cca 1 mil. EUR. Cílem inovativních akcí bude ve formě testování nových projektů a přístupů podporovat nové cesty v navazování partnerství soukromého a veřejného sektoru, spolupráce podnikatelských a vědecko-výzkumných subjektů či přenášení a implementace meziregionálních i mezinárodních zkušeností a úspěšných modelů, tj. identifikovat ty projekty a přístupy, které jsou úspěšné a které mohou být implementovány ve větším rozsahu v pozdějších letech operačního programu. Výstupy a výsledky těchto projektů nebudou zahrnuty do sledovaných indikátorů operačního programu.

Experiment je pracovní metoda. Začíná utvářením nových myšlenek a nápadů v rámci regionální inovační strategie prostřednictvím diskuse, které se účastní všichni relevantní partneři. Následně jsou tyto nové myšlenky testovány prostřednictvím malých pilotních projektů s krátkou dobou trvání. Výsledky těchto pilotních aktivit budou analyzovány a poté, co budou známy výsledky provedené analýzy, úspěšné aktivity budou dále rozpracovány v rámci jednotlivých prioritních os operačního programu. Méně úspěšné aktivity nebudou dále rozpracovávány, nicméně budou analyzovány, což zajistí užitečný přehled o problémových oblastech v regionu. Tým menšího rozsahu bude schopen zajistit průběh celého experimentu, který se bude skládat z přípravy (či přijetí) regionální inovační strategie, za účasti všech relevantních partnerů působících v regionu, identifikace hlavních témat experimentu, výběru projektů, monitoringu, analýze a distribuce výsledků.

Inovativní akce by měly v důsledku zvyšovat absorpční kapacitu investic do znalostní a inovační infrastruktury a budou tak provázet a logicky doplňovat celkovou inovační koncepci OPPI. Vzhledem k experimentální povaze inovativních akcí budou plánované projekty vykonávány v malém měřítku a v kratším časovém horizontu, a pouze na základě jejich úspěšné evaluace bude přistupováno k jejich širšímu využití v OPPI. K inovativním akcím nebudou vázány žádné indikátory. Přímé řízení, plánování a koordinace inovativních akcí bude delegováno na nově ustanovenou pracovní skupinu sestávající ze zástupců sekce strukturálních fondů MPO a zástupců implementačních agentur, která bude v zodpovědnosti Řídicího orgánu OPPI. Úzce bude spolupracováno s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Celkový postup inovativních akcí a výstupy z pilotních projektů budou projednávány na Monitorovacím výboru OPPI, budou zapracovávány i do výročních zpráv.

V přípravě je již pilotní projekt vyživající britské zkušenosti v oblasti znalostního transferu (tzv. Knowledge Transfer Partnership), jenž by měl napomoci ještě užší spolupráci českých univerzit a výzkumných a vývojových pracovišť s podnikateli, zejména inovativně zaměřenými malými a středními podniky.

3.5.2 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů

Podpora v rámci této oblasti je zaměřena na zlepšení podmínek pro vzdělávání a rozvoj klíčových dovedností v oblasti dalšího profesního růstu lidských zdrojů podnikatelských subjektů.

Zdůvodnění oblasti podpory: Podpora rozvoje lidských zdrojů a prohlubování a rozšiřování jejich odborných znalostí umožňujících zavádění nových technologií a inovací, zvyšování manažerských dovedností a znalostí, zajišťování jazykových znalostí, znalostí z oblasti informačních a komunikačních technologií a některých dalších, jsou základním předpokladem pro dosažení a udržení konkurenceschopnosti sektoru podnikání a služeb. Přetrvávající nedostatek finančních zdrojů na straně podnikatelské sféry, zejména MSP, je však omezujícím faktorem pro masivní podporu vzdělávání. Podmínkou umožňující překonání nedostatku kvalitního procesu dalšího vzdělávání zaměstnanců, ale i zaměstnavatelů, je také vytvoření odpovídající infrastruktury vhodné pro tyto aktivity.

Cílem této oblasti podpory je zaměřit investice do infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů v podnicích a také v institucích, které poskytují služby pro podnikatelské subjekty v oblasti dalšího profesního vzdělávání. Podpora bude směřovat především do oblasti pořízení či rekonstrukce školicích zařízení včetně jejich vybavení školicími pomůckami a programy. Na tuto podporu v oblasti infrastruktury pro vzdělávání navazuje podpora vzdělávacích aktivit v rámci OP Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ, v gesci MPSV), na jehož realizaci MPO spolupracuje. Podpora je zaměřena na zvýšení kapacit určených pro vzdělávání v jednotlivých podnikatelských subjektech, případně i vzdělávacích organizacích a na vybavení těchto školicích zařízení odpovídající technikou, čímž dojde ke zlepšení podmínek pro školení a vzdělávání pracovníků na všech úrovních.

Typovým podporovaným projektem v rámci této oblasti podpory bude výstavba nebo pořízení školicího střediska, rekonstrukce stávajícího školicího střediska, modernizace prostor pro vzdělávání, vybavení školicích prostor včetně školicích pomůcek a vzdělávacích programů.

Na tuto oblast podpory se předpokládá vyčlenit 5,0 % alokace OPPI.

Podpora bude poskytována formou dotací.

Příjemci podpory budou podnikatelské subjekty (MSP, popř. v odůvodněných případech i velké podniky), sdružení podnikatelů, podnikatelská seskupení, územní samosprávné celky a jimi zřizované a zakládané organizace, veřejné výzkumné instituce, soukromé vzdělávací instituce, neziskové organizace.

K příjemcům podpory poskytované v rámci této oblasti podpory budou patřit vedle malých a středních podniků rovněž velké podniky. Projekty v rámci této oblasti podpory je účelné realizovat i většími podniky, případně prostřednictvím odvětvových a profesních svazů, vytvořením sdružení podnikatelů nebo i samotnými vzdělávacími organizacemi působícími mimo oblast formálního vzdělávání. I v případě realizace projektu velkými podniky zůstávají malé a střední podniky rozhodujícími uživatelskými subjekty.

Tato oblast podpory má v rámci OPPI úzké vazby na oblasti podpory v dalších prioritních osách. Jde zejména o vazbu na Prioritní osu 1 a 2 zaměřené na podporu vzniku a rozvoje firem a na Prioritní osu 6 zaměřenou na podporu služeb pro rozvoj podnikání.

3.5.3 Infrastruktura pro podnikání

V rámci této oblasti je podpora zaměřena na zkvalitnění infrastruktury pro podnikání. Konkrétně jde o podporu rozvoje nemovitostí pro podnikání včetně související infrastruktury, zahrnujících zejména výstavbu a další rozvoj existujících průmyslových parků a výstavbu hal při prioritním využití pozemků a objektů typu brownfields. Uvedená oblast se rovněž zaměřuje na podporu znalostní a informační báze pro rozvoj regionální podnikatelské infrastruktury a na podporu podnikání v oblasti rozvoje trhu podnikatelských nemovitostí, a to formou školení odborníků v oblasti rozvoje trhu podnikatelských nemovitostí a zajištění přípravy jednotlivých projektů podnikatelských nemovitostí a regionální infrastruktury a vytváření informačních systémů určených pro evidenci a podporu rozvoje trhu podnikatelských nemovitostí.

Zdůvodnění oblasti podpory: Rozvoj podnikatelských aktivit v České republice je podmíněn dostupností vhodné infrastruktury pro podnikání. Současná nabídka kvalitních podnikatelských prostor a ploch je omezená a představuje jeden z limitujících faktorů pro další rozvoj průmyslu a podnikání. Přitom existuje velké množství nevyužívaných nemovitostí – brownfields, které mohou být obnoveny, rekonstruovány a znovu použity pro podnikání. Podpora nemovitostí pro podnikání je v synergii s opatřeními pro rozvoj podniků, neboť tyto podniky mohou využít vybudované či zrekonstruované objekty a infrastrukturu.

Cílem oblasti podpory je napomoci rozvoji kvalitního a fungujícího trhu podnikatelských nemovitostí v České republice, vytvoření adekvátní nabídky a rozvoj podnikatelských nemovitostí při zlepšení stavu životního prostředí.

Typovým podporovaným projektem v rámci této oblasti podpory bude přeměna brownfields na podnikatelskou zónu, tj. realizace nové nebo rozvoj stávající zainvestované plochy včetně související technické a dopravní infrastruktury; přeměna objektu z brownfields na objekt sloužící k podnikání; vyhotovení projektové dokumentace k projektu výstavby, rekonstrukce nebo regenerace podnikatelské nemovitosti či přemístění části firmy působící již v České republice, resp. převedení části jejího výrobního potenciálu do jiného regionu v ČR, ať už z ekonomických důvodů (využití např. vyššího potenciálu pracovních sil vzhledem k vyšší nezaměstnanosti v daném regionu) anebo z jiných důvodů (např. negativního dopadu výroby v dané oblasti na místní životní prostředí, vyvolávající potřebu přemístit výrobu tam, kde dopad na životní prostředí nebude tak vysoký).

Na tuto oblast podpory se předpokládá vyčlenit 13,10 % alokace OPPI.

Podpora bude poskytována formou dotací.

Příjemci podpory budou podnikatelské subjekty (MSP, popř. v odůvodněných případech i velké podniky), územní samosprávné celky a jimi zřizované a zakládané organizace, agentura CzechInvest. Poskytnutí podpory v rámci této oblasti se netýká projektů realizovaných podnikatelskými subjekty pro budoucí komerční využití (developerskými firmami za účelem pronájmu).

V rámci této oblasti podpory budou podporovány rovněž velké podniky, a to z důvodu organizační a finanční náročnosti realizace investic jak do nových podnikatelských nemovitostí, tak zejména za současného stavu nevyužitelných, zchátralých či ekologicky postižených nemovitostí (brownfields), a to zejména ve strukturálně nejpostiženějších

oblastech určených vládou ČR, kde tyto brownfields samy o sobě nepředstavují ekonomicky výhodné projekty. Malé a střední podniky budou představovat rozhodující uživatelské subjekty podnikatelských nemovitostí. Pro projekty realizované podnikatelskými a veřejnými subjekty bude jako alternativní možnost financování prověřována forma PPP projektů.

Tato oblast podpory má v rámci OPPI vazbu zejména na oblasti zaměřené na podporu vzniku a rozvoje firem (v Prioritní ose 1 a 2), na podporu inovačních aktivit podniků (v Prioritní ose 4) a na Prioritní osu 6 zaměřenou na podporu služeb pro rozvoj podnikání.

*****

Velké projekty

U této prioritní osy by potenciálně mohly vzniknout velké projekty v rámci oblasti podpory „Platformy spolupráce“, resp. v rámci oblasti podpory „Infrastruktura pro podnikání“. Prozatím však nejsou pro první roky programovacího období 2007 – 2013 takovéto velké projekty konkrétně identifikovány.

Indikátory Prioritní osy 5 – „Prostředí pro podnikání a inovace“

Indikátory Prioritní osy 5 charakterizují rozvoj infrastruktury pro podnikání a inovace. Vyhodnocují oblast podpory vzniku a rozvoje spolupráce mezi podniky a výzkumnými institucemi, oblast zakládání a rozvoje subjektů infrastruktury pro průmyslový výzkum, technologický vývoj a inovace. Indikátory dále sledují přírůstek kapacit pro vzdělávací aktivity v oblasti vzdělávání a rozvoje lidských zdrojů podnikatelských subjektů a vznik a rozvoj podnikatelských nemovitostí (investičně připravené podnikatelské plochy a objekty).

Cílové hodnoty uvedených indikátorů zohledňují očekávaný zájem podnikatelů při porovnání dosavadní realizace obdobných projektů OPPI 2004 – 2006, stanovenou finanční alokaci OPPI a potřeby průmyslové sféry k zajištění vybudování infrastruktury pro podnikání a inovace.

Název indikátoru	Druh indikátoru	Měrná jednotka a vymezení indikátoru	Kvantifikace		Zdroj dat
			Počáteční stav OPPI 2007/OPPP 2006	Cílový stav rok 2015	
Počet podpořených projektů pro rozvoj infrastruktury pro podnikání	Výstup	Počet podpořených projektů	0/278	380	ISOP
Počet projektů podpory vzniku a rozvoje kooperace podniků a výzkumných institucí	Hlavní (Core) Výstup	Počet podpořených projektů	0/88	450	ISOP
Z toho počet projektů předložených velkými			0/5	100	

podniky					
Počet nově vzniklých center pro transfer technologií a vědeckotechnických parků	Výstup	Počet vzniklých center a parků	0/32	40	ISOP
Investičně připravené podnikatelské plochy a objekty	Výsledek	Objem nových kapacit vzniklých podporou v tis. m ²	0/117	800	ISOP
Přírůstek kapacit pro vzdělávací aktivity	Výsledek	Počet nově vzniklých míst pro školení	0/1155	8 000	ISOP
Počet nově vzniklých inkubátorů	Výstup	Počet	0/27	40	ISOP

Kategorie výdajů v rámci Prioritní osy 5

(podle čl. 9 odst. 3 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti)

Kód	Prioritní témata
02	Infrastruktura pro výzkum a technologický rozvoj a odborná střediska pro specifické technologie
03	Přenos technologií a zdokonalení sítě spolupráce mezi MSP navzájem a mezi MSP a dalšími podniky a univerzitami, institucemi postsekundárního vzdělávání, regionálními orgány, výzkumnými středisky a vědeckými a technologickými středisky (vědecké a technologické parky, technická střediska atd.)
05	Pokročilé podpůrné služby pro podniky a skupiny podniků
07	Investice do podniků přímo spojených s výzkumem a inovacemi (inovační technologie, zakládání nových podniků univerzitami, existujícími středisky výzkumu a technologického rozvoje atd.)
08	Ostatní investice do podniků
09	Ostatní opatření stimulující výzkum, inovace a podnikavost v malých a středních podnicích
50	Sanace průmyslových areálů a kontaminované půdy
62	Vytváření systémů a strategií celoživotního učení v podnicích; odborná příprava a služby pro zaměstnance pro zvýšení jejich přizpůsobivosti změnám; podpora podnikání a inovací

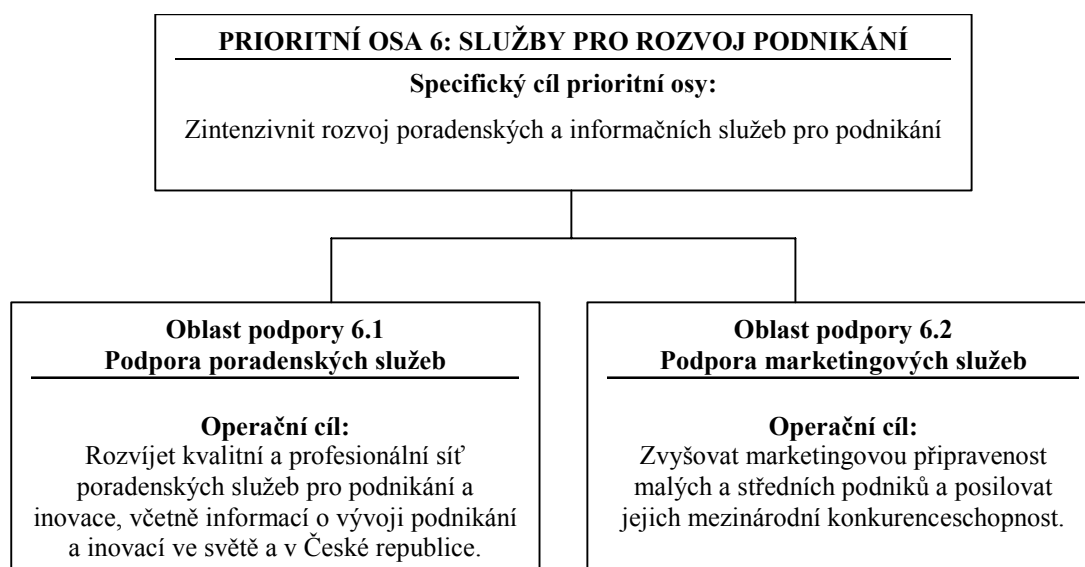
3.6 PRIORITNÍ OSA 6 – „SLUŽBY PRO ROZVOJ PODNIKÁNÍ“

Popis prioritní osy

Prioritní osa 6 OPPI obsahuje dvě oblasti podpory. Je zaměřena na rozvoj a využití kvalitních poradenských a informačních služeb pro podnikatelské subjekty, a to i v oblasti vyhledávání nových obchodních příležitostí a odborné přípravy na posilování pozic českého průmyslu v mezinárodním obchodu. Poskytovaná podpora bude též usnadňovat marketingové aktivity malých a středních podnikatelů na zahraničních trzích a stimulovat zájem podnikatelů na

kooperaci a společném postupu usnadňujícím jejich přístup na tyto trhy a jednání s obchodními partnery.

Podpora v rámci této prioritní osy se soustředí na zlepšení kvalifikačních a materiálních podmínek pro rozvoj lidských zdrojů a nově bude orientována na analýzy světových trendů v oblastech podnikání, realizace výsledků VaV a inovací pro zvýšení konkurenceschopnosti české ekonomiky. Příjemci podpory budou z převážné části MSP.

Oblasti podpory

3.6.1 Podpora poradenských služeb

Tato oblast bude podporovat nabídku relevantních poradenských služeb pro podnikatelské subjekty, zejména malé a střední podniky, v souvislosti se zakládáním a rozvojem podniků, zaváděním inovací a zvyšováním jejich konkurenceschopnosti. Podpora bude dále směřována do rozvoje a koordinované decentralizace regionální poradenské infrastruktury založené na místní znalosti potřeb podnikatelů, jejich větší či menší schopnosti samostatně se zapojovat do složitějších projektů, při využití i místních podmínek, např. blízkost k potenciálním zahraničním odběratelům (Národní registr poradců, regionální poradenské sítě). Formou výzev budou vybrány subjekty s regionálním působením, dostatečnou kvalifikací a zázemím, jako jsou např. profesní a oborové asociace a svazy, hospodářská komora a další relevantní instituce.

Rovněž budou podporovány analýzy a monitoring akutních potřeb podnikatelů a světových trendů za účelem aktualizace dotovaných poradenských, informačních a vzdělávacích služeb, především těch, které napomohou dynamice konkurenceschopnosti českého hospodářství.

Zdůvodnění oblasti podpory: Na trhu v ČR není dostatečná nabídka podpůrných služeb pro podnikatele, zejména pro malé a střední podniky a začínající podnikatele, pro které je zajišťování takovýchto služeb vlastními silami neekonomické i nedostupné.

Zkušenosti vyspělých ekonomik ukazují, že rozvoj a využití těchto služeb představuje významný potenciál pro zvýšení technické úrovně výrobků a výrobních procesů, pro organizování užších komerčně založených vztahů mezi výzkumem, vývojem a podnikovou sférou, pro rozvoj zahraničního obchodu. Jde zejména o služby pro MSP (externí, regionálně selektované poradenské služby zaměřené na oblast vzniku a rozvoje podnikatelských subjektů, zvyšování jejich konkurenceschopnosti a připravenosti pro vstup rizikového kapitálu, zavádění inovací a snižování jejich rizikovosti), i specializované služby pro organizování spolupráce výrobních podniků s vědecko-výzkumnými institucemi.

Typové podporované projekty v poradenských službách budou zaměřené zejména na analýzu stavu podniků, identifikace jejich slabých a silných stránek v oblasti řízení a výkonnosti, definování možných nápravných opatření, podporu při jejich realizaci a zavádění nových řídicích metod; analýzy světových i českých rozvojových trendů majících vliv na inovační aktivitu ekonomiky ČR a tím i na její konkurenceschopnost; podpora vzniku a rozvoje sítě regionálních poradenských míst poskytujících služby MSP.

Na tuto oblast podpory se předpokládá vyčlenit 4,5 % alokace OPPI.

Podpora bude poskytována formou dotací a cenově zvýhodněných poradenských služeb.

Příjemci podpory budou podnikatelské subjekty (MSP), poradenské subjekty, agentura CzechInvest.

Tato oblast podpory má v rámci OPPI vazbu zejména na oblasti zaměřené na podporu vzniku a rozvoje firem (v Prioritní ose 1 a 2), na podporu inovací a inovačních aktivit podniků (v Prioritní ose 4) a na podporu vzniku a rozvoje kooperačních seskupení (oblast podpory Platformy spolupráce v Prioritní ose 5).

3.6.2 Podpora marketingových služeb

V rámci této oblasti se pozornost zaměřuje na podporu vzdělávacích, asistenčních a informačních služeb a poradenství v oblasti mezinárodního obchodu, marketingovou připravenost malých a středních podniků s cílem zvýšit jejich konkurenceschopnost na zahraničních trzích a na zvyšování kvality prezentace České republiky v zahraničí prostřednictvím realizace společných účastí podniků na zahraničních veletrzích a výstavách, výjimečně i na nejvýznamnějších mezinárodních veletrzích v tuzemsku.

Zdůvodnění oblasti podpory: Kvalitní informace, přístup k nim a jejich využívání jsou nezbytnou podmínkou pro úspěšný rozvoj firem a zvyšování jejich konkurenceschopnosti. Platí to ve stejné míře i pro informace v oblasti mezinárodního obchodu. Pozornost je proto potřeba zaměřit i na podporu připravenosti podnikatelských subjektů na jejich účast na mezinárodních trzích a podpořit tím jejich konkurenceschopnost v mezinárodním měřítku.

Cílem oblasti podpory je zvyšovat konkurenceschopnost malých a středních podniků na zahraničních trzích a snižovat náklady související s jejich vstupem na tyto trhy. Důraz bude kladen na seskupování podniků za účelem společných marketingových prezentací a jejich účasti na mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí. Podpora bude dále poskytována na rozvoj podnikatelského prostředí ve vazbě na instituce určené na podporu mezinárodních aktivit firem. Jedná se zejména o rozvoj informačních, vzdělávacích, poradenských a

prezentačních aktivit, které napomáhají růstu mezinárodní konkurenceschopnosti podnikatelských subjektů.

Typovým podporovaným projektem v rámci této oblasti podpory bude získávání marketingových informací, nákup propagačních materiálů a tvorba internetových stránek či účast na výstavách a veletrzích v zahraničí.

Na tuto oblast podpory se předpokládá vyčlenit 2,39 % alokace OPPI.

Podpora bude poskytována formou dotací.

Příjemci podpory budou podnikatelské subjekty (MSP, v případě společných účastí podniků na zahraničních veletrzích a výstavách výjimečně i velké podniky, budou-li doplňovat většinou účast MSP na dané společné akci), agentura CzechTrade.

Tato oblast podpory má v rámci OPPI vazbu zejména na oblasti zaměřené na podporu vzniku a rozvoje firem (v Prioritní ose 1 a 2), na oblast podpory rozvoje infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů (v Prioritní ose 5).

*****

Indikátory Prioritní osy 6 – „Služby pro rozvoj podnikání“

Indikátory Prioritní osy 6 vyjadřují výsledky podpory služeb pro rozvoj podnikání, zejména v oblasti poradenských, informačních a marketingových služeb (inovační poradenství, marketingové prezentace v zahraničí účast na specializovaných veletrzích a výstavách v zahraničí).

Cílové hodnoty uvedených indikátorů této prioritní osy vyjadřují zvýšený zájem podnikatelské sféry o podporu marketingových a poradenských služeb. Jde vesměs o krátkodobé projekty, avšak jejich počet v programovacím období 2004 – 2006 několikanásobně překročil stanovené indikátory a lze tedy očekávat i jejich splnění pro tuto prioritní osu.

Název indikátoru	Druh indikátoru	Měrná jednotka a vymezení indikátoru	Kvantifikace		Zdroj dat
			Počáteční stav OPPI 2007/OPPP 2006	Cílový stav rok 2015	

Počet podpořených projektů poradenských služeb pro rozvoj podnikání - z toho počet podpořených projektů v oblasti inovačního poradenství	Výstup	Počet podpořených projektů	nová oblast podpory	600	ISOP
		Počet projektů zaměřených na podporu implementace světových inovačních trendů		50	ISOP
Počet podpořených projektů marketingové prezentace v zahraničí	Hlavní (Core) Výstup	Počet projektů výrobních podniků a poskytovatelů služeb	0/541	1 400	ISOP
Počet účastí na specializovaných veletrzích a výstavách Z toho počet účastí velkých podniků	Výstup	Počet	0/0	1 200	ISOP
			0/0	200	
Přírůstek přidané hodnoty u podpořených firem	Výsledek	%	9 %	+ 30 %	ISOP

Kategorie výdajů v rámci Prioritní osy 6

(podle čl. 9 odst. 3 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti)

Kód	Prioritní témata
05	Pokročilé podpůrné služby pro podniky a skupiny podniků
14	Služby a aplikace pro malé a střední podniky

*****

Věcné Prioritní osy 1 - 6 a oblastí podpor se dále v OPPI člení na jednotlivé programy podpory, které jsou součástí Páteřního manuálu OPPI a podle nichž jsou postupně v období 2007-2013 vyhlašovány jednotlivé výzvy na příjem žádostí. Přehled všech programů podpory OPPI je uveden v příloze č. 1 k tomuto dokumentu.

Uvedené programy podpory PROGRES, START, ZÁRUKA, ROZVOJ, ICT A STRATEGICKÉ SLUŽBY, ICT V PODNICÍCH, EKO- ENERGIE, INOVACE, POTENCIÁL, SPOLUPRÁCE, PROSPERITA, ŠKOLICÍ STŘEDISKA, NEMOVITOSTI, PORADENSTVÍ, MARKETING byly na základě zákona č.47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, ve znění pozdějších předpisů předmětem schvalování ve vládě ČR, které je obsahem usnesení vlády ČR č. 50/2007. Materiál předložený vládě vymezuje základní cíle jednotlivých programů, podporované aktivity, podmínky přijatelnosti projektů, způsobilé výdaje, formu a výše podpory a další podmínky. Ministr průmyslu a obchodu byl tímto

usnesením vlády zároveň zmocněn ke změnám podmínek a výše podpory programů podpory uvedených v bodě I tohoto usnesení v rámci své kompetence v závislosti na výsledcích jejich projednání s Evropskou komisí, případně notifikací, na schválené evropské a české legislativě a ostatních závazných národních metodikách a podle průběhu jejich realizace, vývoje úrokových sazeb a přehodnocení potřeb žadatelů o podporu.

Výzvy realizované v průběhu implementace OPPI jsou zveřejňovány v Obchodním věstníku ČR, na internetové stránce MPO, agentury Czechinvest a ČMZRB, a.s. a příp. ve vybraném denním tisku, jako jsou např. Hospodářské noviny a MF dnes.

3.7 PRIORITNÍ OSA 7 – „TECHNICKÁ POMOC“

Popis prioritní osy

V rámci prioritní osy „Technická pomoc“ mohou být financovány dle článku 46 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti takové aktivity operačního programu, které jsou zaměřeny na jeho přípravu, řízení, implementaci, monitorování, hodnocení, publicitu, a kontrolu. Z prostředků technické pomoci OPPI budou rovněž hrazeny náklady spojené se zasedáním hodnotitelských komisí a Monitorovacího výboru a dále aktivity spojené s potřebou posílit administrativní kapacity pro provádění pomoci ze strukturálních fondů EU. V neposlední řadě bude z prostředků technické pomoci OPPI hrazena příprava nového programovacího období po roce 2013.

Jde o veškeré potřebné podpůrné aktivity prováděné Řídicím orgánem Operačního programu Podnikání a inovace a subjekty implementační struktury s cílem zvýšit účinnost prováděné podpory. Příjemci podpory poskytované v rámci této Prioritní osy budou Řídicí orgán OPPI - Ministerstvo průmyslu a obchodu, agentura CzechInvest. Na tuto prioritní osu se předpokládá vyčlenit 2,95 % alokace OPPI.

V rámci prioritní osy Technická pomoc jsou navrhovány následující dvě oblasti podpory:

Oblasti podpory

3.7.1 Technická pomoc při řízení a implementaci OPPI

Tato oblast podpory zahrnuje:

- výdaje související s přípravou, výběrem, implementací, hodnocením a monitorováním operačního programu,
- náklady spojené se zasedáním hodnotitelských komisí a Monitorovacího výboru operačního programu, včetně nákladů na účast externích odborníků,
- náklady na zpracování dat, náklady na audity a kontroly prováděné na místě, náklady na odměňování zaměstnanců (včetně sociálního pojištění), kteří se podílejí na přípravě, výběru, hodnocení a monitorování programu, auditech a kontrolách za účelem zvýšení absorpční kapacity řídicí struktury OPPI.

3.7.2 Ostatní technická pomoc

Realizace Operačního programu Podnikání a inovace předpokládá vypracování různých externích studií, analýz, strategií a hodnocení, jejichž financování bude zajišťováno v rámci této oblasti. Dále se zde bude jednat o financování seminářů, workshopů, výměn zkušeností a informací, propagace a publicity, informativních akcí, zpracování informačních analýz, pořizování a instalaci počítačových systémů potřebných pro řízení, implementaci a monitorování operačního programu, přípravy programové dokumentace pro další programovací období, pilotní projekty a hodnocení. Tato oblast bude rovněž věnovat zvláštní pozornost rozvoji kapacity pro hodnocení.

Efektivnímu využití finančních zdrojů napomůže zapojení Řídícího orgánu OPPI do projektu EraSME, podporovaného v rámci 6. Rámcového programu pro výzkum a technologický vývoj. Cílem projektu je m. j. spolupráce mezi programy výzkumu, vývoje a inovací v jednotlivých členských zemích Evropské unie a jejich správci včetně společných programových výzev a hledání efektivních způsobů čerpání prostředků strukturálních fondů na podporu výzkumu a vývoje, včetně vytváření hard i soft infrastruktury a síťování. Soustředěné činnosti pomohou provázat inovativní aktivity a činnosti spojené s předáváním dobrých praxí, zkušeností a příležitostí s jinými doprovodnými aktivitami v rámci členských zemí Evropské unie s významným podtržením role malých a středních podniků, včetně podpory zapojení do komunitárního programu Competitiveness and Innovation (CIP).

*****

Indikátory Prioritní osy 7 – „Technická pomoc“

Níže uvedené indikátory Prioritní osy 7 sledují realizaci evaluací souvisejících s procesem implementace OPPI a uskutečněných seminářů v rámci Komunikační strategie OPPI.

Cílové hodnoty uvedených indikátorů vychází z připravovaného evaluačního plánu OPPI a v případě pořádání seminářů a konferencí je cílová hodnota odvozena ze zkušeností z implementace OPPI 2004 – 2006. Cílové hodnoty této prioritní osy obsahují aktivity celé implementační struktury OPPI.

Název indikátoru	Druh indikátoru	Měrná jednotka a vymezení indikátoru	Kvantifikace		Zdroj dat
			Počáteční stav OPPI 2007/OPPI 2006	Cílový stav rok 2015	
Počet evaluačních studií	Výstup	Počet studií	0/6	15	ISOP
Počet realizovaných seminářů	Výstup	Počet seminářů	0/450	650	ISOP

Kategorie výdajů v rámci Prioritní osy 7
(dle přílohy II. prováděcího nařízení)

Kód	Prioritní témata
85	Příprava, implementace, monitoring a kontrola
86	Evaluace a studie; informace a komunikace

4 OČEKÁVANÉ DOPADY OPERAČNÍHO PROGRAMU A JEJICH KVANTIFIKACE

Věcný rámec pro systém měření a kvantifikace programových cílů je určen charakterem předpokládaných výstupů z realizovaných aktivit a zahrnuje v souladu s metodikou Evropské komise tři úrovně ukazatelů:

- **ukazatele výstupů**, kterými je vyjádřen rozsah uskutečněných aktivit a které jsou součástí průběžného monitorovacího procesu,
- **ukazatele výsledků**, kterými se charakterizují přímé účinky programu na příjemce,
- **ukazatele dopadu**, které vyjadřují střednědobé nebo dlouhodobé účinky programu na sociálně ekonomickou situaci, na kterou jsou globální a specifické cíle programu zaměřeny.

Pro úroveň programu jsou dále stanoveny **kontextové ukazatele**, které charakterizují hlavní determinanty utvářející prostředí, ve kterém jsou programové aktivity realizovány.

Pro programovací období 2007 až 2013 jsou podle metodických pokynů Evropské komise povinnou součástí systému indikátorů každého operačního programu ještě **hlavní (Core) indikátory**, a to pro úroveň programu a pro úroveň prioritních os. Hlavní indikátory vyjadřují priority Společenství a jsou společné pro všechny členské země.

Při volbě indikátorů určených pro monitorování průběhu plnění programu a hodnocení jeho celkové výkonnosti a úspěšnosti byla rozhodující jak specifikace aktivit, které jsou spojeny s realizací navržených opatření, tak i potřeba vazby indikátorové soustavy na rámec oblastí intervencí, které EU určila jako relevantní pro programovací období 2007 až 2013.

Volba indikátorů vycházela z požadavků, které tyto indikátory musí plnit ve fázi hodnocení efektivnosti a úspěšnosti operačního programu. Proto vedle relevantnosti indikátorů ve vztahu k programovým cílům akcentuje výběr indikátorů i jejich vypovídací schopnost při vyjádření úrovně hlavních determinant konkurenceschopnosti české ekonomiky a při hodnocení pozice, kterou Česká republika zaujímá v naplňování strategie udržitelného rozvoje v rámci EU.

Integrace obou směrů hodnocení je potřebná nejen pro kvantifikaci účinku realizovaných intervencí uvnitř programovacího období, ale také pro sledování míry konvergence konkurenceschopnosti české ekonomiky s úrovní vyspělých států. Do budoucna lze předpokládat, že tuto hodnotící dimenzi bude ještě možno podstatněji rozšířit a prohloubit z dat, která poskytnou připravovaná statistická šetření ČSÚ a Eurostatu k využití výsledků výzkumu a vývoje.

Navržené monitorovací a evaluační indikátory reflektují v maximální míře možnosti, které nabízejí současné oficiální informační zdroje, kterými disponuje Český statistický úřad, resortní statistiky a Eurostat.

Cílové hodnoty indikátorů OPPI jsou v souladu s NSRR vztaženy k roku 2015. V rámci výročních zpráv OPPI bude prováděn průběžný (roční) monitoring a vyhodnocování intervencí operačního programu.

4.1 PROGRAMOVÉ INDIKÁTORY

Pro úroveň programu jsou stanoveny **kontextové indikátory**. Volba kontextových indikátorů je zaměřena k charakteristice makroekonomického prostředí, ve kterém jsou realizovány programové aktivity. Jednotlivé indikátory jsou vymezeny tak, aby svým obsahem vyjádřily úroveň konkurenceschopnosti české ekonomiky a faktory, které vytvářejí podmínky pro pozitivní vývoj konkurenceschopnosti.

Analytické využití jednotlivých kontextových indikátorů v rámci evaluace ex-ante i evaluace ex-post předpokládá, že budou souběžně sledovány dvě hodnotící linie:

- hodnocení změn a vývojových tendencí jednotlivých kontextových indikátorů,
- hodnocení konvergence jednotlivých indikátorů s úrovní EU, vyjádřenou průměrem EU-25.

Kontextové indikátory

Název indikátoru	Druh indikátoru	Měrná jednotka, vymezení indikátoru	Kvantifikace		Zdroj dat
			Počáteční stav	Cílový stav rok 2015	
Souhrnná produktivita práce (vazba na Lisabonskou strategii)	Kontext	HDP v PPS na pracovníka EU25=100	68,3 % (2005) EU 25	95 % EU 25	ČSÚ Eurostat
Míra zaměstnanosti (vazba na NSRR a Lisabonskou strategii)	Kontext	Zaměstnanost ve věkové skupině 15-64 let (v % pracovní síly)	64,8 % (2005)	65,6 %	ČSÚ Eurostat
Patentové přihlášky u Evropského patentového úřadu (vazba na Lisabonskou strategii)	Kontext	Počet patentových přihlášek na 1 mil. obyvatel	8,2 (2004) EU-25 = 133,6 (2003)	60 % EU 25	ČSÚ Eurostat
Souhrnný index inovativnosti (vazba na NSRR)	Kontext	European Innovation Scoreboard	0,26 (2005)	0,36	Databáze EIS Eurostat
Zaměstnanost ve znalostních službách	Kontext	Podíl zaměstnaných ve znalostních službách na zaměstnaných celkem v důsledku	27,7 % (2004)	38 %	ČSÚ

		podpory, v %			
Energetická náročnost hospodářství (vazba na Lisabonskou strategii)	Kontext	Kgoe (1000 EUR HDP)	852 kgoe	Pokles o 30 %	ČSÚ

Indikátory určené pro kvantifikaci cílů **na úrovni programu** jsou odvozeny od globálního cíle a od specifických cílů stanovených operačním programem. Navržené indikátory vyjadřují prostřednictvím indikátorů výsledků okamžité efekty intervencí podporujících vznik a rozvoj podnikatelských aktivit v sektoru malých a středních podniků, jednak formou indikátorů dopadů synergický účinek intervencí na úroveň kvalitativní konkurenceschopnosti zpracovatelského průmyslu, kterou vyjadřuje podíl odvětví zpracovatelského průmyslu s vysokou technologickou úrovní (odvětví označených jako high-tech a medium high-tech) a kde lze očekávat i vyšší náročnost na rozvoj kvality lidského kapitálu.

Indikátory na úrovni programu

Název indikátoru	Druh indikátoru	Měrná jednotka a vymezení indikátoru	Kvantifikace		Zdroj dat
			Počáteční stav OPPI 2007/OPPP 2006	Cílový stav rok 2015	
Počet vytvořených pracovních míst Z toho: - muži - ženy (vazba na NSRR)	Hlavní (Core) Výsledek	Hrubý počet vytvořených pracovních míst (FTE) generovaných programem (indikátor bude sledován v členění na muže a ženy)	0/4 707 0/2 203 0/2 504	40 000 25 000 15 000	ISOP
Výdaje na VaV v podnikatelském sektoru (vazba na NSRR a Lisabonskou strategii)	Dopad	Hrubé domácí výdaje na VaV uskutečněné v podnikatelském sektoru v % HDP	0,77 % (2005)	1,50 %	ČSÚ
Zaměstnanost ve výzkumu a vývoji (vazba na NSRR) Z toho ženy:	Dopad	Počet zaměstnanců VaV (v přepočtených počtech) na 1000 zaměstnaných celkem	9,1 (2005) 5,1	10,8 6,3	ČSÚ
Produkce v odvětvích high-tech sektoru	Dopad	Podíl produkce v high-tech odvětvích zpracovatelského průmyslu a high-tech odvětvích služeb	7,5 % (2003)	9,5 %	ČSÚ

		podnikatelského sektoru na celkové přidané hodnotě průmyslu a služeb v %			
Počet podpořených projektů	Výstup	Celkový počet podpořených projektů v rámci OPPI	0/2 251	21 180	ISOP
Dodatečná kapacita produkce z OZE	Hlavní (Core) Výsledek	MW	0/20	180	ISOP

Volba indikátorů na úrovni programu a priorit OPPI byla řešena tak, aby odpovídala charakteru cílů definovaných v NSRR. Těžiště tvořily indikátory odpovídající strategickému cíli NSRR – „Konkurenceschopná česká ekonomika“, především indikátory vyjadřující efekty podpory pro tvorbu nových pracovních míst a podporu výdajů na výzkum a vývoj a rozvoj znalostní ekonomiky. Specifické místo v rámci OPPI má skupina indikátorů, vyjadřující podporu MSP, a to jak z hlediska podpory startovací situace těchto firem, tak podpory nákupu nových technologií a celkové inovační a patentové aktivity. Obsažený indikátor na úrovni OPPI – výdaje na VaV v podnikatelském sektoru - je pak indikátor, který představuje přímou vazbu i na cíle Lisabonské strategie. Navržené indikátory se zdrojově vesměs opírají jednak o informační systém OPPI, jednak o oficiální databázi ČSÚ. Globální účinek programových aktivit je vyjádřen indikátorem „produktivity práce v průmyslu“, který umožňuje hodnotit celkovou výkonnost tohoto sektoru ekonomiky a který má výhodu širokých možností desagregace, díky vazbám na jednotlivá odvětví průmyslu i na jednotlivé institucionální sektory průmyslu a velikostní kategorie.

Cílové hodnoty všech indikátorů OPPI byly stanoveny na základě kvalifikovaného odhadu provedeného pracovní skupinou zřízenou pro tento účel (ve složení: odborní pracovníci MPO a implementačních agentur OPPI 2004-2006, externí odborníci). Zvažovány byly zejména dosavadní výsledky OPPI 2004 - 2006 dle realizovaných projektů, postupného naplňování indikátorů OPPI dle aktuálního stavu implementace. Výrazným faktorem stanovení indikátorů OPPI byl také avizovaný zájem podnikatelské sféry a v neposlední řadě finanční alokace programu OPPI, která je podstatně vyšší než OPPI a programovací období je delší.

Sledování naplňování indikátorů OPPI je součástí monitorovacího systému OPPI a bude pravidelně vykazováno v rámci Ročních zpráv o realizaci OPPI, jejichž součástí je i vývoj hodnot indikátorů. ŘO OPPI připravuje též kvalifikované odhady hodnot indikátorů v polovině programovacího období, tj. v roce 2010, kdy se počítá s vypracováním strategické hodnotící zprávy za polovinu programovacího období. Posuzování výsledných hodnot indikátorů bude projednáváno na pravidelných zasedáních MV OPPI.

Tabulky indikátorů pro prioritní osy OPPI jsou uvedeny v kapitolách 3.1 – 3.7 a popisují rozsah (rámec) podpory v rámci jednotlivých prioritních os OPPI. Indikátory prioritních os budou sledovány v informačním systému OPPI - ISOP, tj. na základě údajů sdělovaných příjemci podpory. Požadavek na tato data budou mít příjemci podpor zakomponovány v Podmínkách poskytnutí podpory, které podepisuje jak poskytovatel, tak příjemce.

Indikátory budou ročně sledovány v rámci monitorovacího procesu OPPI a v Ročních zprávách o implementaci OPPI (viz čl. 67 obecného nařízení EK ke strukturálním fondům) a

projednávány na jednáních Monitorovacího výboru OPPI. Vyhodnocování indikátorů bude prováděno rovněž v průběžných evaluačních zprávách OPPI, které budou zajišťovány externími zpracovateli (viz čl. 48 obecného nařízení EK ke strukturálním fondům).

5 INDIKATIVNÍ FINANČNÍ PLÁN

Finanční alokace ze strukturálních fondů Evropské unie pro Operační program Podnikání a inovace vycházejí z Národního strategického referenčního rámce České republiky 2007-2013 (NSRR) a z usnesení vlády ze dne 10.5.2006 č. 494, kde byla pro tento operační program stanovena alokace ve výši 11,75 % z celkových alokací určených pro Českou republiku na programovací období 2007 – 2013 na cíl „Konvergence“. V hodnotovém vyjádření se jedná o částku 3041,31 mil EUR.

Rozdělení této částky na jednotlivé roky programovacího období 2007-2013 a jednotlivé prioritní osy Operačního programu Podnikání a inovace je obsaženo v dále uvedených finančních tabulkách č. 15 a 16.

Tabulka 15: „Finanční alokace pro OPPI na období 2007- 2013“ (v EUR)

PO číslo	Název prioritní osy	Fond / míra spolufinancování vztahována k	Příspěvek Společenství	Národní zdroje	Indikativní rozdělení národních zdrojů		Celkové zdroje	Míra spolufinancování	Pro informaci	
					Národní veřejné zdroje	Národní soukromé zdroje			EIB	jiné zdroje
					a	b=(c+d)				
PO-1	Vznik firem	ERDF/veřejné	13 357 569	2 357 219	2 357 219		15 714 788	85,0%		8 450 683
PO-2	Rozvoj firem	ERDF/veřejné	780 959 572	137 816 395	137 816 395		918 775 967	85,0%		562 708 772
PO-3	Efektivní energie	ERDF/veřejné	355 537 313	62 741 879	62 741 879		418 279 192	85,0%		342 228 438
PO-4	Inovace	ERDF/veřejné	783 736 883	138 306 509	138 306 509		922 043 392	85,0%		859 346 061
PO-5	Prostředí pro podnikání a inovace	ERDF/veřejné	918 748 290	162 132 050	162 132 050		1 080 880 340	85,0%		634 802 738
PO-6	Služby pro rozvoj podnikání	ERDF/veřejné	99 371 960	17 536 229	17 536 229		116 908 189	85,0%		42 802 451
PO-7	Technická pomoc	ERDF/veřejné	89 600 959	15 811 933	15 811 933		105 412 892	85,0%		0
Celkem			3 041 312 546	536 702 214	536 702 214		3 578 014 760	85,0%	0,0	2 450 339 143

Pozn.: Míra spolufinancování vztahována k veřejným zdrojům.

Tabulka 16: „Návrh rozložení finančních prostředků Operačního programu Podnikání a inovace na jednotlivé roky 2007 - 2013“ (v EUR)

	Strukturální fondy (ERDF)	Fond soudržnosti	Celkem
	1	2	3=1+2
2007	377 345 254	0.0	377 345 254
2008	395 906 354	0.0	395 906 354
2009	414 548 594	0.0	414 548 594
2010	434 062 564	0.0	434 062 564
2011	453 585 440	0.0	453 585 440
2012	473 037 352	0.0	473 037 352
2013	492 826 988	0.0	492 826 988
Celkem 2007-2013	3 041 312 546	0,0	3 041 312 546

Tabulka 17: „Tabulky dle Přílohy II Část B Nařízení Komise (ES) č.1828/2006“ (v EUR)

Téma 1 Prioritní téma	
Kód	Částka
02	262 067 549
03	131 033 774
04	255 418 271
05	241 857 619
06	150 000 000
07	550 676 039
08	431 285 047
09	103 795 229
11	91 376 410
14	49 685 980
15	103 112 732
39	8 104 000
40	15 500 204
41	107 327 313
42	50 441 343
43	187 768 656
50	53 000 000
62	122 942 810
63	23 318 611
68	13 000 000
85	44 800 479
86	44 800 480
Celkem	3 041 312 546

Téma 2 Forma financování	
Kód	Částka
01	2 778 746 580
02	262 565 966
Celkem	3 041 312 546

Téma 3 Území	
Kód	Částka
01	2 128 918 782
05	912 393 764
Celkem	3 041 312 546

Pozn.: Vyznačené kódy mají bezprostřední vazbu na intervence realizující priority EU dle čl.9, bodu 3) obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti (tj. kromě kódů 50, 85 a 86 jsou uvedené kódy intervencí zaměřeny na realizaci Lisabonské strategie).

6 IMPLEMENTACE OPPI

V souladu s obecným nařízením ke SF a FS, dále v návaznosti na Národní rozvojový plán a Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013 a relevantní vnitrostátní předpisy stanovuje tato kapitola základní realizační principy Operačního programu Podnikání a inovace.

Kapitola upravuje zejména obecný rámec řízení operačního programu, finančních toků, kontroly, monitorování, propagace a publicity a hodnocení operačního programu. Detailní popis všech vztahů, odpovědností a činností všech zapojených orgánů bude specifikován v Páteřním manuálu OPPI a v Manuálu sekce strukturálních fondů MPO.

6.1 ŘÍZENÍ A IMPLEMENTACE

Implementace Operačního programu probíhá v několika rovinách. Za správné a efektivní řízení Operačního programu Podnikání a inovace je odpovědný Řídicí orgán pod dohledem Monitorovacího výboru. Monitorovací výbor vykonává dohled nad realizací programu a monitoruje využívání všech prostředků v rámci programu. Řídicí orgán může delegovat část svých činností či pravomocí na Zprostředkující subjekty.

Platební a certifikační orgán (PCO) provádí převážně tyto činnosti: certifikuje vynaložené výdaje a vypracovává certifikát o vynaložených výdajích, který zasílá spolu s žádostí o platbu Evropské komisi, pro účely certifikace ověřuje řádné fungování řídicího a kontrolního systému na všech úrovních implementace a převádí prostředky SF na příjmové účty kapitoly státního rozpočtu na základě souhrnných žádostí předložených ŘO. Funkci PCO vykonává Národní fond Ministerstva financí.

Auditním orgánem, který má odpovědnost za ověřování účinného fungování řídicího a kontrolního systému, je Centrální harmonizační jednotka Ministerstva financí.

6.1.1 Řídicí orgán

Ministerstvo průmyslu a obchodu zajišťuje v souladu s usnesením vlády ČR č. 175/2006 ze dne 22.2.2006 výkon funkce Řídicího orgánu Operačního programu Podnikání a inovace.

Odpovědnosti Řídicího orgánu definuje čl. 60 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti.

Řídicí orgán zabezpečuje zejména následující činnosti:

- a) odpovídá za přípravu, projednání OPPI a jeho předložení Evropské komisi; zabezpečení souladu cílů a prioritních os OPPI s ostatními operačními programy, Národním rozvojovým plánem ČR, Národním strategickým referenčním rámcem a Strategickými obecnými zásadami Společenství (SOZS), zajištění vypracování předběžného expertního posouzení programu a posouzení jeho vlivu na životní prostředí,
- b) zajišťuje, aby operace byly pro financování vybírány podle kritérií pro operační program a aby po celou dobu provádění byly v souladu s příslušnými předpisy Společenství a s vnitrostátními předpisy;
- c) ověřuje dodání spolufinancovaných produktů a služeb a skutečné vynaložení výdajů na operace vykázaných příjemci a jejich soulad s předpisy Společenství a s vnitrostátními

předpisy; ověřování na místě týkající se jednotlivých operací mohou být prováděna na základě výběrového souboru v souladu s prováděcími pravidly přijatými Komisí postupem podle čl. 13 odst. 3 prováděcího nařízení (kontroly na místě prováděné Řídicím orgánem);

- d) zajišťuje existenci systému pro záznam a uchovávání účetních záznamů v elektronické podobě pro každou operaci v rámci operačního programu a shromažďování údajů o provádění nezbytných pro finanční řízení, monitorování, ověřování, audit a evaluaci;
- e) zajišťuje, aby příjemci a jiné subjekty zapojené do provádění operací vedli buď zvláštní účetní systém nebo odpovídající účetní kód pro všechny transakce související s operací, aniž jsou dotčeny vnitrostátní účetní předpisy;
- f) zajišťuje, aby se hodnocení operačních programů podle čl. 48 odst. 3 obecného nařízení ke SF a FS provádělo v souladu s článkem 47;
- g) stanovuje postupy k zajištění toho, aby všechny dokumenty týkající se výdajů a auditů nezbytné pro zajištění odpovídajících podkladů pro audit (*audit trail*) byly uchovávány v souladu s požadavky článku 90 obecného nařízení ke SF a FS;
- h) zajišťuje, aby Platební a certifikační orgán obdržel pro účely certifikace všechny nezbytné informace o postupech a ověřeních prováděných v souvislosti s výdaji;
- i) řídí práci monitorovacího výboru a poskytuje mu dokumenty umožňující sledovat kvalitu provádění operačního programu s ohledem na jeho konkrétní cíle;
- j) vypracovává výroční a závěrečné zprávy o provádění a po schválení monitorovacím výborem je předkládá Komisi;
- k) zajišťuje soulad s požadavky na poskytování informací a publicitu podle čl. 69 obecného nařízení ke SF a FS;
- l) poskytuje Komisi informace, které jí umožní provést posouzení velkých projektů;
- m) na vyžádání poskytuje auditnímu orgánu požadované dokumenty a podklady pro analytické účely a účely výkaznictví, a to zejména údaje, které nejsou v jednotném, informačním systému;
- n) odpovídá za vydávání Rozhodnutí o poskytnutí dotace / Rozhodnutí o financování akce;
- o) odpovídá za evidenci a monitoring nesrovnalostí a za jejich prošetření;
- p) za předkládání odhadů týkajících se žádostí o platby pro daný a následující rozpočtový rok Platebnímu a certifikačnímu orgánu (v souladu s čl. 76 odst. 3 obecného nařízení ke SF a FS).

Řídicí orgán

Řídicí orgán OPPI	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Útvar pověřený funkcí Řídicího orgánu	Sekce strukturálních fondů

6.1.2 Zprostředkující subjekty

Řídicí orgán OPPI deleguje výkony některých činností v rámci implementace v některých oblastech podpory na zprostředkující subjekty. Tato skutečnost nemá vliv na celkovou odpovědnost Řídicího orgánu za řízení a implementaci operačního programu. Zprostředkujícím subjektem je subjekt, který plní z pověření Řídicího orgánu příslušné povinnosti vůči příjemcům, provádějícím operace. Konkrétní rozdělení činností mezi Řídicím orgánem a zprostředkujícími subjekty bude závazně písemně upraveno dohodou nebo jednostranným opatřením a navazujícími dokumenty (např. Pátevní manuál OPPI). Zprostředkující subjekt musí mít plně funkční systém vnitřní kontroly.

Zprostředkujícím subjektem v implementační struktuře Operačního programu Podnikání a inovace je agentura pro podporu podnikání a investic **CzechInvest**.

Pro úvěry, záruky a jiné finanční nástroje je zprostředkujícím subjektem ČMZRB, a.s.

Záruční a úvěrové fondy budou vytvořeny jako oddělený systém účtů, tj. oddělená finanční jednotka, v ČMZRB, a.s. podle čl. 43 odst. 3 Nařízení Komise (ES) č. 1828/2006. Fondy budou zřízeny na základě dohody uzavřené mezi Řídicím orgánem a ČMZRB, a.s., jako spoluinvestorem úvěrového fondu a správcem úvěrového a záručního fondu. Dohoda vymezuje detailně výše vkládaných prostředků, oprávnění ČMZRB, a.s. k provádění operací na jednotlivých účtech příslušného fondu, přípustné typy financovatelných projektů, kontrolní oprávnění Řídicího orgánu vůči ČMZRB, a.s. a příjemcům podpory, povinnosti ČMZRB, a.s. v oblasti reportingu, archivace údajů, dodržování pravidel v oblasti poskytování veřejné podpory a publicity podpory poskytované z prostředků rozpočtu EU, způsob vypořádání prostředků vložených do fondu a další náležitosti vyžadované zejména čl. 43 odst. 3 a čl. 45 Nařízení Komise (ES) č. 1828/2006. Pro fungování fondu jsou respektovány požadavky stanovené čl. 78 odst. 6 a 7 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

Za předpokladu, že to povede k efektivnějšímu systému implementace programu, mohou být implementační ustanovení popsaná v této kapitole upravena, při respektování příslušné legislativy ES a národní legislativy.

Na zprostředkující subjekty budou delegovány zejména následující činnosti Řídicího orgánu:

- a) spolupráce na tvorbě manuálů a pokynů nezbytných pro účinnou a správnou implementaci programu;
- b) přijímání žádostí o podporu a organizování výzev k předkládání projektů a zajištění nezbytného informačního servisu pro žadatele;
- c) posouzení úplnosti a formálních náležitostí předkládaných žádostí projektů;
- d) organizace a spolupráce při vyhodnocení žádostí projektů;
- e) zajištění podkladů pro vydání rozhodnutí o financování projektu a jejich případné změny včetně posouzení těchto změn;
- f) kontrola postupu realizace jednotlivých projektů s cílem ověřit, zda spolufinancované výrobky a služby byly dodány a požadované výdaje byly vynaloženy v souladu s podmínkami smlouvy o financování;

- g) ověření, že veškeré žádosti o platby předložené příjemcem podpory vycházejí z věrohodné účetní dokumentace a že systém uchovávání dokumentace je v souladu s vhodným *audit trail*;
- h) přezkoumání předložených žádostí o platbu příjemci podpory (především ověření souladu se stanovenými indikátory a finančním plánem projektu, souladu s politikami ES, posouzení, zda výdaje jsou způsobilé, atd.) a zajištění, že budou Řídicímu orgánu předloženy pouze oprávněné uskutečněné výdaje;
- i) zpracování údajů o výdajích souvisejících s projekty v rámci programu jako podkladů pro certifikaci;
- j) komunikace s příjemci podpory nezbytná pro účinnou realizaci projektů;
- k) zajištění elektronické evidence dat pro monitorování a vyhodnocení implementace programu;
- l) příprava podkladů pro výroční a závěrečnou zprávu programu;
- m) spolupráce při zajišťování informovanosti a publicity programu.

6.1.3 Příjemci podpor

Dle čl. 2 obecného nařízení ke SF a FS je příjemcem hospodářský subjekt, orgán nebo podnik, veřejnoprávní či soukromý, odpovědný za zahájení nebo zahájení a provádění operací. V případě podpory podle článku 87 Smlouvy jsou příjemci veřejnoprávní nebo soukromé podniky, které provádějí jednotlivé projekty a dostávají veřejnou podporu.

Příjemci budou zejména podnikatelské subjekty, vysoké školy, územně samosprávné celky, neziskové organizace, příspěvkové organizace státu a územně samosprávných celků a subjekty stanovené specificky pro jednotlivé oblasti podpory.

Příjemci odpovídají za to, že navrhované a uskutečněné výdaje na realizaci projektů jsou způsobilé a že při realizaci projektu budou dodrženy podmínky Rozhodnutí, příp. smlouvy o financování, vydané Řídicím orgánem OPPI.

Povinnosti příjemců budou detailně specifikovány v podmínkách poskytnutí podpory, které jsou nedílnou součástí Rozhodnutí. Příjemci budou zejména:

- a) zajišťovat řádnou realizaci projektu dle podmínek poskytnutí podpory;
- b) zajišťovat efektivní řízení projektu v souladu s vydanými metodickými pokyny;
- c) zajišťovat přípravu zadávací dokumentace projektu, zadávání výběrových řízení (veřejných zakázek) v souladu s příslušnými předpisy a realizaci smluv uzavřených s vybranými dodavateli;
- d) ověřovat faktury a jejich proplácení dodavatelům;
- e) vést oddělený účetní systém projektu nebo odpovídající účetní kód pro všechny transakce související s projektem;

- f) zajišťovat zavedení a udržování adekvátního vnitřního kontrolního systému, včetně finanční kontroly po celou dobu implementace projektu;
- g) předkládat žádosti o platby na standardních formulářích, přičemž musí doložit, že uváděné výdaje odpovídají podmínkám projektů / smlouvě o financování; veškeré platební nároky musí být podloženy průkaznými účetními dokumenty;
- h) vést dokumentaci o projektu a zajišťovat dostupnost této dokumentace pro účely kontroly prováděné oprávněnými osobami a umožnit provedení kontroly na místě;
- i) neprodleně oznamovat všechny podstatné změny a skutečnosti, které mají vliv nebo souvislost s plněním závazku ze smlouvy;
- j) plnit povinnosti spojené s monitorováním, tj. zejména podávání zpráv o vývoji projektu;
- k) zajišťovat publicitu projektu.

6.1.4 Výběr projektů pro financování

Řídicí orgán je odpovědný za nastavení systému výběru projektů v souladu s cíli OPPI, resp. cíli priorit. Řídicí orgán pro účely výběru projektů zajistí vypracování závazných metodických pokynů. Řídicí orgán může za účelem výběru projektů jmenovat hodnotitelské komise se zastoupením nezávislých expertů, kteří na základě metodických pokynů vyberou a doporučí k financování nejvhodnější projekty. Finální rozhodnutí o poskytnutí podpory bude přijímat Řídicí orgán OPPI a to na základě doporučení hodnotitelské komise při zachování transparentnosti výběru.

Výběr projektů pro financování bude probíhat na základě kritérií schválených Monitorovacím výborem podle jednotlivých oblastí intervence OPPI.

Kritéria pro hodnocení a výběr projektů budou zahrnovat jak kritéria společná pro všechny oblasti podpory, tak kritéria specifická zohledňující jedinečnost jednotlivých oblastí podpory.

Společně pro všechny oblasti podpory bude prováděno především ekonomické hodnocení žadatele a ekonomické a finanční hodnocení realizovatelnosti předkládaného projektu. Ekonomické hodnocení žadatele (hodnocení finančního a nefinančního zdraví, tzv. rating) je koncipováno tak, aby odráželo finanční a nefinanční situaci žadatele ve sledovaném období. Finanční hodnocení realizovatelnosti projektu se pak zaměří přímo na projekt a na jeho realizovatelnost především z hlediska reálnosti využití vlastních zdrojů (včetně úvěrů) pro financování projektu. Při nesplnění těchto kritérií bude projekt z dalšího hodnocení vyřazen.

Mezi specifická kritéria bude patřit zejména posouzení kvality projektu, soulad s globálním i specifickými cíli operačního programu (vliv projektu na zaměstnanost, místo realizace projektu, spolupráce s VŠ a institucemi z oblasti VaV apod.), hodnocení přínosů a technického řešení projektu, zkušeností a odborných předpokladů žadatele atd.

U projektů, které byly doporučeny hodnotitelskou komisí k podpoře již v předchozím programovacím období a k jejich podpoře nedošlo výhradně z důvodu nedostatku finančních prostředků pro dané opatření OP Průmysl a podnikání, lze za podmínek schválených Monitorovacím výborem k této skutečnosti přihlídnout při jejich případném opětovném předložení v rámci OP Podnikání a inovace a časově či jiným vhodným způsobem je při novém hodnocení částečně zvýhodnit. V těch programech podpory, které věcně navazují na

obdobný program podpory z OP Průmysl a podnikání, bude u projektů zahájených v rámci OPPP zvažována možnost pokračování jejich navazujících etap v rámci OPPI (např. u klastrů).

Schválení velkých projektů, které budou realizovány v rámci Operačního programu Podnikání a inovace, je v odpovědnosti Evropské komise. Za předložení žádosti velkého projektu včetně všech informací specifikovaných v článku 40 obecného nařízení ke SF a FS odpovídá Řídící orgán. Evropská komise bude při rozhodování o předložených velkých projektech postupovat v souladu s článkem 41 obecného nařízení ke SF a FS.

Stanovení kritérií výběru projektů, které navazují na Národní strategický referenční rámec, bude zajišťováno zástupcem koordinátora politiky hospodářské a sociální soudržnosti v ČR (NOK / MMR) v Monitorovacím výboru OPPI.

6.1.5 Administrativní kapacita

Nutnost vytvoření výkonných administrativních struktur, které zaručí účinné využití finančních prostředků strukturálních fondů EU, byla uznána a specifikována v textu Národního strategického referenčního rámce ČR.

Dostatečná administrativní kapacita je nutná, aby zajistila nejenom absorpční kapacitu a aplikaci formálních procedur, ale též vynaložila finanční zdroje v souladu s principy zdravého finančního hospodaření.

V souladu s NSRR je základ tohoto přístupu k zajištění dostatečné administrativní kapacity následující:

- analýza potřeb řídicích orgánů pro implementaci operačních programů
- definice funkcí a postupů
- vytvoření profilů pracovníků a popisu jejich pracovní činnosti
- kvalita výběru a nábory nových zaměstnanců

Dále pak, v souladu s NSRR: *”Kvalitní výkon všech funkcí systému využívání prostředků EU úzce souvisí s profilem a stabilizací zaměstnanců, kteří se na přípravách a zajištění tohoto systému podílejí. Zaměstnanci veřejné správy se musí na řádný a kvalitní výkon těchto činností soustavně připravovat až několik let, včetně jazykového vzdělávání. Nezbytnou podmínkou kvalitního systému řízení lidských zdrojů je zajištění kvalitního a nezávislého nábory pracovníků, který zohlední “best practice” a bude aplikován na všech úrovních implementačního systému. Hlavním cílem zlepšování systému řízení lidských zdrojů je omezení nežádoucího odlivu těchto vzdělaných a zkušených zaměstnanců do soukromé sféry, a to především nastavením takových podmínek, které z práce ve veřejné správě vytvoří konkurenční volbu k soukromé sfěře”.*

Tato ustanovení NSRR jsou podrobněji specifikována v dopisu zaslaném českým úřadům z pohledu souhlasu s rozhodnutím NSRR Evropské komisi dne 29. června 2007 (č.j. 24 449/2007 – 62) následujícím způsobem:

“Pozornost bude věnována systematickému posilování absorpční kapacity, včetně analýzy potřeb, definici požadavků, popisu pracovních míst, nezávislým postupům výběru, motivačního systému, školení personálu a jeho stabilizaci.

Dokument s názvem “Postupy pro řešení administrativní kapacity pro využívání zdrojů Strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v období 2007 - 2013 ” byl předán vládě ČR.

Usnesení vlády ČR č. 818 z 18. července 2007 schvalující výše uvedený dokument je třeba uplatnit pro celou veřejnou správu a jeho provádění bude sledováno předsedou vlády ČR.

Následně budou výše uvedené závazky uplatněny jak na úrovni Řídicího orgánu (MPO), tak na úrovni zprostředkujícího subjektu (CzechInvest).

MPO vědomo si důležitosti této problematiky nechalo provést speciální audit všech činností a vazeb v oblasti implementace strukturálních fondů na úrovni Řídicího orgánu a agentury CzechInvest. Na základě výsledků a doporučení personálního auditu došlo k úpravám v organizační struktuře na úrovni MPO (sekce strukturálních fondů) a agentury CzechInvest po stránce posílení administrativních kapacit hrazených z prostředků Technické pomoci a zefektivnění řízení operačního programu. Provedená opatření završená posledními úpravami k 1.10.2007 spolu s následnými opatřeními v oblasti dalšího rozvoje vzdělávání pracovníků začleněných do implementace strukturálních fondů by měla zajistit efektivní administraci operačního programu.

Detailnější zpráva bude specifikovat, jak tyto závazky budou plněny (např. analýza potřeb řídicích orgánů, definice funkcí a postupů, vytvoření profilů pracovníků, popis pracovních činností, kvalita výběru a nábory nových pracovníků). Dalším velmi důležitým bodem je podpora absorpční kapacity u příjemců a prospěšný přístup relevantních úřadů příjemcům.

Zpráva o implementaci bude finalizována a projednána v rámci zasedání prvního monitorovacího výboru po schválení Operačního programu Podnikání a inovace.

6.2 SLUČITELNOST PROGRAMU S POLITIKAMI SPOLEČENSTVÍ

Řídicí orgán Operačního programu Podnikání a inovace zajišťuje, že v průběhu všech fází přípravy a realizace programu je posuzována jeho slučitelnost s politikami Společenství. Detailní informace o podmínkách slučitelnosti poskytování podpory s předpisy Společenství v rámci OPPI jsou obsaženy ve výzvách jednotlivých programů podpory OPPI.

Všechny instituce zainteresované do tvorby OPPI jsou na základě Páteřního manuálu OPPI zavázány dbát zásady slučitelnosti připravovaných oblastí podpor s politikami Společenství.

Zprostředkující subjekt, který se podílí na výběru projektů, bude povinen se podílet na základě Páteřního manuálu OPPI na kontrole slučitelnosti postupů aplikovaných při implementaci s pravidly platnými v EU.

6.2.1 Soulad s pravidly veřejné podpory

Finanční prostředky poskytované ze strukturálních fondů budou považovány za veřejné prostředky. Jejich poskytování bude znamenat podporu z veřejných prostředků, a proto se řídí všemi příslušnými pravidly a předpisy ES pro veřejnou podporu. Podpora z veřejných prostředků znamená výhradně takovou podporu, která má veškeré znaky stanovené v článku 87 Smlouvy o založení ES.

Řídicí orgán zajistí, aby akce financované ze strukturálních fondů splňovaly pravidla pro poskytnutí veřejné podpory, jak jsou stanovena v článku 87 Smlouvy o založení ES. Řídicí orgán OPPI zajistí, aby veškerá veřejná podpora poskytnutá v rámci tohoto operačního programu byla v souladu s procedurálními a věcnými pravidly o veřejné podpoře platnými v okamžiku poskytnutí veřejné podpory.

V případě poskytnutí podpory „*de minimis*“ oznámí poskytovatel příjemci, že se jedná o podporu uvedeného typu, a zároveň bude požadovat od příjemce čestné prohlášení, ve kterém příjemce uvede, zda obdržel jakoukoli jinou podporu „*de minimis*“ v průběhu posledních tří fiskálních let, a pokud ano, v jaké výši.

V rámci OPPI budou podporovány všechny regiony České republiky, vyjma hlavního města Prahy. Celková výše veřejné podpory ze zdrojů České republiky a Evropské unie nesmí překročit limity stanovené v Regionální mapě intenzity veřejné podpory ČR na léta 2007 – 2013. Zvláštní pozornost bude věnována veřejné podpoře poskytované z několika zdrojů (např. státní rozpočet, regionální rozpočty, finanční prostředky ze strukturálních fondů) tak, aby nedocházelo k překračování limitů stanovených Regionální mapou intenzity veřejné podpory ČR na léta 2007 – 2013.

Veřejná podpora se v rámci OPPI řídí zejména předpisy EU uvedenými v následující tabulce. Současně však bude v některých oblastech podpor využito Sdělení komise o Přechodném rámci pro opatření státní podpory zlepšující přístup k financím za současné finanční a hospodářské krize ze 17.12.2008 (Úřední věstník EU C 16, 22.1.2009, str.1-9) na jehož základě schválila Evropská komise České republice program podpory „Český přechodný rámec“ – state aid N 236/2009.

Seznam prioritních os Operačního programu Podnikání a inovace a indikativní přehled předpisů, na jejichž základě bude udělena výjimka ze zákazu veřejné podpory

Prioritní osa	Předpis, na jehož základě bude udělena výjimka ze zákazu veřejné podpory
PO – 1 Vznik firem	- Rámec pro rizikový kapitál pro MSP - Nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 (De minimis)
PO – 2 Rozvoj firem	- Nařízení Komise (ES) č. 1628/2006 (Bloková výjimka pro regionální investiční podporu) - Nařízení Komise (ES) č. 70/2001 (Podpora MSP) - Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 (Obecné nařízení k blokovým výjimkám) - Sdělení Komise o státní podpoře ve formě záruk - Nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 (De minimis)
PO – 3 Efektivní energie	- Nařízení Komise (ES) č. 1628/2006 (Bloková výjimka pro regionální investiční podporu) - Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 (Obecné nařízení k blokovým výjimkám) - Nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 (De minimis)
PO – 4 Inovace	- Nařízení Komise (ES) č. 1628/2006 (Bloková výjimka pro regionální investiční podporu) - Nařízení Komise (ES) č. 70/2001 (Podpora pro MSP) - Nařízení Komise (ES) č. 68/2001 (Podpora na vzdělávání) - Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 (Obecné nařízení k blokovým výjimkám) - Nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 (De minimis)
PO – 5 Prostředí pro podnikání a inovace	- Nařízení Komise (ES) č. 70/2001 (Podpora pro MSP) - Nařízení Komise (ES) č. 1628/2006 (Bloková výjimka pro regionální investiční podporu) - Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 (obecné nařízení k

	blokovým výjimkám) - Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací - Článek 87 3) c) Smlouvy o založení ES - Nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 (De minimis)
PO – 6 Služby pro rozvoj podnikání	- Nařízení Komise (ES) č. 70/2001 (Podpora pro MSP) - Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 (Obecné nařízení k blokovým, výjimkám) - Nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 (De minimis)
PO – 7 Technická pomoc	Není veřejná podpora

6.2.2 Veřejné zakázky

Zakázky na zboží, služby a práce, které budou spolufinancovány ze strukturálních fondů EU, budou prováděny v souladu s platnou komunitární a národní legislativou pro zadávání veřejných zakázek (zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, v platném znění).

Řídicí orgán, resp. Zprostředkující subjekty budou monitorovat, zda příjemci zadávají veřejné zakázky v souladu s platným zákonem ČR a pravidly EU.

6.3 MONITOROVÁNÍ

6.3.1 Monitorovací výbor

Monitorovací výbor OPPI byl zřízen v souladu s čl. 63 obecného nařízení ke SF a FS. MV OPPI jedná na základě Statutu a Jednacího řádu.

Složení Monitorovacího výboru

Monitorovacímu výboru OPPI předsedá zástupce MPO. Členy monitorovacího výboru jsou vedoucí pracovníci MPO, zástupci Národního orgánu pro koordinaci (MMR), Platebního a Certifikačního orgánu (NF MF), implementačních agentur OPPI, dalších řídicích orgánů operačních programů ČR (OP LZZ, OP VpK, OP VaVpI, OP ŽP), Ministerstva zemědělství (RO PRV), regionů soudržnosti a institucí v rámci principu partnerství – hospodářských a sociálních partnerů (neziskové organizace, komory a podnikatelská sdružení a asociace). Z důvodu úzkých vazeb OPPI na OP VaVpI jsou v MV OPPI rovněž zástupci Rady pro výzkum a vývoj, Rady vysokých škol.

Na základě žádosti či vlastní iniciativy Monitorovacího výboru se mohou účastnit práce Monitorovacího výboru i zástupci Evropské komise v poradní roli. Zástupci EIB a EIF se mohou účastnit jako poradci jednání Monitorovacího výboru OPPI v případě, že na některé podpory poskytované v rámci tohoto operačního programu tyto instituce finančně přispívají.

Úkoly Monitorovacího výboru

Monitorovací výbor je dle článku 65 obecného nařízení ke SF a FS zodpovědný za efektivní a kvalitní implementaci operačního programu:

- a) posuzuje a schvaluje kritéria pro výběr financovaných operací do 6 měsíců od schválení operačního programu a schvaluje veškeré revize těchto kritérií podle potřeb programování,
- b) pravidelně vyhodnocuje pokrok v naplňování cílů operačního programu na základě dokumentů předložených Řídicím orgánem;
- c) prověřuje výsledky implementace, zejména dosažení cílových hodnot uvedených pro každou prioritní osu, a hodnocení uvedené v článku 48 odst. 3 obecného nařízení ke SF a FS;
- d) posuzuje a schvaluje výroční a závěrečné zprávy o implementaci dle článku 67 obecného nařízení ke SF a FS;
- e) je informován o ročních kontrolních zprávách nebo o části zprávy, jež se vztahuje k určenému operačnímu programu, a dále o všech relevantních připomínkách zpracovaných Evropskou komisí po prozkoumání zprávy nebo vztahujících se k části zprávy;
- f) může navrhnout Řídicímu orgánu změny operačního programu, aby bylo možno dosáhnout cílů fondů uvedených v článku 3 obecného nařízení ke SF a FS nebo za účelem zlepšení řízení programu či finančního řízení;
- g) posuzuje a schvaluje veškeré návrhy na změnu obsahu rozhodnutí Evropské komise o příspěvku z ERDF.

Zásady monitorování

1. ŘO a MV zajišťuje kvalitní implementaci operačního programu.
2. ŘO a MV provádí monitorování finančních indikátorů a indikátorů uvedených v článku 37 odst. 1c) obecného nařízení ke SF a FS specifikovaných v textu operačního programu.

Pokud to povaha podpory dovoluje, rozepisují se statistické údaje na muže a ženy a dle velikosti podpořeného podniku.
3. Výměna dat mezi členským státem a Evropskou komisí je zajišťována elektronicky ve shodě s implementačními pravidly přijatými v souladu s procesy uvedenými v článku 103 odst. 3 obecného nařízení ke SF a FS.

Koordinační výbor Konkurenceschopná česká ekonomika

Za účelem zajištění řádných koordinačních mechanismů při řízení a implementaci operačních programů Podnikání a inovace (v gesci MPO) a Výzkum a vývoj pro inovace (v gesci MŠMT) byl zřízen v souladu s Národním strategickým referenčním rámcem ČR (kapitola 11. NSRR „Řízení a koordinace politiky hospodářské a sociální soudržnosti“) Koordinační výbor Konkurenceschopná česká ekonomika, který bude podřízen Monitorovacímu výboru Národního strategického referenčního rámce (tj. Řídicímu a koordinačnímu výboru v gesci MMR).

Koordinace aktivit MŠMT a MPO v souvislosti s naplňováním funkce řídicích orgánů obou operačních programů spočívá v následujících oblastech:

- zabezpečení funkční provázanosti obou operačních programů a v pravidelném hodnocení vzájemné spolupráce při řízení a implementaci těchto programů,
- zabezpečení návaznosti obou operačních programů na Operační program Vzdělání pro konkurenceschopnost a v koordinaci tvorby hodnotících kritérií všech tří operačních programů,
- předávání informací o výběru projektů, jejichž realizaci a zajišťování návaznosti projednávaných projektů v případech, kde je přímá návaznost mezi oběma operačními programy možná.

K zajištění synergických vazeb mezi OPPI a OP VaVpI budou učiněna v rámci tohoto Koordinačního výboru zejména následující opatření.

Pro Prioritní osy 1 a 2 OP VaVpI (které by měly směřovat na dlouhodobé základní směry výzkumu) bude zajištěna koordinace a synergie mezi OP VaVpI a OPPI následovně:

- o specifických oblastech intervencí (dlouhodobé základní směry výzkumu), výběrová kritéria a výzvy k předkládání projektů bude rozhodovat Monitorovací výbor OP VaVpI po diskusi a následném odsouhlasení Monitorovacím výborem OPPI,
- projekty v rámci OPPI, které pokračují v projektu již financovaném z OP VaVpI, mohou získat bonifikaci odsouhlasenou oběma Řídicími orgány a schválenou oběma Monitorovacími výbory,
- společnými zástupci v hodnotitelských komisích,
- společnou databází hodnotitelů,
- koordinační jednání obou Řídicích orgánů, kterým bude předsedat zástupce Národního orgánu pro koordinaci NSRR, se budou konat pravidelně (např. každých šest měsíců).

Za efektivnost tohoto koordinačního mechanismu je zodpovědný Národní orgán pro koordinaci NSRR.

6.3.2 Výroční a závěrečná zpráva o implementaci

1. Počínaje rokem 2008 zašle Řídicí orgán Komisi do dne 30. června každého roku výroční zprávu a do dne 31. března 2017 závěrečnou zprávu o provádění operačního programu.
2. Pro poskytnutí jasného přehledu o provádění operačního programu obsahují zprávy uvedené v odstavci 1 tyto informace:
  - a) pokrok, kterého bylo dosaženo při provádění operačního programu a prioritních os ve vztahu k jejich konkrétním a ověřitelným cílům, které jsou, dají-li se kvantifikovat, kvantitativně vyjádřeny pomocí ukazatelů uvedených v čl. 37 odst. 1 písm. c) obecného nařízení ke SF a FS na úrovni prioritní osy, kdykoli a pokud to povaha těchto ukazatelů umožňuje;
  - b) finanční provádění operačního programu, podrobně uvádějící u každé prioritní osy:
    - (i) výdaje vynaložené příjemci, které jsou zahrnuty do žádostí o platbu zaslaných Řídicímu orgánu, a odpovídající příspěvek z veřejných zdrojů,

celkové platby přijaté od Komise a kvantitativní vyjádření finančních ukazatelů podle čl. 66 odst. 2 obecného nařízení ke SF a FS;

(ii) celkové platby přijaté od Komise a kvantitativní vyjádření finančních ukazatelů podle čl. 66 odst. 2 obecného nařízení ke SF a FS;

(iii) výdaje vynaložené subjektem odpovědným za provádění plateb příjemcům;

finanční provádění v oblastech čerpajících přechodnou podporu se případně uvádí v rámci každého operačního programu odděleně;

c) pouze pro informaci orientační rozpis přidělů fondů podle kategorií v souladu s prováděcími pravidly přijatými Komisí postupem podle článku 103 odst. 3 obecného nařízení ke SF a FS;

d) opatření, která Řídicí orgán nebo Monitorovací výbor přijaly pro zajištění kvality a účinnosti provádění, zejména:

i) monitorovací a hodnotící opatření, včetně opatření pro shromažďování údajů;

ii) přehled všech závažných obtíží, které se při provádění operačního programu vyskytly, a veškerá přijatá opatření, případně včetně reakce na připomínky vznesené podle čl. 68 odst. 2 obecného nařízení ke SF a FS;

iii) využití technické pomoci;

e) opatření přijatá za účelem poskytování informací o operačním programu a zajištění jeho propagace;

f) informace o závažných obtížích týkajících se souladu s právními předpisy Společenství, které se vyskytly při provádění operačního programu, a o opatřeních přijatých k jejich řešení;

g) případně pokrok a financování velkých projektů;

h) využití pomoci uvolněné po zrušení podle čl. 98 odst. 2 obecného nařízení ke SF a FS k dispozici řídicímu orgánu nebo jinému orgánu veřejné moci během období provádění operačního programu;

i) případy, kdy byla zjištěna podstatná změna podle čl. 57 obecného nařízení ke SF a FS.

Rozsah informací předaných Komisi je úměrný celkovému množství veřejných výdajů daného operačního programu. Tyto informace mohou být ve vhodných případech poskytovány v souhrnné formě.

Informace podle písmen d), e) h) a i) se neuvádějí, pokud zde od předchozí zprávy nedošlo k žádné významné změně.

3. Zprávy podle odstavce 1 se považují za přípustné, pokud obsahují všechny náležité informace uvedené v odstavci 2. Komise informuje členský stát o přípustnosti výroční zprávy do 10 pracovních dní ode dne jejího doručení.

4. Komise uvědomí členský stát o svém stanovisku k obsahu přípustné výroční zprávy o provádění předložené Řídicím orgánem do dvou měsíců ode dne doručení. U závěrečné zprávy operačního programu činí tato lhůta nejvýše pět měsíců ode dne doručení přípustné zprávy. Pokud se Komise ve stanovené lhůtě nevyjádří, považuje se zpráva za přijatou.

6.3.3 Zdroj dat a periodicita sběru indikátorů

Data jsou získávána způsobem, který je adekvátní charakteru indikátorů. Indikátory vstupů, výstupů a výsledků jsou naplňovány daty získávanými z formulářů o zahájení a ukončení projektů a z pravidelných hlášení implementačních agentur. Indikátory dopadů vyžadují hlubší šetření. Indikátory globálních dopadů na úrovni programu jsou zjišťovány na základě dat běžné statistické evidence.

Periodicita sběru indikátorů bude respektovat jak potřeby sledování, tak možnosti získat relevantní data. Sběr indikátorů vstupu (finanční data) a indikátorů výstupu bude probíhat pololetně, protože zde bude docházet k nejrychlejší obměně dat. Indikátory výsledků budou sbírány ročně (pokud není přímo u indikátoru stanovena jiná periodicita). Indikátory dopadů jsou většinou závislé na údajích ze sledovaných statistik ČR.

6.3.4 Informační systém, tok dat

Systém bude datově integrovaný, jednotný a bude využíván všemi subjekty implementace OPPI. Informační systém bude splňovat požadavky na bezpečnost uložených dat.

Informační systém zajistí sledování následujících činností:

- vedení evidence čerpání prostředků ze strukturálních fondů, které mají být kryty prostředky SF a prostředky SR určenými na národní spolufinancování,
- monitorování, hodnocení a kontrolu,
- komunikaci s NOK a jeho prostřednictvím s Evropskou komisí a poskytování údajů do monitorovací tabulky EK,
- sledování údajů na úrovni příjemce,
- propojení na relevantní systémy státní správy,
- naplňování monitorovacích indikátorů.

Jednotný monitorovací systém bude zahrnovat celkem tři moduly:

1. centrální modul, jehož úlohou je zajištění monitorování, plánování, postup a vyhodnocování operačních programů z hlediska věcného, finančního i procedurálního; centrální modul bude schopen zajistit data dle potřeby EK, bude umožňovat výměnu všech relevantních údajů i mezi dalšími informačními systémy;
2. výkonný modul pro účely monitorování konkrétních operačních programů, který zajišťuje výkonné činnosti přípravy a řízení programu, tj. zejména výběr projektů, evidenci projektů, monitorování a hodnocení z věcného i finančního hlediska na úrovni projektu a reportování. V působnosti MPO je instalován a provozován Zprostředkujícím subjektem (CzechInvest);
3. informační modul pro žadatele a příjemce podpory, který usnadňuje zasílání žádostí projektů a kompletování připravených projektových žádostí; informační modul je

napojen na ostatní moduly informačního systému; modul bude také sloužit pro další komunikaci s příjemci podpory při implementování projektu (žádost o platby, reportování).

Systém ISOP 7-13 je součástí jednotného monitorovacího systému a od svých počátků je budován tak, aby vyhověl plně požadavkům Metodiky monitoringu vydané Ministerstvem pro místní rozvoj, která je vodítkem pro všechny řídicí orgány v České republice v oblasti informačních systémů a monitorování, a přitom sloužil i specifickým potřebám Řídicího orgánu OPPI na řízení tohoto operačního programu, resp. jednotlivých vyhlášených programů podpory.

Systém ISOP 7-13 umožňuje prostřednictvím rozhraní tok požadovaných dat do centrálního modulu a zajišťuje na všech úrovních implementace potřebná data pro řízení, monitorování a hodnocení programů a projektů včetně pravidelného sběru dat od příjemců pro účely sledování pokroku realizace projektů.

Pro potřeby žadatelů a příjemců byla jako součást systému ISOP 7-13 vytvořena webová aplikace eAccount, která umožňuje podávání žádostí a operativní komunikaci mezi příjemci a zprostředkujícím subjektem. Současně jsou odtud předávána data od příjemců do ISOP-Centra, což je další součást systému ISOP 7-13, ve které probíhá na úrovni zprostředkujícího subjektu a řídicího orgánu zpracování dat získaných od příjemců. Data z ISOP-Centra budou přímo přístupná prostřednictvím MSC2007.

V budoucnosti bude v návaznosti na potřebu zvyšování kvality a rozšiřování funkcionality jednotlivých modulů ISOP 7-13 rozšířen rozsah zpracovávaných dat pro účely vnitřního řízení operačního programu a ve spolupráci s NOK a v souladu s Metodikou monitoringu budou postupně činěny kroky k dosažení plně integrovaného jednotného monitorovacího systému na všech úrovních implementace.

V kapitole 6.5.1 zmíněný IS VIOLA nemá přímou vazbu na informační systém OPPI, neboť IS VIOLA čerpá data z MS Centrální (tj. systému Ministerstva pro místní rozvoj).

6.4 HODNOCENÍ

Pomoc poskytovaná členskými státy EU z fondů ES podléhá povinnosti evaluace, a to jak na úrovni Národního strategického referenčního rámce, tak i operačních programů. Provádění evaluací směřuje ke zlepšení kvality, efektivnosti a konzistence pomoci z fondů a též implementace operačního programu.

Hodnocení Operačního programu Podnikání a inovace bude prováděno v souladu s články 47, 48 (a částečně 49) obecného nařízení k SF a FS. Ve fázi přípravy OPPI bylo pro zajištění efektivnosti pomoci ES ze strukturálních fondů realizováno ex-ante hodnocení. Za účelem posouzení vývoje programu ve vztahu k prioritním osám bude zajištěno průběžné hodnocení programu a po skončení programu ex-post hodnocení. Za provedení hodnocení OPPI odpovídá Řídicí orgán. Metody hodnocení budou stanoveny v souladu s orientačními pokyny Evropské komise v souladu s článkem 103 odst. 2.

Aktivita související s hodnocením operačního programu budou financovány v rámci Prioritní osy 7 OPPI - „Technická pomoc“.

Evaluační plán

Do evaluačního plánu OPPI budou začleněny evaluační aktivity zaměřené na zlepšení strategie a řízení realizace pomoci, zejména souhrnné evaluace pro strategické zprávy předkládané v souladu s čl. 29 odst. 2 obecného nařízení ke SF a FS, evaluace ex-ante a evaluace typu ongoing. Plán rámcově zahrne i provedení evaluací ad hoc. Plán bude také počítat se spoluprací s Evropskou komisí na přípravě evaluace ex-post. V evaluačním plánu budou zapracovány také aktivity směřující ke zlepšování evaluační kapacity. Hlavní položky evaluačního plánu budou navrženy v koordinaci s evaluační jednotkou NOK.

Evaluační plán bude vypracován na celé programovací období, aktualizován vždy po roce a detailně rozpracováván pro příští kalendářní rok.

Bude obsahovat indikativní seznam jednotlivých evaluačních aktivit, specifikaci řídicí struktury odpovědné za hodnocení, plánované finanční alokace na jednotlivé evaluační aktivity, mechanismus možné revize plánu hodnocení, upřesnění obsahu jednotlivých aktivit a jejich rozpracování v podrobnosti na úrovni projektů, plánované finanční zdroje (s rezervou pro hodnocení ad hoc, apod.), indikativní (měsíční) harmonogram evaluačních aktivit, vymezení, zda daná hodnotící aktivita bude realizována interně nebo externě, způsob využití závěrů provedeného hodnocení.

Vedle strategické hodnotící zprávy v polovině programovacího období bude dále prováděny ongoing evaluace, které budou zaměřeny zejména na hodnocení následujících tematických oblastí:

- Vyhodnocení nastavení a fungování eAccountu (tj. elektronického příjmu registračních žádostí).
- Vyhodnocení fungování monitorovacího systému, s důrazem na analýzu přechodu od monitorovacího systému OPPI k monitorovacímu systému OPPI.
- Vyhodnocení propagačních aktivit pro zahájení programovacího období, a to především s ohledem na jejich rozsah, dostatečnost zacílení, volbu způsobu propagace, vliv na zahájení čerpání.
- Vyhodnocení žádostí směřující do oblasti výzkumu a vývoje.
- Analýza návaznosti OPPI na OP VaVpI.
- Hodnocení vlivů OPPI na životní prostředí.
- Hodnocení absorpční kapacity v rámci jednotlivých cílových skupin žadatelů.
- Hodnocení příspěvku programů SF k Národnímu plánu reforem a Lisabonské strategii.

V případě, že monitorovací systém OPPI odhalí významný odklon od původně stanovených cílů (čl.48, odst.3 obecného nařízení o strukturálních фондах), pracovní skupina Monitoring bude o tomto stavu informovat Pracovní skupinu pro evaluaci OPPI, která zajistí pro ŘO OPPI provedení hodnocení tohoto odklonu. Výstupy hodnocení se budou projednávat na Monitorovacím výboru OPPI.

Plnění evaluačního plánu bude projednávat MV OPPI v ročních intervalech. Evaluace OPPI bude zahájena v roce 2008.

Zpracovávání evaluačních studií bude prováděno externími posuzovateli a bude hrazeno z prostředků Technické pomoci OPPI.

Evaluační pracoviště - interní evaluační kapacita

Čl. 48 odst. 1 obecného nařízení ke SF a FS vyžaduje vytvoření podmínek pro provádění evaluace. Evaluační úkoly plní na úrovni Operačního programu Podnikání a inovace pověřené evaluační pracoviště s patřičnou znalostí programovacího cyklu, evaluačních postupů, schopné zajišťovat jak přípravné fáze evaluací (plány a přípravu zadání včetně rozpočtu), tak organizační činnost v realizačních fázích evaluací, včetně využívání oponentní funkce odborných skupin a uveřejňování výsledků evaluací.

Evaluační pracoviště připravuje / provádí / zajišťuje:

- návrh evaluačního plánu a jeho roční aktualizace
- realizaci evaluačního plánu
  - vypracování zadání pro výběr externího zpracovatele
  - zadávání výběrových řízení pro realizaci evaluačních projektů
  - vytváření optimálních podmínek pro realizaci evaluačních projektů, jejich koordinace s využitím odborných skupin
- vyhodnocování plnění evaluačního plánu
- předkládání výsledků plnění evaluačního plánu Monitorovacímu výboru Operačního programu Podnikání a inovace a Monitorovacímu výboru NSRR (prostřednictvím evaluační jednotky NSRR)
- rozvíjení evaluační kapacity pro operační program
- co nejširší prezentaci výsledků evaluačních aktivit zodpovědným subjektům
- širokou publicitu výsledků evaluačních aktivit a šíření získaných zkušeností z evaluací
- komentáře k materiálům předloženým v rámci spolupráce s ostatními evaluačními pracovišti, včetně NSRR

Evaluační pracoviště Řídicího orgánu Operačního programu Podnikání a inovace podporuje činnost evaluačního orgánu NSRR účastí svých zástupců na činnosti pracovních a poradních orgánů evaluačního orgánu NSRR (pracovní skupina, odborné skupiny) nebo i přímou spoluprací, zejména při vytváření podkladů pro strategické zprávy podle čl. 29 odst. 2 obecného nařízení ke SF a FS.

Pracovní skupina pro evaluaci OPPI, odborné skupiny

Úlohu poradního a koordinačního orgánu pro rámcové evaluační aktivity jako je sestavování evaluačního plánu, pro aktivity rozvíjení evaluační kapacity, pro využívání výsledků evaluací a jejich předkládání monitorovacímu výboru operačního programu bude plnit Pracovní skupina pro evaluaci OPPI.

Pracovní skupina bude projednávat:

- přípravu evaluačního plánu
- aktualizaci evaluačního plánu pro příští rok
- (formální) postup přípravy realizace evaluace
- rozvíjení evaluační kapacity
- (věcnou) přípravu realizace evaluačního plánu
- vyhodnocování plnění evaluačního plánu
- návrhy zpráv pro Monitorovací výbor OPPI

Pro odborný dohled nad realizací jednotlivých evaluačních projektů bude Řídící orgán jmenovat odborné skupiny.

Jejich obsazení volí Řídící orgán OPPI tak, aby byla zahrnuta různá názorová hlediska. Z důvodu transparentnosti přizve do skupiny i členy mimo Řídící orgán, např. partnery, jichž se dotýká strukturální zásah, který je předmětem hodnocení. Členem odborné skupiny je rovněž zástupce koordinačního orgánu na národní úrovni – NSRR (= evaluační jednotky NSRR) a případně také zástupci dalších orgánů / operačních programů, pokud mezi hodnocenými oblastmi existuje věcná souvislost.

Spolupráce ve vazbě na strategické hodnocení včetně zpracování podkladů pro zprávy dle čl. 29 obecného nařízení ke SF a FS

Pro splnění požadavků, kladených v oblasti evaluace na Českou republiku jako celek, jak v přípravné, tak i v prováděcí fázi evaluační činnosti, a zejména pro vytváření podkladů pro strategické zprávy podle čl. 29 odst. 2 obecného nařízení ke SF a FS bude evaluační pracoviště spolupracovat s Pracovní skupinou pro evaluaci NSRR.

Využití a uveřejnění výstupů evaluace

Evaluační pracoviště Řídícího orgánu operačního programu bude zprostředkovávat využití výsledků evaluačních projektů uvnitř implementační struktury operačního programu a poskytovat je dalším zájemcům pro využití v nich obsažené zkušenosti a koordinačnímu evaluačnímu pracovišti NSRR (evaluační jednotka NSRR), které je umístí do centrální veřejně přístupné databáze uskutečněných evaluací.

Výstupy evaluace uveřejňuje Řídící orgán operačního programu na Internetu nebo i jinak. Povinnost uveřejňovat výsledky evaluačních aktivit vyplývá z ustanovení čl. 47 odst. 3 obecného nařízení ke SF a FS.

6.5 FINANČNÍ ŘÍZENÍ A KONTROLA

Aniž by byla dotčena odpovědnost Komise za provádění rozpočtu EU, orgány České republiky jsou odpovědny za finanční řízení a kontrolu pomoci v rámci Operačního programu Podnikání a inovace.

6.5.1 Platební a certifikační orgán

Platební a certifikační orgán (PCO) určuje vláda ČR. Výkonem funkce Platebního a certifikačního orgánu pro strukturální fondy a Fond soudržnosti byl rozhodnutím ministra financí vydaném na základě usnesení vlády č. 198 ze dne 22. února 2006 pověřen odbor Národní fond Ministerstva financí. PCO je jediným subjektem v České republice, který provádí úkoly certifikačního orgánu tak, jak jsou definovány v čl. 61 obecného nařízení ke SF a FS, a nedeleguje žádné funkce na žádný zprostředkující subjekt.

PCO provádí zejména následující činnosti:

- spravuje prostředky poskytnuté ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti na účtech zřízených u ČNB;
- vypracovává a předkládá žádosti o průběžné platby a závěrečné platby Evropské komisi pro všechny programy na základě výkazů výdajů předložených řídicími orgány;
- přijímá platby z Evropské komise;

- na základě kontroly Souhrnných žádostí předkládaných řídicími orgány převádí prostředky ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti do rozpočtových kapitol;
- účtuje o účetních případech za oblast prostředků PCO v rámci účetní jednotky Ministerstva financí;
- vede systém finančního výkaznictví pro prostředky PCO;
- certifikuje uskutečněné výdaje a vypracovává certifikát o uskutečněných výdajích, který zasílá spolu s žádostí o průběžnou platbu nebo závěrečnou platbu Evropské komisi;
- pro účely certifikace ověřuje řádné fungování řídicího a kontrolního systému na všech úrovních implementace;
- provádí kontroly na místě;
- vytváří a aktualizuje metodické pokyny pro provádění certifikace výdajů strukturálních fondů a Fondu soudržnosti a pro finanční toky a kontrolu prostředků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti;
- vrací neoprávněně vyplacené výdaje, včetně úroků Evropské komisi, nebylo-li v souladu s pravidly ES rozhodnuto o jejich realokaci v rámci programu, ve kterém k neoprávněnému čerpání prostředků došlo;
- vrací nevyužité prostředky Evropské komisi;
- na základě odhadů vypracovaných řídicími orgány předkládá aktualizované odhady týkající se žádostí o platby (výhled výdajů) Evropské komisi pro běžný a následující rok do 30. dubna;
- postupuje podle pravidel řídicí kontroly;
- reaguje na připomínky a doporučení Evropské komise;
- zajišťuje koncepci a metodiku rozvoje IS VIOLA (který je určen výhradně pro potřeby Platebního a certifikačního orgánu) a zajišťuje datovou komunikaci s centrálním monitorovacím systémem strukturálních fondů v působnosti MMR;
- vyhodnocuje čerpání alokací strukturálních fondů a Fondu soudržnosti, resp. sleduje plnění pravidla n+2 (n+3).

Platební a certifikační orgán

Platební a certifikační orgán	Ministerstvo financí ČR
Odbor pověřený funkcí Platebního a certifikačního orgánu	Odbor Národní fond MF

6.5.2 Finanční kontrola a správnost financování

Auditní orgán

Auditní orgán se zřizuje ve smyslu čl. 59 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti. Usnesením vlády České republiky č. 198 ze dne 22. února 2006 je výkonem

funkce auditního orgánu pověřeno Ministerstvo financí. Rozhodnutím ministra financí byl výkonem této funkce pověřen útvar Centrální harmonizační jednotka pro finanční kontrolu, který je funkčně nezávislý na Řídicím orgánu OPPI a na Platebním a certifikačním orgánu, jak to požaduje obecné nařízení v čl. 59 odst. 1 a).

Auditní orgán nese odpovědnost za zajištění níže uvedených činností s tím, že při zachování vlastní odpovědnosti může vybranými činnostmi pověřit další auditní subjekty (tzv. pověřené auditní subjekty). Je přípustná pouze jedna úroveň pověření k výkonu níže uvedených činností (tj. zprostředkující subjekt nemůže činnostmi pověřit další subjekt), a to na základě veřejnoprávní smlouvy podle správního řádu. Na základě písemné dohody mezi Auditním orgánem a odborem kontroly a interního auditu MPO (pověřeným auditním subjektem) je zajištěno, že auditní činnost odboru kontroly a interního auditu je prováděna v rámci pravomoci delegované Auditním orgánem a pod jeho dohledem.

Auditní orgán:

Ministerstvo financí – Centrální harmonizační jednotka pro finanční kontrolu

Sídlo: Letenská 15, 118 10 Praha 1

V souladu s požadavky obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti (čl. 62), prováděcího nařízení a v souladu s českými právními předpisy bude auditní orgán provádět zejména následující činnosti:

- a) zajišťuje audit připravenosti řídicího a kontrolního systému programu;
- b) předkládá Evropské komisi před podáním první žádosti o průběžnou platbu a nejpozději do 12 měsíců od schválení programu zprávu posuzující nastavení řídicích a kontrolních systémů operačního programu včetně stanoviska k jejich souladu s příslušnými ustanoveními právních předpisů ES;
- c) předkládá Komisi do 9 měsíců po schválení operačního programu strategii auditu zahrnující subjekty, které budou audity provádět;
- d) zajišťuje provádění auditu ve veřejné správě za účelem ověření účinného fungování řídicího a kontrolního systému programu;
- e) předkládá každoročně Komisi aktualizovanou strategii auditu a metodiku výběru vzorků pro audity operací a pro plánování auditů, která zajišťuje jejich provádění u hlavních subjektů a jejich rovnoměrné rozložení na celé programové období;
- f) předkládá každoročně Komisi konsolidovaný plán auditů prostředků poskytovaných z fondů EU;
- g) kontroluje čtvrtletně plnění konsolidovaného plánu auditů a informuje o tomto plnění Platební a certifikační orgán;
- h) zajišťuje provádění auditu ve veřejné správě na vhodném vzorku operací pro ověření výdajů vykázaných Evropské komisi;
- i) zajišťuje metodické vedení dalších auditních subjektů zapojených do auditů ve veřejné správě operačního programu;
- j) dohlíží na kvalitu auditů ve veřejné správě prováděných dalšími auditními subjekty u projektů spolufinancovaných ze strukturálních fondů;

- k) podílí se na tvorbě a aktualizaci metodických pokynů pro provádění auditu ve veřejné správě prostředků z operačního programu;
- l) předkládá každoročně v období od roku 2008 do roku 2015 Komisi výroční kontrolní zprávu, která obsahuje zjištění z auditů provedených během předchozího roku v souladu se strategií auditu operačního programu jakož i nedostatky zjištěné v řídicích a kontrolních systémech programu. Informace týkající se auditů provedených po 1. 6. 2015 budou zahrnuty do závěrečné zprávy o kontrole, která je podkladem pro prohlášení o uzavření;
- m) vydává každoročně pro Komisi stanovisko k tomu, zda fungování řídicího a kontrolního systému poskytuje přiměřenou záruku, že výkazy výdajů předložené Komisi jsou správné a že související transakce jsou zákonné a řádné;
- n) předkládá prohlášení o částečném uzavření, ve kterém hodnotí zákonnost a řádnost dotčených výdajů dle článku 88 obecného nařízení ke SF a FS;
- o) předloží Komisi nejpozději do 31. 3. 2017 prohlášení o uzavření, ve kterém vyhodnotí platnost žádosti o závěrečnou platbu a zákonnost a řádnost souvisejících transakcí zahrnutých do závěrečného výkazu výdajů;
- p) zajišťuje, aby se při auditorské činnosti uplatňovaly mezinárodně uznávané auditorské standardy;
- q) provádí analýzu nahlášených nesrovnalostí pro účely zpracovávání prohlášení o uzavření nebo částečném uzavření;
- r) zpracovává každoročně zprávu o výsledcích finančních kontrol za operační program pro vládu ČR;
- s) účastní se auditních misí Evropské komise na prověřování aspektů řídicího a kontrolního systému, které vyplynuly z výroční kontrolní zprávy;
- t) spolupracuje s Evropskou komisí při koordinaci plánů auditů a auditorských metod a vyměňuje si s ní výsledky z provedených auditů,
- u) zajišťuje, že Platební a certifikační orgán obdrží pro účely certifikace výsledky všech auditů provedených auditním orgánem nebo z jeho pověření.

Systém finanční kontroly

Ministerstvo financí jako ústřední správní úřad pro finanční kontrolu v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, metodicky řídí, koordinuje a zajišťuje výkon finanční kontroly v rámci operačního programu. Základním východiskem pro vydávání dílčích metodických pokynů konzultovaných s příslušnými orgány Evropské komise jsou platné právní předpisy České republiky a Evropských Společenství.

V kontrolním systému musí být zřetelně oddělen systém kontroly ve veřejné správě a řídicí kontroly od systému interního auditu ve veřejné správě.

Kontrola ve veřejné správě (primární systém)

Podle čl. 60 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti zodpovídá Řídicí orgán za řízení a provádění operačního programu v souladu se zásadou řádného finančního řízení, a proto zajišťuje, aby operace byly pro financování vybírány podle kritérií pro operační program a aby po celou dobu provádění byly v souladu s příslušnými předpisy Společenství a s vnitrostátními předpisy. Řídicí orgán zajišťuje výkon kontroly v rámci primárního systému tím, že ověřuje dodání spolufinancovaných produktů a služeb a skutečné vynaložení výdajů na operace vykázaných příjemci (v souladu s čl. 13, bodem 2. implementačního nařízení). Řídicí orgán zajišťuje existenci systému pro záznam a uchovávání účetních záznamů v elektronické podobě pro každou operaci a shromažďování údajů nezbytných pro audit. Úkolem řídicího orgánu je také zajistit, aby postupy a všechny dokumenty týkající se výdajů a auditů operačního programu byly Evropské komisi a Účetnímu dvoru k dispozici po dobu tří let od uzavření operačního programu.

Delegování působností řídicího orgánu

Současně je třeba upozornit, že řídicí orgán může delegovat část svých působností na zprostředkující subjekt při zachování těchto zásad:

- delegace je možná pouze písemnou formou,
- je přípustná pouze jedna úroveň delegace (zprostředkující subjekt nemůže činnosti převádět na další subjekt).

Vnitřní kontrolní systém

Všechny orgány podílející se na implementaci operačního programu mají zaveden potřebný řídicí a kontrolní systém, který je v souladu s národní legislativou a je způsobilý včas identifikovat administrativní, systémové nebo záměrné chyby a vytvářet podmínky pro prevenci vzniku chyb.

Řídicí kontrola

je zajišťována odpovědnými vedoucími zaměstnanci a tvoří součást vnitřního řízení všech subjektů zapojených do implementace operačního programu, při přípravě operací před jejich schválením, při průběžném sledování uskutečněných operací až do jejich konečného vypořádání a vyúčtování a následného prověření vybraných operací v rámci hodnocení dosažených výsledků a správnosti hospodaření.

S ohledem na principy účinného a efektivního řídicího a kontrolního systému v průběhu implementace programu je zajištěno, že:

- a) všechny subjekty zapojené do řízení a kontroly programu mají jednoznačně stanoveny konkrétní funkce, a to jak v rámci celého systému implementace tak i v rámci každého subjektu zvlášť;
- b) je dodržována zásada oddělení platebních, řídicích a kontrolních funkcí mezi jednotlivými subjekty zapojenými do implementace programu i v rámci subjektů samotných;
- c) jsou stanoveny jednoznačné postupy pro zajištění správnosti a způsobilosti výdajů vykazovaných v rámci programu;

- d) jsou zavedeny spolehlivé účetní systémy, systémy monitorování a systémy finančního výkaznictví;
- e) je zaveden systém podávání zpráv o implementaci programu a projektů a systém podávání zpráv o monitorování;
- f) jsou přijata opatření pro provádění auditu fungování řídicího a kontrolního systému;
- g) jsou zavedeny takové systémy a stanoveny takové postupy, které zajistí podklady pro audit (*audit trail*);
- h) jsou stanoveny postupy hlášení a monitorování pro nesrovnalosti a vymáhání neoprávněně vyplacených částek.

Pro každou úroveň řízení a implementace programu je vypracován manuál vnitřního kontrolního systému ve formě řízené dokumentace, která obsahuje detailní popis pracovních postupů pro prováděné činnosti.

Interní audit a audit vzorku operací

Výkonem interního auditu v rámci Řídicího orgánu OPPI je Opatřením ministra č. 21/2007 pověřen odbor kontroly a interního auditu MPO. V souladu se smlouvou uzavřenou mezi Auditním orgánem (CHJ MF) a Ministerstvem průmyslu a obchodu je odbor kontroly a interního auditu MPO „pověřeným auditním subjektem“ (PAS). Součástí odboru kontroly a interního auditu je oddělení interního auditu a oddělení auditu vzorku operací.

Odbor kontroly a interního auditu je v rámci MPO útvarem funkčně nezávislým a organizačně odděleným od řídicích a výkonných struktur a je přímo podřízen ministrovi průmyslu a obchodu. V oddělení interního auditu jsou vyčleněni pracovníci, kteří se zabývají výhradně organizováním a prováděním auditů řídicích a kontrolních systémů implementační struktury OPPI v rámci Ministerstva průmyslu a obchodu v souladu s příslušnými články prováděcího nařízení. Tito pracovníci v pravidelných intervalech prověřují vnitřní kontrolní systém a jejich činnost, kromě jiného, zahrnuje prověřování plnění základních požadavků na vnitřní kontrolní systém. Významnou součástí je též předkládání doporučení ke zdokonalování kvality vnitřního kontrolního systému, k předcházení nebo zmírnění rizik, k přijetí opatření k nápravě zjištěných nedostatků, jejich monitoring a konzultační činnost.

Pověřený auditní subjekt provádí audity řídicích a kontrolních systémů i na zprostředkujících subjektech. Zprávy z auditů řídicích a kontrolních systémů dle čl. 62 odst. 1 a) obecného nařízení pravidelně prováděných na jednotlivých úrovních implementační struktury OPPI v rámci MPO jsou předkládány prostřednictvím pověřeného auditního subjektu ministrovi průmyslu a obchodu, Řídicímu orgánu OPPI a Auditnímu orgánu. Zprávy z interních auditů na úrovni zprostředkujících subjektů jsou předkládány Řídicímu orgánu OPPI a Auditnímu orgánu (CHJ MF). Jednotný přístup k auditu na všech úrovních implementace a podávání zpráv o zjištěných auditu je podkladem pro řízení rizik na úrovni Řídicího orgánu.

Oddělení auditu vzorku operací odpovídá za organizaci a provádění v rámci celé implementační struktury OPPI v souladu s příslušnými články prováděcího nařízení. Pracovníci oddělení jsou rovněž vyčleněni výhradně pro tuto činnost.

Zprávy z auditů vzorku operací podle čl. 62 odst. 1 b) obecného nařízení a čl. 16 prováděcího nařízení pravidelně prováděných na všech úrovních implementační struktury OPPI jsou předkládány ministrovi průmyslu a obchodu, Řídicímu orgánu OPPI, Auditnímu orgánu (CHJ

MF) a odboru kontroly a interního auditu. Jsou podkladem pro analýzu rizik v oddělení interního auditu a pro řízení rizik na úrovni řídicího orgánu.

V rámci reportingu slouží zprávy z auditů řídicích a kontrolních systémů a z auditů vzorku operací rovněž Ministerstvu financí – CHJ jako auditnímu orgánu k dalšímu využití. Výsledky těchto zpráv budou vhodně komunikovány s Komisí v souladu s čl. 73, odst. 1 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti.

Audit ve veřejné správě (sekundární a centrální systém)

Za výkon auditu ve veřejné správě na všech úrovních realizace finančních prostředků z operačního programu podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s přímo použitelnými předpisy Evropských společenství, je odpovědný auditní orgán (viz čl. 62, bod 1a) obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti). V rámci sekundárního systému ověřuje účinnost systému finančního řízení a kontroly a následně testuje správnost rizikových transakcí v souladu s mírou přípustného rizika pro oblast primárního systému. V rámci centrálního systému auditního orgánu na základě zbytkového rizika ověřuje a hodnotí přiměřenost a účinnost fungování primárního a sekundárního systému a provádí audit vzorku operací (dle čl. 62, bodu 1b) obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti a čl. 16 implementačního nařízení).

Kontrola prováděná Nejvyšším kontrolním úřadem

Nejvyšší kontrolní úřad je oprávněn vykonávat nezávislou kontrolní činnost ve smyslu příslušných ustanovení zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů.

Auditorské činnosti prováděné orgány Evropské komise a Evropským účetním dvorem

Evropská komise se v souladu s článkem 72 odst. 1 obecného nařízení ke SF a FS přesvědčí, že v rámci operačního programu byly zavedeny a účinně fungují řídicí a kontrolní systémy. Tento audit provádí Evropská komise na základě výročních kontrolních zpráv a stanoviska auditního orgánu k těmto zprávám a na základě vlastních auditů.

Evropský účetní dvůr v rámci své působnosti vykonává samostatné a nezávislé kontroly vyplývající z jeho působnosti.

Nesrovnalosti

Nesrovnalost je definována v čl. 2(7) obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti; podrobnosti pak stanoví především čl. 27-36 prováděcího nařízení. Další detaily uvádí Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programové období 2007 – 2013, zpracovaná Ministerstvem financí, a Pátevní manuál OPPI, vydaný ŘO OPPI. Potvrdí-li Řídicí orgán opodstatněnost podezření na nesrovnalost, zahájí řízení k jejímu prošetření a bez zbytečného prodlení (nejpozději však do 1 měsíce) vypracuje v MSSF hlášení o nesrovnalosti, které zašle PCO, CHU a pracovníkovi síti AFCOS na příslušném resortu, tj. nejen subjektům

zapojeným do vnější fáze hlášení. Kontaktní místo AFCOS rozhodne, zda bude daná nesrovnalost předána na OLAF EK.

6.5.3 Finanční toky

Systém finančních toků popisuje Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze SF/CF/EFF na programové období 2007 - 2013, kterou vydává Ministerstvo financí. Ministerstvo financí spravuje prostředky poskytované Evropskou komisí na financování programů strukturálních fondů a Fondu soudržnosti Evropské unie.

Prostředky strukturálních fondů a Fondu soudržnosti budou Evropskou komisí zasílány na účet Platebního a certifikačního orgánu. V rámci Platebního a certifikačního orgánu metodicky řídí finanční prostředky strukturálních fondů a Fondu soudržnosti oddělení Metodiky finančního řízení a plateb.

Systém finančních toků prostředků operačních programů bude zajištěn prostřednictvím finančního toku přes státní rozpočet. Předfinancování výdajů OPPI, které mají být kryty z rozpočtu EU a spolufinancování projektů ze SR bude probíhat z rozpočtové kapitoly MPO. Prostředky strukturálních fondů a Fondu soudržnosti budou příjemcům předfinancovány na základě předložených žádostí ze státního rozpočtu. Žádosti příjemců budou předkládány pouze v měně CZK. Platební a certifikační orgán po obdržení souhrnné žádosti provede proplacení prostředků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti do kapitoly státního rozpočtu, která poskytla předfinancování prostředků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.

Finanční útvar Ministerstva průmyslu a obchodu

Funkci Finančního útvaru pro Operační program Podnikání a inovace tak, jak je definována v Metodice finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu pro programové období 2007-2013, vydané Ministerstvem financí, plní odbor rozpočtu a financování, který je součástí sekce správní na MPO. Finanční útvar je plně funkčně nezávislý na Řídicím orgánu OPPI. V rámci odboru rozpočtu a financování (odbor RaF) se problematikou finančních toků a kontrolou strukturálních programů zabývají oddělení finančního řízení plateb evropských programů a oddělení financování. Ve vztahu k čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU plní odbor RaF především tyto úkoly:

- a) spolupracuje se sekcí strukturálních fondů MPO při přípravě manuálu OPPI,
- b) provádí formální a finanční kontrolu dokumentů předaných věcně příslušnými odbory (žádosti o platby, rozhodnutí, prohlášení apod.),
- c) provádí platby projektů a programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů,
- d) zajišťuje a provádí vkládání dat do příslušných informačních systémů (ISOP, CEDR, ISPROFIN),
- e) zajišťuje zapracování požadavků na spolufinancování v rámci projektů a programů do rozpočtu kapitoly MPO,
- f) vypracovává statistické přehledy a zprávy o čerpání prostředků projektů a programů,
- g) zodpovídá za ukládání a archivaci příslušných dokladů,

- h) spolupracuje s příslušnými útvary při správě a rozvoji informačního systému v oblasti strukturálních fondů,
- i) účtuje o provedených platbách prostředků státního rozpočtu na dotační programy, včetně programů spolufinancovaných z prostředků strukturálních fondů EU.

System finančních toků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti:

Platby příjemcům probíhají formou ex-post plateb (zpětné proplacení příjemcem již uskutečněných výdajů) či formou ex-ante plateb. Rozhodnutí o formě plateb příjemci v rámci jednotlivých programů je plně v kompetenci Řídicího orgánu po dohodě se správcem kapitoly státního rozpočtu.

- 1) Příjemce na základě uskutečněných výdajů⁴ vystavuje žádost o proplacení prostředků státního rozpočtu (odpovídající evropskému i národnímu podílu), přičemž žádost je předložena ke kontrole a schválení Řídicímu orgánu, resp. Zprostředkujícímu subjektu;
- 2) Řídicí orgán žádost příjemce o platbu schvaluje a dává pokyn finančnímu útvaru (odboru RaF MPO) k provedení platby na účet příjemce;
- 3) Finanční útvar provádí platbu ze státního rozpočtu (SR) na účet příjemce;
- 4) Řídicí orgán na základě provedených úhrad ze státního rozpočtu vystavuje souhrnnou žádost o provedení platby prostředků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti z účtu Platebního a certifikačního orgánu do příslušné kapitoly SR;
- 5) Platební a certifikační orgán provádí kontrolu předložené souhrnné žádosti, její zaúčtování (rozhodným datem pro stanovení kurzu pro přepočet prostředků z CZK na EUR je datum zaúčtování Platebním a certifikačním orgánem) a následně úhradu prostředků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti do příslušné kapitoly SR;
- 6) Platební a certifikační orgán žádá po provedení certifikace Evropskou komisí o doplnění prostředků na jeho účtu;
- 7) EK žádost odsouhlasí a zasílá prostředky na účet Platebního a certifikačního orgánu.

Indikativní schéma implementace a finančních toků v rámci Operačního programu Podnikání a inovace je uvedeno na grafu na závěr kapitoly 6.

6.6 PROPAGACE A PUBLICITA

Řídicí orgán odpovídá za to, že jsou splněny požadavky ustanovení článku č. 69 obecného nařízení ke SF a FS, z něhož vyplývá řídicím orgánům operačních programů povinnost zajistit publicitu spolufinancovaných programů, a to v souladu s prováděcími pravidly obsaženými v prováděcím nařízení (Kapitola II, Oddíl 1 Informace a publicita, články 2-10), která se týkají propagace a publicity.

---

⁴ V případě poskytování plateb příjemcům formou ex-ante plateb příjemce předkládá v rámci žádosti o proplacení prostředků státního rozpočtu přehled uskutečněných výdajů z poskytnutých prostředků státního rozpočtu.

Řídicí orgán je odpovědný za zajištění propagace podpory a zejména za to, že budou informováni potenciální příjemci / uživatelé, obchodní a profesní subjekty, hospodářští a sociální partneři, subjekty prosazující rovnoprávnost mezi muži a ženami a příslušné nevládní organizace o možnostech, které podpora nabízí, a veřejnost o úloze, kterou hraje Evropská unie v dotyčné pomoci, a o jejích výsledcích, včetně propagace loga EU na všech dostupných materiálech. Smyslem komunikační strategie zajišťované ŘO OPPI a implementačními strukturami je naplnění těchto základních cílů:

- transparentnost (informovanost potenciálních příjemců podpory o dostupných možnostech systému podpory a proceduře žádosti o podporu),
- informovat všechny cílové skupiny o podmínkách programů, s cílem zajistit co možná nejširší rozšíření informací a zvýšit připravenost sociálních partnerů spolupracovat s potenciálními příjemci podpory při přípravě projektů,
- zvýšení povědomí (informovanost široké veřejnosti o realizovaných projektech v rámci pomoci a dosažených výsledcích; o roli strukturálních fondů a operačního programu a zároveň finanční podpoře EU).

Realizace propagačních a informačních opatření operačního programu musí být realizována primárně na dvou úrovních:

- zajištění informovanosti a publicity potenciálních příjemců podpory a široké, především podnikatelské veřejnosti, a to i prostřednictvím Hospodářské komory České republiky a hospodářských komor v regionech
- zajištění publicity ze strany příjemců pomoci při vlastní realizaci projektů

Cílové skupiny komunikační strategie lze rozdělit do tří kategorií:

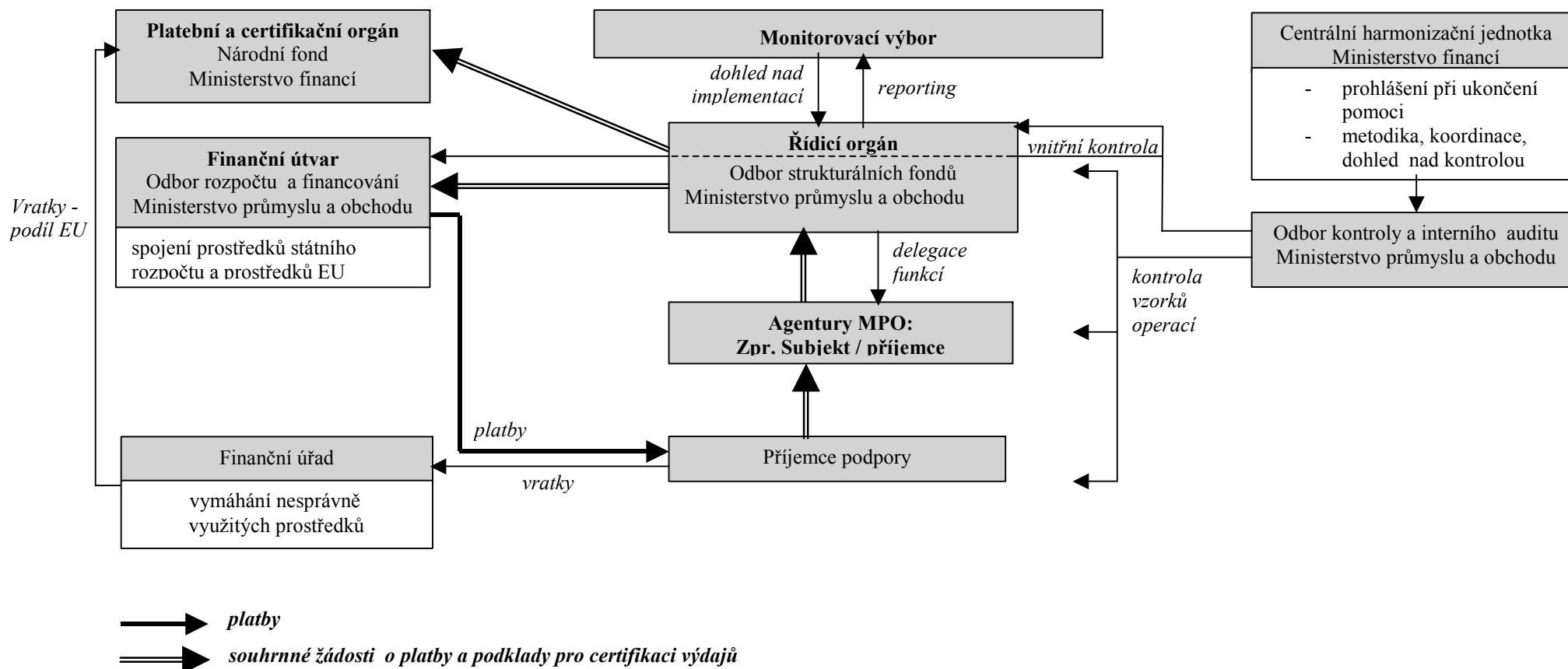
- potenciální koneční příjemci podpory
- ekonomičtí a sociální partneři
- široká veřejnost – média

ŘO OPPI zpracuje Komunikační plán (KoP) pro OPPI, který rozpracovává komunikační strategii pro pomoc z Evropského fondu pro regionální rozvoj a vychází z komunikační strategie řízení Národního strategického referenčního rámce a je s ní konzistentní. KoP bude Evropské komisi předložen jako samostatný dokument.

ŘO OPPI je povinen delegovat osobu odpovědnou za naplnění požadavků publicity na úrovni programu, kterou je pro potřeby OPPI komunikační úředník, který je zároveň vedoucím pracovní skupiny publicita, která koordinuje propagační a informační opatření na úrovni implementační struktury OPPI.

ŘO OPPI předkládá Monitorovacímu výboru operačního programu výroční a závěrečnou zprávu, která obsahuje též kapitolu „plnění informačních a propagačních opatření“ včetně přehledu monitorovacích indikátorů, které budou monitorovat plnění Komunikačního plánu.

Schéma implementace a finančních toků Operačního programu Podnikání a inovace

Pozn.: Toto schéma je pouze indikativní, detailní vztahy všech subjektů jsou popsány v textu a budou dále specifikovány v Operačním manuálu OPPI

7 EX-ANTE HODNOCENÍ OPPI

Ex-ante hodnocení OPPI bylo odborem strukturálních fondů MPO vyhlášeno v lednu 2006 v souladu s čl. 48 odst. 2 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti.

Cílem ex-ante hodnocení bylo posoudit systém přidělování a využití rozpočtových zdrojů v rámci OPPI za účelem jeho optimálního nastavení a posouzení kvality programování. Projekt měl identifikovat případné disparity a mezery v systému, zhodnotit potenciál pro rozvoj oblastí, na jejichž podporu je operační program zaměřen, určit a posoudit střednědobé a dlouhodobé potřeby a cíle, kterých je potřeba dosáhnout, odhadnout očekávané výsledky, zdůvodnit z ekonomického hlediska navrženou strategii, odhadnout přidanou hodnotu Společenství, míru zohlednění priorit Společenství, poznatky získané z předchozího programování a kvalitu postupů pro implementaci, monitorování, hodnocení a finanční řízení. Projekt měl posoudit a vyhodnotit synergické efekty jednotlivých oblastí podpory v rámci Operačního programu Podnikání a inovace a synergické efekty s dalšími operačními programy navrhovanými pro programovací období 2007-2013.

Ex-ante hodnocení Operačního programu Podnikání a inovace zajišťuje pro MPO firma DHV CR, s.r.o. Praha (s termínem do konce listopadu 2006). Dle doporučení MMR byl smluvní vztah mezi zadavatelem a zpracovatelem ex-ante hodnocení prodloužen na celou dobu tvorby konečné verze programového dokumentu.

7.1 PRŮBĚŽNÉ ZÁVĚRY EX-ANTE HODNOCENÍ

Ex-ante hodnocení OPPI probíhá souběžně s tvorbou OPPI. „Předběžná závěrečná zpráva ex-ante hodnocení OPPI“, zpracovaná k návrhu Operačního programu Podnikání a Inovace na léta 2007-2013 z května 2006, konstatovala mj., že:

- návrh operačního programu je zpracován v souladu s legislativními požadavky Evropské unie a struktura i obsah OPPI plně odpovídají navazujícím metodickým pokynům Evropské komise a MMR ČR.
- analýza OPPI pokrývá rozhodující oblasti, které vytvářejí širší kontext pro rozvoj podnikání a inovací. Ve stručné konstatační podobě analýza prezentuje vybrané charakteristiky současného stavu (rok 2005) s vazbou na dosavadní vývoj (období let 2000 – 2005). Rozhodující pozornost je věnována vývoji sektoru průmyslu a služeb a rozvoji podnikání. Na vlastní analýzu vhodným způsobem navazuje analýza zkušeností s realizací předchozích programů prezentována výsledky realizace OPPI,
- výchozí analýza je vhodným způsobem shrnuta do SWOT analýzy. Problémy identifikované ve SWOT analýze byly nastoleny v přiměřeně jasném a zdůvodněném pořadí a umožňují tak formulovat adekvátní strategické zaměření programu.

Program je svými navrhovanými oblastmi podpory evidentně v souladu s prioritami rozvojové politiky EU a ČR, a to zejména se Strategickými obecnými zásadami Společenství, s Lisabonskou strategií naplněnou v České republice Národním programem reforem a dále pak s Národním strategickým referenčním rámcem, Strategií hospodářského růstu a se Strategií regionálního rozvoje ČR.

Z hlediska toho, jaký charakter a řádový rozsah budou mít předpokládané výsledky a socioekonomické dopady plánovaných intervencí OPPI na tématickou oblast a na socioekonomickou sféru v ČR, ex-ante hodnotitel dospěl k názoru, že zřejmě dojde

ke generační socioekonomické diferenciaci společnosti nejen na míru zaměstnanosti, osobní příjmy, ale i s ohledem na životní způsob, kulturní orientaci apod. Lze očekávat, že životní úroveň stoupne mj. pod vlivem OPPI, účinnost těchto opatření bude však bržděna externími faktory (růst cen energií, nákladovost na ochranu životního prostředí, solidarita s občany postproduktivního věku, mezinárodní politické faktory, adaptace na přijetí EUR atd.). Tudiž vektory účinků OPPI a jiných faktorů se budou i protisměrně sčítat. Diferencovány budou účinky dle regionů. Lze očekávat nadprůměrné efekty v regionech s významnými přírodovědně a technologicky orientovanými univerzitami a vyspělou technologickou a dopravně komunikační infrastrukturou.

Lze předpokládat, pokud by byly naplněny cíle OPPI, že ČR jako celek by se mohla v roce 2013 dostat mezi prvou desítku zemí EU dle srovnání výkonnosti podnikatelské sféry. Zároveň je ex-ante hodnotitel názoru, že cíle relevantních strategií EU a přínosy k celkové přidané hodnotě Společenství budou se vši pravděpodobností splněny.

Navrhované indikátory na úrovni prioritních os operačního programu jsou jasně vztaženy ke globálnímu a specifickým cílům obsaženým v návrhu tohoto programu.

Systém implementace, monitoringu a hodnocení v obecné poloze zajišťuje soulad s požadavky platné legislativy, jejich skutečné dodržování bude třeba zajistit odpovídajícími kontrolními mechanismy.

Finanční rámec je zpracován přehledně ve formě tabulek a jsou respektována relevantní ustanovení a doporučení EK. Na této hrubé rozlišovací úrovni a na základě dostupných analýz vývoje průmyslu v ČR a sektoru podnikání malých a středních firem dospěli hodnotitelé k závěru, že procentuální rozdělení finančních prostředků odráží obsah analytické části a formulovaných cílů OPPI.

Na základě zkušeností z výsledků realizace OPPI 2004-2006 a dosavadního čerpání finančních prostředků nepředpokládáme významné problémy s absorpční kapacitou. Pozitivním prvkem v této souvislosti je avizovaný předpoklad podporovat i velké podniky nespádající do kategorie MSP, kdy se ve většině případů jedná o finančně konsolidované firmy, což vytváří předpoklad jejich bezproblémového spolufinancování jimi realizovaných projektů.

V průběhu prací na ex-ante hodnocení byly v OPPI zohledněny relevantní doporučující připomínky zpracovatele hodnocení, návrhy na úpravy a doplnění vyplývající z předběžné evaluační zprávy. Tyto se týkaly formulace globálního cíle OPPI, soci-ekonomické analýzy a SWOT analýzy a jejich vzájemných vazeb, struktury operačního programu pokud jde o počet a zaměření prioritních os (byla doporučena samostatná prioritní osa pro energetiku), alokací a struktury indikátorů a detailnější popis implementační struktury a monitoringu operačního programu.

Doporučující připomínky ex-ante hodnotitele a stanovisko zpracovatele OPPI k těmto připomínkám obsahuje níže uvedená tabulka.

Připomínky ex-ante hodnotitele vznesené v průběhu tvorby OPPI	Stanovisko zpracovatele OPPI k připomínkám ex-ante hodnotitele
Pro vlastní popis prioritních os a oblastí podpory se doporučuje zařadit do textu přehledné diagramy dekompozice prioritních os a oblastí podpory s uvedením příslušných strategických cílů.	Akceptováno. Příslušné diagramy byly zařazeny do textu kapitol týkajících se věcných prioritních os OPPI (kapitoly 3.1 až 3.6).
Více pozornosti by mělo být věnováno také stabilizaci podnikání a to s ohledem na skutečnost, že existují firmy, které se nenacházejí ani ve stavu “start” ani ve fázi “rozvoj”.	Tato problematika je částečně řešena v programu podpory Poradenství v rámci Prioritní osy 6 – „Služby pro rozvoj podnikání“
Měla by být zhodnocena úloha větších firem, ve vztahu k MSP, a to z hlediska jejich možné podpory z OPPI.	Úloha větších firem a podmínky jejich podpory byly popsány v kapitole 1.2.3 OPPI.
Dokument neobsahuje zkušenosti z implementace OPPP.	Zkušenosti z implementace OPPP obsahuje kapitola 1.4 OPPI.
Měly by být identifikovány dostupné soukromé zdroje financování a tato informace vložena do kapitoly pojednávající o finančním plánu OPPI.	Informace o identifikaci soukromých zdrojů financování byla vložena do kapitoly 5. OPPI.
V analytických poznátcích SWOT analýzy by měly být provedeny úpravy.	Relevantní připomínky ke SWOT analýze byly akceptovány a zpracovány.
Byla doporučena modifikace globálního cíle OPPI.	Znění globálního cíle OPPI bylo přeformulováno.
Zohlednit v analýze zhodnocení dopadu inovační politiky vlády.	Zohledněno při formulaci strategie a zaměření OPPI (dále rozpracováno v PO–4 „Inovace“).
Zohlednit v analýze zhodnocení dopadu energetické politiky vlády se zaměřením na OZE.	Zohledněno při formulaci strategie a zaměření OPPI (dále rozpracováno v PO–3 „Efektivní energie“).
Zohlednit v analýze zhodnocení procesu uplatňování informačních technologií.	Zohledněno při formulaci strategie a zaměření OPPI (dále rozpracováno v PO–2 „Rozvoj firem“).

7.2 VÝSLEDKY ZÁVĚREČNÉHO EX-ANTE HODNOCENÍ OPPI

I. HODNOCENÍ KONTEXTOVÝCH ANALÝZ

<i>Kriterium</i>	<i>Hodnocení</i>
1. Jsou popisné a analytické části a provedené analýzy svým rozsahem a zaměřením adekvátní z hlediska vhodnosti pro další zpracování dokumentu, a jak by měly být doplněny, specializovány či změněny?	Analýza pokrývá všechny rozhodující oblasti, které vytvářejí širší kontext pro rozvoj podnikání a inovací v České republice. Zároveň analýza přispěla k identifikaci hlavních problémů a tím i k identifikaci priorit OP.
2. Navazují provedené analýzy na již provedené práce v rámci tvorby a ex-ante evaluace NRP a NSRR, neopakují je a jsou při nich využity relevantní hotové materiály?	Provedené analýzy navazují na již provedené práce v rámci tvorby a ex-ante evaluace NRP a NSRR pouze v omezené míře, a to z důvodu jejich souběžné tvorby.
3. Je provedená SWOT analýza adekvátní a dostatečná svým rozsahem, zaměřením a podrobností pro účely koncipování postupu v jednotlivých prioritních osách a oblastech intervence?	SWOT analýzu lze považovat za adekvátní požadavkům kladeným na programové dokumenty pro využívání finančních prostředků ze strukturálních fondů. Zároveň SWOT analýza podpořila identifikaci příslušných cílů a nastavení priorit.
4. Jsou identifikované hlavní problémy, disparity a jejich klasifikace relevantní z hlediska potřeb tematické oblasti a vhodné jako východisko pro formulaci strategie?	Problémy byly nastoleny v přiměřeně jasném a zdůvodněném pořadí a umožňují formulovat adekvátní strategii programu.

II. HODNOCENÍ VNITŘNÍ KONZISTENCE

<i>Kriterium</i>	<i>Hodnocení</i>
1. Je navrhovaná strategie relevantním prostředkem pro řešení problémů a naplňování potřeb z hlediska rozvoje tematické oblasti, a jaké existují další možnosti, aby jím byla?	Navrhovaná strategie plně odráží problémy a potřeby odhalené sociálně ekonomickou analýzou a SWOT analýzou a v tomto smyslu je relevantním prostředkem pro jejich řešení.
2. Je strategie dobře navržena s jasnými prioritami a cíli a mohou být tyto cíle realisticky dosaženy pomocí navržených finančních zdrojů přiřazených jednotlivým prioritám?	Strategie je navržena účelně s jasnými prioritami a globálními a specifickými cíli a tyto cíle mohou být realisticky dosaženy pomocí navržených finančních zdrojů.
3. Je strategie ekonomicky odůvodněná, odráží reálná tržní selhání a je vhodně vyvážená vzhledem k podpoře hospodářského růstu a konkurenceschopnosti, sociální soudržnosti i dlouhodobé udržitelnosti?	Strategie je ekonomicky odůvodněná a je vhodně vyvážená k podpoře uvedených faktorů.
4. Jsou jednotlivé priority a cíle strategie konzistentní a vzájemně synergické, doplňují se vhodně a odráží zaměření strategie	Priority a cíle strategie mohou být považovány za konzistentní a vzájemně synergické. Zaměření strategie adekvátně odráží skutečnosti

skutečnosti vyplývající z předchozích analýz?	vyplývající z předchozích analýz.
5. Počítá strategie OP s určitou mírou rizika a současně není příliš určena zajištěním co nejnadhšího utrácení prostředků?	OP počítá s riziky vyplývajícími z neposkytnutí požadované finanční pomoci.
6. Jsou plánované intervence účinným a efektivním prostředkem pro řešení identifikovaných problémů a dosažení vytyčených cílů?	Plánované intervence mohou být účinným prostředkem pro řešení identifikovaných problémů a dosažení vytyčených cílů ve smyslu kategorizace pomoci ze Strukturálních fondů EU.
7. Odpovídá navrhovaný finanční rámec potřebám daným zaměřením priorit a cílům programu a je zároveň dostatečnou měrou realistický vzhledem k absorpční kapacitě České republiky?	Navrhovaný finanční rámec plně odpovídá potřebám daným zaměřením priorit a cílů programu.

III. HODNOCENÍ VNĚJŠÍ KOHERENCE

<i>Kriterium</i>	<i>Hodnocení</i>
1. Přispívá strategie skutečně k naplňování cílů NRP a NSRR a jsou její priority a cíle nastaveny součinně se strategiemi dalších programových dokumentů 2007-2013?	Priority OPPI jsou svými navrhovanými činnostmi provázány se všemi strategickými cíli NSRR. Lze také konstatovat, že priority a cíle OP jsou nastaveny součinně se strategiemi dalších programových dokumentů 2007-2013.
2. Je strategie v souladu s relevantními sektorovými, regionálními a krajskými politikami a dokumenty a přispívá k plnění cílů Strategie hospodářského růstu?	Koherence s relevantními rozvojovými dokumenty ČR jsou v programu přehledně a graficky znázorněny. Míra koherence je ovlivněna zaměřením OPPI. S přihlédnutím k této skutečnosti lze sledovat evidentní soulad OPPI s prioritami rozvojové politiky ČR.
3. Je strategie koherentní s relevantními strategickými dokumenty EU (CSG, Lisabonské strategie) a jsou její priority nastaveny tak, aby realizace OP přispěla k naplňování cílů daných strategií EU?	V programu je přehledně a graficky znázorněno, jakými specifickými cíli OPPI budou naplňovány jednotlivé priority rozvojové politiky EU. Je možno, s přihlédnutím k zaměření dokumentu, konstatovat vysokou míru koherence priorit OPPI s předmětnými dokumenty.

IV. HODNOCENÍ PŘÍMÝCH I NEPŘÍMÝCH DOPADŮ

<i>Kriterium</i>	<i>Hodnocení</i>
1. Jaké lze očekávat přímé a nepřímé výsledky a dopady programových intervencí ve vztahu k vývoji (ne) zaměstnanosti a znalostní ekonomiky?	Z pojetí OPPI jednoznačně plyne, že směřuje ke znalostní ekonomice. Očekávání bude naplněno za podmínky, že se vytvoří „přívětivější“ a obezřetnější právní prostředí na jedné straně snižující administrativní náročnost podnikání a straně druhé posilující autorská, patentová aj. nehmotná práva subjektů registrovaných na

	území ČR.
2. Jsou vazby mezi indikátory výstupů, výsledků a dopadů logické a směřují k naplnění cílů relevantních evropských politik a strategií?	Navrhované indikátory výstupů, výsledků a dopadů na úrovni priorit jsou jasně vztaženy ke globálnímu a specifickým cílům obsaženým v návrhu programu a lze konstatovat, že směřují k naplnění cílů relevantních evropských politik a strategií.
3. Jak jsou a jak by měly být definovány cíle a jaké by měly být jejich plánované dosažené hodnoty na jednotlivých strategických úrovních priorit plánovaných intervencí operačního programu?	Cíle jsou dle názoru hodnotitele definovány vhodně. Seznam indikátorů byl zvolen také vhodně a vlastní indikátory vyjadřují definované cíle, výstupy, výsledky či dopady. Hodnoty na jednotlivých úrovních priorit jsou spíše nižší a vycházejí z reálných předpokladů.
4. Co se pravděpodobně stane, pokud plánované intervence budou realizovány?	Lze předpokládat, pokud by byly naplněny cíle OPPI, že ČR jako celek by se mohla v roce 2013 dostat mezi první desítku zemí EU dle srovnání výkonnosti podnikatelské sféry.
5. Jaký charakter a řádový rozsah budou mít předpokládané výsledky a socioekonomické dopady plánovaných intervencí OP na tématickou oblast a na socioekonomickou sféru v ČR?	Zřejmě dojde ke generační socioekonomické diferenciaci společnosti nejen na míru zaměstnanosti, osobní příjmy, ale i s ohledem na životní způsob, kulturní orientaci apod. Lze očekávat, že životní úroveň stoupne mj. pod vlivem OPPI, účinnost těchto opatření bude však bržděna externími faktory (růst cen energií, nákladovost na ochranu životního prostředí, solidarita s občany postproduktivního věku, mezinárodní politické faktory, adaptace na přijetí EUR atd.). Tudíž vektory účinků OPPI a jiných faktorů se budou i protisměrně sčítat. Diferencovány budou účinky dle regionů. Lze očekávat nadprůměrné efekty v regionech s významnými přírodovědně a technologicky orientovanými univerzitami a vyspělou technologickou a dopravně komunikační infrastrukturou. Svou nezanedbatelnou roli sehraje zřejmě skutečnost, jak praktické a konkrétní příklady realizovaných intervencí (OPPI) „potáhnou“ další podnikatelské subjekty k následování, jak se podaří vytvářet inovačně provázané strategické kroky v celém socioekonomickém spektru.
6. Jaký je předpokládaný přínos realizace intervencí OP co se týče počtu vytvořených pracovních míst, příspěvku k plnění cílů relevantních strategií EU a celkové přidané hodnotě Společenství?	Bude přirozeně vznikat větší počet mikrofirem a podnikatelů bez zaměstnanců. Jsme toho názoru, že to je směr růstu zaměstnanosti odvozené od růstu „reálných“ podnikatelských subjektů (podniků, korporací). V tomto kontextu (pojetí) jsme přesvědčení, že růst zaměstnanosti nastane, dokonce ve zcela

nových oborech (v terciární a kvartérní sféře).

Cíle relevantních strategií EU a celkové přidané hodnotě Společenství budou se vši pravděpodobností splněny.

V. HODNOCENÍ IMPLEMENTAČNÍHO SYSTÉMU

<i>Kriterium</i>	<i>Hodnocení</i>
1. Jaké subjekty jsou zapojeny do tvorby a implementace programu/ů?	V programu jsou vymezeny řídicí orgán včetně prezentace činností, které budou vykonávány, zprostředkující subjekty, Platební a certifikační orgán a auditní orgán.
2. Je navržený implementační systém přehledný, efektivní, adekvátní a přiměřený potřebě na zdárnou realizaci programů, zejména pokud jde o kapacitu lidských zdrojů, relativní nákladnost, zabezpečení spolufinancování a finančních toků?	Implementační systém je popsán přehledně a kapacity na implementaci operačního programu se jeví dostatečné. Také z pohledu relativní nákladnosti, zabezpečení spolufinancování a finančních toků se implementační systém jeví celkově přehledný.
3. Jak jasně jsou definovány zodpovědnosti, řízení a procedury i s ohledem na řešení nestandardních situací a prevenci rizik?	V implementačním systému jsou jasně definovány pravomoci, zodpovědnosti, způsoby řízení a procedury. Jsou také navrženy adekvátní struktury pro řízení, monitorování a evaluaci a publicitu OP.
4. Jak systém reflektuje zkušenosti z předcházejícího programového období a doporučení hodnotitelů na úpravy systému tak, aby se neopakovaly dřívější chyby, ale na druhou stranu negeneroval nová rizika?	Z pohledu prezentovaných zkušeností z realizace OPPI v období 2004-2006 lze konstatovat, že OPPI reaguje na některé negativní zkušenosti z předchozího programovacího období, snaží se jim předcházet a eliminovat případná rizika.
5. Jak nejlépe by měly být navrhované implementační, monitorovací a evaluační struktury přizpůsobeny, pozměněny či vylepšeny?	Hodnotitel upozorňuje, že v rámci dalšího rozpracování procesu implementace by měly být vymezeny základní principy výběru projektů, to znamená definovány všechny distribuční mechanismy.

8 HODNOCENÍ SEA OPPI

Posouzení Operačního programu Podnikání a inovace z hlediska vlivů na životní prostředí proběhlo podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí) ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon transponuje do českého právního řádu ustanovení Směrnice Evropského parlamentu č. 2001/42/EC o posuzování některých plánů a programů na životní prostředí.

Ze zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny vyplývá dále povinnost dospět ke zjištění, zda provádění koncepce ovlivní oblasti se zvláštním statutem ochrany (Natura 2000), a pokud ano, tak do jaké míry a jaká opatření je nutno přijmout.

Cílem hodnocení SEA bylo tedy posoudit v souladu s právním řádem ČR a s právem ES vlivy provádění Operačního programu Podnikání a inovace na životní prostředí a veřejné zdraví, včetně vyhodnocení vlivů na lokality soustavy Natura 2000, s důrazem na posouzení vlivů jeho provádění na udržitelný rozvoj ve smyslu Lisabonské strategie a cílů kohezní politiky Evropské unie.

Oznámení koncepce, zpracované v rozsahu přílohy č. 7 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb., bylo Ministerstvu životního prostředí předloženo dne 7.3. 2006. Zjišťovací řízení bylo zahájeno dne 16.3. 2006 zveřejněním oznámení koncepce v Informačním systému SEA a rozesláním dotčeným správním úřadům a dotčeným samosprávným celkům. Zjišťovací řízení bylo ukončeno dne 21.4. 2006 vydáním závěru zjišťovacího řízení.

Návrh koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí byl Ministerstvu životního prostředí předložen dne 9.6. 2006 a po kontrole náležitostí byl dne 19.6. 2006 zveřejněn v Informačním systému SEA a rozeslán dotčeným správním úřadům a dotčeným samosprávným celkům. Veřejné projednání návrhu koncepce včetně vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí proběhlo dne 11.7. 2006 na MPO v Praze. Nad rámec zákona byl uspořádán MPO ve spolupráci s posuzovatelem koncepce úvodní veřejný seminář, který proběhl dne 29.3. 2006 na MPO v Praze. Na tato projednání byla pozvána široká veřejnost, včetně organizací, institucí a iniciativ zabývajících se ochranou životního prostředí podle čl. 6 odst. 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES jako např. Děti země, Hnutí Duha a další. Ze strany jmenovaných organizací nebyly k OPPI vzneseny žádné připomínky. Zápisy z veřejných projednání jsou součástí dokumentace k SEA.

Pro účely informování a zapojení veřejnosti do přípravy a posuzování OPPI byla zpracovatelem SEA zřízena internetová stránka (viz www.reccr.cz), kde byly průběžně zveřejňovány pracovní verze OPPI, výstupy hodnocení a další relevantní dokumenty. Zájemci se také mohli zaregistrovat na emailovou konferenci pro SEA OPPI a průběžně zasílat zpracovateli SEA dotazy, připomínky či komentáře.

Príslušné dokumenty (dle požadavku zákona o posuzování) byly postupně zveřejňovány také Ministerstvem životního prostředí na Informačním systému SEA (viz www.env.cz).

Zveřejněný návrh OPPI a finální verze dokumentace vyhodnocení vlivů OPPI byly v souladu se zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí a směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES projednávány na výše uvedených dvou veřejných projednáních, kde byly diskutovány dotazy, připomínky a komentáře veřejnosti. Řídící orgán při úpravách OPPI

akceptoval relevantní připomínky z těchto jednání (jednalo se např. o připomínku věnovat zvýšenou pozornost využívání brownfields při budování infrastruktury pro podnikání, věnovat dostatečnou pozornost problematice hospodaření s energiemi a využívání obnovitelných zdrojů energie jako základních faktorů budoucího rozvoje podnikání, zvážit možnost vyčlenění problematiky ekologické energetiky do samostatné prioritní osy, apod.).

Dne 16.8. 2006 bylo vydáno souhlasné stanovisko Ministerstva životního prostředí k návrhu koncepce „Operační program Podnikání a inovace na léta 2007-2013“. Příslušný dokument MŽP č.j. 58873/ENV/06 je uveden v příloze č. 2.

Po vydání souhlasného stanoviska bylo navrženo zakomponovat vybraná environmentální kritéria z doporučeného souboru obsaženého ve Vyhodnocení koncepce dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, včetně hodnocení vlivů koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Za tímto účelem byly vybrány následující indikátory, které jsou obsaženy v příloze k Páteřnímu manuálu OPPI. Jde o indikátory v oblasti podpory 3.1 Úspory energie a obnovitelné zdroje energie (počet podpořených projektů zaměřených na snížení energetické náročnosti, počet podpořených projektů zaměřených na zvýšení kapacit pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů, výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů energie, výroba tepla z obnovitelných zdrojů energie) a oblasti podpory 5.3 Infrastruktura pro podnikání (plocha regenerovaných zón pro podnikatelské účely, podlahová plocha rekonstruovaných objektů).

Tyto indikátory jsou zakomponovány v monitorovacím systému OPPI. Výsledky plnění těchto indikátorů budou zohledňovány ve výročních zprávách k OPPI a celkové dopady implementace OPPI z hlediska vlivu na životní prostředí budou vyhodnocovány v evaluačních zprávách OPPI, které budou zveřejňovány na internetových stránkách MPO (www.mpo.cz).

Řídicímu orgánu OPPI předal zpracovatel hodnocení SEA následující dokumenty týkající se průběhu posuzování vlivů provádění OPPI na životní prostředí, veřejné zdraví, včetně vyhodnocení vlivů na lokality soustavy Natura 2000:

- Vyhodnocení koncepce dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, včetně hodnocení vlivů koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
- Souhlasné stanovisko Ministerstva životního prostředí
- Závěrečná zpráva k projektu

Výsledné „Vyhodnocení koncepce“ je spolu s dalšími dokumenty týkajícími se SEA OPPI k dispozici pro širokou veřejnost na internetových stránkách Ministerstva životního prostředí a v informačním systému EIA/SEA (<http://eia.cenia.cz/sea/koncepce/prehled.php>) pro potřeby orgánů, které byly v souvislosti se SEA konzultovány v souladu s čl. 6 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES.

„Vyhodnocení koncepce“ v kapitolách 13., 14. a Příloze 1. podle čl. 9 odst. 1 b) citované směrnice shrnuje, jak byly do OPPI začleněny úvahy o životním prostředí a jak byla vzata v úvahu SEA včetně stanovisek orgánů a veřejnosti podle čl. 6 odst. 2 této směrnice. Konkrétně byla do OPPI zapracována např. následující doporučení vyplývající ze SEA a stanovisek konzultovaných orgánů:

1) Přípomínky k obsahovému zaměření OPPI:

- v rámci OPPI maximálně podporovat pozitivní trendy na penetraci high-tech výrob s vysokou přidanou hodnotou, poskytování dematerializovaných služeb, snižování spotřeby energie a surovin v ČR,
- v rámci efektivního hospodaření s energiemi nemůže OPPI podporovat přímé energetické využívání odpadů, které způsobuje následné přímé (emise) i nepřímé (doprava) poškozování životního prostředí a působí konfliktně s potřebou snižování materiálové náročnosti průmyslové výroby.

2) Přípomínky ke strategické orientaci OPPI:

- upraveno znění části 2.2 Strategická orientace podpory podnikání a inovací v ČR následovně: Zlepšování podnikatelské infrastruktury, a to zejména prostřednictvím rozvoje moderních a na evropské úrovni vybavených podnikatelských nemovitostí s orientací především na regenerace a přednostní využívání brownfields. Podpora rozvoje vědecko-technických parků, center transferu technologií a další infrastruktury pro VaV se zaměřením především na činnost inovujících podniků. (...) Efektivní využívání všech zdrojů energií a surovin s cílem maximální úspory fosilních zdrojů prostřednictvím úspor energie ve zpracovatelském průmyslu, především v energeticky náročných odvětvích, úspor energie při výrobě a omezování ztrát při rozvodu elektrické energie a tepla, využití dostupného potenciálu obnovitelných, příp. i druhotných zdrojů (ale vyjma podpory spaloven) a alternativních paliv.

Prohlášení podle čl. 9 odst. 1 b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES vytvoří Řídicí orgán po finálním schválení OPPI Evropskou komisí. Dokument bude publikován na internetových stránkách MPO. Na základě dalších konzultací s MŽP bude prohlášení k dispozici rovněž všem relevantním subjektům procesu SEA pro OPPI a bude zveřejněno v informačním systému SEA, provozovaném Českou informační agenturou životního prostředí (CENIA).

9 LEGISLATIVNÍ RÁMEC

Legislativa a strategické dokumenty Evropské unie:

- Smlouva o založení Evropského společenství, v platném znění
- Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení nařízení (ES) č. 1783/1999
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1081/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení (ES) č. 1784/1999
- Nařízení Rady (ES) č. 1084/2006 ze dne 11. července 2006 o Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1164/94
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1082/2006 ze dne 5. července 2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci (ESÚS)
- Nařízení Komise (ES) č. 1828/2006 ze dne 8. prosince 2006, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj (prováděcí nařízení)
- Strategické obecné zásady Společenství
- Pokyny k regionální podpoře na období 2007 – 2013 (2006/C54/08)
- Nařízení Komise (ES) č. 794/2004 z 21.4.2004 provádějící Nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterými se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES
- Nařízení Komise (ES) č. 68/2001 ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podpory na vzdělávání
- Nařízení Rady (ES) č. 659/1999/ES ze dne 22. března 1999, kterým se stanovují podrobná pravidla pro použití článku 93 Smlouvy o ES
- Pokyny Společenství pro státní podporu investic rizikového kapitálu do malých a středních podniků (2006/C194/02)
- Nařízení Komise (ES) č. 70/2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory malým a středním podnikům
- Rámec ES pro veřejnou pomoc ve výzkumu, vývoji a inovacích
- Blokovaná výjimka pro regionální investiční podporu
- Nařízení Komise (ES) pro de minimis
- Pokyny Společenství o státní podpoře na ochranu životního prostředí (2001/C37/03)

- Směrnice Evropského parlamentu č. 2001/42/EC o posuzování některých plánů a programů na životní prostředí.

Legislativa a strategické dokumenty České republiky:

- zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých souvisejících předpisů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách
- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- novela zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje
- zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí) ve znění zákona č. 93/2004 Sb.
- zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů
- Usnesení vlády ČR ze dne 2. března 2005 č. 245, k postupu přípravy ČR na čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti Evropské unie v letech 2007 - 2013
- Usnesení vlády ČR ze dne 22. února 2006 č. 175, k Návrhu Národního rozvojového plánu ČR na léta 2007 až 2013
- Usnesení vlády ČR ze dne 22. února 2006 č. 198, ke koordinaci přípravy ČR na čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti Evropské unie v letech 2007 až 2013
- Usnesení vlády ČR ze dne 10. května 2006 č. 494, k evropským zdrojům v letech 2007 až 2013
- Usnesení vlády ČR ze dne 28. června 2006 č. 821, k postupu přípravy operačních programů pro čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti Evropské unie v letech 2007 - 2013
- Usnesení vlády ČR ze dne 18. července 2007 č. 818, k postupu při řešení administrativní kapacity čerpání zdrojů strukturálních fondů a Fondu soudržnosti na období 2007 - 2013
- Usnesení vlády ČR ze dne 5. září 2007 č. 1008 k Monitorovacímu systému fondů Evropské unie pro programové období 2007 až 2013 v České republice
- Strategie hospodářského růstu ČR, schválena usnesením vlády ČR ze dne 16. listopadu 2005 č. 1500
- Národní inovační politika ČR na léta 2005-2010, schválena usnesením vlády ČR ze dne 7. července 2005 č. 851

- Národní rozvojový plán ČR 2007-2013, vzat na vědomí usnesením vlády ČR ze dne 22. února 2006 č. 175
- Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013, vzat na vědomí usnesením vlády ČR ze dne 7. června 2006 č. 684
- Národní program reform, schválen usnesením vlády ČR ze dne 15. října 2005
- Strategie regionálního rozvoje ČR, schválena usnesením vlády ČR ze dne 17. května 2006 č. 560
- Politika územního rozvoje ČR, schválena usnesením vlády ČR ze dne 17. května 2006 č. 561

Koncepční dokumenty MPO:

- Průmyslová politika ČR
- Státní energetická koncepce ČR
- Koncepce podpory MSP
- Surovinová politika ČR

Koncepční studie zadané MPO pro přípravu OPPI:

- Koncepční záměry rozvoje malých a středních podniků 2007-2013 (září 2005)
- Studie na zjištění potřeb financování rozvoje znalostní ekonomiky v České republice se zaměřením na inovace pro další programovací období 2007-2013 (listopad 2005)
- „Analýza služeb pro průmysl“ (listopad 2005)
- Studie „Hlavní východiska, zaměření a charakteristika operačního programu Ministerstva průmyslu a obchodu ČR pro nové programovací období 2007-2013“ (leden 2006)

10 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AFCOS	Anti-Fraud Coordinating Structure / Ústřední útvar pro boj proti podvodům
BAT	Best Available Techniques / Nejlepší dostupné techniky
b.c.	Běžné ceny
BIC	Business Innovation Centre
CEDR	Centrální evidence dotací z rozpočtu
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
CHU	Centrální harmonizační jednotka
CSG	Community Strategic Guidelines / Strategické obecné zásady Společenství
ČNB	Česká národní banka
ČSÚ	Český statistický úřad
ČMZRB, a.s.	Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EC DG ECFIN	EK, Generální ředitelství pro ekonomické a finanční záležitosti
EIA	Environmental Impact Assessment / Posouzení vlivu na životní prostředí
EFF	Evropský fond na podporu rybolovu
EHP	Evropský hospodářský prostor
EIB	Evropská investiční banka
EIF	Evropský investiční fond
EK	Evropská komise
EMAS	Systém řízení podniku a auditů z hlediska ochrany životního prostředí
EMS	Systémy environmentálního řízení
EPC	Energy Performance Contracting
EPO	Evropský patentový úřad
ERA	European Research Area
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ES	Evropská společenství
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EUROSTAT	Statistický úřad Evropských společenství
FS	Fond soudržnosti
GJ	Giga jouly

GWh	Gigawatthodina
HDP	Hrubý domácí produkt
HSS	Hospodářská a sociální soudržnost
ICT	Informační a komunikační technologie
IIP	Investors in People
ILO	Mezinárodní organizace práce
IMD	Mezinárodní institut pro rozvoj řízení
IMF	Mezinárodní měnový fond
IPPC	Integrated Pollution Prevention and Control / Integrovaná prevence a omezování znečištění
ISOP	Informační systém operačního programu
ISPROFIN	Informační systém programového financování
JEREMIE	Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises / Společné evropské zdroje pro MSP
KoP	Komunikační plán
Kgoe	Kilogram olejového ekvivalentu
MD	Ministerstvo dopravy
MF	Ministerstvo financí
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSP	Malé a střední podniky
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Monitorovací výbor
MW	Instalovaný výkon v Megawattech
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NF MF	Národní fond Ministerstva financí
NOK	Národní orgán pro koordinaci NSRR
NPR	Národní program reforem
NRP	Národní rozvojový plán
NSRR	Národní strategický referenční rámec
NUTS II	Regiony soudržnosti
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností

OP	Operační program
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OPPI	Operační program Podnikání a inovace
OPPP	Operační program Průmysl a podnikání
OP VaVpl	Operační program Výzkum a Vývoj pro Inovace
OP VpK	Operační program Vzdělání pro konkurenceschopnost
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
OZE	Obnovitelné zdroje energie
pc.b.	Procentní bod
PCO	Platební a certifikační orgán
PIC	Podnikatelské inovační centrum
PO	Prioritní osa
PPP	Partnerství veřejného a soukromého sektoru
PPS	Standardy kupní síly
PRV	Program rozvoje venkova
RaF	Odbor rozpočtu a financování MPO
REACH	Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals Registrační, hodnocení, schvalování a omezování chemikálií
ROP	Regionální operační program
RTD	Research and Technological Development / Výzkum a technologický rozvoj
ŘO	Řídicí orgán
SEA	Strategické hodnocení dopadu na životní prostředí
SF	Strukturální fondy
SOZS	Strategické obecné zásady Společenství
SR	Státní rozpočet
SWOT	Analýza silných a slabých stránek
TP	Technická pomoc OPPI
UNESCO	Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu
ÚPV	Úřad průmyslového vlastnictví
VaV	Výzkum a vývoj

11 PŘÍLOHY

Příloha č. 1. Přehled jednotlivých programů podpory a příjemců podpory Operačního programu Podnikání a inovace 2007 – 2013

Příloha č. 2. Stanovisko Ministerstva životního prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb., k návrhu koncepce „Operační program Podnikání a inovace 2007-2013“

Příloha č. 1. Přehled jednotlivých programů podpory a příjemců podpory Operačního programu Podnikání a inovace 2007 – 2013

Prioritní osa	Oblast podpory Program podpory	Příjemci podpory		
		MSP *	VP **	Ostatní
1. Vznik firem	1.1 Podpora začínajícím podnikatelům			
	Start	X		
	1.2 Využití nových finančních nástrojů			
2. Rozvoj firem	2.1 Bankovní nástroje podpory MSP			
	Progres	X		
	Záruka	X		
	2.2 Podpora nových výrobních technologií, ICT a vybraných strategických služeb			
	Rozvoj	X		
	ICT a strategické služby	X	X	
	ICT v podnicích	X		X
3. Efektivní energie	3.1 Úspory energie a obnovitelné zdroje energie			
	Eko-energie	X	X	
4. Inovace	4.1 Zvyšování inovační výkonnosti podniků			
	Inovace	X	X	X
	4.2 Kapacity pro průmyslový výzkum a vývoj			
5. Prostředí pro podnikání a inovace	Potenciál	X	X	
	5.1 Platformy spolupráce			
	Spolupráce	X	X	X
	Prosperita	X	X	X
	5.2 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů			
	Školící střediska	X	X	X
	5.3 Infrastruktura pro podnikání			
Nemovitosti	X	X	X	
6. Služby pro rozvoj podnikání	6.1 Podpora poradenských služeb			
	Poradenství	X		X
	6.2 Podpora marketingových služeb			
Marketing	X		X	
7. Technická pomoc	7.1 Technická pomoc při řízení a implementaci OPPI			X
	7.2 Ostatní technická pomoc			X

* MSP – malé a střední podniky

** VP – velké podniky (viz. kapitola 1.2.3 OPPI)

Příloha č. 2 Stanovisko Ministerstva životního prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb., k návrhu koncepce „Operační program Podnikání a inovace 2007-2013“

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

100 10 PRAHA 10 - VRŠOVICE, Vršovická 65

V Praze dne 16. srpna 2006

Č.j. : 58873/ENV/06

STANOVISKO

Ministerstva životního prostředí

**podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí,
ve znění zákona č. 93/2004 Sb.,**

k návrhu koncepce

„Operační program podnikání a inovace na léta 2007-2013“

verze 10. května 2006

Předkladatel koncepce: Ministerstvo průmyslu a obchodu, odbor strukturálních fondů
Zpracovatel posouzení: Mgr. Martin Smutný
(oprávněná osoba podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění, osvědčení odborné způsobilosti č. j.: 7554/OPVI/04)
Ing. Jana Svobodová
(oprávněná osoba podle zákona č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, osvědčení odborné způsobilosti č. j.: 13090/2113/OPVŽP/02)
Ing. Miroslav Šafařík, Ph.D.
Ing. Lubomír Nondek, CSc.
RNDr. Petr Blahník
(autorizovaná osoba podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny na základě rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 30.11.2004 pod č.j. 630/3243/04)
Ing. Jaroslav Klusák
Mgr. Michal Musil
MUDr. Helena Kazmarová
(osvědčení odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví vydané MZČR č.j. HEM-300-1.7.05/23377 pod pořadovým číslem 10/2005 s platností do 11. 7. 2010)
MUDr. Jaroslav Volf
(osvědčení odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví vydané MZČR č.j. HEM-300-7.3.05/11039 pod pořadovým číslem 5/2005 s platností do 11. 4. 2010)
Ing. Jana Hrnčířová

Průběh posuzování:

Oznámení koncepce, zpracované v rozsahu přílohy č. 7 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb., (dále jen „zákon č. 100/2001 Sb.“), bylo Ministerstvu životního prostředí předloženo dne 7. 3. 2006. Zjišťovací řízení bylo zahájeno dne 16. 3. 2006 zveřejněním oznámení koncepce v Informačním systému SEA a rozesláním dotčeným správním úřadům a dotčeným územním samosprávným celkům. Zjišťovací řízení bylo ukončeno dne 21. 4. 2006 vydáním závěru zjišťovacího řízení.

Návrh koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí, zpracovaného v rozsahu přílohy č. 9 zákona č. 100/2001 Sb., byl Ministerstvu životního prostředí předložen dne 9. 6. 2006 a po kontrole náležitostí byl dne 19. 6. 2006 zveřejněn v Informačním systému SEA a rozeslán dotčeným správním úřadům a dotčeným územním samosprávným celkům. Veřejné projednání návrhu koncepce včetně vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí se konalo dne 11. 7. 2006 od 15 hodin v budově Ministerstva průmyslu a obchodu (Politických vězňů 20, Praha 1). Zápis z veřejného projednání obdrželo Ministerstvo životního prostředí dne 19. 7. 2006.

Dne 29. 3. 2006 proběhl úvodní veřejný seminář v budově Ministerstva průmyslu a obchodu (Politických vězňů 20, Praha 1). Tento seminář uspřádal předkladatel ve spolupráci s posuzovatelem nad rámec zákona.

Stručný popis koncepce:

Operační program podnikání a inovace na léta 2007-2013 (dále jen „OPPI“) je dokumentem pro čerpání finančních zdrojů EU v oblasti podnikání a inovací. Tento program je zpracováván Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR, a rozpracovává prioritní osu „Posilování konkurenceschopnosti české ekonomiky“ Národního rozvojového plánu ČR 2007–2013. OPPI stanovuje cíle, priority a oblasti podpory, v rámci kterých bude možné podávat projektové žádosti pro spolufinancování ze strukturálních fondů EU. Při jeho tvorbě byly reflektovány zkušenosti z přípravy Operačního programu Průmysl a podnikání pro období 2004–2006 a dosavadní zkušenosti z čerpání prostředků ze strukturálních fondů.

Stručný popis posouzení:

Posouzení vlivů Operačního programu podnikání a inovace na léta 2007-2013 na životní prostředí bylo provedeno v souladu se zákonem a zpracováno v rozsahu přílohy č. 9 zákona č. 100/2001 Sb. OPPI byl rovněž vyhodnocen dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, a to z hlediska důsledků na evropsky významné lokality a ptačí oblastí a stav jejich ochrany z uvedených hledisek dle § 45h zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Závěry posouzení:

Ministerstvo životního prostředí jako příslušný orgán podle § 21 zákona č. 100/2001 Sb., na základě návrhu koncepce, zpracovaného posouzení koncepce dle zákona č. 100/2001 Sb., včetně vyhodnocení koncepce dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, vyjádření dotčených správních úřadů, dotčených územně samosprávných celků a veřejnosti, výsledků veřejného projednání vydává

SOUHLASNÉ STANOVISKO

k návrhu koncepce

„Operační program podnikání a inovace na léta 2007-2013“

verze 10. května 2006

za dodržení níže uvedených podmínek (část A):

1. V rámci celkového monitoringu OPPI sledovat dopady implementace OPPI na životní prostředí, tj. zejména:
  - a) zpracovat vybrané navržené environmentální indikátory a indikátory pro oblast veřejného zdraví do celkového systému sledování dopadů implementace OPPI,
  - b) navázat systém monitoringu OPPI na systém hodnocení a výběru projektů s využitím environmentálních kritérií,
  - c) mezi environmentální indikátory dále zařadit prachové částice frakce PM₁₀.
2. Pravidelně zveřejňovat výstupy monitoringu, tj. průběžné dopady implementace OPPI na životní prostředí a veřejné zdraví.
3. Zohlednit problematiku životního prostředí v rámci celkového systému hodnocení a výběru projektů, tj. zejména:
  - a) zpracovat navržená environmentální kritéria do celkového systému hodnocení a výběru projektů (příčemž je nutné provést jejich výběr a případnou modifikace pro jednotlivé oblasti podpory, respektive pro jednotlivé projekty),
  - b) mezi kritéria pro výběr projektů zařadit kritérium „Snižování zátěže populace v sídlech z expozice dopravním hlukem a hlukem z průmyslové činnosti“,
  - c) mezi kritéria pro výběr projektů dále zařadit využití nejlepších dostupných technologií (BAT),
  - d) při realizaci jednotlivých projektů zohlednit navržená opatření pro snížení jejich potenciálních negativních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, tj. využít tato opatření při stanovení podmínek realizace projektů pro přidělení podpory v rámci OPPI.
4. Zajistit dostatečnou informovanost žadatelů o environmentální problematice a o možných vazbách předkládaných projektů na životní prostředí.
5. Zpracovat návrhy a doporučení zpracovatele SEA na doplnění obsahového a strategického zaměření OPPI z hlediska životního prostředí, uvedené v příloze vyhodnocení. V případě, že nebudou akceptovány požadujeme zdůvodnění.

6. V koncepci požadujeme užívat správnou odbornou terminologii, zejména v oblasti odpadového hospodářství, a provést příslušné opravy.

Realizace koncepce „Operační program podnikání a inovace na léta 2007-2013“ nebude mít významný negativní vliv na evropsky významné lokality a ptačí oblasti za dodržení níže uvedených podmínek (část B).

Priority a cíle koncepce jsou formulovány bez vztahu ke konkrétnímu území, je proto nutné všechny projekty předložit orgánu ochrany přírody se žádostí o stanovisko dle § 45i zákona 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Ing. Jaroslava HONOVÁ
ředitelka odboru
posuzování vlivů na životní prostředí a IPPC